

Per Jauert og Ole Prehn

MANGFOLDIGHED OG KVALITET

Evaluering af tilskudsordningen for
lokalradio og -tv

April 2002

Kulturministeriet

Mangfoldighed og kvalitet
Evalueringsordningen for lokalradio og -tv
Af Per Jauert og Ole Prehn
Udgivet af Kulturministeriet 2002
© Per Jauert og Ole Prehn 2002

Oplag: 1.000

ISBN: 87-7960-025-5
Elektronisk udgave:
ISBN: 87-7960-026-3

Publikationen kan købes hos

Danmark.dk's netboghandel
E-post: sp@itst.dk
Tlf. 33 37 92 28
Hjemmeside: www.netboghandel.dk

Pris: 200 kr.

Kulturministeriets adresse:
Nybrogade 2
1203 København K

Postadresse:
Kulturministeriet
Postboks 2140
1015 København K
Tlf.: 33 92 33 70
E-post: kum@kum.dk
Hjemmeside: www.kum.dk

Rapporten kan ses på ministeriets hjemmeside

Grafisk produktion: Sangill Grafisk Produktion (Miljøcertificeret)

Mangfoldighed og kvalitet

Indhold

1. Forord	5
2. Indledning	7
3. Resume	11
4. Tilskudsordningen	17
5. Den nye tilskudsordning 1999-2002	23
6. Bevillingsrunderne 1998-2002	33
7. De udvalgte stationer	51
8. Programmerne	101
9. Lytterne og seere	135
10. Kvalitet er mange ting	197
11. anbefalinger	201

Bilag

I. Forord

I forbindelse med udarbejdelsen af nærværende rapport og delrapporten fra 2001 har vi fået hjælp fra en række institutioner og personer.

Først og fremmest takker vi de mange stationer, som beredvilligt har stillet sig til rådighed for interviews, fremsendt bånd etc. Også *Radio- og TV-kontoret* i *Kulturministeriet* og ikke mindst *Medie- og Tilskudssekretariatet* har været til sommetider uvurderlig hjælp.

Et så stort projekt som dette har ikke kunnet udarbejdes af hovedforfatterne alene. Både i forbindelse med delrapporten og denne rapport har vi trukket på medvirken fra en lang række studerende - fortrinsvis fra *Institut for Informations- og Medievidenskab* på *Aarhus Universitet*. De har bistået i forbindelse med indsamling af materiale, udskrift af interviews, programregistrering osv. I alfabetisk rækkefølge drejer det sig om: Mette Katrine Dannesøe, Thomas Fink, Pernille Helbo, Anne-Mette Janum, Sarah Senger Madsen, Jesper Pedersen og Ida Præstegaard (sidstnævnte fra *Institut for Kommunikation, Aalborg Universitet*).

Desuden har en gruppe studerende fra *Institut for Informations- og Medievidenskab* på *Aarhus Universitet* bidraget med studentersforskning i forbindelse med udarbejdelsen af programanalyser, ligesom de har deltaget i dataindsamling og - bearbejdning ved fokusgruppeundersøgelserne. I alfabetisk rækkefølge drejer det sig om: Line Gerstrand, Line Thaudal Jakobson, Anna Bak Larsen, Trine Lundorf, Mikkel Karup Rasmussen, Lars Samuelsen, Louise Ærboe Starklint, Nanna Ewald Stigel, Lotte Sørensen og Martin Troelsgaard, som vi takker for et godt samarbejde. Vi håber, at arbejdet vil være til gavn i forbindelse med deres uddannelse.

Eventuelle fejl og mangler hæfter vi alene for.

Århus og Aalborg, april 2002.
Per Jauert og Ole Prehn

2. Indledning

I efteråret 1996 blev der mellem alle Folketingets partier, bortset fra *Enhedslisten*, indgået en mediepolitisk aftale for perioden 1997-2000. Aftalens politiske hovedformål var at styrke dansk public service-tv og -radio i forhold til de store udfordringer, som i disse år kommer fra den hastige teknologiske udvikling og den øgede udenlandske konkurrence på mediemarkedet. Aftalen fastlagde de overordnede udviklingsmål og udstak samtidig de lovgivningsmæssige og økonomiske rammer på en række delområder.

Lokalradio og -tv havde en central placering i forliget. Fra midten af 1980'erne og 10 år frem var de lokale medier på den ene side præget af et uomtvisteligt gennemslag i store dele af landet og i forhold til betydelige befolkningsgrupper. Ikke mindst nogle af lokalradioerne i hovedstaden, i de større provinsbyer og specielt i det vestlige Danmark fik i denne periode karakter af et egentligt, kommercielt baseret alternativ til *Danmarks Radio*. På den anden side oplevede de kommercielle stationer, og måske især lokal-tv-stationerne, at de ikke rent lovgivningsmæssigt fik en fair chance for at etablere sig på rimelige markedsvilkår. Også de ikke-kommercielle stationer, hvis økonomiske fundament generelt var meget begrænset, følte sig overset, når der blev diskuteret og praktiseret offentlig støtte til lokal og regional kultur.

Den mediepolitiske aftale satte sig for at løse nogle af disse problemer. De politiske aktører bag forliget synes - i modsætning til tidligere mediepolitiske initiativer - at have haft en klar opfattelse af, at mediesystemet

som helhed er blevet mere sammenhængende, og at lovgivningsmæssige initiativer og forandringer på ét område har konsekvenser på andre. Når man f.eks. forbedrer de lokale tvstationers muligheder for at samsende (networking), influerer det på stationernes muligheder for at øge deres reklameindtægter. Dette får konsekvenser for public service-stationerne - ikke mindst for det overvejende reklamefinansierede TV 2. Hvor omfattende bliver disse konsekvenser økonomisk, og hvad skal der i givet fald iværksættes for at sikre TV 2 et stabilt indtægtsgrundlag under disse forudsætninger?

Statsministeriets Medieudvalg (1994-1996) foretog et udredningsarbejde, som på flere måder bidrog til at skabe et større overblik over udviklingstendenserne, og ikke mindst resultaterne af arbejdet i den såkaldte "Regnegruppe" gav mediepolitikere, branchefolk og forskere nogle grundlæggende redskaber til at vurdere de mulige økonomiske konsekvenser af forskellige typer initiativer inden for de forskellige mediesektorer, specielt de elektroniske medier.

Forsøget på mediepolitisk helhedstænkning var dog ikke hævet over de sædvanlige demarkationslinjer mellem de politiske hovedgrupperinger. For lokalradio- og -tv-området afspejlede aftalerne i medieforliget den såkaldte realpolitik indvirkning på helhedstænkningen. For de reklamebærende, kommercielle stationer betød aftalen i grove træk på den ene side, at konkurrencevilkår og indtjeningsmuligheder blev forbedret, bl.a. gennem tilladelse til networking, stærkere sendere mv., men på den anden side at man samtidig blev pålagt en afgift i samme

forbindelse. For de ikke-kommercielle stationer blev der etableret en statslig tilskudsordning af et ganske betydeligt omfang. Alene til almen driftsstøtte til programvirksomheden og til projektstøtte til særlige programinitiativer blev der afsat en årlig pulje på 50 mio. kr. Dertil kom yderligere projektstøtte til undervisningsformål (medieskoler) og særlige forsøg med lokal-tv og televirksomhed på hver 20 mio. kr. i hele forligsperioden.

Ordningen blev naturligvis mødt med stor interesse fra de lokale stationer, men hurtigt viste der sig forskellige problemer, både af administrativ art og af mere principiel karakter. Der kunne på baggrund af visse ansøgers praksis stilles spørgsmålstegn ved, om tilskudsordningens intentioner faktisk blev opfyldt, eller om disse stationer blot på behændig vis havde fået lagt et dræn ind i (endnu) en offentlig kasse. Med andre ord opstod der et behov for justeringer, men også et ønske fra forligsparterne om at få evalueret ordningen. Kort sagt: virker den efter hensigten?

I løbet efteråret 1998 blev ordningen diskuteret blandt forligsparterne, og der blev lagt op til ændringer af procedurer, fordelingsprincipper med mere. Dette udmøntede sig i en opstramning af tilskudsordningen i *Til-lægsaftalen af 15. december 1998*, som indebærer, at denne nu blev ændret fra i hovedsagen at bestå af automatiske driftstilskud suppleret med begrænsede bevillinger til projekter til at operere med betydeligt lavere drifts- eller basistilskud mod, at en større del af puljen udmøntedes som programbevillinger, som stationerne ud fra et sæt enkle kriterier skulle ansøge om at få del i. Ordningen trådte i kraft i midten af 1999.

I november 1999 indgik vi en aftale med *Kulturministeriet* om at foretage evalueringen. Projektet har strakt sig over to år og omfatter en vurdering af de stationer og projekter, som modtog støtte i 1999 og i 2000. Undersøgelsen omfatter følgende aspekter:

- *Administrative forhold*

Undersøgelsen skal beskrive, analysere og vurdere procedurerne vedrørende ansøgningerne til puljerne, herunder informationsmateriale, rådgivning, indstillingerne fra lokale nævn, sagsbehandlingen og prioriteringen af ansøgningerne i *Udvalget vedrørende Lokal Radio og TV og Tilskudssekretariatet*, senere *Radio- og tv-nævnet og Medie- og Tilskudssekretariatet*. Arbejdet vil hovedsagelig bestå af dokumentstudier og interviews.

- *De lokale radio- og tv-stationer*

Undersøgelsen skal beskrive, analysere og vurdere de produktionsmiljøer, som modtager støtte fra puljerne samt særlige forhold i det lokalsamfund, hvor udsendelserne kan modtages. Det kan f.eks. være en særlig befolknings sammensætning (multietnisk bydelsområder); en lokalkultur, som er præget af en højskole eller af en stor erhvervs virksomhed el.lign. Arbejdet vil bestå af dokumentstudier og interviews.

- *Programmerne*

Undersøgelsen skal beskrive, analysere og vurdere et repræsentativt udvalg af de radio- og tv-programmer, der ydes støtte til.

Arbejdet vil bestå af kvalitative programanalyser, hvor der vil blive sat fokus på programmernes kvalitet. Dels ud fra traditionelle radio- og tv-analytiske kriterier, bl.a. baseret på genrekonventioner, dels ud fra faktorer, som kan antages at have særlig relevans for lokalområdet befolkning: f.eks. informative, debatskabende, vidensformidlende og handlingsorienterede kvaliteter. Undersøgelsen af programmerne omfatter også otte fokusgruppeundersøgelser, hvor omkring 10 personer fra hvert af de udvalgte områder (Aalborg, Århus,

København, Frederiksværk, Samsø og Langeskov), som det er gængs praksis i forbindelse med fokusgruppeundersøgelser, i løbet af to/tre timer drøfter deres generelle medievaner og holdninger med specielt fokus på den udvalgte station og dennes programmer.

Som det således ses, er vi ikke i medfør af kommissoriet blev anmodet om samtidig at foretage en undersøgelse, som sigter på at afsløre eventuelle omgælder af lovgivningen m.v. Dette har vi holdt os efterretteligt, hvorfor forhold af denne karakter, som vi måtte være stødt på undervejs, ikke er indeholdt hverken i den tidligere eller i denne rapport.

Undersøgelsen er dokumenteret midtvejs i en delrapport udgivet i februar 2001 (Per Jauert og Ole Prehn, 2001), som omhandlede bevillingsrunden i 1999. I nærværende rapport dækkes hele forløbet, og den kan læses uafhængigt af delrapporten.

Rapporten består af fire hoveddele.

I rapportens første del koncentrerer vi os om at belyse grundlaget for tilskudsordningen, dens baggrund, formål og erfaringerne fra dens første leveår (kap. 4-6). Vi gennemgår bevillingsforløbene i 1999 og 2000 og ser bl.a. på, hvordan 10 ansøgningerne har fordelt sig; hvilke bevillingskriterier, der har været anvendt; hvilke typologiseringer af programtyper, der kan opstilles og hvilke administrative erfaringer, der generelt kan uddrages. Endvidere inddrages talmateriale fra 1998, 2001 og 2002, hvor der for sidstnævnte års vedkommende tages udgangspunkt i bevillingerne, som de så ud før besparelserne, som var forårsaget af stoppet for den afgift, som de kommercielle tv-stationer hidtil havde betalt som networkingafgift. Efter finanslovens vedtagelse er det i ministeriet besluttet, at tilskuddene til uddannelse i kraft af en ændring i bekendtgørelsen fra og med 2002 er udgået af hen-

syn til puljen til basis- og programtilskud. Denne pulje er efter overførslen af de fem millioner kroner, der oprindeligt var afsat til uddannelsesformål, reduceret med seks millioner kroner. I medfør heraf er alle bevillinger til programtilskud på over 100.000 kroner reduceret med 30,2%.

Rapportens anden del består af en række case-studier (kap.7). På baggrund af ansøgninger, andre dokumenter og interview med centrale personer fra de stationer, der har modtaget støtte, belyses afsenderkonteksten for de programmer, som er rekvireret fra de pågældende stationer. Ved udvælgelsen af stationer og programeksempler har vi tilstræbt en bred repræsentation rent geografisk og med hensyn til stations- og programtyper.

Den tredje del består af programanalyser (kap.8) på baggrund af indkaldte programeksempler fra de udvalgte stationer. Desværre har det vist sig umuligt af flere - og også ukendte - årsager at få tilsendt alle de bånd fra stationerne, som vi bad om, ligesom ikke alle stationer har reageret på vore henvendelser vedrørende interviews. I analyserne beskrives og analyseres de udvalgte programeksempler på basis af en grundig form- og indholdsmæssig registrering, og vi indkredser på denne baggrund nogle af de særlige kvaliteter, som er knyttet til de lokale radio- og tv-programmer.

I fjerde del (kap. 9), efter således at have set på regelværket og administrationen, de udvalgte stationer og disses programmer, dokumenteres resultatet af de otte fokusgruppeundersøgelser, således at modtageraspektet bliver belyst grundigt.

Trådene samles i rapportens to sidste kapitler, hvor vi dels trækker iagttagelser og konklusioner op og dels præsenterer en flerhed af anbefalinger, som på forskellig vis foreslår, at tilskudssystemet modereres og ændres.

3. Resume

Denne rapport dokumenterer resultaterne af den evaluering af tilskudsordningen vedrørende lokalradio og -tv, som i slutningen af 1999 aftales mellem *Kulturministeriet* og forfatterne.

Evalueringen relaterer sig til ønsket om i forbindelse med omlægningen af tilskudsordningen i medfør af *Tillægsaftalen af 15. december 1998* til den mediepolitiske aftale for perioden 1997-2000 at foretage en undersøgelse af, hvordan den omlagte tilskudsordning fungerer med specielt henblik på hovedformålet: at øge kvaliteten i de programmer, til hvilke der gives tilskud. Omlægningen af tilskudsordningen, der trådte i kraft i midten af 1999, indebar, at driftstilskuddet til ikke-kommerciel lokalradio og -tv blev reduceret mod at der etableredes en pulje til programstøtte. Denne pulje erstattede den hidtil gældende ordning, hvor en mindre del af den samlede pulje på 50 millioner kroner kunne gives til projektstøtte.

I kapitel 4 gennemgås kort historien om lokalradio og -tv i Danmark set i et økonomisk perspektiv fra forsøgsordningen i begyndelsen af 1980erne til erfaringerne med den tilskudsordning, som indførtes med den mediepolitiske aftale vedrørende 1997-2000. Kapitlet gennemgår de forskellige forsøg, der gennem tiden har været iværksat for at støtte de ikke-kommercielle radiostationer i form af *Lokalradiofonden* og senere tilskud via tipsmidlerne. I begge tilfælde var det samlede støttebeløb af en ringe størrelsesorden og imødekom derfor langt fra behovet, ligesom man i begge tilfælde var udsat for forskellige typer af

omgøelser og "tænkning" i ordningerne. Endvidere gjaldt ordningerne kun radio.

Med den mediepolitiske aftale for perioden 1997-2000 blev der imidlertid i forbindelse med bestræbelserne på at se de elektroniske medier i en helhed afsat 50 millioner kroner om året med henblik på at støtte ikke-kommercielle lokalradio og -tv-stationer, idet disse sås inden for et udvidet public service-begreb.

Puljen gik imidlertid helt overvejende til driftsstøtte, som automatisk udløstes ud fra den enkelte stations sendetid, hvorfor kun et mindre beløb blev tilovers til projektstøtten. Erfaringerne tydede på, at der opstod en vis kassetænkning, således at der blev oprettet flere stationer med tilsvarende driftstilskud, end der ret beset var dækning for. Politikerne valgte derfor at omlægge tilskudsordningen fra midten af 1999.

Den nye tilskudsordning gennemgås i kapitel 5, hvor hovedpointen selvsagt er, at de automatisk udløste tilskud blev skåret drastisk ned til fordel for programtilskud, der blev bevilget af *Udvalget vedr. Lokalradio- og -tv* efter ansøgning fra stationerne og en forhåndsbehandling i de respektive lokalnævn. Beskæringen af driftstilskuddet betød, at den maksimale støtte faldt fra 208.000 til 78.000 kroner om året for radioerne og fra 780.000 til 156.000 kroner for tv.

Specielt for tv-stationerne betød dette i udgangspunktet en voldsom nedgang i bevillingerne. En række tv-stationer modtog således over en million kroner om året i 1998 (drifts- og projektilskud), men måtte

notere sig en nedgang i den samlede bevilling på ofte ganske betydelige beløb. Dette førte til højlydte protester fra tv-stationerne, der samlet mistede omkring 11 millioner kroner fra 1998 til 1999.

I 2000 indgik man en ny mediepolitisk aftale for perioden 2001-2004, som bl.a. indebærer, at tilskudspuljen til lokalradio og -tv blev forøget væsentligt. Imidlertid var aftalen for 2001-2004 politisk langt snævrere end den foregående, og da Fogh Rasmussen-regeringen kom til i december 2001, betød det, at regeringspartierne ikke var forpligtet af aftalen og derfor straks ophævede den såkaldte networking-afgift, som var en væsentlig indtægtskilde for puljen. I overensstemmelse hermed blev puljen og dermed tilskuddene for 2002 reduceret. Det har ikke været muligt at indarbejde disse reducerede tilskud i denne rapport.

I kapitel 6 gennemgås erfaringerne fra bevillingsrunderne fra 1999-2002, idet 1998 i visse tilfælde inddrages som sammenligning. Kapitlets første del består overvejende af kvantitative data, der i tabelform gengiver forskellige vinkler på fordelingen af tilskud. Hvis man tager udgangspunkt i den procentvise fordeling mellem radio og tv, er det i virkeligheden slående, hvor stabilt billedet tegner sig efter 1998/99, hvor ændringerne førte til et signifikant dyk for tv-stationerne. Vedrørende basistilskuddet kan det kun konstateres, at antallet af stationer på specielt tv-området genererer større bevillinger, mens det for programtilskuddene kan konstateres, at tilskuddene målt i kroner til radio tredobles fra 1999 til 2002, mens de for tv firedobles. Man kan derfor strukturelt konstatere, at tilskudsordningen først slår igennem for alvor, når puljestørrelsen forøges, som det skete fra 2001. Om dette så har ført til en øget selektivitet fra bevillingsgivers side, kan der herske nogen tvivl om. I hvert fald viser det sig, at den procentvise støtte fordelt på amter er meget ensartet perioden igennem, selvom der ikke indgår noget geografisk kriterium som grundlag for

beslutning om bevillinger. I forbindelse med den amtsvise inddeling skal det fremhæves, at Københavns amt og kommune tegner sig for omkring halvdelen af de samlede bevillinger både for radio og tv.

I kapitlets anden del gennemgås en række forvaltningsmæssige aspekter af ordningen. Ser man på ansøgningerne, herunder afvisningsprocenten, er det indlysende, at ganske mange stationer både i kroner og programforslag tegner sig for et betragteligt overbud. Dette er på sin vis forståeligt, idet stationerne forventer en vis procentdel af bevillingen og derfor hellere skyder for højt end for lavt. På den anden side giver det frustrationer blandt store dele af stationerne, som kunne undgås, hvis lokalnævnene i højere grad fungerede som vejledende instans, hvilket de kun undtagelsesvist gør.

Kriterierne for programtilskud er fastlagt i bekendtgørelsen, men det er dog indtrykket, at forvaltningen udviser nogen grad af "fleksibilitet", som dog samtidig er uensartet. Stillet på spidsen kunne man spørge, hvorfor der kan bevilges tilskud til en programrække om københavnske sporvognslinjers historie, når der ikke samtidig kan gives tilskud til programmer om et lokalområdes kultur- og socialhistorie. Det er opfattelsen, at de politisk valgte kriterier er for rigide og langtfra indfanger de ønsker og behov, der lokalt eksisterer med hensyn til programvirksomheden. Dette fører i sig selv til, at programplanerne forvrides for at opnå tilskud, men det fører også til, at man bevillingsforvaltningsmæssigt alligevel forsøger at se lidt mere fleksibelt på det, men med det resultat at bevillingspraksis udviser en grad af tilfældighed, som for en række stationer forekommer uigennemskuelig. I forbindelse med hele og delvise afslag, og dem er der jo samlet set flest af, viste 1999-undersøgelsen, at afslagsbrevene var så kortfattede, at stationerne ikke kunne lære noget af dem med henblik på næste runde. Disse forhold er imidlertid rettet op i det omfang, man kan forvente, således at de hele eller delvise afslag

nu er inddelt i kategorier, der kort forklarer afslagets begrundelse. Det noteres samtidig, at den lokale kontrol med programbevillingerne fortsat lader meget tilbage at ønske, hvilket er helt i overensstemmelse med de konklusioner, en arbejdsgruppe i Kulturministeriet nåede frem til. Derimod er det opfattelsen i denne rapport, at samme arbejdsgruppes forslag om at decentralisere bevillingerne via de lokale nævn i bedste fald kun løser de problemer af fortrinvis logisk karakter, som den nuværende ordning er udtryk for, dvs. at den lokale forankring ikke er ført helt ud i livet, og at det i værste fald vil øge risikoen for lokal nepotisme samt medføre øget bureaukrati, uden at man får noget til gengæld.

I rapportens afsluttende kapitler (7-10) gennemgås resultaterne fra de kvalitative undersøgelser af en række udvalgte radio- og tv-stationer. I kapitel 7 ses der først på stationerne som sådan. Det er naturligvis vanskeligt at sammenfatte disse beskrivelser, men samlet viser stationsprofilerne, hvad angår økonomien, at samtlige stationer er ubetinget afhængige af tilskuddene, og at de fleste stationer har søgt og planlagt ud fra betydeligt større beløb, end de fik, hvorfor man samlet set har måttet justere programplanerne tilsvarende. Der er endvidere en relativt tydelig tendens til, at det bliver stadigt vanskeligere at tiltrække frivillige i takt med, at arbejdsløsheden er faldet henholdsvis, at arbejdsløse er overført til ordninger, som ikke matcher stationernes behov. Alligevel er der tale om en meget betydelig og ganske varieret programaktivitet, og selv om lytter- og seerundersøgelser ikke er nogen økonomisk farbar vej for stationerne, er det samlede indtryk, at man når ganske vidt ud blandt de lokale beboere, naturligvis med en større dækning, jo mindre lokalsamfundet er. Man kan derfor med en vis ret hæfte sig ved, at de lokalstationer, der fungerer i det ikke-københavnske område og dermed har en relativt bred skare af brugere, modtager langt mindre støtte end i det københavnske område. Selvom der er kritiske røster

omkring tilskudsordningen, og her specielt vedrørende kriterierne, kan der spores en udbredt tilfredshed med den form, ordningen har for nærværende.

I kapitel 8 gennemgås dernæst de programmer, stationerne har stillet til rådighed i forbindelse med undersøgelsen. Fra de 17 radiostationer og 16 tv-stationer har vi modtaget over 100 programmer, som rummer op mod 150 sendetimer, som alle er blevet gennemlyttet eller gennemset, og hvis programindhold er blevet registreret. Af pladmæssige grunde er det ikke muligt at optrykke dette materiale, men kapitlet rummer et udvalg af de kvalitative tekstanalyser, som er foretaget af udvalgte programmer produceret af de otte stationer, der som helhed betragtes som repræsentative for mangfoldigheden af stationer og programtyper.

Kapitlet indledes med en kort gennemgang af begrebet "kvalitet" i relation til nærværende undersøgelse. En væsentlig præmis for denne er, at vi ikke har haft noget sammenligningsgrundlag i og med, at der ikke tidligere er foretaget undersøgelser af programkvaliteten i ikke-kommercielle lokalradio- og -tvudsendelser, ligesom der ikke foreligger resultater fra lytter- og seerundersøgelser, der ville kunne anvendes til at belyse spørgsmålet om programkvalitet.

I kapitlet foretages en oversigtsmæssig afsøgning af de afgrænsninger, som den nyere medie- og kommunikationsforskning har foretaget af kvalitetsbegrebet. Det fremhæves, at kvalitet er et kontekstbestemt begreb, som kan anvendes på tre niveauer: På det overordnede mediesystemiske niveau, hvor kvalitet kan defineres i relation til de samfundsmæssige funktioner, som lokalradio- og -tv-programmerne udfylder særskilt eller i relation til andre medietyper og i forhold til f.eks. demokrati, ytrings- og informationsfrihed mv. Dernæst på programniveauet, hvor kvalitet kan bestemmes i forhold til sædvanebestemte kriterier, f.eks. knyttet til bestemte genrer, særlige journali-

stiske principper eller formidlingsteknikker. Endelig for det tredje kan kvalitet bestemmes i relation til modtageren. Hvilke særlige behov opfylder lokalradio- og -tv-programmerne i almindelighed for lytteren og seeren, såvel den enkelte udsendelse, stationens programmer som helhed og endelig lokalradio og -tv som fænomen i forhold til andre medier?

Hvor vi i kapitel 7 i casegennemgangen af de udvalgte stationer bl.a. indkredsede afsenderens intentioner med at producere de pågældende programmer, forsøger vi i kapitel 8 at indkredse centrale kvalitetsforhold ved programmerne som produkter. I programanalyserne har vi som udgangspunkt søgt at belyse, hvordan det enkelte program orienterer sig i forhold til genrekonventioner. Hvordan lever det op til disse, er der tale om brud på genrekonventionen, og er dette udtryk for noget intentionelt, eller har afsenderen blot ikke evnet at udfylde genre-normen eller leve op til dens tekniske eller stilistiske krav? Tilsvarende synsvinkler har vi også anlagt på analysen af den enkelte udsendelses form og indhold, og vi har desuden sporet, hvordan afsenderen henvender sig til modtageren. Hvordan kan modtageren siges at være til stede i programmet, hvilke muligheder for oplevelse, indlevelse eller erkendelse tilbydes man? Hver analyse afsluttes med en kort opsummering af programmets kvaliteter, således som programanalysen har afdækket dem.

I kapitel 9 vender vi os mod det tredje felt, hvor kvaliteten i de lokale programmer kan bestemmes. I løbet af efteråret 2001 gennemførtes såkaldte fokusgruppeundersøgelser i de områder, hvor de otte udvalgte stationer sender. Da det ikke er muligt metodisk meningsfuldt og økonomiske overkommeligt at gennemføre lytter- og seermålinger, da publikum til hovedparten af de undersøgte programmer er begrænset, valgte vi at gennemføre undersøgelsen af modtagernes oplevelser med og vurderinger af programmerne ved hjælp af en anerkendt kvalitativ

metode. For at sikre undersøgelsens uafhængighed blev deltagerne rekrutteret at et analysebureau, *Jysk Analyseinstitut A/S* i Aalborg, på baggrund af udvalgskriterier fastlagt af os.

I hver fokusgruppeundersøgelse deltog mellem seks og 12 personer, som alle jævnligt lytter til eller ser programmer fra den pågældende station, eller som i det mindste havde været i kontakt med udsendelser fra ikke-kommercielle stationer inden for de seneste tre måneder. Fokusgruppeundersøgelserne blev gennemført efter ensartede metodiske principper, og der blev efterfølgende foretaget en grundig systematisering og fortolkning af det indsamlede interviewmateriale. For hver station bringes dels en oversigt over hovedresultatet af fokusgruppeinterviewet, dels en præsentation af de enkelte deltagere i gruppen, deres erfaringer med og opfattelser af den pågældende stations programmer og endelig en oversigt over de hovedtemaer, som blev berørt undervejs i gruppens diskussioner, illustreret med centrale citater fra deltagerne.

Resultaterne fra de tre kapitler, som hver især har behandlet kvalitetsproblematikken opsummeres i kapitel 10, som bærer overskriften: "Kvalitet er mange ting".

På mediesystem-niveau understreger både afsendere og modtagere af de ikkekommercielle elektroniske lokalmedier, at de opfylder centrale demokratiske funktioner. Den udbredte frie adgang (public access) til at ytre sig, både om politiske og om kulturelle emner, betragtes af mange som et demokratisk gode og som et forum, der i bedste fald kan bidrage til at fastholde og udvikle en særlig lokal identitet. Hvad er det, der gør det særligt at leve sit daglige liv netop i denne by eller på denne egn? Her kan mangfoldigheden af programmer og lokale stemmer bidrage til at sætte ord og stemninger på oplevelsen af lokalt tilhørsforhold for den enkelte.

På programniveauet er de positive træk ved udsendelserne det mentalitetsfælleskab, de bidrager til. Udsendelsernes nærhed, grundighed og ikke mindst det særlige, dvælende tempo, som findes i mange lokale udsendelser, fremhæves af modtagerne som nogle af de mest fremtrædende kvaliteter. Udsendelserne bedømmes ikke primært ud fra deres tekniske eller journalistiske formfuldendthed, men snarere på deres evne til at fremkalde eller udtrykke engagement og nærvær. Men hvor dette ikke er tilstede, og hvor de lokale programmagere samtidig forsøger at efterligne en genre eller en programform, som de ikke magter at udfylde, da er kritikken hård og kontant. Udsendelsen må gerne være uprofessionel i sin stil, men ikke amatøragtig eller dilettantisk. Mange ser også problemer ved udsendelsernes kvalitet, når intentionen med udsendelsen bliver for tydelig, hvad enten det drejer sig om religiøs eller politisk forkyndelse.

Ligesom øvrige radio- og tv-udsendelser indgår også de lokale programmer i modtagerens hverdagsliv og udfylder ofte faste,

rutineprægede funktioner. Det kan f.eks. være tilfældet i såkaldte fladeprogrammer, hvor man som radiolytter kan "gå til og fra". Men ofte vil man foretrække de større, professionelle kanaler til at dække disse behov, ikke mindst fordi musikken i disse sammenhænge spiller en væsentlig rolle. Der er en tydelig tendens i materialet, der viser, at de lokale, ikke-kommercielle stationer udgør et "pusterum" eller enklaver i forhold til de "store" medier, hvor man enten kan dvæle ved den gode fortælling, de stemningsmættede eller umiddelbart genkendelige billeder eller man kan få information om lokale forhold, som ikke lader sig opspore via andre kanaler. De fælles kendetegn ved det gode, lokale program kan opsummere i nøgleordene: nærvær, relevans og oplevelsen af engagement og oprigtighed.

Sammenfattende konkluderes i kapitel 11, at tilskudsordningen ifølge undersøgelsen opfylder de politiske formål, som ligger til grund for den, og det angives, på hvilke områder der kan foretages hensigtsmæssige justeringer.

4. Tilskudsordningen

4.1. Lidt historie

Lokalradio og -tv har ført en omtumlet tilværelse fra den spæde start i slutningen af 1970'erne, hvor nogle få kabeltransmitterede lokal-tv-forsøg blev gennemført. Midlerne hertil var yderst sparsomme, og en evaluering af forsøgene (Ministeriet for kulturelle anliggender, 1977) pegede derfor på, at der skulle nye og mere omfattende forsøg til, og disse forsøg skulle tildeles væsentlige tilskudsbeløb.

Dette udmøntede sig i den forsøgsordning, som blev vedtaget til start i 1981, men bl.a. på grund af en række uafklarede spørgsmål om støtten, som skulle stilles til rådighed af såvel staten som *Det Kommunale Momsfond*, lød startskuddet først i 1983.

Ligesom det senere gjorde sig gældende i forbindelse med arbejdet i det statsministerielle *Medieudvalget* (1994 - 1996), blev lokalradio og -tv under *Mediekommisionen* (1982 - 1986) nok et centralt genstandsområde, men et område der levede sit eget liv i *Lokalradio- og -tv-udvalget*. I forbindelse med *Mediekommisionens* arbejde blev området henvist til en rapport fra *Lokalradio- og -tv-udvalget* (Ministeriet for kulturelle anliggender, 1984), mens arbejdet i *Medieudvalget* beroede på rapporten *Lokalradio og -tv - nu og i fremtiden* (Kulturministeriet, 1995). Lokalradio og -tv har således været relativt marginaliseret i de kommissions- og udvalgsarbejder, som har præget dansk mediepolitik i 1980'erne og 1990'erne. På den anden side har netop lokalradio og -tv været centralt placeret, fordi de væsentlige mediepolitiske stridspunkter har udfoldet sig her. Dette gælder ikke mindst finansie-

ringen, reklameordninger, selskabskonstruktioner, "salg" af sendetilladelser, udenlandsk kapital og forståelsen af public service.

Allerede i 1983, da forsøgsordningen med lokalradio og -tv begyndte, stod spørgsmålet om offentlige tilskud til stationerne og programvirksomheden centralt placeret i den mediepolitiske diskussion. Debattens hovedkombattanter placerede sig ifølge den historiske tradition i to forskellige lejre. Venstresiden i Folketinget, incl. *Det Radikale Venstre*, betragtede de lokale stationer som et politisk-kulturelt fænomen, der på linje med andre kulturformer (f.eks. teatre, idrætsforeninger, museer) kunne komme i betragtning, når der skulle prioriteres mellem forskellige former for tilskudsværdige lokale kulturinitiativer. Højresiden i Folketinget, der i årtier havde kæmpet for et brud på *Danmarks Radios* monopol i æteren, betragtede først og fremmest de nye lokale medier som en spydspids i kampen for etableringen af et markedsbaseret alternativ til public service-institutionen. Derfor var det oplagt for den position i den mediepolitiske debat at afvise enhver form for offentlig tilskud og i stedet pege på, at disse privatejede og -drevne medier måtte klare sig på egne, dvs. markedets, vilkår, fortrinsvis via reklame- og sponsorindtægter.

Positionerne har således på det generelle niveau fulgt de traditionelle politiske skillelinjer, men i den praktiske politik har det dog været betydelig mere komplekst. Således har ordningen været administreret af ikke mindre end ni af de i alt 15 kulturministre, Danmark har haft. Det var under Niels Matthiasen (S), de første forsøg blev gen-

nemført, og det var under Lise Østergaard (S), 1980ernes forsøg blev lanceret. Men det blev de borgerligt ledede regeringer ved henholdsvis Mimi Jacobsen (CD) og H.P. Clausen (K), der skulle føre dette oprindeligt socialdemokratiske projekt ud i livet og siden få det placeret i en overordnet mediepolitisk ramme, som blev defineret af forskellige politiske konstellationer omkring vedtagelse af ændringer i radio/tv-lovgivningen og vedtagelsen af de mediepolitiske forlig under Jytte Hilden (S) i 1996 og Elsebeth Gerner Nielsen (RV) i 2000.

I 1987 blev der åbnet mulighed for at reklamefinansiere lokalradio og -tv, da den skelsættende beslutning om at etablere et delvist, eller snarere overvejende, reklamefinansieret TV 2 banede vejen herfor.

Allerede under forsøgsordningen fra 1983-1987 havde den offentlige støtte været minimal, dvs. omkring en halv snes millioner kr. fordelt ligeligt på kommunale og statslige tilskud, vurderet i forhold til de private midler, som blev investeret i forsøgene. Både fagbevægelsen og en række større medievirksomheder investerede to- måske trecifrede millionbeløb i professionelle lokalstationer, som var om ikke fremtidssikrede så dog indrettede på at kunne begå sig på et kommercielt marked, den dag monopolet for alvor blev brudt, og reklamer blev en legitim indtægtskilde. Samtidig voksede der en underskov af mindrebemidlede lokale stationer op, hvoraf en del havde mindst ligeså høje ambitioner som virksomhederne og organisationerne. Blot manglede de pengene til at udfylde ambitionerne.

I slutningen af 1980erne og begyndelsen af 1990erne delte de lokale radio og tv-stationer sig groft sagt i to lag. Det ene lag bestod af en række professionelt anlagte stationer med en bredt appellerende programflade, et relativt stort dækningsområde og et antal lønnede medarbejdere, som kunne sikre en vis professionel standard i programudbudet. Det andet lag bestod af ikke-kommerci-

elle stationer af yderst varierende observans, formål og udsendelsesvirksomhed.

Kendetegnende for denne gruppe var en udstrakt, idealistisk frivillighed blandt de deltagende, kombineret med en vifte af finansieringsformer, der strakte sig fra forenings- og medlemsbidrag, forskellige former for statslig og kommunal medfinansiering (beskæftigelsesfremmende foranstaltninger) til mere 'grå' indtægter. I et mellemliggende lag fandtes de stationer, som måtte leve i et finansielt blandingsforhold, hvor de 'grå' indtægter sandsynligvis har spillet en ikke uvæsentlig rolle.

På grund af de ofte ikke helt gennemskuelige selskabskonstruktioner og sendeforhold, der langt fra var kommercielt optimale, blev der i denne periode blandt reklamekøberne grundlagt en betydelig skepsis over for de lokale ætermedier, der antagelig har kostet branchen et betydeligt indtægtstab i forhold de prognoser, der var til rådighed ved indførelsen af reklamer.

For at afhjælpe den skævhed, som nogle politikere frygtede kunne blive resultatet af tilladelsen til reklamer i lokalradio og -tv, blev der ved revisionen af radio- og tv-loven i 1988 truffet beslutning om at etablere en støtteforanstaltning for lokalradio, kaldet *Lokalradiofonden*. Fondens midler skulle komme fra en afgift på 10% af radiostationernes årlige omsætning, hvorefter disse efter objektive kriterier skulle reallokeres til radioer med begrænsede økonomiske ressourcer. Ordningen fik hurtigt påhæftet betegnelsen 'Robin Hood-fonden', fordi den politiske intention var ganske tydelig: de rige (og reklamefinansierede) stationer skulle betale afgift til de fattige, ikke-kommercielle stationer. Ordningen udviklede sig imidlertid meget hurtigt til en slags 'omvendt Robin Hood-fond'. De store stationer unddrog sig afgiften ved at opbygge selskabskonstruktioner, der betød, at en del af dem i stedet modtog tilskud, mens f.eks. kommunalt støttede stationer blev sat i

afgift af deres omsætning og derfor måtte af med penge, og samtidig var reklameindtægterne betydeligt under det forventede. Alt i alt blev der således tilført *Lokalradiofonden* langt færre midler end beregnet, og uddelingen blev, efterhånden som kendskabet til de i og for sig legale, men kontrafinale selskabskonstruktioner bredte sig, oplevet som værende i direkte modstrid med intentionerne. Fonden blev derfor nedlagt i 1991.

I 1994 blev der af *Kulturministeriets* andel af Tipsmidlerne afsat 7,5 mio. kr. pr. år til lokalradioformål. Ordningen blev videreført i 1995 og i 1996 med samme årlige beløbsramme og blev administreret af *Udvalget vedr. Lokal Radio og TV* efter regler fastsat af kulturministeren. Tilskuddet blev givet dels som driftstilskud, dels som projektstøtte. Forudsætningen for at kunne komme i betragtning var, at stationen:

- skulle have haft regelmæssig udsendelsesvirksomhed i det seneste halve år forud for ansøgningen
- i sine programmer lagde vægt på lokal information og/eller debat eller imødekommer særlige interessegrupperes behov
- ikke havde ansat lønnede medarbejdere, bortset fra offentligt støttet arbejdskraft
- ikke havde reklame- eller sponserindtægter, eller indtægter ved salg af sendetid
- ikke havde en sendetid på over 40 timer om ugen

Tilskudsbeløbet blev årligt opdelt i driftstilskud (fem mio. kr) og projektstøtte (2,5 mio. kr.) og ca. 250 stationer fik årligt andel i tilskuddet. Driftsstøttebeløbet pr. sendetime varierede mellem 80 kr. og 60 kr. Projektstøtten blev bevilget efter individuel vurdering, og tilskudsbeløbene varierede mellem ca. 4.000 kr. og 150.000 kr. pr. år. Selvom tilskudsordningen imødekom ofte formulerede ønsker fra lokalradioerne side, var tilskudsbeløbene af et omfang, som ikke kunne tilfreds-

tille ønskerne. Og for lokal-tv var der ingen statslige tilskudsmidler at hente.

Starten af 1990erne var præget af en lang række mediepolitiske tiltag, der alle havde til formål at dæmme op for de opfindsomme omgørelser, som de lokale stationer fandt frem til, når de skulle klare sig uden om de reguleringsmæssige forhindringer. Samtidig voksede kravene fra begge lag til det politiske system, fordi de økonomiske vilkår for at drive lokalradio- og tv blev oplevet som stadig mere urimelige og umulige at overleve på. De kommercielle stationer krævede bl.a. kraftigere sendere, større sendeområder, en frekvens uden delevang pr. kommerciel station og mulighed for networking. Græsrodderne, de ikkekommercielle stationer, krævede først og fremmest offentlige tilskud til det, som blev anset for en lokal betydningsfuld kulturvirksomhed og en mulighed for at få adgang til det store lokale publikum, som de kommercielle havde adgang til. Dvs. opretholdelse af systemet med delte sendere og frekvenser.

4.2. Medieforliget 1997-2000

I 1996 blev der indgået et mediepolitisk forlig for perioden 1997-2000. I mange henseender kom vores rapport, *Lokalradio og -tv - nu og i fremtiden* (Kulturministeriet 1995) til at spille en rolle i de vedtagelser, som vedrørte lokalradio og -tv. Således stadfæstede forliget tolagssystemet, ligesom man ønskede at forbedre de økonomiske vilkår for begge typer af lokalstationer. I den forbindelse blev etableringen af en tilskudsordning for de ikke-kommercielle stationer af væsentlig betydning. I det samlede medieforlig var det en udtalt politisk hensigt at styrke dansk public service-tv og -radio, samtidig med at man gav bedre betingelser for også de kommercielle aktører. I forligsteksten fra 10. maj 1996 understreges de lokale ærmediers særlige betydning i denne udvikling:

Også de lokale radio- og tv-stationer er vigtige i det samlede danske medielandskab. Deres økonomiske vilkår skal der-

for styrkes, så de får bedre mulighed for at deltage i lokalområdets kulturelle og politiske liv.

Medieforliget blev indgået mellem alle Folketingets partier, undtagen *Enhedslisten*, og det omfattede en lang række aftaleområder, hvor det lovgivningsmæssige og administrative fundament for radio- og tv-politikken blev fastlagt for en fireårs periode. Begge de traditionelle mediepolitiske lejre, som blev omtalt ovenfor, fik tilgodeset væsentlige synspunkter og principper. Således blev der åbnet for networking for både lokalradio og -tv, der blev åbnet for anvendelse af kraftigere sendere, større dækningsområder og dermed for et større reklameunderlag. Den anden lejr fik som det væsentligste etableret en statslig tilskudsordning. Tilskudsordningen gjaldt for fire år (1997-2000) og omfattede tre indsatsområder:

- forsøg med lokal-tv og televirksomhed (i alt 20 mio. kr. i forligsperioden)
- forsøg med medieskoler (i alt 20 mio. kr. i forligsperioden)
- tilskud til ikke-kommercielle radio- og tv-stationer (i alt 200 mio. kr. i forligsperioden)

Til det sidstnævnte formål blev der altså afsat 50 mio. kr. pr. år. Et ganske betragteligt beløb, når man anvender de foregående års beskedne økonomiske vilkår som målestok. Puljen blev opført på finansloven under *Kulturministeriet* og administreredes af *Udvalget vedrørende Lokal Radio og TV*.

Der er tre finansieringskilder i tilskudsordningen. Licensmidlerne bidrager med 15 mio.kr. årligt; Radiofonden med 30 mio. kr. det første år, faldende med fem mio. kr. årligt til 10 mio. kr. i 2000; en afgift fra kommercielle tv-stationer bidrager med fem mio. kr. det første år, stigende med fem mio. kr. årligt til 25 mio. kr. i år 2000.

Især inddragelsen af licensmidlerne som delvist finansieringsgrundlag kunne af stationerne med rette betragtes som en anerkendelse af, at mange af dem udfylder funktioner i lokalsamfundet, som kan betragtes som 'et alment gode' for borgerne og dermed som et mediefænomen, som måske ikke selvklart falder ind under et traditionelt defineret public service-begreb, men som på den anden side besidder nogle kvaliteter og opfylder nogle behov, som er centrale i et mediehistorisk perspektiv: f.eks. øget lokal ytringsfrihed, bidrag til udvidelse af informationsfriheden og øget eller åben adgang til at producere eller medvirke i udsendelser.

I rapporten *Lokalradio og -tv - nu og i fremtiden* (Kulturministeriet 1995) skrev vi:

Adgangen til på ikke-kommercielle vilkår at få bragt sine programmer kan derfor ses som et udvidet public service-begreb, hvor det offentlige tilbyder en sådan tjenesteydelse til borgerne på lige fod med andre helt eller delvist offentligt finansierede aktiviteter. Betydningen af ikke kun at tilbyde borgerne ydelser, hvor man kan tilegne sig viden, underholdning etc. (teater, biblioteker m.v.), men også give mulighed for at producere og formidle kan næppe undervurderes, hvortil kommer, at de programtyper og det indhold, der typisk vil blive udsendt fra en ikke-kommerciel kanal, næppe vil kunne finde afsætning andre steder i mediesystemet. Endelig er det vigtigt at opretholde den ikke-kommercielle del som et vækstlag for programmæssige eksperimenter og fornyelse samt som en uddannelsesmæssig første platform for en eventuel senere professionel karriere inden for medierne. Ud fra en samlet alsidigheds- og demokratibetragtning forekommer opretholdelsen af det ikke-kommercielle lag at være et vigtigt anliggende. (s. 194-195).

4.3. Forvaltningen af tilskudsordningen

Det blev *Udvalget vedrørende Lokal Radio og TV* som på baggrund af forligsteksten og specielt § 28 i bekendtgørelsen nr. 1258 af 20. december 1996 om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed, som skulle forvalte ordningen i samarbejde med de lokale nævn. Bekendtgørelsen fastsatte de nærmere regler for forvaltningen af tilskudsordningen: indsendelse af ansøgninger, regnskabsaflæggelse, kontrol mv. samt de kriterier for tildeling af tilskud til projekter, dvs. særlige programmer eller programtyper, som stationerne kan søge om tilskud til, udover den støtte, som bliver ydet i form af et generelt driftstilskud baseret på antal udsendelsestimer. Disse retningslinjer lå til grund for den første uddeling af tilskud, som blev foretaget i første kvartal 1997. Ordningen med kvartalsvise ansøgningsrunder og udbetaling af tilskud blev i 1998 ændret til årlige ansøgninger, mens udbetalingerne foretages kvartalsvis bagud. Hovedsagelig fordi antallet af ansøgere meget hurtigt steg betragteligt og derfor truede med at belaste det administrative system i for høj grad, hvis man oprettede det korte ansøgningsinterval.

Kriterierne for modtagelse af driftstilskud var stort set en videreførelse af regelsættet, der gjaldt for uddelingen fra Tipsmidlerne:

- ansøgere kan kun være en ikke-kommerciel lokal radio eller tv-station- eller en kommune med tilladelse til lokal programvirksomhed. Ved ikkekommercielle stationer forstås stationer, som ikke har reklameindtægter
- en lokal radiostation må ikke have ansat lønnede medarbejdere, bortset fra offentligt støttet arbejdskraft
- ansøgeren skal på ansøgningstidspunktet have haft regelmæssig udsendelsesvirksomhed i de seneste seks måneder
- ansøgeren skal i sin programvirksomhed lægge vægt på lokal infor-

mation og/eller debat eller imødekomme særlige interessegruppers behov.

Samtidig blev der lagt loft over det antal sendetimer, som der maksimalt kan ydes tilskud til pr. uge. For lokalradio var det 40 timer pr. uge og for lokal-tv maksimalt for fem timer pr. uge. Desuden understregede udvalget i sine bestemmelser, at der kun kan opnås driftstilskud ved egentlig programvirksomhed. Dvs. udsendelser med rulletekster eller længere tids optagelser fra fast opstillede kameraer blev i denne sammenhæng ikke betragtet som 'programvirksomhed'.

Det konkrete tilskudsbeløb pr. time blev fastsat af udvalget, bl.a. beregnet ud fra antallet af ansøgere. Dette skulle vise sig senere at få en vis betydning for oplevelsen af ordningens funktionsduelighed, set fra 'brugerside' og også for omfanget af den del af tilskuddet, som blev givet til projekter.

For projekterne anlagde *Udvalget vedrørende Lokal Radio og TV* i hvert tilfælde en konkret og kvalitativ vurdering før udbetaling af støttemidler. De lokale nævn blev inddraget i denne proces, da de modtog ansøgningerne om projektstøtte og skulle fremsende dem i prioriteret rækkefølge. Også dette gav anledning til frustrationer i mange nævn, som ikke mente sig i stand til at foretage disse prioriteringer, da der bl.a. savnedes klare og entydige vurderingskriterier.

Generelt tilstræbte udvalget i sin uddelingspraksis sig på at fordele midlerne geografisk over hele landet og til projekter af forskellig karakter. Udvalget kunne også lægge særlig vægt på ansøgninger, som tilgodeser minoritetsgrupper af etnisk, sproglig eller anden art.

Desuden kunne udvalget prioritere mellem ansøgningerne ved at lægge vægt på, om projekterne havde opnået anden støtte fra offentlig eller privat side. Der blev ikke givet

tilskud til teknisk udstyr eller til mødevirk-somhed, deltagelse i konferencer eller lignende, men derimod til udvikling af projekterne: idemæssig og indholdsmæssig bearbejdelse, konsulentbistand o. lign.

Modtagerne af driftstilskud blev forpligtet til at indsende reviderede årsregnskaber til udvalget. Modtagerne af projektilskud skulle efter projektets afslutning indsende både regnskab samt rapport om forløbet. Hvad denne rapport nærmere skulle omfatte blev ikke præciseret, og heller ikke i udvalget viste der sig at være tilstrækkelig interesse for eller måske snarere ressourcer til at forholde sig til de indsendte rapporter eller bånd med programeksempler fra projekterne. Dette forhold, hvis faktiske karakter og omfang ikke lader sig efterspore fyldestgørende, er af flere stationer blevet opfattet som udtryk for en nonchalant holdning fra udvalgets og ministeriets side over for det omfattende arbejde, som folkene bag projekterne har lagt i såvel programmer som projektrapportering.

4.4. Erfaringer fra de første uddelingsrunder

Udvalget vedr. Lokal Radio og TV har siden 1997 i sin årsrapporter redegjort for erfaringerne med forvaltningen af tilskudsordningen. Starten i 1997 var forholdsvis beskednen. I alt blev der uddelt 38.739.763 kr., heraf 33.617.525 kr. i driftstilskud (11.462.125 kr. til radio og 22.155.400 kr. til tv). Tilskuddet til projekter var betydeligt mindre: i alt 5.122.238 kr. fordelt med 2.512.488 kr. til 42 radioprojekter og 2.609.750 kr. til 22 tv-projekter.

Når udvalget ikke i det første år uddelte samtlige 50 mio. kr. skyldtes det en forventning om, at flere lokale stationer i løbet af ret kort tid ville lægge driften om. Ved at udelukke reklamer som indtægtskilde, kunne en ret stor mængde stationer i stedet sikre sig en mere stabil og måske også mere omfattende indtægt via tilskudsordningen.

I fastsættelsen af driftstaksten pr. tilskudsberettiget time viste udvalget en vis tilbageholdenhed. I første kvartal blev radiotaksten sat til 90 kr. pr. time og i de øvrige kvartaler til 100 kr. pr. time. For tv, som har betydeligt større produktionsomkostninger pr. sendetime, blev taksten i første kvartal sat til 2000 kr. pr. time og fordoblet til 4000 kr. pr. time i de resterende kvartaler.

Projektstøtten blev givet til f.eks. opstart af radio for og med psykisk syge, forskellige lokalhistoriske projekter, tilskud til konsulentbistand i forbindelse med indførelse af båndværkstedsprincipper, opstart af en indvandrerredaktion, et radioprojekt for stammere osv. Udvalget gav afkald på at give en udtømmende og detaljeret definition af, hvad et projekt er, men man lagde vægt på, at tilskudsbeløbet skulle være mindre end driftstilskuddet, og at det især skulle give stationerne et løft ved at give dem mulighed for at afprøve ideer, der ellers ikke ville blive realiseret.

I det hele taget forsøgte udvalget i sin forvaltningspraksis at udvise en vis fleksibilitet og var indstillet på at lade stationer og lokale nævn gøre erfaringer med ordningen, før man evt. indførte mere håndfaste principper. F.eks. valgte man i udvalget at se bort fra, at visse stationer ikke var totalt uafhængige af reklameindtægter, såfremt disse måtte anses for at være uvæsentlige for stationens samlede økonomi.

Men problemerne med ordningen tårnede sig hurtigt op, og der viste sig snart flere eksempler på, at der var ved at opstå 'kassætænkning' og ansøgningsautomatik på stationerne. Især automatikken i og omfanget af driftstilskuddene blev udsat for voldsom kritik af lokale nævn og af en del stationer. Allerede et år efter tilskudsordningen indførelse var der ved at vise sig behov for både præciseringer og ændringer af tilskudsgrundlaget.

5. Den nye tilskudsordning 1999-2002

5.1. Optakt til reform

Som sagt blev tilskudsordningen af 1996 iværksat pr. 1. januar 1997 med relativt betydelige beløb til at støtte ikke-kommerciel drift af lokalradio og -tv. Der var mange penge, men der var også mange ansøgere, og alle fik derfor ikke, hvad de havde håbet på, selv om ordningen stort set forløb efter et automatisk princip byggede på sendetiden.

Der gik derfor heller ikke lang tid, før kritikerne meldte sig på banen. I maj 1998 sendte formanden for *Århus-egnens Lokalradio og TV-nævn* en redegørelse om de indhøstede erfaringer med medieforliget fra 1996 til de mediepolitiske ordførere.

I redegørelsen nævnes det som grundlag for vurderingen, at Århus-nævnet er det største nævn i landet, som administrere både radio og tv, og der peges med hensyn til puljen til ikke-kommercielle stationer på, at:

...puljens størrelse [bør] fastholdes (...) idet der er tale om den eneste finansieringsform for de lokal-TV-stationer, der ikke er med i netværket. Puljen bør ikke administreres af Kulturministeriet (dvs. Udvalget vedr. lokalradio- og TV), men i stedet af de lokale nævn og bør kun i begrænset omfang gives som en rent timebaseret støtte. I stedet bør der lægges vægt på produktion af kvalificerede lokale programmer som alternativ til de kommercielle programmer. For at sikre, at lokalradioerne ikke overses i forbindelse med tildelingen af midler, bør 1/3 af den samlede pulje reserveres til lokalradioformål.

Disse synspunkter følges op i et notat fra samme nævn i august 1998, hvor kritikken af tilskudsordningen udbygges efter halvandet års erfaringer. Det fremhæves således, at stationerne på grund af det timeafhængige tilskud tænker mere i kvantitativ end i kvalitativ retning, og at nævnene i praksis ikke har mulighed for at kontrollere, hvorvidt betingelserne for tilskud er overholdt, således at tilskuddet går til egenproduktion. Som eksempler nævnes, at tilskudsordningen i praksis benyttes til at udsende sponsorerede programmer med et betydeligt element af skjult reklame, underholdningsudsendelser af ringe kvalitet og udenlandsk producerede udsendelser med stærkt forkynende indhold. Som et eksempel anfører nævnet, at det ved en stikprøvekontrol fandt, at en station havde udsendt en udenlandsk produceret film i stedet for egenproduktion, og at dette forhold blev meddelt *Udvalget vedr. Lokalradio og TV*, uden at udvalget reducerede støtten til den pågældende station. Endvidere nævnes det, at den opnåede støtte ofte ikke kendes før programmerne er produceret og udsendt, samt at den oprindelige timesats for lokal-tv blev nedsat med 3.000 kroner i forhold til opslags angivelser, ligesom tilskuddet først udbetales fl år efter afviklingen af programmerne, hvilket i praksis vil sige, at stationerne skal have en ganske god likviditet, hvad de oftest ikke har. Århus-nævnet foreslår derfor en ændring af tilskudsordningen.

Den foreslåede model skærer for det første ned på den tid, hvortil der kan ydes drifttilskud, således at radioer kun kan støttes i op til syv timer om ugen og lokal-tv en time om ugen, og at støtten beregnes på grundlag af

de rene afviklingsomkostninger, det vil sige 75-100 kroner for radio og 1000-1200 kroner for tv. Nævnet mener samtidig, at tilskud til religiøse grupperes forkyndende virksomhed synes at stride mod grundlovens §68. Driftstilskuddet betales som hidtil kvartalsvis bagud.

Som noget nyt foreslår nævnet, at der kan ydes støtte til produktion af lokale programmer for det beløb, der er tilbage i puljen efter det nedskårne driftstilskud. Betingelserne for tilskuddet skal være:

- programmerne skal være kvalificerede alternativer til de kommercielle stationers programmer
- programmerne skal dække mindretalsgrupperes behov eller
- programmerne skal løse en lokal nyheds- eller informationsopgave

Det foreslås videre, at nævnet foretager en indstilling og prioritering af de modtagne programforslag, og at denne prioritering kun kan fraviges, hvis helt særlige omstændigheder taler herfor. Det bemærkes altså, at nævnet nu tilsyneladende forestiller sig, at den eksisterende arbejdsdeling mellem de lokale nævn og det centrale udvalg opretholdes.

Om programstøtten foreslås det, at 25% udbetales i forbindelse med bevillingen, 50% udbetales ved programmets start, mens de sidste 25% udbetales, når programmet er udsendt og evalueret.

Inden for den gældende ordning foretager samme nævn en relativt finmasket vurdering af de enkelte programforslags budgetter. Således kan der ikke indregnes udgifter til installation og drift af link, idet man henviser til anvendelsen af link fra *TV Århus*; heller ikke Koda/Gramex-afgifter, senderleje og afvikling kan indregnes, da disse udgifter forudsættes dækket af driftstilskuddet. Endvidere godkender man kun udgifter til en halv studiedag og én redigeringsdag pr. pro-

gram mellem 30 minutter og en time, ligesom *TV Århus'* prislister lægges til grund. På denne måde bliver resultatet for andet halvår af 1999, at man beskærer det samlede indstillede beløb fra 1.230.000 til 548.000 kroner.

5.2. Sonderinger midtvejs

Kulturministeriet indkaldte de lokale stationer til en konference i oktober 1998 for at lodde stemningen vedrørende en række forhold, som kunne tages op i forbindelse med de forestående mediepolitiske drøftelser i folketinget.

Blandt emnerne var tilskudsordningen, som blev illustreret ved oplæg fra Torben Dreyer fra nævnet i Århus og Peder Andersen fra *Værkstedssammenslutningen*. Hertil kom to indlæg fra henholdsvis *Sammenslutningen af lokalradio- og tv-stationer (SLRTV)* og *Den Kristne Producentkomite*, der begge fortrinsvis repræsenterer de ikke-kommercielle stationer.

Den Kristne Producentkomite foreslår, at puljen til driftstilskud fremover skal sikre, at førstegangsudsendelser på lokal-tv tildeles en støtte på minimum 8.000 kroner og minimum 2.000 kroner til en genudsendelse. Den maksimale programtid pr. uge skal være på syv timer, og reglerne bør i øvrigt saneres, så der tildeles driftstilskud med et minimumskrav til egenproduktion på 40%. I den forbindelse peger komiteen på, at visse nævn fortolker loven meget stramt med hensyn til såvel kriterier for indhold og kvalitet, samt at udsendelserne skal være produceret i lokalnævnets område i forbindelse med udstedelse af sendetilladelser. Komiteen gør endelig opmærksom på, at forslaget økonomisk vil betyde, at puljen vil skulle udvides.

SLRTV mener ikke, at de påtænkte ændringer og justeringer, det centrale udvalg har foreslået, er tilstrækkelige. I den forbindelse finder man, helt tilsvarende nævnet i Århus, at tilskudsordningens taxameterprincip

bevirker, at der tænkes i kvantitet i stedet for kvalitet, og at dette er i modstrid med hele den mediepolitiske tankegang omkring ikke-kommerciel lokalradio og -tv-drift. Sammenslutningen hævder derfor, at den eksisterende ordning reelt er en malkemaskine, således at man kan tjene penge på at lave useriøst lokal-tv. På radiosiden forholder det så nogenlunde omvendt, idet afgifterne til *Koda* og *Gramex* samt transmission ikke en gang kan dækkes af tilskuddet. Med andre ord er ordningen dels for asymmetrisk mellem de to medier, og den fremmer tænkning i kvantitet for at opnå så meget i tilskud som muligt på bekostning af kvaliteten.

Man foreslår derfor en ny ordning med følgende hovedindhold: 1) at alle ikkekommercielle stationer har krav på et drifttilskud, der dækker udgifter til transmission og *Koda*/*Gramex*-afgifter, dvs. også ved gendannelser, og 2) at der gives programtilskud til lokale stationer, hvis programflade lever op til public service- og/eller public accessintentionerne.

I pressekommentarer op til konferencen (*Morgenavisen Jyllands-Posten* den 20. oktober, 1998) er der fra de fleste sider enighed om, at der skal luges ud i "...junglen af lokalstationer, hvor løjerlige navne som Høleby Lokal-TV, TV Kurt, XTV, Fjord TV, Front TV og Indiavision give et billede af det kolossale udbud." Bård Hornekær, formand for *SLRTV*, citeres for følgende:

Vi ønsker andre retningslinjer for puljen, så der bliver penge til kvalitet og ikke bare kvantitet. Det er et problem, hvis en station blot sender syv timer om ugen i samme form og samme budskab. Og det gælder både religiøse budskaber, musik og alt muligt andet. De skal have lov at sende - bare uden tilskud.

Også de kommercielle stationer blander sig i koret og kræver antallet af tilskudsberettigede stationer skåret ned til mindst det halve af niveauet i 1998. "Vi har et problem, når

useriøse fup-programmer får statstilskud til at lave forkyndelse for åben skærm", hedder det med slet skjult adresse til de religiøse stationer, men også med mindelser, som går tilbage til den forfejlede "Robin Hood-model". Et synspunkt der i øvrigt deles af den ikke-kommercielle sammenslutning, der også påpeger, at der kan foregå en tænkning i at få flere sendetilladelser.

Og dermed var bolden givet op.

5.3. Nye forhandlinger

De mediepolitiske forhandlinger brød principielt sammen den 15. december 1998. Kun indirekte spillede lokalradio og -tv en rolle i den forbindelse, og det lykkedes derfor at hale en del af forliget hjem i kraft af en mini-aftale, som bl.a. indeholdt, at: "Tilskudsordningen til de lokale ikke-kommercielle radio- og tv-stationer strammes op." (Notat, Kulturministeriet den 21. december 1998).

Som optakt til forhandlingerne om tilskudsordningen mv. tilstillede *Kulturministeriet* de mediepolitiske ordførere et notat den 18. november 1998. Notatet indeholder først en gennemgang af den eksisterende ordning og dens praksis, som er gennemgået i det foregående afsnit.

Derefter indeholder notatet, der i praksis er ministeriets forhandlingsudspil, en skitse til en justeret tilskudsordning, som tager udgangspunkt i bl.a. Århusnævnets og *SLRTV*'s modelforslag, og som derfor består af 1) et basalt tilskud til afviklingsomkostningerne, 2) et programtilskud, 3) uddannelsesaktiviteter og 4) udgifter i forbindelse med evt. tvungent frekvensskifte samt endelig regler i forbindelse med kontrol og regnskab.

Med henvisning til borgernes mulighed for at ytre sig i radio og tv foreslås det, at der ydes et basistilskud (tidligere driftstilskud) til radio (fem timer om ugen) og tv (en time om ugen), idet man anslår timetaxametret

til 75-100 kroner for radio og 1000-1200 kroner for tv. Man bemærker, at det endvidere skal overvejes, hvorvidt basistilskuddet ud over at dække udgifter til transmission også kan omfatte afgifter til *KODA* og *Gramex*, samt hvorvidt reglen om, at en station for at opnå tilskud skal have sendt de seneste seks måneder, skal opretholdes.

Senere hedder det, at man eventuelt for at undgå for meget "smagsdommeri" og at for at øge stationernes budgetsikkerhed kan overveje at lade timeloftet stige til 15 timer for radio og tre timer for tv. Ved det lave timetal vil puljen med de daværende tilladelsehavere blive belastet med seks millioner kroner, mens det høje timeloft vil give en belastning på 18 millioner. Endelig bemærkes det, at ordningen indebærer en risiko for, at der sker en kunstig opsplitning i programtilladelse for at optimere indtjeningen af basistilskud. Man kan her indføje, at allerede den gældende ordning kunne være et incitament hertil, men med de mindskede basistilskud vil dette kunne øges.

Den således foreslåede minimering af basistilskuddet vil forrykke indtægtsgrundlaget kraftigt både for stationerne som sådan og for fordelingen mellem radio og tv. Dette kan illustreres med, at man, da notatet udkom, havde bevilget 47 millioner kroner i driftstilskud fordelt på 14 millioner til radio og 33 millioner til tv (idet der dog var tale om en overførsel fra 1997). Dette skal ses overfor, at man med det lave timeloft som sagt ville bevilge seks millioner kroner fordelt på 3,4 millioner til radio og 2,6 millioner til tv; ved det høje timeloft ville man fordele 18 millioner kroner (10,3 millioner til radio og 7,8 millioner til tv). Der er derfor tale om en drastisk omlægning af tilskudsordningen.

Denne omlægning er til fordel for forslaget om, at man begynder at yde tilskud til programmer på grundlag af en vurdering af de indkomne ansøgninger. Det foreslås, at bevillingerne gives efter følgende kriterier:

- lokal information og debat
- mindretalsgruppers og/eller medie-svage gruppers behov
- involvering af borgerne i programproduktionen (public access)
- tilskud til nye programinitiativer, som enten giver et lokalt kompetenceløft eller et kvalitetsløft i programfladen.

Det vil samtidig sige, at der ikke vil kunne ydes tilskud til bingoudsendelser o.l., men at der på den anden side er ret vide rammer for, hvad der kan opnå tilskud. Programstøtten foreslås altså at blive det bærende princip i tilskudsordningen, og det pålægges derfor de lokale nævn at foretage en prioriteret indstilling, ligesom tilsvarende udvalget skal finprioritere, da man forventeligt ikke vil kunne støtte alle ansøgninger og ej heller med det fulde beløb ved godkendte ansøgninger. Videre foreslås det, at man overvejer at sætte et loft over, hvor meget den enkelte station kan opnå i programtilskud det enkelte år. Det bemærkes samtidig, at man med denne ordning vil bringe stationerne i en situation, hvor de økonomiske udsigter vil være relativt uforudsigelige, ligesom der er en risiko for, at de lokale nævn vil lade sig forlede til at prioritere programansøgninger fra stationer, hvis holdning er sammenfaldende med flertallet i nævnene på bekostning af alternative og "skæve" stationer.

Det foreslås endelig, at man opretholder bevillingerne til uddannelsesaktiviteter samt afsætter et beløb i forbindelse med eventuelt frekvensskifte til dækning af annoncering af nyt sendeudstyr.

Med hensyn til kontrollen foreslås det, at det bliver de lokale nævn, der forpligtes til som led i deres almindelige tilsyn at foretage stikprøvekontrol af den del af udsendelsesvirksomheden, som oppebærer programtilskud. Ved eventuel overtrædelse af bevillingsforudsætningerne, skal dette meddeles udvalget, som tager stilling til, hvorvidt der skal gøres regres over for stationen, om end

det tilføjes, at der må indrømmes stationerne rimeligt vide rammer.

I forhandlingerne undergik dette forslag kunne få ændringer og stramminger. Hvad angår timeloftet, lægger man sig fast på tre timer til tv og 15 timer til radio, mens timetaxametrene og deres udgangspunkt i driftsudgifterne opretholdes. Med organisationerne på området aftales nærmere om det maksimale beløb, en station kan modtage, ligesom det sammen med dem skal overvejes at afsætte en fast del af puljerne til radioerne, således at disse ikke bliver forfordelt. I øvrigt ønskes de gældende regler (f.eks. at der ikke kan ydes basistilskud til sendetimer, der anvendes til prøvebillede, rulletekster m.v., og at tilskuddet på årsbasis ikke kan overstige stationens samlede driftsudgifter) opretholdt.

Med hensyn til kontrolvirksomheden skal de gældende regler indskræmpes både over for stationerne og de lokale nævn, herunder at nævnene i forbindelse med deres almindelige tilsyn forpligtes til at gennemføre en stikprøvekontrol vedrørende den del af udsendelsesvirksomheden, som der er ydet programtilskud til. Endelig foreslås aftalen vedføjet, at der skal iværksættes en særlig evalueringsundersøgelse, der skal belyse, om formålet med ændringerne, nemlig at styrke kvaliteten i de lokale programmer, faktisk opfyldes. Undersøgelsen igangsættes samtidig med, at ændringerne træder i kraft.

5.4. Den gældende tilskudsordning

5.4.1. Bekendtgørelsesgrundlaget

Den nye tilskudsordning igangsattes for andet halvår af 1999, således at det første halvår gennemførtes efter den gamle ordning.

Bestemmelserne vedrørende tilskudsordningen er indeholdt i Bekendtgørelse nr. 606 af 19. juli 1999, som senere er ændret i bekendtgørelsen af december 2000, idet *Udvalget Vedrørende Lokalradio og TV* erstat-

tes af *Radio- og tv-nævnet*, som herefter overtager udvalgets beføjelser, herunder at fordele tilskud til de lokale stationer. Samtidig ændres status for *Tilskudssekretariatet*, som nu bliver til *Medie- og Tilskudssekretariatet*.

I bekendtgørelsen fastsættes det, at basis- og programtilskud alene kan gives til indehavere af en sendetilladelse, mens bevillinger til uddannelsesaktiviteter tillige kan gives til de ikke-kommercielle stationers organisationer, højskoler m.v., for så vidt målgruppen for aktiviteten er personer tilknyttet de ikke-kommercielle stationer. Til dette formål afsættes der maksimalt fem millioner kroner årligt, idet uforbrugte midler kan overføres til puljen vedrørende programtilskud.

Om basistilskuddet hedder det, at det kun kan tildeles tilladelseshavere, der driver ikke-kommerciel virksomhed, dvs. at der ikke bringes reklamer, og inden for de seneste seks måneder regelmæssigt har udsendt programmer, idet nævnet dog kan fravige disse bestemmelser i konkrete tilfælde. Således nævnes der ikke længere noget om, hvorvidt en ikke-kommerciel station må have ansat personale. Der kan ikke ydes basistilskud til sendetimer, som anvendes til prøvebilleder, rulletekster, tekst-tv, info-kanaler og udsendelser fra fast opstillede kameraer. Nævnet kan beslutte at give et lavere basistilskud til programmer, som alene distribueres via kabel. Tilskuddet udgør 100 kroner pr. udsendt time i maksimalt 15 timer om ugen til radio og 1.000 kroner pr. udsendt time i maksimalt tre timer ugentligt til tv-stationer.

Programtilskuddet kan gives til programmer og programrækker, som indeholder lokal information og debat, imødekommer mindretals- eller mediesvage gruppers behov, involverer borgerne i produktionen (public access) og endelig programmer, som fremmer den lokale stations kompetenceopbygning og giver programmerne et kvalitetsløft. Tilskuddet ydes af nævnet under hensyntagen til en prioriteret indstilling fra de lokale nævn. Støtten kan kun ydes til egenproduk-

tioner, dvs. programmer, som produceres af stationen selv eller bestilles af stationen i entrepriser. Bingoudsendelser o.l. kan ikke støttes. Det årlige programtilskud kan ikke overstige 0,5 millioner til radiostationer og 1,5 millioner til tv-stationer, ligesom det samlede tilskud (basis- og programtilskud) ikke kan overstige den enkelte stations driftsudgifter i bevillingsåret. Med henblik på fordelingen mellem radio og tv fastsætter nævnet regler herom efter drøftelse med de relevante organisationer.

Endvidere fastsætter bekendtgørelsen en række bestemmelser vedrørende kontrol, hvorunder det bl.a. præciseres, at det er de lokale nævns, som i form af stikprøvekontrol må udøve den primære tilsynspligt. *Radio- og tv-nævnet* fastsætter en revisionsinstruks, som skal følges i forbindelse med aflæggelse af årsregnskaber, som skal tilstilles *Radio- og tv-nævnet*. Overtrædelser af bevillingsforudsætningerne kan føre til en hel eller delvis tilbagebetaling af det bevilgede beløb, ligesom grove eller gentagne overtrædelser af reglerne kan medføre en midlertidig eller endelig inddragelse af sendetilladelsen.

5.4.2. Det ændrede bevillingsgrundlag

Udvalget gik nu i gang med at søsætte den nye tilskudsordning og holdt i den anledning bl.a. møder med de ikke-kommercielle stationers organisationer for at fastlægge fordelingen mellem radio og tv som foreskrevet i bekendtgørelsen. Resultatet af disse drøftelser blev, at fordelingen af programtilskud skulle være fifty-fifty.

Allerede ved den første uddeling i 1999 afstedkom resultatet reaktioner, specielt fra lokal-tv-stationerne. Mens tilskuddet under den gamle ordning var på maksimalt 208.000 kroner om året for radio og 780.000 for tv, hvortil kom bevillinger til projekter, var dette beløb efter den nye ordning dalet til 78.000 kroner for radio og 156.000 for tv. Stationerne skulle så indgå i kampen om uddannelsesaktiviteter og programstøtte for at holde det samlede tilskuds-

beløb. Dette blev imidlertid ikke tilfældet, idet specielt tv-stationerne måtte notere et ofte dramatisk fald i den samlede støtte. I et notat fra *Tilskudssekretariatet* redegøres der for disse forhold, og det konstateres, at radioerne stort set har modtaget, hvad de plejer, hvilket dog ikke helt er tilfældet, mens forholdet for tvstationerne er mere broget. Sekretariatet foreslår derfor, at man ændrer kriterierne og ved fremtidige tildelinger giver 1/3 til radio og 2/3 til tv, idet en sådan fordeling bedre ville afspejle de reelle udgifter på radio henholdsvis tv.

Ud over de kvantitative fordelingskriterier har det imidlertid også spillet ind, at antallet af tilskudsberettigede stationer er steget, specielt på tv-området. Radio-stationerne steg fra 1997 til 1998 fra 107 til 136 for herefter i 1999 at ligge på stort set samme niveau. I 2002 var antallet af tilskudsberettigede radio-stationer steget til 149. Men på tv-siden er det gået hurtigt, idet antallet af stationer er steget fra 38 stationer i 1997, 52 i 1998, 61 i 1999 og omkring 100 stationer i 2000. I 2002 var antallet imidlertid svundet ind til 96. Det forhold, at væksten i lokal-tv-stationer har været så kraftig, bevirker, at basistilskuddet vokser på bekostning af programtilskuddet, og at det således mindskede beløb til programtilskud forgrener sig til tilskuddene til de enkelte, og altså flere, stationer.

Det viste sig også, at mange stationer havde svært ved at leve op til kravene om en mere udbygget redegørelse for programproduktionen, som skulle være grundlaget for de lokale nævns og udvalgets behandling. I en række tilfælde besluttede udvalget imidlertid at give programtilskud for anden halvdel af 1999 på et mindre fyldestgørende grundlag, men med besked om, at man for ansøgninger vedr. 2000 ville kræve en fuldt udbygget ansøgning.

I de retningslinjer, som udvalget via *Tilskudssekretariatet* udsender, og som kan rekvireres i ministeriet eller hentes på internettet, gennemgås ordningen detaljeret,

ligesom det klart oplystes, hvad en ansøgning skal indeholde, herunder vedr. programtilskuddet, at der skal gives en udførlig beskrivelse af det eller de programmer, der søges tilskud til. Vedrørende regnskabsafleggelsen præciseres det endelig, at der for uddannelses- og programtilskud skal aflægges et særskilt regnskab, og at der vil blive udsendt en regnskabs- og revisionsinstruks.

Med henblik på at følge udviklingen, vil udvalget endelig indkalde eksempler på programmer og programrækker, som er produceret i medfør af programtilskudsordningen.

5.4.3. Fortsat diskussion

Ændringen af tilskudsordningen var allerede fra starten omtvistet, selv om den i princippet var støttet af bl.a. de ikke-kommercielle stationers organisationer.

Indvendingerne kan deles i to: dels fortolkningsproblemer og dels synspunkter på ordningen som sådan.

Hvad angår det første, er det nævnet i Odense, der lægger for med at indrømme, at man ikke har kunnet prioritere blandt ansøgningerne og derfor fremsender dem alle med anbefaling. Nævnet begrundede dette med, at ansøgningerne for det første udviser så store forskelle i form og indhold, at det gør dem usammenlignelige. Endvidere ønsker man følgende emner præciseret: skal et nævn foretage en prioritering af enkeltdele af en ansøgning, eller skal man foretage en samlet, stationsvis prioritering; hvor megen vægt man skal lægge på, at ansøgningerne eventuelt ikke indeholder præciseringer om målgrupper og samarbejdspartnere; hvordan skal begrebet mindretalsgrupper nærmere forstås, og kan det gå forud for kravet om programmernes lokale indhold; i hvilket omfang skal borgerne inddrages i programproduktionen, for at kravet om public access kan siges at være opfyldt; hvordan tænkes den anførte stikprøvekontrol implementeret; endelig kunne nævnet ønske sig niveau-

et for programstøtten angivet samt en indikation på, hvilke programtyper der har størst prioritet. Nævnets henvendelse illustrerer således klart, at der for det første var tale om igangsættelse af en ordning, hvor man måtte famle lidt i blinde, og for det andet, at en række parametre ikke var udfoldet i forhold til bekendtgørelsens ordlyd. Mere frontalt angribes ordningen fra række organisationer og nævn, og her drejer det sig i vid udstrækning om tilskudsbeløbenes størrelse og rækkevidde samt om den måde, man forvalter udbetalingerne på.

Værkstedssammenslutningen, som repræsenterer omkring 25 lokal-tv-stationer, medieværksteder og medieskoler, hæfter sig i en henvendelse til udvalget ved, at det i bemærkningerne til lovforslaget i 1996 fremgik, at hovedparten af midlerne fra puljen var tiltænkt lokal-tv på grund af disses store produktionsomkostninger. Sammenslutningen finder derfor, at de ændringer, som nu er gennemført, er ubegrundede og i modstrid med lovens ånd, og man henstiller til udvalget om at revidere sin praksis. Selv om sammenslutningen generelt kan støtte den nye ordning, finder man dog, at det er særdeles uklart, efter hvilke kriterier støtten gives, og at ordningen lægger op til at skrive så mange delansøgninger som muligt. Der henvises til, at en station i Århus havde udformet ikke mindre en 20 ansøgninger. Man foreslår derfor, at støtten i stedet gives til stationen på baggrund af en beskrivelse af programpolitikken, de programmer man ønsker tilskud til, og hvordan disse forholder sig til de overordnede krav til den støtteberettigede programvirksomhed. Dette ville nedbringe papirmængden, i Århus 2-300 sider for 1999, og det ville bevirke, at nævn og udvalg kun skulle tage stilling til mere overordnede forhold i stedet for som nu at skulle behandle enkeltprogrammer.

Mere skingert i tonen er henvendelserne fra *Århus Filmværksted* og *Mediehusets TV-Station* i Århus. I begge henvendelser tages der kraftigt afstand fra, at tilskuddet gives i

småbeløb på bekostning af en egentlig prioritering. Man finder i begge henvendelserne, at det meddelte tilskud for det første er alt for lav, og for det andet at det indstillede beløb fra det lokale nævn var langt højere end det faktisk bevilgede. Dette sidste bevirker bl.a., at man er helt ude af stand til at udarbejde programplaner for den kommende periode og helt eller midlertidigt må opsig personale etc.

Værkstedssammenslutningen anbefaler derfor, at der gives større tilskudsbeløb mod at færre får del i tilskuddet, at tilskuddet til lokal-tv øges mod at radiotilskuddene reduceres, og at der skal langt flere midler til, f.eks. et samlet beløb på omkring 40 millioner kroner til 30-40 tv-stationer.

Mediehusets TV-station anbefaler, at programstøtten omlægges fra enkeltprogrammer til en vurdering af en stations samlede programpolitik og evalueringer heraf, at der bør ske en løbende evaluering, så støtten gives til dem, der ikke kun på papiret, men også i praksis producerer programmer af høj kvalitet, at tilskuddet gives som flerårige kontrakter og endelig, at der gives tilskud til langt færre stationer med tilsvarende højere beløb.

Noget tilsvarende er indeholdt i en længere redegørelse fra *Foreningen af Dansk Lokal-tv*, som mener, at man i en f.eks. fireårig periode skal sætte turbo på dansk lokal-tv blandt andet ved at lade støtten til lokal-tv administrere af en taskforce. Man foreslår endvidere, at man går nærmere ind i drøftelser om, hvad formålet med lokal-tv er, og om afgrænsningen, som udstukket for øjeblikket, er hensigtsmæssig og dækkende for stationernes målsætning og funktion. Endelig hæfter foreningen sig ved, at betalingsformen, som for basistilskuddet er kvartalsvis bagud, kræver en betydelig likviditet på stationerne, ligesom det er kritisabelt, at man først kender den endelige bevilling for næste år i det foregående års december måned.

Endelig berører en henvendelse, lidt modsat ovenstående, fra *Munkebo Lokal-TV* det for-

hold, at det for små stationer kan være en uoverkommelig opgave at udforme ansøgninger om næste års programvirksomhed i midten af august måned, og at det tiltagende papirarbejde næsten kræver, at man har en ansat til at forestå dette, hvilket de mindre stationer i hvert fald ikke har penge til.

På forskellig vis er der således allerede fra starten af perioden med den nye tilskudsordning rettet ret frontale angreb på dens fordelingsmekanismer, dens manglende eller uigennemsigtige kriterier, dens korte tidshorisont og visse administrative procedurer, som kan bevirke, at stationerne må gå i dvale eller helt lukke i en midlertidig periode.

5.5. Nyt medieforlig og ny regering

I marts måned 2000 lykkedes det at indgå et nyt medieforlig for perioden 2001-2004. Men modsat det foregående forlig, var der nu tale om et snævert flertal, således at oppositionen ikke var bundet i forbindelse med et eventuelt kommende regeringskifte.

I medfør af medieforliget blev beløbet til lokalradio- og -tv-puljen øget betydeligt med syv millioner i 2001 og herefter med en million i hvert fald de tre følgende år. I kalkulationerne for den forhøjede pulje indgik en øgning på fem millioner af den netværksafgift, som stationerne knyttet til TvDanmark skulle betale, således at den ville udgøre 30 millioner.

Medieforliget indebar samtidig, at der blev nedsat en arbejdsgruppe, hvis opgave det var at vurdere, hvorvidt man kunne decentralisere tilskudsordningen. Resultaterne af arbejdsgruppens overvejelser gennemgås senere.

Mens valgkampen så småt tog sin start, begyndte det økonomiske fundament under TvDanmark-stationerne at briste, og i løbet af 2001 var et betragteligt antal lokale stationer tilknyttet netværket lukket, samtidig med at moderselskabet kunne notere sig at

have brugt op mod 600 millioner kroner i forsøget på i længden at få en god forretning ud af kanalen. TvDanmark-stationerne og moderselskabet kunne i den forbindelse henvise til, at netværksafgiften var en betydende, om end dog ikke den eneste, årsag til, at de lokale stationer måtte indstille driften.

Da den borgerlige regering tog over efter valget, var noget af det første, den nye kulturminister, Brian Mikkelsen, foretog sig at ophæve netværksafgiften. Hermed fjernedes omkring halvdelen af de midler, lokalradio- og tv-puljen rådede over. I februar 2002 måtte Radio- og TV-Nævnet derfor udsende

et brev til alle de stationer, som var tiltænkt tilskud fra puljen med besked om, at man kunne forvente en væsentlig nedsættelse af bevillingen i 2002, og at de ændrede tilskud ville blive meddelt efter vedtagelsen af finansloven. Det blev samtidig tilkendegivet, at de nedsatte bevillinger antagelig ville blive udmøntet i en reduktion af de programtilskud, som var på mere end 100.000 kroner.

Det har ikke været muligt at indarbejde de nye tilskudsbeløb i denne rapport, hvorfor tilskuddet i 2002 beror på de oprindelige bevillinger.

6. Bevillingsrunderne 1998-2002

6.1. Indledning

I det følgende afsnit gennemgås bevillingsrunderne i 1999-2002. Bevillingerne vil som udgangspunkt blive sammenlignet med resultatet af bevillingerne i 1998. Bevillingerne omfatter alene tilskud til drifts- henholdsvis basistilskud og programtilskud, mens tilskud til projekter henholdsvis uddannelsesaktiviteter ikke er indeholdt. Tallene giver derfor ikke noget indtryk af stationernes samlede bevillinger endsige budgetter og dermed den totale økonomiske situation. I case-analyserne kommer vi dog et spadestik dybere i henseende til den enkelte stations økonomiske forhold.

Om det talmateriale, der ligger til grund herfor, skal det indledningsvis bemærkes, at dette beror på oplysninger fra *Kulturministeriets Tilskudssekretariat* (fra 2001 *Medie- og Tilskudssekretariatet*). Vedrørende 1998 er der tale om regnskabstal, mens der for de følgende år er tale om bevillings- eller dispositions-tal, som senere kan have ændret sig ved regnskabsafslutningen f.eks. i form af tilbagebetaling af dele af basistilskuddet, hvis en station ikke har haft den forudsete sendetid og tilbagebetaling af dele af programtilskuddet, hvis man ikke har overholdt den forventede udsendelsesaktivitet. Tallene kan derfor ikke sammenlignes med de i udvalgets årsrapporter indeholdte, men angiver på den anden side, hvad udvalget i sine prioriteringer har ønsket at fremme. De er således udtryk for udvalgets bevillingspolitik, samtidig med at det ikke er indtrykket, at regnskabstallene afviger væsentligt fra bevillingerne.

Ser man på de følgende tabellers totalbeløb, kan der observeres diskrepanser imellem dis-

se og årsrapporternes oplysninger, hvilket skyldes, at årsrapporternes tal krydser de enkelte bevillingsår. Denne rapport indeholder tal fra de lister, der er produceret af *Medie- og Tilskudssekretariatet*, og forskellene mellem disse lister og denne rapport's tabeller er helt marginale.

Endelig skal det også indledningsvis bemærkes, at bevillingerne i 1998 er højere, end puljen tilsiger, fordi der er foretaget overførsler fra 1997, ligesom det skal erindres, at første halvdel af 1999 bevillingmæssigt hørte under den gamle ordning. Dette fremgår bl.a. af udvalgets bevillingsskrivelser, hvori det anføres, at udvalget i det første halvår af 1999 havde anvendt så mange penge, at midlerne til programstøtten er mindre, end det vil være tilfældet i 2000 og følgende år. Endelig skal det som sagt nævnes, at bevillingerne vedrørende 2002 angiver det grundlag, man opererede på inden regeringens besparelser bl.a. begrundet i bortfaldet af netværksafgiften.

6.2. Bevillingerne

Det fremgår af udvalgets årsrapport fra 1999, at man i alt til basistilskuddet havde modtaget 223 ansøgninger, af hvilke 217 blev bevilget, hvilket giver en afvisningsprocent på 2,6%. Til programtilskuddet havde man modtaget 147 ansøgninger, af hvilke 106 blev helt eller delvis bevilget, altså en afvisningsprocent på knap 30%. I 2000 blev der givet bevilling til 152 stationer ud af 178, dvs. en afvisningsprocent på 14.

I 2001 var afvisningsprocenten for radio 58% og for tv 82,7% i forhold til de ansøgte beløb, mens den i 2002, før besparelserne, for radio var 58% og for tv 73%.

De helt eller delvist afviste ansøgninger vil blive behandlet senere, hvorfor alene bevægelserne i tildelingerne først skal illustreres. Jævnfør tabel 1 ses det, at de samlede bevillinger i 1999 er omkring otte millioner mindre end i 1998, hvilket som sagt skyldes, at niveauet for 1998 var "unaturligt" højt grundet overførsler fra 1997. Teknisk lader denne forskel sig derfor forklare, men psykologisk kan forventningerne have været skruet i vejret, da hukommelsen blandt stationerne jo ofte er kort.

Ser man bort fra den samlede sum, er det fordelingen mellem radio og tv, der falder i øjnene, som vist i tabel 2. Mens radio mod-

tog 27% af bevillingerne i 1998, var tallet i 1999 41%, og omvendt faldt tv fra 73% i 1998 til 59% i 1999. Det skyldes omlægningen af ordningen, hvor man for det første skar drastisk ned på basistilskuddet og timeloftet for stationerne, og for det andet har det baggrund i, at man efter drøftelser med organisationerne valgte at fordele programtilskuddet ligeligt mellem radio og tv.

Selvsagt bevirkede denne omlægning protester fra tv-stationerne, fordi deres samlede bevillinger svandt ind - ofte radikalt. Men også stationerne som sådan blev bragt i den situation, at de midt i et finansår måtte se at befinde sig i en ny situation.

Tabel 1

Samlede bevillinger 1998-2002 (kroner)

	1998	1999	2000	2001	2002
Radio	13.088.570	16.339.503	19.080.213	22.610.616	23.940.672
TV	35.379.633	23.878.055	23.108.010	25.374.120	32.292.050
Total	48.468.203	40.217.558	42.188.223	47.984.736	56.232.722

Tabel 2

Samlede bevillinger 1998-2002 (procent)

	1998	1999	2000	2001	2002
Radio	27	41	45	47	43
TV	73	59	55	53	57
Total	100	100	100	100	100

Ser man på det samlede forløb, er det klart, at tilskuddet til radio har fortsat sin vækst i kroner, mens bevillingerne til tv først rettede sig op fra 2001. Dette skyldes forskellige forhold, men væsentligst er det, at det samlede puljebeløb steg fra 2001 og slog igennem for alvor i 2002, således at tv her fik en samlet andel på 57%.

Dette illustreres i de følgende to tabeller, som opdeler bevillingerne i basis- og programbevillinger fra 1999 til 2002.

Det ses her, at bevægelsen går mod en større

procentvis andel til programformål i takt med, at puljebeløbet er vokset. Man skal samtidig erindre sig, at 1999 var et delt år, hvor det første halvår alene gik til driftsbevillinger, således at programbevillingerne i andet halvår som en residual var meget mindre end for de følgende år. På grund af væksten i puljebeløbet svandt det samlede basisbeløb fra 77% i 2000 til 40% i 2002.

I det tidligere omtalte notat fra Tilskudssekretariatet konkluderes det, at radioerne i det store og hele kan være tilfredse med den

Tabel 3

Basis- og programbevillinger for radio og tv 1999-2002 (kroner)

	Radio		TV		Total
	Basis	Program	Basis	Program	
1999	11.954.803	4.384.700	18.890.100	4.992.055	40.217.558
2000	10.236.432	8.843.781	9.636.960	13.471.050	42.188.223
2001	10.727.300	11.883.316	10.334.000	15.040.120	47.984.736
2002	10.444.200	13.496.472	11.596.000	20.696.050	56.232.722

Tabel 4

Basis- og programbevillinger for radio og tv 1999-2002 (procent)

	Radio		TV		Total
	Basis	Program	Basis	Program	
1999	30	11	100	12	100
2000	24	21	100	32	100
2001	22	25	100	31	100
2002	19	24	100	37	100

nye ordning, mens det for tv er mere problematisk, hvilket ikke i sig selv ikke er mærkeligt, når den nye ordning indebærer en omfordeling mellem de to medier inden for den samme ramme. Men sekretariatet vurderer, at ordningen ikke i tilstrækkelig grad tilgodeser det forhold, at produktionsomkostningerne for tv er langt højere end for radio. Det ses da også, at fordelingen af programbevillingerne ændrer sig i forholdet mellem radio og tv allerede fra 2000.

Hvordan det gik, kan man se i tabel 5-10, hvor de samlede bevillinger til radio og tv er vist, og hvor differencerne er fremhævet. Tabellerne er endvidere opdelt amtsvis. I tabel 5 og 6 finder man radioerne, og det fremgår, at der er sket et samlet løft på 3,1 millioner kroner mellem 1998 og 1999, og kun i to amter er bevillingerne gået marginalt ned. De store vindere er derimod København og Århus, hvilket bl.a. skyldes en vækst i antallet af stationer.

Tabel 5

Basis- og programbevillinger for radio i kroner 1999-2002 (amter)

AMT	1999		2000		2001		2002	
	Basis	Program	Basis	Program	Basis	Program	Basis	Program
København	4.831.265	2.082.086	3.748.388	3.708.147	4.024.500	5.390.741	3.884.400	5.610.079
Frederiksborg	923.206	299.000	877.600	839.600	904.800	1.093.666	847.600	1.125.805
Roskilde	167.791		140.400	150.000	156.000	265.950	156.000	299.450
Vestsjælland	513.201	103.900	424.800	160.000	429.000	498.100	429.000	367.250
Storstrøm	524.160	170.000	442.000	440.000	488.800	591.000	436.800	545.500
Fyn	929.700	261.544	485.400	1.153.700	653.900	416.500	699.400	1.263.928
Sønderjylland	398.502	112.800	383.344	375.000	345.800	134.040	345.800	228.520
Ribe	411.810	20.588	179.400	37.500	106.60	62.400	78.000	
Vejle	344.900	63.500	452.400	116.500	452.400	385.000	452.400	590.600
Ringkøbing	270.900	5.000	523.900	10.000	530.400	40.000	490.100	12.665
Århus	1.259.450	732.898	1.050.400	1.319.990	1.170.000	1.404.556	1.316.900	2.034.242
Nordjylland	1.013.968	326.284	1.111.500	821.644	1.231.100	1.326.363	1.073.800	1.064.736
Bornholm	365.950	223.100	234.000	380.000	234.000	275.000	234.000	239.197
Viborg								114.500

Tabel 6

Differencer i bevillingerne til radio 1998-2002

AMT	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002
København	1.137.989	542.644	1.958.706	79.238
Frederiksborg	210.711	564.994	281.266	-25.061
Roskilde	8.671	122.609	131.550	33.500
Vestsjælland	157.109	-32.301	342.300	-130.850
Storstrøm	107.160	187.840	197.800	-97.500
Fyn	255.774	-37.554	-83.000	892.928
Sønderjylland	40.859	247.042	-278.504	94.480
Ribe	-17.963	-215.498	-47.900	-91.000
Vejle	21.000	160.500	268.500	205.600
Ringkøbing	-41.196	258.000	36.500	-67.635
Århus	796.528	378.042	204.166	776.586
Nordjylland	382.401	592.892	624.319	-418.927
Bornholm	137.300	24.950	-105.000	-35.803
Viborg				114.500
Total	3.196.343	2.794.160	3.530.703	1.259.257

Samlet tegner der sig derfor for radioernes vedkommende et billede af generel fremgang fra år til år med kun ganske små nedgange i enkelte amter.

Anderledes ser det imidlertid ud for tv-stationer, tabel 7 og 8, idet de mistede 11 millioner fra 1998 til 1999 - mest dramatisk i København med en nedgang på otte millio-

ner på trods af, at man her kunne notere en nettotilvækst i antallet af stationer på 16. Men også på Fyn samt i Sønderjyllands og Ribe amter oplevede man en robust sanering i tilskuddene. Først i 2001 vendte billedet, men selv med de stipulerede bevillinger i 2002 er man langt fra bevillingerne i 1998 på trods af en betydelig tilgang af stationer.

Tabel 7

Basis- og programbevillinger for tv i kroner 1999-2002 (amter)

AMT	1999		2000		2001		2002	
	Basis	Program	Basis	Program	Basis	Program	Basis	Program
København	8.814.138	2.821.955	4.725.400	5.912.565	4.940.000	6.207.515	5.200.000	10.235.299
Frederiksborg	851.500	350.000	546.000	550.000	468.000	620.000	936.000	1.249.400
Roskilde	468.000		261.000	550.000	312.000	550.000	312.000	680.137
Vestsjælland	453.000	100.000	156.000	100.000	207.000	150.000	156.000	128.000
Storstrøm	1.385.220	150.000	468.000	1.100.000	468.000	750.000	468.000	923.099
Fyn	2.354.546	385.000	1.118.240	2.010.500	1.248.000	2.532.800	1.248.000	2.741.790
Sønderjylland	468.000	50.000	156.000	200.000	156.000		156.000	
Ribe	563.000	32.000	426.000	250.000	663.000	564.750	819.000	1.442.284
Vejle	409.500		247.000	200.000	247.000	285.000	338.000	
Ringkøbing							156.000	250.000
Århus	2.349.616	703.500	1.084.000	2.118.000	1.248.000	2.540.055	1.326.000	2.394.269
Nordjylland	773.580	400.000	449.320	480.000	377.000	840.000	481.000	651.172

Tabel 8

Differencer i bevillingerne til tv 1998-2002

AMT	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002
København	-8.157.110	-993.643	509.565	4.288.384
Frederiksborg	929.495	-105.500	-8.000	1.097.400
Roskilde	468.000	343.000	51.000	130.137
Vestsjælland	33.000	-297.000	101.000	-73.000
Storstrøm	-629.280	32.780	-350.000	173.099
Fyn	-1.146.104	389.194	652.060	208.990
Sønderjylland	-1.302.000	-162.000	-200.000	0
Ribe	-1.225.000	81.000	551.750	1.033.534
Vejle	174.500	37.500	85.000	-194.000
Ringkøbing	0	0	0	406.000
Århus	-490.459	148.884	586.055	-67.786
Nordjylland	-156.620	-244.260	287.680	-84.828
Bornholm	0	0	0	0
Viborg	0	0	0	0
Total	-11.501.578	-770.045	2.266.110	6.917.930

Tabel 9

Procentvis fordeling af basis- hhv. programbevillinger 1999-2002 (radio/tv)

	Basis		Program	
	Radio	TV	Radio	TV
1999	39	61	47	53
2000	52	48	40	60
2001	51	49	44	56
2002	47	53	40	60

I tabel 9 ses det samlede procentvise forløb opdelt i radios og tvs andel af basis- og programmidler. Det er her slående, hvor forholdsvis stabilt billedet tegner sig fra 2000 og frem. Basisbevillingen er slet og ret udtryk for, hvor mange stationer, der kan tilkomme tilskud, og bevillingen er derfor automatisk afledt og ikke udtryk for nogen fordelingspolitik. Derimod udgør bevillingerne til programmer nævnets politik, som hele tiden har været, at der gives større bevillinger til tv, selv om aftalen oprindeligt sigtede mod en ligelig fordeling mellem radio og tv.

De samlede bevægelser viser også, at, givet det automatiske basistilskud, kræver det

betydelige beløb i puljen, for at residualen - programbevillingerne - for alvor kan sætte sig igennem, jf. tabel 3. Her ses det, at basisbevillinger til radio i 2000-2002 ligger stabilt på godt 10 millioner kroner, mens tv tegner sig for en vækst simpelthen fordi flere tv-stationer kræver betydelige basistilskud. Først i 2001 overstiger programbevillingerne basisbevillingerne til radio, og først da kan ordningen med den kvalitative fordeling for alvor træde i karakter.

Fordelingen på amter (tabel 10-13) udviser en forbløffende konsistens, således at det i de allerfleste tilfælde kun er marginale ændringer, der er tale om. Hvorvidt der ind-

Tabel 10

Samlede bevillinger for radio i procent (amter)

AMT	1998	1999	2000	2001	2002
København	44,1	42,3	39,1	41,6	39,6
Frederiksborg	7,2	7,1	9,0	8,8	8,2
Roskilde	1,2	1,0	1,5	1,9	1,9
Vestsjælland	3,5	3,8	3,1	4,1	3,3
Storstrøm	4,5	4,3	4,6	4,8	4,1
Fyn	7,2	7,3	6,0	4,7	8,2
Sønderjylland	3,6	3,1	4,0	2,1	2,4
Ribe	3,5	2,6	1,1	0,8	0,3
Vejle	3,0	2,5	3,0	3,7	4,4
Ringkøbing	2,4	1,7	2,8	2,5	2,1
Århus	9,1	12,2	12,4	11,4	13,9
Nordjylland	7,3	8,2	10,1	11,3	8,9
Bornholm	3,5	3,6	3,2	2,3	2,0
Viborg					0,5
Total	100,1	99,7	99,9	100	99,8

Tabel 11
Basis- og programbevillinger for radio i procent (amter)

AMT	1999		2000		2001		2002	
	Basis	Program	Basis	Program	Basis	Program	Basis	Program
København	70	30	50	50	43	57	41	59
Frederiksborg	80	20	51	49	45	55	43	57
Roskilde	100		48	52	37	63	34	66
Vestsjælland	83	17	73	27	46	54	54	46
Storstrøm	76	24	50	50	45	55	45	55
Fyn	78	22	58	42	61	39	37	63
Sønderjylland	78	22	51	49	72	28	60	40
Ribe	95	5	82	18	63	37	100	
Vejle	85	15	79	21	54	46	43	57
Ringkøbing	98	2	98	2	93	7	97	3
Århus	63	37	44	56	45	55	39	61
Nordjylland	76	24	57	43	48	52	50	50
Bornholm	62	38	38	62	46	54	49	51
Viborg								100
Total	73	27	54	46	47	53	44	56

Tabel 12
Samlede bevillinger for tv i procent (amter)

AMT	1998	1999	2000	2001	2002
København	56,0	48,7	46,0	43,9	47,8
Frederiksborg	0,8	5,0	4,7	4,3	6,8
Roskilde		2,0	3,5	3,4	3,1
Vestsjælland	1,5	2,3	1,1	1,4	0,9
Storstrøm	6,2	6,4	6,8	4,8	4,3
Fyn	11,0	11,5	13,5	14,9	12,4
Sønderjylland	5,2	2,2	1,5	0,6	0,5
Ribe	5,2	2,5	2,9	4,8	7,0
Vejle	0,7	1,7	1,9	2,1	1,1
Ringkøbing					1,3
Århus	10,0	12,8	13,9	14,9	11,5
Nordjylland	3,8	4,9	4,0	4,8	3,5
Total	100,4	100,0	99,8	99,9	100,2

Tabel 13
Basis- og programbevillinger for tv i procent (amter)

AMT	1999		2000		2001		2002	
	Basis	Program	Basis	Program	Basis	Program	Basis	Program
København	76	24	45	55	44	56	34	66
Frederiksborg	71	29	50	50	43	57	43	57
Roskilde	100		32	68	36	64	32	68
Vestsjælland	83	18	61	39	58	42	55	45
Storstrøm	90	10	30	70	38	62	37	53
Fyn	86	14	36	64	33	67	31	69
Sønderjylland	90	10	44	56	100		100	
Ribe	95	5	63	37	54	46	36	64
Vejle	100		55	45	46	54	100	
Ringkøbing							38	62
Århus	77	23	34	66	33	67	36	64
Nordjylland	66	34	48	52	31	69	43	57
Total	79	21	42	58	41	59	36	64

går en geografisk fordelingsparameter i nævnets forhandlinger, kunne dette tyde på. I hvert fald lægger disse tal op til, at en decentralisering, som indgik i kommissoriet for den i 2001 nedsatte arbejdsgruppe, faktisk vil kunne lade sig praktisere.

Endelig viser tabel 14 og 15 tilgange og afgang for radio og tv fordelt på amter. Samlet er der en nettotilgang for radio på 30 stationer og en "omsætning" på 84. Mønstret er forholdsvis spredt, men dog således at Københavnsområdet tegner sig for en tilgang på otte, men med Århus lige i hælene med seks. Kun Ribe Amt og Frederiksborg

Amt tegner sig for en nettonedgang på to stationer.

Anderledes forholder det sig med tv-stationerne, der i perioden havde en nettotilvækst på hele 45 stationer og en "omsætning" på 73. Her tegner København og Frederiksborg sig for de 28 stationer, Ribe for fem og Nordjylland fire. Kun Vejle har en nettonedgang på en station. Så til trods for at bevillingerne til tv kritiseres for at være for lave, har det altså ikke afholdt mange fra at starte nye stationer - primært i København og Nordsjælland.

TABEL 14
Tilgang og afgang for radio (amter)

AMT	1999		2000		2001		2002		Nettotilgang
	+	-	+	-	+	-	+	-	
København	3		7	5	4	3	6	4	8
Frederiksborg		1						1	-2
Roskilde									-
Vestsjælland									-
Storstrøm	1		2						3
Fyn	2		1	1			2		4
Sønderjylland	1		1			1			1
Ribe				2					-2
Vejle			2				1		3
Ringkøbing			3		1		1		5
Århus			4		1	2	3		6
Nordjylland	3		5	3	1		2	4	4
Bornholm									-
Viborg									-
Total	10	1	25	11	7	6	15	9	30

Tablel 15
Tilgang og afgang for tv (amter)

AMT	1999		2000		2001		2002		Nettotilgang
	+	-	+	-	+	-	+	-	
København	17		6	4	6	3	2	1	23
Frederiksborg	2		1			1	3		5
Roskilde	1		1						2
Vestsjælland					1			1	-
Storstrøm	1					1			-
Fyn					4			1	3
Sønderjylland									-
Ribe	2		1				2		5
Vejle								1	-1
Ringkøbing							1		1
Århus	1		1				1		3
Nordjylland	3		1	1	1				4
Bornholm									-
Viborg									-
Total	27		11	5	12	5	9	4	45

6.3. Ansøgningerne

I ministeriets vejledning i forbindelse med indsendelse af ansøgninger fremgår det klart, hvad en sådan ansøgning skal indeholde. Der står derimod ikke noget om, hvor lang den må være.

En gennemgang af materialet, som *Tilskudssekretariatet* modtog med henblik på 1999, viser en stor uensartethed. For det første var der mange ansøgninger, der ikke indeholdt de fornødne oplysninger, og sekretariatet fandt det da også nødvendigt at indhente supplerende oplysninger. For det andet var det ofte ikke muligt at skelne mellem en stations samlede programflade og de udsendelser, man konkret søgte til. Og for det tredje har en række ansøgninger indeholdt både ansøgning om basistilskud, programtilskud og tilskud til uddannelsesaktiviteter - af og til fremstillet som et samlet beløb.

Endelig er mange af ansøgningerne ganske omfattende beskrivelser af programmer og programrækker, som man søger om bevilling til. Dette er i sig selv ganske fornuftigt, men også ganske u håndterbart, og der er ikke tvivl om, at ansøgningsrunden har bevirket en betydelig, og måske i mange tilfælde unødigt, belastning både i specielt de store lokale nævn, i *Tilskudssekretariatet* og i udvalget. En del af forklaringen er selvfølgelig en vis initial usikkerhed omkring proceduren og dermed hvilket dokumentationsgrundlag, der har været ønsket. Og nogle stationer har antagelig derfor ræsonneret, at det var bedst at gøre det meget grundigt. Hertil kommer, at mange stationer sikkert har skønnet, at det var bedst at sende så mange forslag ind som muligt. Eller som en af de interviewede stationer bemærkede: "Det er jo som et lotteri, så det om at have så mange lodder i skålen som muligt." Ansøgningsteknisk kan det også fremhæves, at mange stationer ikke forholder sig direkte til de grundlæggende kriterier, der var stillet op som forudsætning for at modtage tilskud. Man skal således ofte selv slutte sig til, hvordan dette eller hint programforslag skal

kategoriseres. For stationerne er dette ofte indlysende, mens det for bevillingsgiverne ikke altid er det, så en vis form for konflikt mellem kulturerne gør sig også gældende.

Generelt må det, set fra stationernes side, siges, at der har været lagt et ofte meget stort arbejde i at udforme ansøgningerne, og man kan derfor ikke fortænke stationerne i at være skuffede over kun at modtage dele af en ansøgning eller slet ikke noget, jf. de følgende afsnit om afslag.

Siden ansøgningsrunden for 1999 har *Medie- og Tilskudssekretariatet* øget omfanget og kvaliteten af det informationsmateriale, som de ansøgende stationer kan rekvirere eller hente på nettet. Der gøres her meget for at give præcise oplysninger om, hvad der kan søges til, hvad ansøgningen skal indeholde, hvad det maksimale beløb for tilskud er for radio og tv etc. Ligeledes indeholder materialet oplysninger om regnskaber og revision. Alt skulle derfor være i orden, men selv om meget er rettet op, ansøgningerne generelt er kortere, og stationerne har fået mere rutine med hensyn til udformning af ansøgninger, kan der dog stadig spores problemer. Dette gælder f.eks. reglen om, at der ikke kan ydes mere end 0,5 millioner i programtilskud til radiostationer og tilsvarende højst 1,5 millioner til tv-stationer, idet adskillige ansøgninger indeholder beløb, der langt overstiger disse grænser. Det gælder også de lokale nævns indstillinger, der ofte indstilles uprioriteret og uden begrundelse, og at nævnene indstiller programmer, som falder uden for kriterierne, ligesom det af og til ses, at større nævn forsøger at tilgodese alle stationer i nævnsområdet ved at prioritere enkeltprogrammer på samtlige stationer. Selv om det fremgår at informationsmateriale, at nævnet generelt følger de lokale indstillinger, har det således været nødvendigt at fravige disse.

6.4. Bevillingskriterierne

Som allerede nævnt skulle såvel de lokale nævn som udvalget forholde sig til kravene

om, at programmer for at opnå bevilling skulle indeholde lokal information og debat og/eller imødekomme mindretalsgrupper og mediasvages behov og/eller involvere borgerne i produktionen (public access). Endvidere kunne programmer, som fremmer den enkelte stations kompetenceopbygning eller giver programvirksomheden et løft, komme i betragtning.

Der er ikke tvivl om, at disse kriterier i vidt omfang bliver blevet fulgt. Dette gælder specielt *Radio- og tv-nævnet*, mens mange lokalnævn som nævnt ikke forholder sig til spørgsmålet, men blot påtegner ansøgningerne. Der er dog enkelte undtagelser herfra, specielt nævnet i Århus, der som tidligere omtalt går ind i en nøje vurdering af hver enkelt ansøgnings programforslag. Men de beskæringer, nævnet foretager, beror mest på de takster, man anerkender i nævnet. Omvendt kan man selvfølgelig med rimelig-

hed anføre, at de fleste af ansøgningerne holder sig grundkriterierne efterrettelig, således at man i ansøgningerne allerede har taget højde herfor. Uagtet dette, er det alligevel lokalnævnenes pligt at begrunde indstillingerne, hvilket altså ofte ikke sker.

Radio- og tv-nævnets opgave består derfor i nok så høj grad i at udvælge de programmer, der kan opnå tilskud set i forhold til puljens størrelse. Som det allerede fremgår af de tidligere tabeller, har man givet forsøgt at sprede bevillingerne efter geografi og ladet dette indgå som et yderligere kriterium, men dog således at også aktivitets- eller ansøgningsniveauet inden for de enkelte områder synes tilgodeset.

Med hensyn til programaktiviteterne i 1999 er disse summeret i de to følgende tabeller (16 og 17), hvor bevillingerne er fordelt på programkategorier. De første ni kategorier

Tabel 16

Fordelingen af programbevillinger til radio på programkategorier

Programkategori	Antal	Bevilling	Procent
1. Nyheder	18	642.900	14
2. Aktualitet, debat mv.	7	303.295	7
3. Kultur	6	234.000	5
4. Lokal information	3	25.260	1
5. Lokalpolitik	8	325.054	7
6. Socialstof	1	36.000	1
7. Fagligt- & erhvervsstof	1	46.000	1
8. Rets- og politikvæsen	2	230.000	5
9. Sport	5	190.337	4
10. Børn og unge	5	213.000	5
11. Studerende	5	435.748	10
12. Ældre	5	397.314	9
13. Handicappede	5	343.461	8
14. Etniske minoriteter	9	685.992	15
15. Mindretal	5	77.596	2
16. Religiøse	4	143.988	3
17. Public access	3	66.100	1
18. Andet	2	106.000	2
Sum	94	4.502.045	100

vedrører programmer, hvor indholdet har en relativ klar profil, hvorimod målgrupperne træder mere i baggrunden. Omvendt er kategori 9-16 opdelt efter specielle målgrupper. Inden for disse kategorier optræder derfor programtyper, som lige så godt kunne rubriceres under de første ni, men programmerne, som kan være allehånde, sigter altså mod en speciel målgruppe. Endelig er der en speciel kategori til public access samt en "andet"-kategori.

Det ses, at for radioens vedkommende er det målgruppen "etniske minoriteter", der får flest penge fulgt af nyheder samt målgrup-

pen børn og unge, mens resten af programmer og målgrupper er jævnt fordelt. At de etniske radioer får så store bevillinger følger naturligt af, at programmer af denne type har været omfattende i antal og samtidig ligger i forlængelse af grundkriterierne om mindretal. Det er også værd at bemærke, at hovedparten af programmerne allerede var en bestanddel af stationernes udsendelsesvirksomhed. Der har således i høj grad været søgt til at fortsætte og eventuelt udbygge den virksomhed, som allerede eksisterede.

På tv-siden er billedet noget anderledes, idet man her ser, at nyhedsvirksomhed suverænt

Tabel 17

Fordelingen af programbevillinger til tv på programkategorier

Programkategori	Antal	Bevilling	Procent
1. Nyheder	8	940.000	22
2. Aktualitet, debat mv.	6	311.000	7
3. Kultur	1	100.000	2
4. Lokal information			
5. Lokalpolitik			
6. Socialstof			
7. Fagligt- & erhvervsstof	1	20.000	<0
8. Rets- og politikvæsen			
9. Sport	1	50.000	<0
10. Børn og unge	3	234.500	6
11. Studerende	3	530.000	12
12. Ældre	1	50.000	<0
13. Handicappede	1	170.000	4
14. Etniske minoriteter	4	506.000	12
15. Mindretal			
16. Religiøse	4	390.000	9
17. Public access	3	900.000	21
18. Andet	1	50.000	<0
Sum	37	4.251.500	95

er den største kategori sammen med public access. Fem kategorier er slet ikke dækket af bevillingerne. De etniske minoriteter og studerende er fremtrædende målgrupper. Dette gjaldt også for radioerne, hvorimod de religiøse stationer fylder mindre i forhold til tv,

men som det også fremgår, er det relativt små bevillinger, der er tale om.

Nævnet har to opgaver: at prioritere mellem udsendelserne, herunder at sikre en vis geografisk spredning, og at få ansøgningerne og

den samlede pulje til at mødes. Det sidste er givet ikke let, idet ansøgningsmængden langt overskrider, hvad der var penge til.

I 1999 foreligger der ikke valide tal for dette forhold, men vi ved dog, at man helt afslog omkring 28% af ansøgningerne. En stikprøve blandt godt 40 ansøgere i 1999 viser, at der kun blev bevilget 18% i forhold til det, der var søgt om. Det skal dog i sammenhængen bemærkes, at der ofte er bevilget det ansøgte beløb til et enkelt program eller en programrække, således at reduktionen af tilskuddet i det væsentlige beror på, at man simpelt hen har frasorteret en lang række programønsker, men der er dog også eksempler på, at selv enkeltprogrammets bevilling er reduceret i forhold til det ansøgte.

Stikprøven viser, at der blev bevilget 4,0 millioner til de 40 stationer, mens der blev søgt om 27 millioner., altså en bevillingsprocent på 15. Dette skulle alt andet lige betyde, at den samlede bevilling til programtilskud i 1999 på omkring ni millioner dækker over ansøgninger for ca. 60 millioner.

I 2001 var tilskudsprocenten for radio 42% og for tv 17% og i 2002 42% for radioerne og 27% for tv-stationerne. I 2002 var der i alt søgt om 110 millioner kroner, mens der blev bevilget i alt godt 33 millioner. Her hjælper det som sagt, at udgangspunktet var en forøget pulje, samt at der var overført besparede beløb fra 2001.

Et er naturligvis, at mængden af ressourcer er givet, og at man derfor må foretage en hårdhændet sortering. Noget andet er, hvad stationerne får oplyst i forbindelse med en reduktion. Her kan man ikke klandre udvalget for i 1999 at gå i detaljer, idet der er udsendt et standardbrev til stationerne med oplysning om bevillingens størrelse, og til hvilke programmer den er givet. Et tilfældigt eksempel kan illustrere dette. Folkets Radio i København søgte om en bevilling på 231.000 kroner og modtog følgende besked, at det er:

... besluttet at yde 17.000 kroner i programtilskud... Ansøgningerne om programtilskud overstiger langt puljens størrelse, derfor har Udvalget måttet foretage en yderst stram prioritering af midlerne, hvilket betyder, at ikke alle ansøgninger har kunnet imødekommes fuldt ud. Tilskuddet er ydet til følgende programmer ogfeller programrækker: Jytte's Radioavis.

De 17.000 kroner svarer i øvrigt til, hvad stationen har bedt om til dette program. Men stationen får ikke noget at vide om, hvorvidt de tre andre programmer, man havde søgt om midler til: et cafe-program, hvor lytterne inviteres til at debattere i en direkte udsendelse, Ugens Magasin med en aktuelt gæst og debat med lytterne og de udstødtes radioprogram, hvor man i samarbejde med forskellige centre i området vil lave opsøgende arbejde, er faldet på grund af kriterierne, for ringe dokumentation, eller blot fordi der ikke har været penge nok.

Disse lakoniske, og i stationernes øjne bureaukratiske og uigennemskuelige svar, er senere blevet rettet op, således at der nu gives en mere udførlig begrundelse for, hvorfor man ikke har kunnet bevilge hele beløbet.

6.5. Afslag

Selv om det er slemt at opleve, at man kun har fået en del af det, man har søgt, er det naturligvis værre helt at få afslået ansøgningen. I forbindelse med afslagene til de 28% af ansøgerne i 1999 vælger udvalget to typer: Det ene vedrører mangelfulde ansøgninger, hvor ansøgerne ofte alene eller helt overvejende gengiver deres programflade og dernæst søger et beløb, eventuelt dog udfoldet på de enkelte programmer i fladen. En del af disse ansøgninger mangler dog også at forholde sig til samarbejdspartnere og den senere opfølgning på programmerne.

Om dette må det dog tilføjes, at også en del af de ansøgninger, som kom helt eller delvis

igennem, forholdt sig sporadisk til disse to punkter. Man kan derfor have en fornemmelse af, at disse kriterier ikke har været lagt lige tungt til grund i alle tilfælde. Det andet vedrører det forhold, at uagtet ansøgningernes fokus på de nævnte kriterier, er de faldet ud på grund af mangel på penge.

Som eksempler på, hvad udvalget har afslået i 1999, kan nævnes *Airport TV*, der bl.a. søger om tilskud til nyhedsprogrammer og en programserie om miljømæssige emner (dagrenovation, lossepladser etc.), som vil blive illustreret med 3D-animationer og tilknyttet en newsgroup på internettet. Det synes at fremgå, at begge disse programmer ligger helt i tråd med de grundlæggende kriterier: nyheder og udsendelser, der øger kompetencen på stationen gennem eksperimenter med tværmediale projekter og nye fremstillingsformer.

RFE-TV i Rødovre får bl.a. afslået tilskud til programmer om det sociale koordinationsudvalg, erhvervslivet og de handicappede, seniorpolitik og Ørestadsprojektet. Alle projekter, der i hvert fald umiddelbart synes at falde inden for kriterierne, ligesom denne ansøgning fletter udgifterne ud på de enkelte programrækker.

Man kan sige om disse og mange flere eksempler, at ansøgningerne måske af og til har været lidt nødtørftigt beskrevne, men at de på den anden side, i hvert fald inden for en del af programmernes vedkommende, ligger helt klart inden for kriterierne, og derfor må se sig placeret i afslagsgruppen enten på grund af mangelfulde ansøgninger, som kunne være rettet op, eller simpelt hen fordi der ikke var penge nok.

Man kan i det store og hele ikke kritisere udvalget for disse prioriteringer, al den stund man ikke kan give alt til alle. Men man kunne derimod have forventet, at de lokale nævn var gået ind med vejledning, inden ansøgningerne var fremsendt til ministeriet.

Hvordan man således kan komme galt af sted, vidner Roskilde Damradios ansøgning om. I ansøgningen anfører stationen, at man søger om tilskud til den del af programfladen, som vedrører lokal information og debat, dvs. ca. 10 timer om ugen. Og lokalradionævnet for Roskilde-området påtegner da også ansøgningen uden bemærkninger. Alligevel løber man ind i et afslag, selv om stationen bl.a. har redegjort for det brede samarbejde, man har med områdets foreningsliv, bl.a. også fordi der er tale om en båndværkstedsfunktion, som har tilknyttet omkring 100 personer. Stationen reagerer derfor også på afslaget og fremhæver, at man har søgt om tilskud til programmer vedrørende information og nyheder samt til båndværkstedsfunktionen, altså public access. I sin i øvrigt lange klageskrivelse, siger stationen da også, at

...vi af lokalradionævnet netop har fået sendetilladelse fordi vi er den radio vi er. Nemlig et båndværksted hvor borgerne har fri adgang til mediet, således at de kan producere de udsendelser de måtte have behov og lyst til at producere. DampRadioen bliver således borgerens talerør. Mere lokal kan en lokalradio næppe blive.

Ministeriets *Tilskudssekretariat* svarer, at det ikke har været muligt støtte alle, men at midlerne for 1999 ikke er uddelt uden omtanke. Man henviser til, at ansøgningerne skal indeholde en beskrivelse af målgruppe og evt. samarbejdspartnere, samt hvordan man har tænkt sig at opsamle og videreformidle erfaringer fra programvirksomheden. Stationen har vel kunnet opfatte dette som et goddag-mand-økseskaft-svar, al den stund man allerede mener at have givet disse oplysninger.

En ansøgning fra *TV Samsø* skal også fremhæves. Her gives der også et samlet afslag. I den forbindelse er det værd at hæfte sig ved, at nævnet i Århus, som *TV Samsø* hører under, i sin indstilling til ministeriet om

denne ansøgning anfører, at et af kriterierne er, at ansøgningen skal indeholde en udførlig beskrivelse af hvert program, herunder en beskrivelse af målgruppe, samarbejdspartnere, og hvordan man har tænkt sig at opsamle og videreformidle erfaringer fra programvirksomheden. "Nærværende ansøgning lever på ingen måde op til dette krav, hvorfor den indstilles til afslag." En indstilling der altså blev fulgt, men det ser ikke ud til, at nævnet i perioden inden den endelige indstilling har haft vejledende kontakt med stationen, hvilket både i dette og andre tilfælde efterlader det indtryk, at nævnene alene fungerer som en prioriterende instans, mens der ikke ses at foregå nogen vejledning med henblik på at justere ansøgningerne, før de fremsendes.

I *Medie- og Tilskudssekretariatets* nye procedurer gives der nu begrundede afslag med henvisning til, på hvilke punkter ansøgningen ikke har forholdt sig til kriterierne eller på anden måde har været ufyldstgørende.

6.6. Kontrol

Selv om der i princippet er indført skærpede kontrolforanstaltninger, ser det ikke ud til, at det i det store og hele har ændret på den praksis, der føres i nævnene. I en undersøgelse foretaget for *Arbejdsgruppen vedr. Lokal Radio og TV i Kulturministeriet* (Kulturministeriet, 2001) fremgår det således, at de fleste nævn ikke fører nogen regelmæssig kontrol, og at kontrolpraksis ikke er skærpet i forbindelse med bevillingerne til programtilskud, som jo ellers forudsætter, at der føres om ikke minutios, så dog skærpet kontrol med programvirksomheden for at sikre, at støtten bliver brugt til det, den er bevilget til. Enkelte nævn anfører i undersøgelsen, at der foretages stikprøvekontrol, men noget nærmere om hvordan denne foregår og med hvilke intervaller, gives der ikke oplysninger om i de fleste tilfælde. Der ser ligeledes ud til, at de fleste nævn ikke har udarbejdet særlige beskrivelser af, hvilke kriterier man anvender i forbindelse med vurderingen af programansøgningerne, ligesom vejledende

tilskud til ansøgerne stort set er fraværende i beskrivelserne.

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen fremgår det klart, at tilskuddet til programmer skal specificeres i regnskabet. En gennemgang af de indleverede regnskaber for 1999 viser imidlertid, at dette langt fra er tilfældet. Det er dog indtrykket, at den regnskabsmæssige praksis er forbedret i de følgende år.

6.7. Konklusion

Man kan opsummerende om den første runde i den nye tilskudsordning sige, at der i udpræget grad var tale om en proces, hvor såvel ansøgere som nævn og udvalg måtte søge sig frem til en procedure, der var operationel. Ansøgningerne var ofte meget lange og ofte også mangelfulde i forskellig henseende. Dette har afstedkommet unødvendig frustration og undren hos stationerne, hvorimod der hos nævnene tilsyneladende har kunnet konstateres en manglende vejledning i det rent ansøgnings tekniske, som godt kunne have afhjulpet en række af problemerne, uden at nævnenes uvildighed kunne drages i tvivl. Tilsvarende kan man om udvalgets skrivelser vedrørende delvise bevillinger og afslag fremhæve, at de næppe levede op til Forvaltningslovens krav.

I de senere runder har tingene imidlertid generelt fundet en bedre form. Det gælder den overvejende del af ansøgningerne, som nu er kortere og oftest mere præcise, om end der stadig er mange, som på forskellig vis ser stort på kriterier og andre regler. Det gælder også praksis i *Medie- og Tilskudssekretariatet*, hvor der i vidt omfang nu er taget højde for en række kritikpunkter, både hvad angår informationsmateriale og den bistand, man i øvrigt yder, og de breve der går ud med afslag og hele eller delvise bevillinger. Derimod er det fortsat et problem, at lokalnævne generelt yder en dårlig vejledning, om nogen overhovedet, samt at de oftest fremsender mangelfulde indstillinger. At f.eks. nævnet i Odense således i 1999 i sin indstil-

ling hævder, at der er så megen usikkerhed omkring fortolkningen af kriterierne, at det ikke har været muligt at foretage en prioritering af ansøgningerne, synes ikke være nogen gangbar undskyldning. I de fleste tilfælde har man derfor i nævnene blot påtegnet ansøgningerne med besked om, at den pågældende station har sendetilladelse, har sendt inden for de seneste seks måneder etc., mens man ikke forholder sig til selve programstøtteansøgningen.

Spørgsmålet om kriterierne for tildeling af tilskud til programvirksomheden berører selvsagt det nuværende grundlag for tilskudsordningen. I henhold til bekendtgørelsen er der tale om et i udgangspunktet meget snævert grundlag, som naturligvis i nogen grad kan bøjes, men som i princippet indskrænker støtten til at gælde nyheds- og aktualitetsformidling, public access, udsendelser for minoriteter samt programvirksomhed, som kan udvikle og højne en stationskompetence. For en lang række stationer betyder dette, at den programvirksomhed, man udøver, falder uden for tilskudskriterierne, selv om de synes at matche behovene i lokalsamfundene udmærket. Kriterierne er udtryk for et politisk valg, der næppe i alle henseender forholder sig til de enkelte stationers virkelighed og aspirationer. Store dele af det bløde stof såsom kulturområdet, lokal identitet i form af portrætprogrammer, historiske programmer etc. falder ikke ind under kriterierne, endskønt sådanne udsendelser netop kan spille en betydelig rolle i lokalsamfundenes behov for at fastholde sin historie, kultur og identitet. Det betyder, at store dele af området "sense of belonging" (Lundby, K., 1993 og Prehn, O., 1992) er udgrænset til fordel for en ret bastant forestilling om en lokal politisk offentlighed (nyheder og politisk debat) samt ønsket om at give folk adgang til mikrofon og kamera (public access) samt en beskyttelse af minoritetsinteresser. Dette synes i betydelig grad at ligge langt fra mange stationers programvirksomhed - både hvad angår indhold og den organisatoriske drift. Hertil kommer,

hvad flere stationer og organisationer her peget på, at tilskudsordningen kan siges at have et indbygget demokratiproblem, fordi tilskudsordningen på denne måde dikterer, hvad man skal sende og ikke sende, hvis man vil have en chance for at opnå tilskud.

Hvad de kontrolmæssige foranstaltninger angår, er der tilsyneladende langt igen, før en tilstrækkelig og retvisende kontrol har fundet sin endelige form. Dette gælder både kontrol med programvirksomheden under udsendelsesprocessen, hvor nævnenes praksis synes at være usikker, selv om en række store nævn gør opmærksom på, at kontrolvirksomheden volder ressourcemæssige kvaler. Dette underbygges at den undersøgelse, der blev foretaget i forbindelse med en arbejdsgruppes udarbejdelse af *Lokal radio og tv-ordningen* (Kulturministeriet, 2001), hvor det anbefales, at tilsynsvirksomheden med de tilskudsstøttede programmer indskræpes over for de lokale nævn, bl.a. fordi det manglende tilsyn kan miskreditere tilskudsordningen.

Arbejdsgruppens kommissorium var i øvrigt at vurdere, hvorvidt udpegningsproceduren til de lokale nævn er optimal, om tilskudsordningen forvaltningsmæssigt kan decentraliseres til amtsligt niveau, og om man eventuelt kunne nedlægge de lokale nævn og centralisere dem på amtsligt niveau.

Generelt vurderer arbejdsgruppen, at den lokale struktur er den mest optimale. En amtsliggørelse at nævnsstrukturen vil være i strid med ordningens lokale karakter, og den vil virke fremmedgørende for stationerne. Derimod vurderes det, at en decentralisering af forvaltningen ville være at foretrække, således at pengene i tilskudsordningen fordeles til de enkelte nævn. Da det imidlertid ikke var muligt i forbindelse med udvalgsarbejdet at identificere en operationel og rimelig fordelingsnøgle, indskrænker man sig derfor til at anbefale, at der over en fireårig periode foretages forsøg inden for et antal nævn, hvis det lykkes *Radio- og tv-nævnet* at udarbejde en sådan nøgle.

Selv om det selvfølgelig forekommer logisk ikke blot at opretholde de lokale nævn, men også at lade dem forvalte tilskudsmidlerne, er der dog også forhold som taler imod en sådan ordning. For det første vil den give de lokale nævn en helt afgørende indflydelse på fordelingen, selvom om man opretter en ankeinstans. Dette vil kunne føre til lokalt smagsdommeri, som man i anden sammenhæng tager afstand fra, og med en ankeinstans vil det føre til en bureaukratisering og deraf følgende langsom sagsbehandling, fordi ankeinstansen efter al sandsynlighed vil blive anvendt i ganske mange tilfælde. En fordelingsnøgle vil, uanset hvordan den kalibreres, have en konserverende effekt, som gør det vanskeligt at opretholde den dyna-

mik, som trods alt præger området. For at minimere risikoen for at lokalradio og -tv-området så at sige skal gå i stå, vil det antagelig være nødvendigt at reservere en økonomisk buffer, som administreres af *Radio- og tv-nævnet*. Fordelingen af denne buffer vil være en tilbagevendende begivenhed, som også indebærer en bureaukratisering af ordningen. Endelig vil forvaltningen af basistilskuddene og tilskuddene til uddannelsesaktiviteterne forblive på det centrale niveau, således at man vil have ikke en, men to fordelingsinstanser, imellem hvilke, der må foregå en vis clearing. Således taler såvel ønsket om en smidig forvaltning som kravet om en vis retssikkerhed overvejende imod arbejdsgruppens forslag.

7. De udvalgte stationer

7.1. Indledning

Som nævnt har vi udvalgt en række radio- og tv-stationer for at se nærmere på den enkelte station, dens programmer og i otte tilfælde suppleret med fokusgruppeinterviews.

I dette kapitel gives en generel beskrivelse af stationernes opbygning, målsætning og generelle programflade, produktionsaktiviteter og økonomiske forhold. Oplysningerne herom er indhentet gennem interviews, hvor det har været muligt at få kontakt med stationen, stationernes ansøgninger samt oplysninger fra hjemmesiderne, hvor sådanne foreligger. Da oplysningerne varierer fra station til station, vil præsentationen være noget uensartet. For hver station angives basis- og programbevillingerne i en tabel, hvor der dog kun angives ansøgningsbeløbet for 1999 og 2000, som denne undersøgelse fortrinsvis vedrører.

Stationerne er opdelt i radio henholdsvis tv, og de præsenteres i alfabetisk rækkefølge.

I 1999 modtog 106 stationer programtilskud, mens tallet for 2000 var 152. Tallene for 2001 og 2002 var henholdsvis 161 og 166, eller med andre ord: der har været tale om en støt men aftagende stigning i hele perioden siden puljeordningen blev omlagt.

Det ligger i sagens natur, at en overvejende kvalitativt orienteret undersøgelse må foretage et udvalg af stationer, som der ses nærmere på. Udvalget i 1999 løb op i ca. 60 timers programmateriale og i 2000 endnu mere.

Det ligger samtidig også i sagens natur, at man ikke kan forvente, at alle de stationer, til hvem der rettes henvendelse, ønsker at deltage.

Årsagerne til dette frafald kan skyldes mange forskellige forhold, men væsentligst er det nok, at der er tale om stationer som drives af frivillige, og som ofte har en stor udskiftning af medarbejdere. Fra tidligere undersøgelser i 1994-1995 og 1997-1998 ved vi, at livet på stationerne ofte er "on a shoestring", hvorfor man måske ikke lige har tid til at besvare henvendelser vedrørende undersøgelser - og slet ikke når undersøgelsen forudsætter fremsendelse af båndmateriale etc. For at imødegå det store frafald valgte vi derfor i 2000 at udvide feltet fra 11 radioer og 10 tvstationer til 17 radiostationer og 16 tv-stationer. Mens vi modtog svar fra syv radiostationer i 1999, var dette tal i 2000 steget til 10, mens det for tvs vedkommende steg fra seks til 11. I sig selv er dette tilfredsstillende og giver samlet en relativt stor spredning i de stationsprofiler, der således indgår i undersøgelsen.

Ved udvælgelsen har vi lagt vægt på følgende faktorer:

- geografisk spredning: hovedstaden, provinsen, større byer, mindre byer og landkommuner
- genremæssig spredning: rutineprogrammer (nyheder, service, faste magasinprogrammer etc.), enkeltstående udsendelser og public access
- målgrupper: udsendelser til alle og udsendelser henvendt til specielle målgrupper defineret af interesse, alder eller særligt tilknytning, f.eks. etniske
- særlige forhold: projekter som på den ene eller anden måde er nyskabende.

I undersøgelsen af de udvalgte stationer er der i videst muligt omfang foretaget telefoninterviews enten i 1999 eller 2000; alle stationer er bedt om at indsende en række eksempler på de programmer, der var ydet tilskud til i det pågældende år, og endelig er der på en række udvalgte stationer (otte) foretaget uddybende interviews af omkring to timers varighed samtidig med at der er gennemført fokusgruppeinterviews i disse stationers sendeområde.

Listen over de stationer, vi har bedt om at deltage ser herefter i stikordsform sådan ud for radio henholdsvis tv:

Radio:

- 1: *Aalborg Seniorradio*: større byområde rettet mod en specifik aldersgruppe med en ellers generel sendeflade
- 2: *Amager Lands Lokalradio*: område i København med generelle programmer -deltager ikke i undersøgelsen
- 3: *Bornholms Stemme*: landområde, men også et amt, med både generelle udsendelser og specifikt rettede programmer til ældre, svage lyttere og etniske minoriteter - deltager ikke i undersøgelsen
- 4: *Det Åbne Båndværksted*: større by, public access
- 5: *Folkets Radio*: større provinsby, kritiske og alternative programmer samt programmer for etniske minoriteter
- 6: *Indvanderradioen i Århus*: større by, etniske minoriteter
- 7: *Indvanderradioen i Aalborg*: samme som Århus - deltager via radioen i Århus
- 8: *Indvanderradioen i København*: samme som Århus - deltager via radioen i Århus
- 9: *KC Radio-Esbjerg*: byområde, kristen radio bl.a. med unge som målgruppe
- 10: *Københavnserkanalen*: bydelsområde i København, kritisk journalistik, alternative musikudsendelser og udsendelser for etniske minoriteter
- 11: *LokalRadio Rørvig*: mindre byområde og land, generel sendeflade - deltager ikke i undersøgelsen
- 12: *Radio Haderslev*: byområde i provinsen, generel sendeflade - deltager ikke i undersøgelsen
- 13: *Radio Midt Imellem*: landområde, generel sendeflade med enkelte tematiske projekter
- 14: *Radio Rosa*: København, programmer for og om bøsser og lesbiske
- 15: *Radio Vita*: byområde i provinsen, generelle programmer og programmer for og med handicappede
- 16: *Universitetsradioen*: København, udsendelser rettet fortrinsvis til studerende
- 17: *Samvirkende lokalradioer*: større by i provinsen, projekt om nyheder mellem programmerne fra syv stationer på samme frekvens.

TV-stationer:

- 1: *DanSom TV*: København, somaliske programmer
- 2: *Fjord TV*: mindre by- og landområde, generelle udsendelser
- 3: *Haderslev TV*: byområde i provinsen, generelle programmer - deltager ikke i undersøgelsen
- 4: *Holeby Lokal-TV*: landområde, generelle programmer - deltager ikke i undersøgelsen
- 5: *ITV*: større byområde, etniske minoriteter samlet på en station
- 6: *Kirken i Farver*: kristen station i større byområde
- 7: *KKR/TV*: kristen station i København
- 8: *MTVS*: public accessstation i større provindsby
- 9: *Odense Ser Rødt*: græsrods/alternativ station i større provinsby
- 10: *Troubadour*: etnisk station i København - deltager ikke i undersøgelsen
- 11: *TV-Falken*: børne- og ungdomsstation i København
- 12: *TV-Frederiksberg*: station i København, generelle og historiske programmer - deltager ikke i undersøgelsen
- 13: *TV Halsnæs*: station i mindre by- og landområde, generelle programmer
- 14: *TV Samsø*: station i landområde, generelle programmer

15: *TV Stop*: venstreorienteret og alternativ station i København

16: *UTV*: station i København med programmer rettet mod studerende

Der skulle med dette udvalg være et godt fundament til at se på, hvordan lokalradio og -tv udfolder sig i Danmark. Udvalget er ikke foretaget ud fra statiske overvejelser, hvorfor man naturligvis kan hævde, at andre burde

være med og andre ikke. F.eks. fylder de etniske minoritetsstationer meget, men disse er taget med for at belyse de særtræk, der gør sig gældende for den pågældende stationstype. I det hele taget er udvalget foretaget på en sådan måde, at undersøgelsen kommer rundt omkring de mangeartede stationer, som samlet giver en dybere indsigt i vilkårene for dansk ikke-kommercielle stationer.

7.2. Radiostationer

7.2.1. Aalborg Seniorradio

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	89.700	78.000	78.000	78.000
<i>Søgt</i>	<i>121.581</i>	<i>323.555</i>		
Programbevilling	88.684	124.444	259.351	90.000
I alt	178.384	202.444	337.351	168.000

Aalborg Seniorradio blev startet i 1992 som en del af *Radio Aalborg*, men fra 1997 fik stationen sin egen sendetilladelse, som omfatter 19½ time om ugen i tidsrummet 9:30-14:00 mandag-torsdag og søndag samt onsdag fra 9:30-11. Programvirksomheden er primært henlagt til en sender, hvor der er placeret syv andre tilladelsesindehavere, men i stigende grad tages programmet ned af antenneforeninger uden for det primære sendeområde, ligesom nye sendere er under opstilling.

Som navnet antyder, er *Aalborg Seniorradios* målgruppe primært de ældre lyttere, som tilgodeses med forskellige programmer, samtidig med at programvirksomheden i det væsentlige beror på frivillige ældres deltagelse. Programfladen består af et varieret udbud af nyheder, foredrag, portrætter, virksomhedsportrætter og musik rettet mod målgruppen, dvs. oprette, opera, jazz og populærlærmusik. Blandt programmerne er *Ældremagasinet* og *Spis brød til* (senere *Centernyt* og *Seniorservice*). Det første af disse programmer, som for begge vedkommende

sendes en gang om ugen, er produceret i samarbejde med *Ældresagen*, som stationen har et udstrakt samarbejde med. Programmerne er af magasintypen og kommer omkring de forskellige problemstillinger, som er relevante for pensionister f.eks. sociale forhold, helbredsproblemer, familien etc., ligesom de indeholder nyt fra de forskellige ældrecentre, plejehjem osv. i sendeområdet. Endelig satser radioen på at portrættere mennesker fra Aalborgområdet og kendte mennesker, som i kraft af foredrag eller lignende er aktuelle i Aalborg, og som af og til også har relation til egnen, som f.eks. Frits Helmuth. En del af disse portrætudsendelser, som også har lokalhistorisk værdi, sendes i kopi til biblioteksvæsenet.

Radioen driver primært sin virksomhed i kraft af en stab på omkring 30 frivillige, mens ansatte via jobskabelsesordninger etc. er på et minimum. Kernen af frivillige er inddelt i redaktioner, som overvejende kører programmerne efter eget ønske, men under et vist tilsyn fra stationslederen, som også selv producerer udsendelser. I forbindelse

med arbejdet er der ikke nogen formel efterkritik. Den tages hen ad vejen, men bestræbelsen er at nå en høj radiofonisk kvalitet, der kan måle sig med DR, der er stationens hovedkonkurrent.

I kraft af de frivilliges alder, der betyder en vis naturlig afgang, har radioen et meget stort netværk at trække på. Hertil kommer et intensivt samarbejde med *Ældresagen* og *Pensionisternes Samråd*. Herfra rekrutterer man ofte nye medarbejdere og får inspiration til emner, der kan tages op i udsendelserne. To gange om året holdes egentlige redaktionsmøder med disse foreninger, som også selv står for en række udsendelser. I den forbindelse booker man sig simpelthen ind på programslots, som i perioder er udsolgte lang tid i forvejen. Via disse foreninger har man indirekte et samarbejde med omkring 30.000 medlemmer. Hertil kommer, at stationen i det omfang, der er økonomisk mulighed for det, viser sig ved forskellige udstillinger og messer. Også dette giver nye kontakter, samtidig med at det udbreder kendskabet til stationen, der generelt føler mangel på opmærksomhed fra f.eks. den lokale presse. Alligevel lykkes det ifølge uofficielle undersøgelser at tiltrække 10-13.000 lyttere om ugen, hvilket dog selvsagt et langt fra det naturlige potentiale. Holdningen på radioen er imidlertid, at det tager mellem otte og 10 år at ændre folks radiovaner, og med den generelle udvikling på det elektroniske marked, er stationen ikke i tvivl om, at man har en niche med fremtid i, selv om kanalomlægningen på DR giver stationen en betydelig konkurrence fra P4, som i vidt omfang har samme målgruppe.

I den forbindelse er det vigtigt for radioen at samarbejde med tilsvarende initiativer andre steder i landet, hvilket også sker, men der er endnu få egentlige seniorradioer i landet.

Regnskabet for 1999 udviser et overskud på godt 70.000 kroner og en negativ egenkapital på 13.000 kroner. På indtægtssiden tegner Kulturministeriets tilskud sig for den

væsentlige del af de i alt 277.000 kroner. Stationen modtager i begrænset omfang (ca. 10.000 kroner) kontingenter og 55.000 kroner i kommunens §115-tilskud til lokaler og telefon. Ud over dette er det lykkedes stationen at få bidrag fra en privat fond til indkøb af digitalt redigeringsudstyr m.v.

I 2000 synes regnskabet også at balancere nogenlunde, men kun på grund af programtilskuddet, som i 2002 er svundet betydeligt ind, således at stationen antagelig står over for en vis justering. Sendeudgifterne pr. time er kun på 321 kroner, men pengene skal jo komme et sted fra. Stationen har, som mange andre, her et godt øje til afgifterne til *Koda* og *Gramex*, som beløber sig til 86.000 kroner. Disse afgifter beror efter stationens opfattelse på et kritisabelt grundlag, som er enestående i verden.

Stationen modtog i 1998 81.445 kroner fra Kulturministeriet. Tilskuddene har imidlertid været støt stigende: i 1999 modtog stationen 178.384 kroner (89.700 kroner i basistilskud og 88.684 kroner i programtilskud), i 2000 var beløbet steget til 202.441 kroner (78.000 i basistilskud og 124.444 i programtilskud) og i 2001 yderligere steget til 337.351 kroner (78.000 i basistilskud og 259.351 i programtilskud). Imidlertid faldt beløbet i 2002 til 168.000 kroner (78.000 i basistilskud og 90.000 i programtilskud). Tilskudsordningen har for denne station derfor bevirket en klar fremgang i finansieringstilskuddet til programvirksomheden ind til 2002, hvor stationens tilskud med et slag blev halveret. Dette viser naturligvis sårbarheden i tilskudsordningen, som stationen ellers generelt ikke har nogen kritik af.

Tilskuddene i 1999 og 2000 er gået til *Ældremagasinet* og *Spis brød til* (1999), mens kun det første program blev støttet i 2000. For begge årene er der givet tilskud til disse programmer svarende til ansøgningen, hvorfor differencen mellem ansøgning og tilskud kan henføres til programaktiviteter, der ikke kunne opnå tilskud.

Aalborg Seniorradio deltog i undersøgelsen både i 1999 og 2000, og der er tillige udført fokusgruppeinterview i forbindelse med 2000, jf. nedenfor.

Stationens hjemmeside er:
www.seniorradio.dk

7.2.2. Amager Lands Lokalradio

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	109.200	78.000	78.000	78.000
<i>Søgt</i>	<i>213.200</i>	<i>238.700</i>		
Programbevilling	116.600	100.000	103.000	150.000
I alt	225.800	178.000	181.000	228.000

Amager Lands Lokalradio blev etableret i 1989 og har sendt uafbrudt siden med 27 timer om ugen fordelt på en sendetid mellem 18-21 på hverdage og 18-24 lørdage og søndage.

Radioens programflade, som udelukkende produceres af frivillige, spænder over et varieret udbud af udsendelser omhandlende kultur, oplysning og debat i relation til lokale interesseområder og emner. I sine ansøgninger indgår udsendelser om kirkelig information, information om arbejdsmarkedet,

politisk debat, ældreradio, kulturinformation - og i 2000 tillige en udsendelsesrække med udgangspunkt i Øresundsbroen, hvor der satses på at belyse den lokale historie i relation til den svenske nabo.

Som det ses, har radioen i 1999 og 2000 modtaget ca. halvdelen af det beløb, der var søgt om.

Det har ikke været muligt at få kontakt med Amager Lands Lokalradio, hvorfor stationen ikke indgår i undersøgelsen.

7.2.3. Bornholms Stemme

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	143.000	78.000	78.000	78.000
<i>Søgt</i>	<i>102.000</i>	<i>210.000</i>		
Programbevilling	102.000	100.000		175.000
I alt	245.000	178.000	78.000	253.000

Bornholms Stemme blev etableret i 1988 med foreningen *Beskyt vore Badedyr* som licensindehaver. Navnet synes at dække over det image, radioen fastholder, nemlig at der sendes på de "lyse frekvenser". Med de fem fre-

kvenser, dækker man over et potentiale på 43.000 mennesker (1994).

Radioens programflade, der produceres af omkring 60 frivillige med en alderspred-

ning fra 20 til over 70 år, består af nyheder, ældreradio, folkeradio, etnisk radio (bosnisk), kulturhistorie, debat, underholdning og musik. Der er således tale om en radio, som forsøger at nå bredt ud til befolkningen over 20 år, men med en vis fokus på ældre lyttere, indvandrere og svage lyttere. Radioen betegner selv sin profil som lokal, folkelig og oplysende og forventede i 2000 at producere 65 timer om ugen, hvoraf de fleste var nyproducerede egenudsendelser. Heraf var 17 timer musikprogrammer.

I sine ansøgninger i 1999 og 2000 fastholder radioen, at der søges bredt til hele programfladen, hvilket ikke er i overensstemmelse med kriterierne, hvorfor bevillingen er indsnævret til lokale nyheder, information og

aktualitet. I slutningen 2001 og begyndelsen af 2002 har radioen indskrænket sin sendetid på grund af usikkerhed om tilskuddet i 2002, og fordi det kniber med at hverve medlemmer. I 2002 forventede radioen dog at få omkring 200.000 i medlemskontingenter ud af et budget på 490.000 kroner, hvoraf Koda- og Gramex-afgifter tegnede sig for 90.000 og finansieringsomkostninger på 100.000, hvilket kunne tyde på, at der trækkes kraftigt på kassekreditten.

Det har ikke været muligt at komme i kontakt med *Bornholms Stemme*, hvorfor stationen ikke indgår i undersøgelsen.

Stationens hjemmeside er:
www.bornholmsstemme.dk.

7.2.4. Det Åbne Båndværksted

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	143.000	78.000	78.000	78.000
Søgt	500.000	580.373		
Programbevilling	129.522	400.000	300.000	500.000
I alt	272.522	478.000	378.000	578.000

Det Åbne Båndværksted i Århus, der blev etableret i 1988 efter nedlæggelsen af *Radio Århus*, indtager i en vis forstand en særstilling inden for dansk lokalradio, idet båndværkstedet er "operatør" i forbindelse med den kommunale sendetilladelse, som værkstedet beror på. Båndværkstedet faciliterer således områdets beboere og er derfor en unik public access-aktivitet.

Via forskellige jobskabelses- og aktiveringsforanstaltninger har stationen tilknyttet omkring 20 medarbejdere i en naturlig udskiftning. Disse visiteres af AF i Århus og gennemgår såvel kuser i radioproduktion som jobtræning. Hertil er knyttet to fastansatte medarbejdere, som dels forestår det ledelsesmæssige ansvar for de personer, der er i aktivering, dels administrerer lokaler og

udstyr, mens de ikke som sådan deltager i programproduktionen. I gennemsnit er der knyttet omkring 250 personer til stationen som frivillige. Endelig har man omkring 100 erhvervspraktikanter om året.

Programfladen spænder selvsagt vidt, da den er betinget af de frivilliges øjeblikkelige interesser, men udsendelserne er dog inddelt i genkomne kategorier som f.eks. indvandrerudsendelser, lokal debat, information om alternative emner, en række enkeltstående, men også genkomne programmer samt endelig musikprogrammer.

Ud over værkstedets egne programmer, som udgør omkring 38 timer om ugen, se nedenfor, producerer og udsender værkstedet

kommunal information samt transmission fra byrådets møder.

I ansøgningsmaterialet kommer man vidt omkring i genrer og formater, og nævnet i Århus har da også undtaget en række programmer, som mangler dokumentation, fra sine indstillinger, ligesom der gøres bemærkninger til prisen pr. produceret time. Det gælder generelt, at værkstedet beregner meget høje timepriser på mellem 2000-4000 kroner, hvilket f.eks. kan sammenlignes med *Aalborg Seniorradio*, der producerer en time for godt 300 kroner og *Bornholms Stemme* for endnu mindre. Nævnet anerkender dog timepriser på omkring 2000 kroner.

Værkstedets økonomi er helt overvejende beroende på et kommunalt tilskud på knap fire millioner i direkte tilskud (heraf 3,2 millioner til aflønning af personer i jobtilbud), hvortil skal lægges vederlag for kommunal information og transmission fra byrådsmøder m.v. I ansøgningen vedr. 2000 gør værkstedet opmærksom på, at afgifterne til *Koda* og *Gramex* er stærkt stigende i takt med den store sendeflade, hvorfor man er nødsaget til at begrænse denne til 38 timer om ugen.

I 1999 modtog værkstedet en programbevilling svarende til de angivne udgifter til produktion af serradio for og med psykisk handicappede, indvandrerudsendelser samt lokale debatudsendelser. I 2000 modtog værkstedet tilskud til programmer, som svarer til det ansøgte.

Disse programmer var: *Tjek på Århus*, som er et dagligt nyhedsprogram på en times varighed, der kommer bredt omkring lokale nyheder og emner; *Åben Radio*, der fungerer som en åben flade, hvor borgere med kort varsel kan producere og udsende et program; *Os og de andre*, der specielt både tematisk og produktionsmæssigt er rettet mod første- og andengenerationsindvandrere under 25 år. Hensigten med disse programmer er derfor dobbelt: dels at lade de unge reflektere over emner af betydning for dem selv, og dels at

give dem kompetencer inden for radioproduktion og edb. *Serradio* produceres med hjælp fra en konsulent og en tekniker af psykisk og fysisk udviklingshæmmede, hvor der en fast stab på omkring 12 alternerende mennesker. Hensigten med denne programrække er både at indfange de emner, de udviklingshæmmede interesserer sig for og at udvikle deres selvverd. Medvirkende i disse udsendelser vandt for et par år siden tredjepræmien i *EU's Heliosprogram* som et grænseoverskridende og selvudviklende projekt. Endelig blev der givet bevilling til programmet *Hør lige her*, som specielt retter sig mod byens ældre borgere. Denne del forstås af en redaktion, der er så fasttømt, at den overvejer at søge sin egen sendetilladelse.

På det seneste er man begyndt at eksperimentere med at lægge dele af udsendelserne på internettet og har et udviklingsprojekt omkring internettjenester i gang i samarbejde med *Lokal-tv* og *Værkstedssammenslutningen*. Hensigten er bl.a. med tiden at kunne udsende programmer direkte på nettet, men teknologien er endnu ikke fuldt udviklet, så ind til videre foregår det på forsøgsbasis, bl.a. har man med tilskud fra kommunen udsendt byrådsmøderne direkte.

Stationen mener, at tilskudsordningen indeholder klare demokratiproblemer, specielt for en public access-station som *Det Åbne Båndværksted*, fordi man dårligt kan planlægge programmerne så lang tid ud i forvejen, som tilskudsordningen er baseret på. Det kan give moralske problemer, når bevillingen er modtaget og pengene skal fordeles mellem de enkelte redaktioner. Ligesom andre stationer finder man, at ordningen er overordentlig bureaukratisk, og at man aldrig får nogen tilbagemelding på de produktioner, man sender ind til det centrale nævn, hvorimod det lokale nævn i Århus opfylder sine forpligtelser. Endelig peger man på, at ordningen i hvert fald bør forsynes med helt klare kriterier i forbindelse med programstøtten.

I forbindelse med undersøgelsen er der foretaget fokusgruppeinterviews, som omtales nedenfor.

Stationens hjemmeside er:
www.radio-daab.dk.

7.2.5. Folkets Radio

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	50.700	78.000	78.000	78.000
<i>Søgt</i>	<i>141.000</i>	<i>193.000</i>		
Programbevilling	70.000	150.000	265.000	276.000
I alt	120.700	228.000	343.000	354.000

Folkets Radio (Aalborg) blev etableret i 1991 og har en søsterstation i København, der blev etableret i 1988. Begge stationer har oprindelig rødder i det politiske parti *Fælleskurs*.

Radioen har fra omkring november 1999 en ugentlig sendetid på 23 timer. Hensigten med programfladen er at komme bredt omkring de forskellige græsrodsorganisationer m.v., som eksisterer i Aalborg. Efter stationens eget udsagn ligner profilen *DRs P1* en hel del. Det er det talte ord, der vejer mest, og musikforbruget holdes derfor på et minimum svarende til ca. 10%.

Ud over de danske programmer udsender stationen et program på kurdisk, men det er ifølge ansøgningen hensigten senere at gøre dette program tosproget.

Radioen er opdelt i faste redaktioner, som arbejder fra uge til uge. Redaktionerne er opdelt i faglige områder, EU-stof, politisk stof, heavy metal, satire, madprogrammer, kulturpolitik og endelig den kurdiske redaktion. Redaktionerne er forholdsvis autonome, men er selvfølgelig underlagt den overordnede programplanlægning.

Folkets Radio fik i både 1999 og 2000 tilskud til programrækken *De Uhørtes Stemme og Sprog*, der, som titlen antyder, i tråd med

stationens profil sigter på at give personer og grupper, der sjældent kommer til orde i medierne, mæle. Programmet betragtes derfor som stationens primære aktivitet.

Radioen satser nok på den danske kultur og det danske sprog og dettes udvikling og overlevelse, men er opmærksom på, at dette kun kan lade sig gøre ved, at den danske kultur hele tiden er i dialog med den omkringliggende verden. Dette kan enten foregå lokalt via de forskellige NGO'er og lignende organisationer, der har et globalt sigte med deres virksomhed, eller det kan foregå i et samspil med repræsentanter for andre kulturer, som findes i lokalsamfundet - som f.eks. kurderne.

Programrækken har tilknyttet en koordinator, men ellers er det de enkelte delredaktioner, der står for programproduktionen. Projektet indeholder samtidig en række kurser i taleteknik, research, programplanlægning etc.

Der er omkring 10-15 personer, som løbende udskiftes, tilknyttet programmet, hvilket selv sagt er i underkanten set i forhold til, at programmet er meget tidskrævende i research og optagelse. Omvendt har det også vist sig vanskeligt at få græsrodsorganisationer, NGO'er, fagbevægelsen etc. til at indgå aktivt i levering af materiale til udsendelserne.

I øvrigt har stationen et vist samarbejde med Folkets Radio i København, idet der udveksles programmer, som imidlertid altid "versionseres" til de lokale forhold.

Økonomisk er radioen helt og aldeles afhængig af støtten fra Kulturministeriet og må derfor også justere sine aktiviteter i forhold til bevillingerne. Hvis stationen kun modtog basistilskuddet, ville den lige nøjagtigt kunne holde skindet på næsen.

Radioen, der som andre så at sige lider under den nominelt høje beskæftigelse, således at der er langt færre arbejdsløse, som kan bruge tiden på at lave radio, finder, at den

gældende tilskudsordning generelt er god og bestemt bedre end den tidligere. Med programtilskudsordningen lægges der mindre vægt på, at stationerne hele tiden skal finde på nye tiltag, således som det var tilfældet under den gamle ordning med projekttilskud. Den nye ordning indebærer, at radioen kan arbejde langt mere kontinuert, hvilket også har betydning i forhold til kvalitetsudviklingen. Dog mener man fra stationens side, at der mangler en politik for, hvor mange tv-stationer man skal støtte. I det hele taget er det opfattelsen, at Københavnsområdet i kraft af sine mange stationer tilgodeses for meget på bekostning af det øvrige land.

7.2.6. Indvanderradioen i Århus

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	98.000	78.000	78.000	78.000
Søgt	385.200	490.000		
Programbevilling	257.000	150.000	200.000	183.300
I alt	355.800	228.000	278.000	261.300

Indvanderradioen (Århus), som blev etableret i 1994, er en af mange etniske stationer, ligesom mange andre radioer som en del af deres programvirksomhed tilgodeser flygtninge og indvandrere. Stationen i Århus samarbejder med de tilsvarende radioer i København (etableret i 1999) og Aalborg (etableret i 1999), mens stationen af samme navn i Odense (etableret i 1992) ikke indgår i samarbejdet og ej heller har modtaget programtilskud. Radioerne indgår i *Indvandrer-radioernes Sammenslutning i Danmark*, ligesom de har tilknytning til antidiskriminationsforeningen *IDFAD*.

At samarbejdet er tæt og velkoordineret fremgår bl.a. af, at de tre stationer både i 1999 og 2000 har fremsendt enslydende ansøgninger, hvilket har betydet, at de fra og med 2000 modtager enslydende programbe-

villinger under den forudsætning, at de derefter deles om programproduktionen. I denne undersøgelse indgår alene stationen i Århus, idet der i øvrigt gøres opmærksom på, at alle de producerede programmer er på forskellige sprog, herunder dog ikke dansk. Indvanderradioen i Århus sender på samme frekvens som fem andre ikkekommercielle stationer, og programmerne videregives også i *TeleDanmarks* og *Stofas* kabelnet.

Stationen har en sendetid på 38 timer om ugen, og programmerne er fordelt, så de sendes ligeligt fordelt på i alt 10 sprog. Alle programmerne produceres af omkring 30 frivillige, mens en ansat leder trådene.

Indvanderradioen sender et relativt varieret udbud af programmer med lokale nyheder, information om samfundet, forebyggelse af

misbrug og kriminalitet, debat, formidling, interviews og undervisning.

Stationen er en forening, *Indvanderradioen i Århus*, hvis formål det er at give information og oplysning til flygtninge og indvandrere samt at støtte og redegøre for indvandrerens synspunkter i det danske samfund, samtidig med at radioen naturligt nok modarbejder enhver form for diskrimination.

Radioens målgruppe er flygtninge og indvandrere i Århus, og der er tale om en meget sammensat gruppe, der består af 16 forskellige foreninger, der i radiosammenhæng anvender stationen som paraply. Målgruppen er også karakteristisk ved, at mange er analfabeter og ikke forstår dansk, hvorfor en af deres eneste muligheder for at få oplysninger og information om det danske samfund er ved at lytte til radioens programmer. Samtidig med at hensigten med programmerne er at styrke den oprindelige kulturelle identitet, er det også hensigten gennem programmerne at bygge bro mellem denne og den danske kultur. Med henblik på det første vil radioen fremme udsendelser (f.eks. teater og serier), som er skrevet og produceret af indvandrerne selv. Med henblik på det sidste forestår radioen forskellige undervisningsprogrammer om dansk kultur og det danske samfund generelt.

Indvanderradioens bruttoindtægter var i 1999 på knap 500.000 kroner, hvor det kulturministerielle tilskud udgjorde hovedparten, mens man i øvrigt modtog tilskud fra *Indenrigsministeriet* på 55.000 kroner og havde lejeindtægter på ca. 46.000 kroner. De største poster på udgiftssiden vedrører leje af studie (50.000 kroner), senderafgift (49.000 kroner) samt husleje på 46.000 kroner, som imidlertid opvejes af den tilsvarende indtægt fra kommunen. I 2000 var budgettet på 700.000 med en forventet støtte fra *Kulturministeriet* på 490.000. Radioen modtog fortsat tilskud fra *Århus Kommune* og *Indenrigsministeriet* samt *IDFAD*.

I 1998 modtog *Indvanderradioen* en støtte fra *Kulturministeriet* på 175.500 kroner. I 1999 toppede man med i alt 355.800 kroner (98.800 i basistilskud og 257.000 i programtilskud), mens man i 2000 fik godt 100.000 mindre, i alt 228.000 kroner (78.000 i basistilskud og 150.000 i programtilskud). I 2001 steg beløbet til 278.000 kroner (78.000 i basistilskud og 200.000 i programtilskud), mens det før besparelserne i 2002 var på i alt 261.300 (78.000 i basistilskud og 183.300 i programtilskud).

Indvanderradioen søgte i 1999 om i alt 385.000 kroner til produktion af tre programrækker på hver tre udsendelser. Programmerne forudsættes udsendt på samtlige 10 sprog, som radioen betjener. Til hver programrække søges om 128.500 kroner. Den første programrække vedrører stofmisbrug blandt unge flygtninge og indvandrere, herunder information om behandlingsmuligheder samt oplysning til forældrene om, hvor man kan søge hjælp og tilskud, og de signaler man skal være opmærksom på som indikation på misbrug. Programmet inddrager interviews med læger og socialarbejdere, unge stofmisbrugere m.fl. Programmerne har gæster i studiet, så man kan ringe ind og stille spørgsmål. Endvidere præsenteres forældre fra de forskellige sprogområder relateret til det sprog, den pågældende udsendelse er på. Som for de øvrige programrækker vil udsendelserne senere blive tilbudt biblioteker, amtscentraler og indvandrerorganisationer.

Den anden programrække henvender sig specielt til ældre og handicappede indvandrere. Programmet er vigtigt, fordi mange indvandrere efterhånden når pensionsalderen uden at kende til de forskellige muligheder, de gives, samt hvilke organisationer der findes på området. Også i disse programmer deltager forskellige repræsentanter, der kan bistå med hjælp og rådgivning, ligesom man også her kan ringe ind under udsendelserne. Endelig er den tredje programrække henvendt til indvandrerkvinder med temaer om

skilsmisse, omskæring, krisecentre, ligestilling og muligheder på arbejdsmarkedet. Programmet tager således forskellige emner op, som er relevante for indvandrerkvinder, men som de ofte har svært ved at få information om. Programmet belyser derfor emnerne gennem interviews med forskellige "eksperter" og kvinderne selv. Også her kan man ringe ind under udsendelserne.

Stationen modtog i alt en støtte på 257.000 kroner til produktion af den første og tredje programrække, mens radioerne i Aalborg og København hver modtog 100.000 kroner.

I 2000 modtog stationen, som det fremgår, 150.000 kroner i programbevilling ud af en ansøgning på 490.000 kroner. Imidlertid modtog de to andre indvanderradioer det samme beløb, således at det forudsattes, at man koordinerede programproduktionen.

I ansøgningen indgik tre programrække: indvandrere og miljøet, arrangerede ægteskaber og indvandrernes iværksætter - alle programmer der har som hensigt at informere om og diskutere emner af aktualitet for målgruppen. Man modtog tilskud til de to sidstnævnte programmer.

Allerede i 1999 klagede sammenslutningen

af indvanderradioer til kulturministeren over den nye ordning, som bl.a. indebærer, at der kun ydes basistilskud til 15 timers udsendelser pr. uge. Indvanderradioerne har imidlertid det problem, at programmerne skal udsendes på 10 forskellige sprog, hvorfor en sendetid på omkring 40 timer nødvendigvis må opretholdes, mens basistilskuddet altså gik betragteligt ned. Sammen slutningen beder derfor om, at man undtager indvanderradioerne fra det generelle timeloft, men man har aldrig modtaget noget svar på henvendelsen.

Tilsvarende forholder man sig skeptisk til systemet med programbevillinger, fordi stationerne i kraft af denne ordning bliver helt afhængige af, hvilke programmer, der bliver ydet tilskud til. Dette fører efter sammenslutningens opfattelse til en indskrænkning af ytringsfriheden. Endelig finder man, at den specielle ordning, som er etableret, efter hvilken programbevillingerne fordeles mellem de tre radioer, har den konsekvens, at udsendelsernes lokale forankring går tabt, fordi udsendelserne skal være mere generelle for at kunne udsendes i de tre på mange måder forskellige områder.

Stationens hjemmeside er:
www.indvanderradio.dk

7.2.7. KC Radio - Esbjerg

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	22.100	23.400	28.600	Nedlagt
Søgt	38.112	47.200		
Programbevilling	20.588	37.500	62.400	
I alt	42.688	60.900	91.000	

KC Radio (Kristent Center Radio) er tilknyttet Den Apostolske Kirke i Esbjerg og blev etableret i slutningen af 1987. Stationen drives af frivillige - omkring 20 personer, men efterhånden har det vist sig svært fortsat at rekruttere nye. Bl.a. dette var baggrunden

for, at man måtte opgive sin sendeflade på hverdage og koncentrere sig om søndag aften mellem 18-22.30. Stationen, der også har en hjemmeside bl.a. med et debatforum, har imidlertid oplevet så megen nedgang i aktiviteten, at man har besluttet at lukke.

Stationens formål har været at drive lokal radiovirksomhed på et kristent grundlag, dvs. at udbrede evangeliet på en nutidig og forståelig måde. Målgruppen er ideelt folk, som ikke har noget personligt forhold til kristendommen og kirken, og hvad der i øvrigt sker inden for det kirkelige og religiøse felt. Stationen har derfor forsøgt at "rette ind" i forhold til de betingelser, der gælder for radiovirksomhed. I den programflade, som har været produceret på det seneste, indgik følgende: 18-19: *KC Mix*, der er et blandet magasinprogram med aktuel kristen information og nyheder, omtale af relevante arrangementer etc. krydret med populær, kristen musik; 19-19:30: *KC Quiz*, der er et direkte telefonprogram med spørgsmål vedrørende f.eks. sport, politik, religion, natur og geografi. Også dette program indeholder en del musik, ligesom der gøres meget for at hverve nye medarbejdere; 19:30-20:30: *KC Corner*, der går mere i dybden med spørgsmål, hvor det kristne livs- og menneskesyn sættes til debat i forhold til samfundsmæssige problemstillinger (f.eks. abort, misbrug, incest, homoseksualitet etc.). Programmet lægger vægt på dialog, også med mennesker med et andet syn på tilværelsen end det kristne, ligesom man kan ringe ind under udsendelsen med spørgsmål, kommentarer eller om hjælp til rådgivning; 20:30-22:30: *Awakening*, der er et ungdomsprogram produceret af og for unge. Også dette program behandler forskellige sociale, etiske og eksistentielle spørgsmål, og man kan ringe ind under udsendelserne eller møde op i studiet.

KC Radio har delt sender med den kommercielle *Radio Victor*, og stationen har derfor tilrettelagt søndagsfladen således, at *KC Mix* kunne opfange lyttere, som blev hængende efter *Radio Victor*. Samarbejdet med den kommercielle station har været uden problemer, men i 2000 blev man flyttet over på *Radio Victor Plus*-frekvensen, hvilket givet har betydeligt et fald i lyttertallet.

Stationens regnskab for 1999 udviser et underskud på omkring 8.000 kroner (året før

var underskuddet på 4.000 kroner). Indtægterne er marginale - i alt 66.500 kroner, hvoraf *Kulturministeriets* tilskud tegner sig for godt 40.000, mens gaver fra støttemedlemmer og menigheden står for godt 12.000 kroner.

Man modtog 20.800 kroner i drifttilskud i 1998, mens man i 1999 fik i alt 42.688 kroner (22.100 i basistilskud og 20.588 i programtilskud), i 2000 fik man 60.900 kroner (23.400 i basistilskud og 37.500 i programtilskud) og i 2001 91.000 (28.600 i basistilskud og 62.400 i programtilskud). Stationen har således kunnet opleve den nye tilskudsordning som en økonomisk fremgang.

KC Radio søgte i 1999 om tilskud til alle fire programmer på sendefloden: *KC Mix*, *KC Quiz*, *KC Corner* og *Awakening* svarende til i alt 38.112 kroner. Imidlertid modtog man ikke tilskud til *KC Quiz*, således at tilskudsbeløbet udgjorde 20.588 svarende til det ansøgte beløb til de tre andre programmer.

I 2000 modtog man igen tilskud til *KC Mix* og *Awakening*, mens man ikke fik nogen bevilling til *KC Corner*. I ansøgningen havde man, belært af erfaringer fra det foregående år, ikke medtaget quiz-programmet. Som nævnt har man besluttet at lukke stationen i 2001. Årsagen hertil er dels, at man har haft stigende vanskeligheder ved at rekruttere nye programmedarbejdere, og dels en fornemmet nedgang i reaktionerne fra de lyttere, man ikke har noget mål på. Stationen har forsøgt sig med at få *Gallup* til at lave en lytterundersøgelse, men man fandt kun én lytter. Imidlertid har man mere uformel respons, specielt fra de unge, i form af tilkendegivelser dagen efter udsendelsen i skoler og lignende, ligesom de telefoniske reaktioner har været en indikator - og altså på, at man har kunnet iagttage en nedgang. Tidligere var responsen mere udtalt, bl.a. fra folk, som mente sig helbredt gennem forbøn i radioen. Man skønner at have gjort 40-50 personer kristne i løbet af funktionsperioden. En del af medarbejderne har derfor kastet sig over andre måder at komme i kon-

takt med folk på, f.eks. ved at være på gaden lørdag aften og nat, forestå undervisning i ægteskabsrådgivning m.v. Da stationens medarbejdere fortrinsvis ser det som formålet at forkynde evangeliet og komme i kontakt med folk, finder man, at dette er at foretrække på nuværende tidspunkt, hvor æteren er overfyldt med langt mere slagkraftige medier, hvilket ikke var tilfældet, da stationen startede sin virksomhed.

Om tilskuddets effekt finder stationen, at

det primært har forbedret kvaliteten i kraft af, at man har haft mulighed for at supplere sit diskotek, som ellers kun havde en meget marginal tilgang.

Tilskudsordningen finder man er i orden, men stationen kunne godt ønske sig nogle klarere kriterier for, hvad man med held kan søge til, ligesom man godt ville have begrundede afslag. Endvidere fristes stationen til at antage, at man hellere må søge i overkanten af det forventede tilskud for at få pengene i hus.

7.2.8. Københavnerkanalen

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	133.900	78.000	78.000	78.000
<i>Søgt</i>	<i>110.000</i>	<i>237.250</i>		
Programbevilling	44.000	172.250	240.900	198.450
I alt	177.900	250.250	318.900	276.450

Københavnerkanalen blev etableret i 1987 og har en programflade på omkring 36 timer om ugen. Radioen har ikke lønnede medarbejdere men drives af ca. 60 frivillige.

Stationens profil er at levere kritisk-journalistiske programmer, etniske udsendelser samt journalistiske musikprogrammer. Til dette formål har man opdelt arbejdet i 17 forskellige redaktioner, der hver tæller mindst tre medlemmer og i øvrigt fungerer nogenlunde autonomt. I tilknytning til programproduktionen foranstalter radioen uddannelse af medarbejderne, ligesom det sikres, at alle nye oplæres, inden det slippes løs i æteren. Specielt denne indsats er generelt medvirkende til, at kvaliteten i udsendelserne højnes, selv om det kan "gå lidt op og ned". I gennemsnit vurderes det, at der er en udskiftning i gruppen af frivillige på omkring 10% om året.

Programfladen kan opdeles i tre hovedblokke: etniske udsendelser, magasinprogrammer og journalistiske musikprogrammer.

Den etniske blok, som i alt står for 12 timer om ugen, består af fem redaktioner, der producerer på hvert sit sprog: albansk, fillipinsk, spansk, farsi og etiopisk. Som for andre etniske radioer gælder det, at udsendelserne udgør et vigtigt led vedrørende information og debat om de enkelte kulturer og sprogområder. Udsendelserne er, med undtagelse af det iranske program, som udelukkende er et børne- og ungdomsprogram, opbygget nogenlunde ens, således at der bringes nyheder fra hjemlandene. Redaktionerne har derfor opbygget et net af korrespondenter i områderne, der for de spansk- og fillipinsktalende områder er ret omfattende. Herefter er der vekslende temaer såsom integration, sprog, kultur, forholdet mellem de forskellige generationer af indvandrere etc. Endelig indeholder flere af programmerne debat med lytterne.

Redaktionerne, som består af både flygtninge og indvandrere, er som nævnt overvejende selvstændige, men det har dog været nødvendigt for radioen at udarbejde fælles ret-

ningslinjer, der bl.a. præciserer, at udsendelserne ikke må være religiøst forkyndende, og at målsætningen er at virke samlende for de pågældende grupper samtidig med, at programmerne skal være åbne over for alle sider af integrationsprocessen.

Blokken med journalistiske musikprogrammer består af syv redaktioner, der i alt sender 10 timer om ugen. Musikalsk spænder programmerne over et bredt spektrum fra jazz, salsa, rock etc. til hip hop, men de adskiller sig for de flestes vedkommende fra normale musikprogrammer ved, at der er tale om en kombination af musik, journalistik, debat, satire, anmeldelser, information osv. I enkelte af programrækkerne er det samtidig hensigten at inddrage de etniske redaktioner i arbejdet, ligesom man i programmet *Murbrækken* inddrager unge fra Nørrebro på tværs af de forskellige kulturer. Dette fremmes i øvrigt ved, at radioen er domicileret i *Nørre Allé Medborgerhus*, der fungerer som hjemsted for de forskellige indvandregrupper.

Den tredje blok består af forskellige magasinprogrammer, som fem redaktioner står for. Magasinprogrammerne fylder omkring 14 timer om ugen.

Grundlæggende tager disse programmer udgangspunkt i lokalområdets mange foreninger og aktiviteter, men tager også pulsen på storbyen. *København Her og Nu* er et bredt aktualitetsbetonet program, hvor medarbejdere dækker borgermøder, foreningernes aktiviteter samt diverse aktuelle emner fra resocialisering af kriminelle til økologi og bæredygtighed. Målgruppen omfatter alle fra unge til pensionister. Et fagligt magasin dækker københavnske arbejdspladser, arbejdsløshed etc. gennem et omfattende kontaktnet til organisationer og aktivister.

Tilsvarende gælder det faste program om EU-spørgsmål, mens *Verden omkring os* dækker alt fra københavnske globetrotteres oplevelser til internationale emner. Endelig indeholder blokken et kulturmagasinet, der

dækker et bredt defineret kulturområde fra den etablerede kultur til helt lokale begivenheder. Generelt for programmerne er, at der inddrages såvel såkaldte eksperter som talpersoner for de forskellige organisationer og aktiviteter. Radioen lægger i den forbindelse vægt på, at man kan opfatte disse aktiviteter som en kulturinstitution i sig selv, fordi programmernes omdrejningspunkt er alle de aktiviteter, der foregår i nærområdet.

Af ansøgningerne fra 1999 og 2000 fremgår det, at radioen som sit fundament baserer sig på disse tre blokke af programrækker, hvorfor der søges programtilskud til at opretholde og udvikle disse. I 1999 modtog stationen tilskud på 44.000 kr. til magasinprogrammerne, hvilket svarer til det ansøgte, mens de to andre blokke ikke modtog tilskud. I 2000 blev bevillingen udvidet til at omfatte både magasinprogrammerne og de etniske udsendelser svarende til det ansøgte. De journalistisk-opsøgende musikprogrammer modtog ikke tilskud i hverken 1999 eller 2000.

Selv om *Københavnkanalen* har en stor gruppe af frivillige og et meget bredt kontaktnet, er det ikke her, pengene kommer fra. Radioen er derfor helt afhængig af tilskuddene fra *Kulturministeriet*. Radioen fremhæver selv, at basistilskuddet kun lige dækker afgifterne til *Koda* og *Gramex* (72.000 i 2000). Endvidere beklager man, at der kastes et dårligt lys over lokalradioerne generelt, fordi der nogle få steder er brådne kar i systemet.

Tilskudsordningen har efter stationens opfattelse betydet et generelt løft i kvaliteten, ligesom man er i stand til at præstere kontinuitet i aktiviteterne. Her peges der også på støtten til uddannelsesaktiviteter, som imidlertid ligger uden for denne undersøgelses ressort.

Selvsagt har radioen ikke råd til, og måske heller ikke behov for, at foretage lytterundersøgelser. Indtrykket af lytterskaren er derfor sporadisk, men det er opfattelsen, at

man via sine mange reportager og sit store netværk faktisk har mange lyttere.

Ligesom det en gang blev sagt, at medie-forskningens centrum ligge uden for medierne, betoner *Københavnnerkanalen*, at pro-

gramproduktionen kun er den ene side af formålet, mens den anden side er at etablere samarbejde og gensidig forståelse mellem de mangeartede kulturer og aktiviteter på Nørrebro. Der er derfor ikke blot tale om en radio, men også om en kulturinstitution.

7.2.9. LokalRadio Rørvig (Radio NR)

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	59.800	78.000	78.000	78.000
<i>Søgt</i>	<i>499.400</i>	<i>277.250</i>		
Programbevilling	63.000	150.000	250.000	328.860
I alt	122.800	228.000	328.000	406.860

LokalRadio Rørvig, nu *Radio NR*, startede sin virksomhed i 1996 og er den eneste radio i Nykøbing-Rørvig kommune. Den har således i princippet adgang til at sende døgnet rundt, men i de to år, denne undersøgelse dækker, blev der kun sendt i weekenden, i alt 13 timer.

Radioen drives på frivillig basis og forsøger at dække områdets politiske dagsorden samt de forskellige aktiviteter, som bl.a. udspringer af de omkring 60 foreninger mv., som eksisterer i området, der også tæller Odsherreds eneste biograf. Kommunen har kun godt 7.000 indbyggere, men om sommeren vokser dette tal til omkring 50.000.

I ansøgningen fra 1999 indgår tilskud til tre programrækker: en aktivitetskalender, et nyhedsmagasin og et kommunalpolitisk magasin samt dækning af udgifter til indkøb og drift af en ob-vogn. Som man kan se i tabellen, fik radioen en beviling på 63.000 kroner i forbindelse med produktionen af nyhedsmagasinet og det kommunalpolitiske magasin. Begge programmer bygger på interviews og reportager, mens det kommunalpolitiske magasin også omfatter gæster i studiet og lytternes mulighed for at ringe ind under udsendelsen. Nyhedsprogrammet er bredt

anlagt med internationale, nationale og lokale nyheder, hvoraf de sidste udgør mellem 50-70% af den time, hvert program varer.

Radioen har dog som sin intention at udvide sendetiden til bl.a. at omfatte udsendelse af byrådsmøder, ligesom det indgår, at der planlægges en afstemning i 2006 om en sammenlægning af Nykøbing-Rørvig og Trundholm kommuner. Radioen forventer i den forbindelse at yde et tæt dækning af debatten herom.

I 2000 søges fortsat om tilskud til de to nævnte programmer, men hertil kommer et nyt programinitiativ, som vedrører de sindslidende. Dette program planlægges i samarbejde med socialpsykiatrien i Odsherred. Dertil indeholder ansøgningen et ønske om tilskud til regnskabsføring og administration af den daglige drift svarende til små 100.000 kroner, hvilket synes at være et betragteligt beløb til en station med et meget lille budget. Timeprisen på udsendelserne ligger på mellem 1-2.000 kroner.

I øvrigt har Rørvig-stationen deltaget i forsøgene med medieskoler. Det har ikke været muligt at etablere kontakt til stationen, der derfor ikke indgår i undersøgelsen.

7.2.10. Radio Haderslev

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	39.000	78.000	78.000	78.000
<i>Søgt</i>	<i>249.600</i>	<i>300.000</i>		
Programbevilling	78.000	150.000		
I alt	117.000	228.000	78.000	78.000

Radio Haderslev blev etableret i 1987 og baserer sin udsendelsesvirksomhed på et kristent og kulturelt grundlag, og den drives udelukkende af frivillige.

Grundlaget til trods er programfladen dog bredere end som så med sine 40 timer i 1999 og 60 timer i 2000. Herom vidner ansøgningen fra 1999, der vedrører seks forskellige programrækker.

Programmerne omfatter et dagligt morgenprogram med servicemeddelelser, vejrudsigt m.v. og daglige nyhedsudsendelser samt programmet *Dagens Gæst*. Ugefladen indeholder også specialprogrammer om mindretalsgrupper og EUinformation samt endelig et program med ung musik - det sidste med to timer om dagen. Man kan således ikke ud fra beskrivelsen sige, at det kristne budskab har nogen fremtrædende plads, men at radioen udfolder en mere generel serviceaktivitet i forhold til lokalsamfundet.

I ansøgningen for 2000 gentages ansøgningen om tilskud til nyhedsprogrammet, men indeholder nu også ansøgning om tilskud til informationsprogrammer, som f.eks. kan omfatte den kommunale økonomi, anlægsarbejder, børneinstitutioner, byrådsmøder, lokalplaner etc., samt om tilskud til oplysningsprogrammer for udlændinge på deres eget sprog - i første omgang på polsk. Disse programmer vil fortrinsvis indeholde nyheder fra hjemlandene.

I 1999 modtog stationen alene tilskud til nyhedsprogrammerne svarende til det ansøgte, mens man i 2000 modtog 150.000 til alle tre programtyper. I de følgende år har stationen ikke modtaget programtilskud. Budgetterne består stort set udelukkende af tilskud fra *Kulturministeriet*, og timeprisen pr. udsendelse ligger på 200-250 kroner.

Det har ikke været muligt at etablere kontakt til stationen, der derfor ikke indgår i undersøgelsen.

7.2.11. Radio Midt Imellem

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	143.000	78.000	78.000	?
<i>Søgt</i>	<i>214.000</i>	<i>355.000</i>		
Programbevilling	180.000	100.000	318.000	210.000
I alt	323.000	178.000	396.000	210.000

Radio Midt Imellem startede sin udsendelsesvirksomhed i 1995. Sendetilladelsen vedrører Langeskov Kommune, men stationen kan høres på hele Øst- og Midtfyn samt i Odense. Den dækker ud over hjemkommunen primært Ullerslev, Munkebo, Kerteminde, Ørbæk, Årslev og Nyborg kommuner.

Radioen har sin hjemmeside via *Mediehuset Fyn*, som man bl.a. deler administration med. På hjemmesiden kan man bl.a. se stationens annoncepriser, selv om der er tale om en ikke-kommerciel virksomhed. Ifølge regnskaberne har annonceindtægterne da også været marginale.

Ifølge Foreningen Radio Midt Imellems vedtægter er det alene formålet at drive lokalradiovirksomhed og at producere og udsende programmer om lokale forhold og formidle nyheder og informationer uden religiøs eller partipolitisk tilknytning. Foreningen drives efter det angivne på kommerciel basis ved salg af reklametid og sponsorede programmer.

Radioen må generelt betragtes som en bred station henvendt til folk over 25 år. Den sender i princippet døgnet rundt, og i sendefloden indgår specialprogrammer som countrymusik, dansktoppen, direkte sport, quizprogrammer, seks daglige nyhedsudsendelser, et dagligt middagsmagasin på en time og endelig i 1999 *Kriminalmagasinet*.

Radioen drives fremdeles af frivillige, mens dens leder er aktiv i mange andre mediemæssige sammenhæng og er direktør for *TV 49* og salgschef for *Radio 49*, begge i Odense. Det er et vist, muligvis betydeligt, samarbejde mellem radiostationen i Odense og *Radio Midt Imellem*. F.eks. sendes en del af programmerne fra huset i Odense, ligesom nyhederne produceres her. Langeskov-stationen fungerer også i et vist omfang som fødekæde for *Radio 49*, som kan hyre talentfulde radiofolk, efter at de har været prøvet på den ikke-kommercielle kanal. Endelig trækkes der en del på den tekniske ekspertise i Odense.

Ifølge Gallups lytterundersøgelser havde stationen 4.000 daglige og 17.000 ugentlige lyttere i andet halvår af 1999. Set i konstellation med den kommercielle *Radio 49* i Odense bringes lyttertallet op til 28.000 daglige og 78.000 ugentlige lyttere i den samme periode, hvilket svarer til ca. 28% af det potentielle lyttergrundlag.

Radio Midt Imellem modtog i 1998 208.000 kroner i tilskud. I 1999 fik man imidlertid 323.000 kroner (143.000 i basistilskud og 180.000 i programtilskud). I 2000 faldt beløbet til 178.000 kroner (78.000 i basistilskud og 100.000 i programtilskud), altså en reduktion på 145.000 kroner. I 2001 var beløbet imidlertid på alt 396.000 kroner (78.000 i basistilskud og 318.000 i programtilskud) og i 2002 modtog stationen efter det oplyste 210.000 kroner i programtilskud, men ingen basistilskud.

Regnskabet for 1999 udviser et underskud på 39.000 kroner, der er fradraget egenkapitalen, som herefter er på 52.000 kroner. Stationens indtægter er i det helt væsentlige beroende på den kulturministerielle tilskud. I 1999 indgår alene 8.000 kroner i annonceindtægter som supplement og i 2000 med 10.000 kroner. Radioen søgte i 1999 om en tilskud på 214.000 til at udvikle *Kriminalmagasinet*, om hvilket man inden for de to foregående år havde samarbejdet med politiet, SSP og fængselsvæsenet.

Støtten søges med henblik på at udvide samarbejdet, bl.a. for at øge den præventive effekt af programmerne. Disse angives at ville indeholde uddrag af døgnrapporten og opfølgning på enkeltsager, direkte reportager fra to-tre politistationer, præventive indslag om f.eks. indbrud, omtale af politiets kampagner m.m. I hver udsendelse indgår endvidere et speciale emne som f.eks. narko, ungdomskriminalitet osv. Endvidere fokuseres der på dommeres arbejde, nævningsystemet og retsvæsenet i øvrigt, og i hver udsendelse medvirker mindst én fra politiet. Den overordnede hensigt med programmet

angives at være en påvirkning af borgerne til at respektere systemet samt at give politiet direkte adgang til radioen med efterlysninger og lignende. Projektet modtog som nævnt 180.000 kroner til dette formål.

Stationen er ikke som sådan utilfreds med det bevilgede beløb. Som det lakonisk bemærkes, svarer stationens underskud til mankoen mellem de 180.000 og 214.000. Men man mener dog, at ordningen ikke tilgodeser de faktiske udgifter, og finder derfor, at basistilskuddet skulle forhøjes til omkring det dobbelte af de 78.000 kroner, som i øjeblikket er det maksimale.

Stationen lægger megen vægt på de musikalske programmer, f.eks. country og oldies, herunder også samarbejde med jazzklubber samt besøg af lokale kunstnere som bl.a. Lasse og Mathilde, som bor i området. Der lægges på denne måde an til, at musikudsendelserne ikke blot består i at vende plader.

Det program, man fik tilskuddet til, blev sendt omkring 40 gange i løbet af perioden, og man angiver selv, at det har været en stor succes, som man har høstet mange roser for fra de involverede samarbejdspartnere. Om end som et kuriøst eksempel nævnes et bankrøveri i lokalområdet, hvor man ved at udsende en hurtig efterlysning via en bilist med mobiltelefon hurtigt kunne anholde røveren. Meldesystemet har i øvrigt bredt sig til den kommercielle Radio 49, så man nu bredt kan informere om kriminalitet og ulykker kun kort tid efter, at de er sket.

Det er dog nok så meget på det sociale område, man mener at hævde sig. Bl.a. i kraft af at man gennem et samarbejde med sociale institutioner aftager en række klienter, som producerer radio for at komme i gang med noget. Hvis der er tale om at evaluere programvirksomheden på dette område, består det i at udvide konceptet til stadig flere områder. Stationen forsøger sig således med at være kontaktpunkt for belastede, som man uden om det offentlige system kan bringe i direkte kontakt med socialarbejdere

og lignende. Også på andre områder har man sat en udvikling i gang, som f.eks. på det kommunalpolitiske plan i forbindelse med den fælles skatteopkrævning, hvor man nu bruger radioen til information. Radioen modtager selvfølgelig også mere spontane reaktioner fra lytterne, men det er de programpolitiske ringe i vandet, man mener er det vigtigste.

I 2000 søgte man om 355.000 i tilskud til et nyt programprojekt om nærmiljø, til hvilket der blev bevilget 100.000 kroner. Projektet tager udgangspunkt i det forhold, at landkommunerne, som radioen primært betjener, har mistet sine naturlige samlingspunkter i form af butikker. Der mangler derfor en "offentlighed" for de mange aktiviteter, der foregår inden for sportsklubber, forsamlingshuse og fritidsorganisationer. Hensigten er derfor dagligt at udsende en aktivitetskalender suppleret med interviews og uddybende omtale for at skabe opmærksomhed omkring de lokale initiativer, som ellers ikke har noget talerør. Projektet kræver dels en del af radioen selv, men kræver også, at lokalsamfundene selv deltager aktivt i formidlingen.

Det var imidlertid en tung sag at starte, men efterhånden kom det til at fungere, således at der blev bragt alt fra hønseavl til cykelløb. Om det har haft den store direkte effekt, tvivler stationen på, men det har øget den politiske opmærksomhed omkring radioen, og der er derfor i øjeblikket planer om at lave en sendesamvirke mellem de fire landkommuner. Stationens profil er at facilitere lokalsamfundene dels gennem at fungere som talerør og dels ved aktivt at initiere forskellige aktiviteter, for at der fortsat kan ske noget i de lokale landområder, og således at det er synligt. Dette går derfor også igen i radioens vurdering af de lokale nævn. Nævnet ser det først og fremmest som sin opgave at skabe aktivitet i området snarere end at kontrollere, hvilket karakteriserer primært de små og mindre nævn i modsætning til interessekampene i de store nævn. Alligevel er det opfattelsen, at nævnene gør for lidt ud af at rådgive og sam-

arbejde - generelt fungerer de mere som bussemænd. Stationen er derfor af den opfattelse, at det gældende system er det bedst tænkelige, og at en decentralisering af bevillingsvirksomheden til de lokale nævne vil skabe megen turbulens i de store nævne. Endelig mener stationen, at der i højere grad burde gives tilladelse til reklame- og sponsorindtægter, ligesom grænsen på de 15 ugentlige

timer for radioernes vedkommende forekommer både tilfældig og uhensigtsmæssig.

I forbindelse med undersøgelsen har der været foretaget fokusgruppeinterviews i området, som behandles senere.

Radioens hjemmeside er:
www.mediehuset-fyn.dk

7.2.12. Radio Rosa

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	75.400	78.000	78.000	78.000
Søgt	14.650			
Programbevilling	14.650			
I alt	90.050	78.000	78.000	78.000

Radio Rosa startede sine udsendelser i midten af 1983 og hører således til blandt dansk lokalradios absolutte veteraner. Stationen sender på frekvensen 91,4 sammen med fem andre ikke-kommercielle tilladelsehavere, således at frekvensen er helt græsrodsorienteret. *Radio Rosa* er en forening af samme navn med det formål at drive radiovirksomhed for bøsser og lesbiske i Københavnsområdet, og som samarbejder med *Landsforeningen for Bøsser og Lesbiske*, der i sin tid tog initiativ til at oprette radioen. Den daglige ledelse forestås af foreningens bestyrelse, mens "stormødet" er det ledende og rådgivende organ, der tæller samtlige aktive på radioen, som i øjeblikket er omkring 40 mennesker. Her drøftes både dagligdagen og visioner for fremtiden. Alle på radioen er frivillige. Radioen har tidligere været støttet af *Rosas Venner*, som imidlertid er erstattet af *Radio Rosas Støtteforening*, som blev dannet i 1999.

Ud over radiovirksomheden har stationen en yderst veludformet og detaljeret hjemmeside med links til samtlige redaktioner, muligheder for at maile, samt links til beslægtede foreninger m.v. verden rundt.

Radio Rosa har en sendetid på omkring 25 timer om ugen, hvoraf mere end halvdelen er nye, egenproducerede programmer, mens resten er genudsendelser. Programfladen er varieret og varetages af 15 redaktioner med ansvar for hver sin del af den samlede flade. Disse redaktioner spænder vidt fra rene informationsredaktioner til nyere og ældre musik i de fleste genrer. Via hjemmesiden og muligheden for at ringe ind til programmerne søger radioen at have en vedvarende kontakt og dialog med sine lyttere, som fortrinsvis er knyttet til homoseksuelle miljøer i København, men naturligvis også potentielt homoseksuelle og andre interesserede.

I en lang række af programmerne behandles spørgsmål, som knytter sig til de homoseksuelles liv i bred forstand - oftest i form af gæster, men samtidig med muligheden for at deltage via telefon i programmerne. Programmerne spænder derfor over en bredspekret emnekreds fra kultur til undervisning i SM og oplysning om HIV og AIDS. Men i et program som *Hold kæft Danmark*, som i virkeligheden handler om det modsatte, inviterer værten Gia også heteroseksuelle mennesker indenfor, fra statsministeren til Madonna.

Økonomisk beror stationen på de tilskud, man modtager fra *Kulturministeriet* og Københavns kommune, samt tilskud fra *Stop AIDS*. I mindre omfang har man også indtægter fra udlejning af studiefaciliteter.

På udgiftssiden er de tunge poster Koda/Gramexafgifter.

Stationens hjemmeside er:
www.radorosa.dk

7.2.13. Radio Vita

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	140.400	78.000	78.000	78.000
Søgt	682.000	816.076		
Programbevilling	219.582	200.000	175.000	275.000
I alt	359.982	278.000	253.000	353.000

Radio Vita startede sin virksomhed i 1994, og sender sammen med *Station Randers* på 104,9. Når disse to stationer ikke sender, videresendes den kommercielle *Radio Alfa*, som også er hjemmehørende i Randers.

Radio Vitas sendetider er mandag-torsdag mellem kl. 6-10, fredag mellem kl. 6-10 og kl. 14-24 samt lørdag fra kl. 0 til 12. Der er tale om en ikke-kommerciel station med ganske få reklamer, og formålet med udsendelsesvirksomheden er ifølge vedtægterne for *Foreningen Radio Vita* at udsende radio til Randers by og omegn. Foreningen er uafhængig og skal fremme almenvellet ved at lægge speciel vægt på at udsende lokalt stof, herunder kultur, musik og nyheder på en lodig, spændende og underholdende måde for hele familien. I 2000 påregnede radioen alligevel op tjene 40.000 kroner på reklamer og 30.000 på sponsering, hvilket i alt tangerer bagatelgrænsen på 10%.

Radioens relativt store sendeflade består fortrinsvis af nyheder og servicemeddelelser og ellers masser af musik, som folk kan ringe ind og ønske. Man peger specielt på fladen fredag aften, hvor man har fredagsbal, og hvor man modtager ganske mange henvendelser. Stationen ved ikke noget om de konkrete lyttortal og baserer sig derfor alene på de henvendelser, man får telefonisk. *Randers Serradio*, der pro-

duceres af handicappede, sendes på en særskilt sendetilladelse mandag fra 18-19.

Radioen drives alene på frivillig basis, men har tillige lønnet arbejdskraft efter et dyk i 1999, hvor kassen "forsvandt". I 2000 havde man således ansat to journalister, hvoraf den ene i skånejob.

Økonomisk holder stationen skruen i vandet, og regnskabet for 1999 udviste et mindre underskud på 1.200 kroner. Det er imidlertid påfaldende, at regnskabet i 1999 indeholder poster til løn på knap 117.000 kroner og administrationsomkostninger på knap 207.000 kroner. Af indtægter på i alt 415.000 kroner beror de 386.000 på bevillinger fra *Kulturministeriet*, mens man har udlejet udstyr og sendetid for i alt 17.000 kroner, 4.500 kroner kommer fra reklamer og sponsorer, og endelig har man haft en indtægt på 5.000 kroner fra ture til Tyskland. Randers Kommune gav ind til 1997 tilskud til ikke-kommercielle stationer, men dette tilskud er altså ophørt. I 2000 er posterne vedrørende administrationsudgifter forsvundet, og der opereres med lønninger svarende til 214.000 kroner. I 2000 regnes der med udgifter svarende til 626.000 kroner. Heraf udgør afgiften til *Koda* og *Gramex* 93.000 kroner.

Radio Vita modtog 182.400 kroner i tilskud i 1998. I 1999 modtog man 359.982 kroner (140.400 i basistilskud og 219.582 i programtilskud). I 2000 var beløbet på 278.000 kroner (78.000 i basistilskud og 200.000 i programtilskud), i 2001 modtog man 253.000 kroner (78.000 i basistilskud og 175.000 i programtilskud), mens man endelig i 2002, før besparelserne, var bevilget 353.000 kroner (78.000 i basistilskud og 275.000 i programtilskud).

Stationen søgte i 1999 om programtilskud på i alt 682.000 kroner fordelt på 10 forskellige programaktiviteter.

Til lokale nyheder og et magasinprogram en gang om ugen søgte man 161.902 kroner, idet man agtede at ansætte en fuldtidsmedarbejder i aktivering og en halvtidsmedarbejder i skånejob. *Randers Særradio* (57.680 kroner) produceres, med vejledning og hjælp fra professionelle, af udviklingshæmmede i samarbejde med bl.a. AOF, FOF og *Dronningborg Aktivitetscenter*. *Ugen går på hold* (59.760 kroner) henvender sig alle borgere i Randers og er et blandet program med servicemeddelelser, gæster i studiet osv. *Informationsservice* (38.770 kroner), der viderebringer servicemeddelelser fra egnens foreningsliv, diverse arrangører og kommunale myndigheder. Der sendes ca. 10 minutter hver time eller i alt omkring fire timer om ugen. *Lytterkontakten/fredagsbal* (47.328 kroner), hvor folk kan ringe ind og sende hilsner og bestille plader til afspilning. *Gæstehjørnet* (62.880 kroner) er et magasinprogram af en times varighed, hvor danske og udenlandske kunstnere fortæller om sig selv. *Dig og hunden* (40.650) er et program, som omhandler alle forhold vedrørende det at have en hund. *Ældremagasinet* (47.280 kroner) er som titlen angiver et magasinprogram for de ældre lyttere med oplysninger, information og musik. *Foreningsportrættet* (62.880 kroner) er et magasinprogram, som hver gang portrætterer en forening med henblik på dens arbejde, økonomi og visioner. *Erhvervsmagasinet* (62.880 kroner) som omhandler råd til

iværksættere, diverse informationer, gæster i studiet, besøg på arbejdspladser etc. I alle delansøgningerne er der detaljeret redegjort og taget højde for samtlige driftsomkostninger, herunder revision.

Stationen modtog 219.582 kroner til nyhedsformidlingen og til *Randers Særradio*. I 2000 søgte man om i alt 816.000 kroner til støtte af forskellige programinitiativer. I sin prioritering angiver stationen, at nyhederne og særradioen har den højeste prioritet, og der også disse programmer, der gives bevilling til. Men herudover søger stationen om tilskud til person- og foreningsportrætter med afsæt i de lokale foreningsliv, et ældremagasin, altså en slags seniorradio, et program om hunde, der søges 100.000 til fredagsballet, samt endelig tilskud til et timeprogram med servicemeddelelser. Selv om ambitionerne således ikke fejler noget, modtog man altså kun tilskud til de to højst prioriterede programmer med i alt 200.000 kroner.

Ifølge stationen er man sådan set godt tilfreds med de tilskud man får, men er på den anden side også helt afhængig af dem: "Man kan selvfølgelig altid bruge flere penge, men på den anden side kan vi godt eksistere for det vi får, og så er der jo ingen grund til at bruge mere."

Der afholdes regelmæssigt medarbejdermøder, hvor man drøfter den foregående tids programmer. På nyhedsområdet har man fået kritik fra det lokale nævn, som ikke syntes, at nyhederne var lokale nok. Det er man så i færd med at rette op på.

Randers Særradio produceres stort set udelukkende af de udviklingshæmmede selv. De er en fast stab på omkring 10 personer, som bistås af lærere og hjælpere. Udsendelsen produceres på minidisc og redigeres kun nødtørftigt. Udsendelserne indeholder også musikønsker, som imidlertid indkommer på forhånd, "...for de kan jo ikke lige sådan gå ind og gøre noget impulsivt". Programmer-

ne kommer vidt omkring på centre, plejehjem, haveforeninger, festivaler for handicappede etc. Det bestemmer producenterne helt selv, og de er kun begrænset af at skulle køres ud til optagelserne, da mange også er fysisk handicappede.

Målgruppen er fortrinsvis handicappede, men også mange andre lytter med, "for vi andre synes jo også, at der er skægt at høre på. De har jo ingen hæmninger og siger det hele lige fra hjertet." Efterkritikken af program-

merne foregår på nænsom vis, da man let kan tage modet fra dem, så den består mest i at rose. En udsendelse om en haveforening blev så vel modtaget, at stationen måtte kopiere den til mange af haveforeningens medlemmer. Stationen ønsker at holde fast i dette program "...med hænder og fødder...", både af hensyn til de, der producerer programmerne, og fordi det har radiofoniske kvaliteter.

Stationens hjemmeside er:
<http://hjem.get2net.dk/radiovita>

7.2.14 Universitetsradioen

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	122.200	78.000	78.000	78.000
Søgt	180.475	312.000		
Programbevilling	106.000	200.000	215.000	225.000
I alt	228.200	278.000	293.000	303.000

Universitetsradioen startede sin udsendelsesvirksomhed i maj 1987. Radioen er organiseret som en forening, *Foreningen Universitetsradioen af 1986*, hvis formål det er at drive *Universitetsradioen* på ikke-kommerciel basis og uafhængig af partipolitiske interesser, og radioen skal virke for en åben og alsidig informationsudveksling på *Københavns Universitet*.

Stationen, der sender på FM-frekvensen 95,5 (og hybridnettet) til det storkøbenhavnske område sammen med fem andre sendetilladelsesindehavere, startede sin virksomhed i det små fra en sender i Hvidovre med en sendetid på tre timer hver anden søndag aften. Radioen har siden 1991 haft sit domicil i universitetets bygninger i Kryсталgade, hvor man overtog 140 kvadratmeter efter forlaget Kurasje. I 1994 fik man internetadgang med hjemmesider og e-mail.

Radioen drives udelukkende på frivillig basis, og man har en stab på omkring 100 mennesker, der fortrinsvis er studerende ved

Københavns Universitet. Gennem sin hjemmeside forsøger man hele tiden at rekruttere nye medarbejdere, som læres op i de funktioner, man har interesse i vedrørende radioproduktion. Aktivitetsniveauet er altså højt, og til enkelte funktioner og redaktioner har man endog ventelister for nye medarbejdere. Man tager ca. 30 nye ind hvert år.

Radioen har en sendetid på 32 timer om ugen fordelt på sendetiderne 8:30-11:30 på alle hverdage, og fra 22:30-02:00 også på hverdage - om fredagen påbegyndes udsendelserne først kl. 23:00.

På morgenfladen er der tale om en fast kadence af indslag i programmet *Startbanen: IQ* som formidler nyheder fra uddannelsesverdenen og *Københavns Universitet*, nyheder og interviews og musik - dog højst 50%, da man ønsker at adskille sig fra de kommercielle radioer, mens aftenfladen varierer fra dag til dag med programmer om kultur, litteratur, film, sport og musik m.m.. Hvert delprogram forestås af en redaktion,

og radioen er i øvrigt organiseret i et traditionelt hierarki med en chefredaktion øverst.

Regnskabet for 1999 udviser et overskud på knap 59.000 kroner af en indtægt på i alt 399.000. Ud over basis- og programtilskud modtog radioen 80.000 kroner i projektilskud i forbindelse med uddannelse, som er indeholdt i den samlede indtægt. Fra Københavns Kommune modtog man knap 30.000 kroner i tilskud, ligesom man modtog 30.000 kroner fra private fonde og 25.000 kroner i kontingenter. Det synes at fremgå, at radioen ikke betaler husleje til universitetet. Omkostningerne til *Koda* og *Gramex* udgør 66.000 kroner.

Driftsbudgettet for 2000 er på 545.000 kroner, hvoraf de 390.000 henføres til lokalradio- og -tv-puljen og 91.000 i uddannelsestilskud.

I 1998 modtog stationen 124.800 kroner i driftstilskud. I 1999 var beløbet steget til 228.200 kroner (122.200 i basistilskud og 106.000 i programtilskud). I 2000 var beløbet på 278.000 kroner (78.000 i basistilskud og 200.000 i programtilskud), i 2001 fik man 293.500 kroner (78.000 i basistilskud og 215.500 i programtilskud) og i 2002, før besparelserne, 303.000 kroner (78.000 i basistilskud og 225.000 i programtilskud).

Radioen søgte i 1999 om programtilskud på i alt 180.475 kroner fordelt på seks programmer. Til *Startbanen* søgtes 106.000 kroner, der som sagt er stationens morgenflade med en blanding af nyheder, interviews, informationer fra *Københavns Universitet* og musik. I budgettet for dette program er indeholdt en lytterundersøgelse til 65.000 kroner samt pr- og informationsmateriale for at styrke bevidstheden om radioens eksistens blandt den primære målgruppe (12.000 kroner).

Musikredaktionen (26.625 kroner) søger primært beløbet til dækning af løbende udgifter, hvor de to vigtigste poster er arrange-

menter på spillesteder og materialer. *Musikredaktionen* er opdelt i delredaktioner, der hver har ansvaret for forskellige musikgenrer. Musikredaktionerne vender ikke blot plader, men laver interviews med musikere, anmeldelser af koncerter, live-transmissioner og aktivitetsoversigter indgår i programmerne. *Kulturredaktionen* (8.119 kroner) søger beløbet til dækning af afgifter og pr-materiale. *Kulturredaktionen* er opdelt i fire underredaktioner (film, litteratur, teater og billedkunst samt udstillinger, ferniseringer m.v.). *Samfundsredaktionen* søger 7.813 kroner fortrinsvis til dækning af afgifter og pr-materiale i forbindelse med udsendelser, der primært vedrører aktuel debat og satire, ofte med mulighed for at ringe ind under udsendelserne.

OB-udsendelser søger 17.700 kroner i forbindelse med sine udsendelser fra forskellige lokaliteter som kollegier, institutter etc. Endelig søges 14.219 kroner til ad-hoc underholdningsprogrammer, der fortrinsvis laves i forbindelse med kursusvirksomheden for nye medarbejdere. Det ses derfor, at radioen gennem sin ansøgning har forsøgt at dække alle de forskellige løbende udgifter (*Koda*/*Gramex*, senderleje, telefonudgifter etc.) ind.

Stationen modtog en støtte på 106.000 til produktion af morgenfladen *Startbanen*, hvor som sagt en lytterundersøgelse indgik med 65.000 kroner. De 106.000 svarer til det ansøgte beløb til dette program.

I 2000 søges der til de samme programmer som i 1999, idet man dog har indføjet eksperimenterende programmer, der som hensigt har at konceptudvikle nye programinitiativer.

Stationen udtrykker tilfredshed med tilskudsordningen, som den nu er organiseret. Det svarer meget godt til det, man i fællesskab i sin tid foreslog, "...og man kan sige, at vi jo også er glade for den, fordi vi alt andet lige har få flere penge, end vi fik før." Med hensyn til de penge, man modtog til lytterundersøgelser, er de blevet brugt til dels

at tilmelde sig *Gallups* lytterundersøgelse og dels til at få lavet en specialundersøgelse af *Megafon*. Der var tale om en undersøgelse af kernelyttere, men svarprocenten var ikke særligt stor. Undersøgelsen bekræftede dog, at man, specielt på morgenfladen, faktisk i nogen grad ramte målgruppen af lyttere.

Stationen gætter selv på, at man når omkring 10.000 lyttere med morgenfladen, hvilket dog ikke bekræftes af *Gallups* undersøgelser, som kun kan identificere 1.000 daglige og 3.000 ugentlige lyttere. Radioen checker dog også lytteropslutningen via telefoniske henvendelser bl.a. i forbindelse med quiz-programmer.

På grund af undersøgelsens form (postenquete via opslag af spørgeskema i *Universitetsavisen* og på radioens hjemmeside) og den lave svarprocent på kun 41 returnerede skemaer fra *Universitetsavisen* og 280 svar via hjemmesiden, er det vanskeligt at konkludere for firkantet. Når man f.eks. finder, at kun 18% ikke kender til radioen, kan det jo selvsagt skyldes, at ukendskab til radioen gør, at man ikke svarer. Hvis man antager, at besvarelsen primært er blandt mere eller mindre aktive lyttere, er det bemærkelsesværdigt, at kun 19% lytter til radioen dagligt, en gang om ugen eller en gang om måneden. Det er også værd at notere, at hele 70% angiver, at de ikke benytter radioens meddelelser om gæsteforelæsning og aflysninger. Det kan tyde på, at også *Universitetsradioen* anvendes som radio i almindelighed, nemlig til adspredelse, oplevelse og lydtabet.

Det fremgår med al ønskelig tydelighed, at radioen ikke reklamerer nok for sig selv med hensyn til eksistens, sendefrekvens og programflade. Ligeledes tyder det på, at senderen ikke når lige godt frem selv i nabolaget, hvilket der dog senere i kraft af en anden og stærkere sender er rådet bod på. Med hensyn til kabelspredningen er der øjensynlig et formidlingsproblem: "Min radio (...) er kun indstillet til at modtage frekvenser fra hybridnettet, derfor er I ikke på nogle af mine stationer". Overfor:

"Lytter på hybrid så modtageforholdene er naturligtvis i orden." Tilsvarende gælder det f.eks. radioens musikvalg, hvor en siger, at "(d)e få gange jeg har åbnet for *Universitetsradioen* er der blevet spillet hård rockmusik." Mens en anden siger: "God musik valg".

Stationen gør meget ud af at uddanne nye medarbejdere på stationen. De får først et grundkursus og går derefter videre med et mere avanceret kursusforløb, som de senere selv står for. På den måde sikrer man sig, at den akkumulerede viden forbliver på stationen. Kursusvirksomheden har primært som hensigt at uddanne folk til at producere radio, som folk gider at høre på.

Den samlede programflade må højst indeholde 50% musik. "Vi gider altså ikke ligge og konkurrere med de store, *Voice* og sådan nogle, det er egentlig ikke den type radio, vi ønsker at lave, vi vil gerne lave noget, som har en vis seriøsitet over sig." Man kunne sige, at radioen udøver et tillempet P1-format, og man holder hele tiden et vågent øje med programmerne, som jævnlige gøres til genstand for efterkritik, hvorimod man ikke har råd til at lave fokusgruppeundersøgelser, selv om man egentlig gerne ville.

Morgenfladen, *Startbanen*, ligger i sit format ret fast. Man koncentrerer sig om uddannelses- og universitetsstof og har i reglen to eller flere interviews pr. program, hvor man i øvrigt har korte nyhedsdele med generelle nyheder. En gang om måneden producerer nyhedsredaktionen et timelangt specialprogram, som også sendes på morgenfladen.

Tilskudsordningen har i øvrigt betydet, at man er langt mere opmærksom på budgetfremskrivningerne, og at man har mere styr på pengene end tidligere. Det giver alt i alt lidt flere penge og lidt mindre handlefrihed. På den anden side har det samtidig skærpet bevidstheden om hele tiden at holde øje med kvaliteten af de programmer, man udsender. Da stationen har en stor sendeflade og beskæftiger mange mennesker, har det hele

tiden været nødvendigt at arbejde med organisationen og rutinerne. På et visionsseminar i 2001 fik man mere styr på disse ting, ligesom forskellige medarbejdere har deltaget i lederkurser, samtidig med at kurserne vedrørende produktion fastholdes.

I 2001 nyrekrutteredes 40 nye medarbejder, og som noget nyt blev disse sammensat i teams og tilknyttet eksisterende medarbejdere. Disse teams laver i en periode på ca. to måneder forsøgsprogrammer, før de får ansvaret for de egentlige udsendelser.

Stationen finder derfor, at der er kommet langt mere styr på tingene. Det samme gælder udsendelsernes kvalitet, hvor man i højere grad end tidligere er opmærksom på den radiofoniske kvalitet, programplanlægningen er blevet bedre, der holdes regelmæssige redaktionsmøder og stormøder to gange om året. Endelig har man indført systematisk efterkritik af alle programmer.

Den daglige drift og planlægning er i høj grad baseret på e-mail. Alle medarbejdere har en e-mailadresse og kan tilslutte sig forskellige lister, således at man i princippet hele tiden er fuldt opdateret.

Radioen holder sin uafhængighed i hævd og ønsker derfor ikke at få nogen formel status på *Københavns Universitet*, ligesom man ikke ønsker at få direkte tilskud fra universitetet. Tilsvarende ønsker man ikke at køre kampanjer for at få lytterne til at yde bidrag, også i dette tilfælde føler man, at man ville komme i lommen på de forkerte.

I forbindelse med undersøgelsen har der været afholdt fokusgruppeinterviews omkring *Universitetsradioen*, som behandles senere.

Radioens hjemmeside er:
www.universitetsradioen.dk.

7.2.15. Samvirkende lokalradioer

I 2000 fik de ikke-kommercielle radioer i Aalborg en bevilling på 270.000 kroner til udvikling og drift af en nyhedstjeneste, som skulle binde de syv sendetilladelser (*Folkets Radio*, *Studenterradioen*, *Station 10*, *Radio Aalborg*, *Aalborg Seniorradio*, *Lumi Radio* og *Indvanderradioen*) sammen.

Udgangspunktet var, at man nu udfyldte hele døgnet sendeflade, og at et fast nyhedsprogram kunne være medvirkende til at gøre hele fladen mere lytterenlig, samtidig med at man gennem *Græsroddernes Nyhedstjeneste* kunne udfylde de huller, den lokale nyhedsformidling efterlader. Der var således tale om en alternativ nyhedsdækning. Nyhedstjenesten beroede derfor også på, at man fik aktiveret de alternative nyhedskilder. Det viste sig imidlertid, at man med et budget på 270.000, hvilket gav mulighed for at ansætte en journalist, havde skudt langt under målet. Der blev produceret to nyhedsprogrammer pr. dag af hver 10 minutters varighed, altså 20 minutters nyproducerede nyheder om dagen. Man søgte om fortsættelse af projektet i 2001, men fik ingen bevilling, hvorfor aktiviteten blev indstillet.

7.3. TV-stationerne

7.3.1. DanSom TV (Copenhagen Somali TV)

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	16.000	104.000	104.000	104.000
Søgt	372.500	600.000		
Programbevilling	200.000	150.000		
I alt	16.000	254.000	104.000	104.000

DanSom TV (København) startede sin udsendelsesvirksomhed i midten af 1999. I 1999 søgte stationen 372.500 kr. og modtog 200.000. I 2000 modtog stationen 150.000 kr. mod et ansøgt beløb på 600.000.

Som stationens navn angiver, er der tale om en tv-station, der tager udgangspunkt i den somaliske gruppe, men dog sådan at programmerne er dobbeltrettede mod både somaliere og danskere med henblik på at fremme forståelsen blandt danskere for somalisk kultur og egenart og med henblik på at drive informationsvirksomhed om danske forhold over for somaliere.

Programfladen, der består af to ugentlige timer, indeholder derfor udsendelser for børn, kulturelle og folkeoplysende programmer, underholdning, nyheder fra ind- og udland samt debatprogrammer. Stationen har en bred kontaktflade til områdets etniske minoriteter samt til forskellige NGO'er og organisationer som f.eks. *Dansk Flygtningehjælp*, *Red Barnet*, *Nævnet for Etnisk Ligestilling* etc. I en række tilfælde skabes disse kontakter i form af bestyrelsesposter.

I ansøgningen vedrørende 2000 søges der tilskud til følgende programrækker, som hver indeholder 10 udsendelser med en produktionspris på 15.000 pr. program: *Børneopdragelse i et tværkulturelt samfund*, som i det væs-

entlige vil forsøge at bygge bro mellem den etniske kultur og de myter og misforståelser, der måtte eksistere i det danske "system", samtidig med at forældrene gives større indsigt i deres børns situation; *Den somaliske kvindegruppe* henvender sig, som titlen angiver, til somaliske kvinder i Danmark, som møder diverse problemer, der i øvrigt forstærkes af, at de fleste er analfabeter. Temaerne er f.eks. hustruvold, kulturchok, skilsmisse, manglen på netværk, børn og institutioner, kostvanernes betydning, betydningen af motion osv.; *Mødet med Danmark* giver flygtninge og indvandrere information om danske forhold så som skolesystemet, arbejdslivet, social- og sundhedssystemet og dansk historie, kultur og demokrati og endelig *Somalisk kultur*, som primært har til formål at oplyse danskere om den somaliske kultur og livsform for at bekæmpe uvidenhed, stigmatisering og stereotype opfattelser af somaliere. Støtten blev givet til produktion af programmerne om børneopdragelse og den somaliske kvindegruppe. Nævnet i København anfører, at det vil kunne være svært at kontrollere virksomheden, om end ansøgningen er tilskudsværdig. Problemerne både i forbindelse med kontrol og i forbindelse med stationens bestræbelser på at informere både om og for såvel somaliere som danskere, ligger i, at udsendelserne både er på dansk og somalisk, men at de somalisk-sprogede indslag ikke er tekstet til dansk.

7.3.2. Fjord TV

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	370.500	156.000	156.000	156.000
<i>Søgt</i>	<i>933.000</i>	<i>1.250.000</i>		
Programbevilling	200.000	150.000	250.000	400.000
I alt	570.500	306.000	406.000	556.000

Fjord TV blev etableret i 1994 og har sendt uafbrudt siden da. Formålet med udsendelsesvirksomheden er at sende lokal-tv til den vestlige del af Frederiksborg Amt med hovedvægten på Frederiksværk og Hundested kommuner. Programfladen skal omfatte nyheder, kultur, oplysning og underholdning, og stationen skal være uafhængig af parti- og fagpolitiske interesser. Sendetilladelsen indehaves af *Foreningen Fjord TV*, men produktionen af udsendelserne er henlagt til produktionsskolen *Nordsjællands Uddannelsescenter (NUC)*. Stationen sender kun på kabel, men kunne ønske sig også at sende i luften. Den hertil allokerede frekvens blev imidlertid inddraget til *DR 2*, men *DR* har stillet den ikkeanvendte tid (nat og formiddag) til stationens disposition.

Det er *NUC*, som producerer alle udsendelserne for foreningen. *NUC* har løbende omkring 20 elever, som bistås af to lærere, der fungerer som producenter. *NUC* har i almindelighed kun lov til at have personer gående et år, hvilket efter stationens opfattelse ikke er optimalt. I ansøgningen for 2000 angives det, at køb af udsendelserne via *NUC* andrager 1,3 millioner kroner, hvilket er en ganske god indtægt for centeret. Timeprisen kan forsigtigt anslås til gennemsnitligt ca. 10.000 kroner.

Programplanlægning, efterkritik m.v. finder sted i et udvalg mellem foreningen og *NUC*, men generelt har *NUC*-holdet frie hænder i det daglige. I løbet af en uge produceres 2½-3 timer, som derefter genudsendes. Programfladen består af en gentlig nyhedsud-

sendelse på omkring 45 minutter med korte og længere indslag - herunder *Lokalmagasinet*, som går mere i dybden med relevante problemstillinger. Det andet faste program er *Fjord TV Tirsdag*, der er et magasinprogram med vekslende indhold. Programmet, der varer mellem 45 minutter og 1½ time, spænder over f.eks. et ældremagasin, som redigeres af den stedlige forkvinde for *Ældre-rådet*, et ungdomsmagasin, portrætudsendelser, kirke, kunst osv. Ud over dette sendes ad hoc større enkeltudsendelser, jf. nedenfor. Oprindeligt sendte stationen kun nyheder, og først med det kulturministerielle tilskud var der mulighed for at udvide sendefladen.

I stationens regnskab for 1998 anfører revisionen, at foreningen er insolvent, hvorfor en fortsat drift må bero på tilstrækkelige støtte-midler. I regnskabet for 1999 er der tilsyneladende rettet op på dette, idet regnskabet nu udviser et lille overskud. *Fjord TV* har alene sine indtægter fra *Kulturministeriets* støttepulje og har måttet nedjustere disse tilskud i 1999, fordi sendetiden blev mindre end det forudsatte ved tildeling af basistilskuddet.

I forhåndsbevilling modtog stationen i 1998 272.000 kroner, mens beløbet i 1999 var steget til 570.500 kroner (370.500 i basistilskud og 200.000 i programtilskud). I 2000 var beløbet på 306.000 kroner (156.000 i basistilskud og 150.000 i programtilskud) - altså en reduktion fra 1999 til 2000 på 264.500 kroner. I 2001 modtog man 406.000 kroner (156.000 i basistilskud og 250.000 i programtilskud), og endelig i 2002, før besparelserne, 556.000 (156.000 i

basistilskud og 400.000 i programstøtte). Det ses altså, at stationen måtte notere en nedgang i bevillingerne i 2000 for derefter at stige gennem de følgende år helt beroende på programtilskuddet.

Stationen søgte i 1999 om i alt 933.000 kroner til programstøtte. Ansøgningen var opdelt i tre hovedgrupper: *Nyhederne* - et ugentligt nyhedsprogram med kortere og længere nyheder samt Lokalmagasinet - hvortil der søgtes 234.000 kroner; *Fjord TV Tirsdag*, der som sagt er et magasinprogram. Dette program omfatter i henhold til ansøgningen *Ældremagasinet* en gang om måneden, ungdomsmagasinet *Countdown* (hver 14. dag), som er en blanding af indslag og musik rettet mod de unge; *Portrætudsendelser* med kendte såvel som ukendte mennesker fra området (to gange om måneden); Kunstmagasinet (en gang månedligt) om kunst i bred forstand; *Kirkesamfund på Halsnæs* (en gang månedligt) samt endelig en række planlagte programmer om internet, årets gang i en kolonihave samt transmission af lokale koncerter. Hertil søgtes 309.000. Endelig indeholder ansøgning en række enkeltudsendelser, som i alt beløber sig til 390.000. Stationen modtog en programstøtte på 200.000 kroner til nyhedsudsendelserne.

I 2000 ansøgte om 1.250.000 kroner, men man modtog kun omkring 25%. Imidlertid er stationen, som nævnt, i den situation, at alle programmet foregår i entreprise, således at en forholdsvis lille del af budgettet går til almindelig drift svarende til omkring 90.000, hvoraf halvdelen går til senderleje. I 2000 søgtes, relativt uspecificeret, om stort set de samme udsendelsesaktiviteter som i 1999, og bevillingen dækkede støtte til nyhedsudsendelserne og ældremagasinet *Vi ældre*.

Det er oplagt, at stationen er skuffet over ikke at have fået flere penge, end tilfældet var. Man forstår selvfølgelig godt, at der må skæres ned på alle ansøgningerne for at få pengene til at passe. Men på den anden side føler man sig uretfærdigt behandlet, fordi

man havde udarbejdet et efter egen opfattelse sobert og udbygget bud på programvirksomheden, som tillige var enstemmigt anbefalet af det lokale nævn. Når der ikke er flere penge, må det selvsagt gå ud over antallet af udsendelser, hvilket man har drøftet med det lokale nævn. Som tilstanden er, kan enderne ikke mødes.

På stationen synes man ellers, at man har godt tag i seerne. En undersøgelse for et par år siden viste, at man havde omkring 30% faste seere og 15-20%, som så udsendelserne en gang imellem, mens 25% ikke kendte stationen.

Et er seere, mens noget andet er reaktionerne på udsendelserne. Her mener stationen at kunne iagttage en ofte kraftig reaktion, enten gennem direkte henvendelser eller i form af læserbreve og lignende. Det gælder specielt, når nyhederne handler om mere kontroversielle lokalpolitiske spørgsmål, hvor specielt politikere fra oppositionen ofte henvender sig for at beklage, at de ikke har fået tid nok eller sagt det, de ville. Men også magasinudsendelserne afføder reaktioner enten direkte til stationen eller igennem de forskellige medvirkende.

Ligesom de store tv-stationer skal lokal-tv sørge for, at alle bliver behandlet lige og ordentligt - og måske mere end det, fordi lokal-tv i højere grad end det store tv er en del af dagligdagen i området: "...vi skal også være her i hverdagen, og hvis vi skal have mulighed for at komme ind på politikere og andre i Hundested, så må vi også behandle manden ordentligt. Og hvis vi laver noget lort og klipper noget sammen, som de store tv-stationer sagtens kan finde på, så er vi bare uvenner i hvert fald langt ud i fremtiden." Lokal-tv skal derfor i højere grad afbalancere sin virksomhed, hvis man fortsat skal kunne eksistere: "*Altså vi skal ikke gå på listefodder, men skal altså være meget omhyggelige med, hvor meget tid, vi giver de forskellige folk (...) hvordan studieværten lægger op til et indslag. Så lokal-tv er lidt specielt.*"

7.3.3. Haderslev TV

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	468.000	156.000	156.000	156.000
<i>Søgt</i>	<i>880.000</i>	<i>1.500.000</i>		
Programbevilling	50.000	200.000		
I alt	518.000	356.000	156.000	156.000

Haderslev TV, der blev etableret i 1991 og har sendt siden, er en af de stationer, der for alvor mærkede omlægningen af lokalradio- og -tvpuljen. I henhold til den gamle ordning, opnåede man i 1998 en driftsbevilling på 1.820.000 kroner, i 1999 var basisbevillingen svundet ind til 468.000 kroner, og i 2000, hvor ordningen slog helt igennem, var beløbet nede på de maksimale 156.000 kroner. Mellem 1998 og 1999 mistede stationen derfor 1,3 millioner og året efter yderligere 162.000 kroner. Fra 2001 har stationen alene levet af basistilskuddet.

I et forsøg på at opveje indtægtstab på basisbevillingen har stationen indsendt økonomisk ambitiøse ansøgninger om programtilskud i 1999 og specielt 2000, hvor man søgte om 1,5 millioner. I begge tilfælde vejede udsendelsen af en daglig nyhedsudsendelse tungest med 780.000 kroner i 1999 og 1,1 millioner i 2000. Der er tale om generelle nyhedsudsendelser af lokal karakter, som har været udsendt siden 1997, hvor man i 1998 overgik til daglige udsendelser. Ifølge ansøgningen fra 2000 har der fra byens borgere, kommunen og forretningslivet været en stigende efterspørgsel efter at få dækket forskellige begivenheder, hvilket der i 1999 og 2000 blev bevilget penge til, men dog langt fra det fulde beløb. Både i 1999 og 2000 søgte man dertil om mindre beløb til at producere udsendelser for mindretal i

området, hvilket der i 2000 blev bevilget penge til. Endelig søgte man i 2000 også om tilskud til produktionen af 50 timers aktualitetsprogrammer, som bl.a. skulle omhandle specielle virksomheder og foreninger samt byrådsarbejdet og byrådsmøderne.

I 1999 udsendte stationen 20 timers programmer om ugen, hvoraf de 12 var genudsendelser, mens man i 2000 påregnede at sende 15 timer om ugen med syv timers genudsendelser.

Haderslev TV havde, før omlægningen af tilskudsordningen slog igennem, fire fuldtidsansatte og 10 deltidsansatte, hvortil kommer en håndfuld frivillige. Dette giver naturligvis betydelige lønudgifter (1,2 millioner om året), men budgetterne fra de to år opererer ud over de forventede tilskud fra *Kulturministeriet* med indtægter på 1,1 millioner fra støtteforeningen (300.000) og fra "andre tilskud" (800.000).

Det bør noteres, at der eksisterer et betydeligt sammenfald af både navne og adresser mellem stationen og *Radio Haderslev*, *TvDanmark 2/Aabenraa*, *TvDanmark 2/Haderslev* og *TvDanmark 2/Sønderborg*.

Det har ikke været muligt at få kontakt til stationen, som derfor ikke indgår i undersøgelsen.

7.3.4. Holeby Lokal-TV

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	468.000	156.000	156.000	156.000
<i>Søgt</i>	<i>(780.000)</i>	<i>1.977.000</i>		
Programbevilling	100.000	500.000	250.000	333.000
I alt	568.000	656.000	406.000	489.000

Også *Holeby Lokal-TV* mærkede følgerne af støtteomlægningen, idet man fik en nedgang i bevillingerne fra ministeriet på knap 500.000 kroner fra 1998 til 1999 - et forhold man ikke siden har kunnet rette op på. I 1999, hvor den økonomiske situation pludselig blev dramatisk forværret i andet halvår, bad stationen derfor om et møde med det centrale nævn bl.a. for at afklare ansøgningstekniske spørgsmål. Det lokale nævn havde indstillet, at man for andet halvår af 1999 bevilgede 78.000 i basistilskud og 390.000 kroner i programtilskud, idet man af ansøgningen ikke kunne skille beløbene fra hinanden. Dertil kom, at programbeskrivelserne ikke indeholdt angivelser af udgifterne til hvert enkelt program samt i øvrigt var mangelfulde. Ministeriet bad derfor i et brev til stationen den 21. juni om at få tilsendt en udførlig beskrivelse af hvert program/hver programrække. Denne beskrivelse fik stationen en frist på fire dage til at indsende. Historien er et eksempel på, at alt, hvad der kunne gå galt, faktisk gik galt. Stationens ansøgning var overordentlig mangelfuld og forholdt sig hverken til kriteriet eller specifikationsønsker, det lokale nævn ydede tilsyneladende ikke nogen vejledning, inden man blot sendte ansøgningen videre med de økonomiske påtegninger, og det centrale nævn udsendte sin indkaldelse om fyldestgørende materiale så sent, at stationen dårligt havde en chance for at efterkomme det.

Stationen havde på det pågældende tidspunkt ansat to lønnede medarbejdere, to praktikanter fra medicøkonomuddannelsen

i Nakskov (tre måneder pr. person) og to i jobtilbud, hvortil kom omkring 20 frivillige. Det skal i den forbindelse nævnes, at stationen også var hjemsted for et af de teleforsøg, en anden pulje bevilgede penge til.

Holeby Lokal-TV startede omkring den lokale antenneforening, hvorfor man ind til 1993 kun sendte i dennes kabler fra et bestyrelsesmedlems kælder. Siden er man flyttet ind i mere funktionelle lokaler og råder nu over en fuldt udstyret station med OB-vogn, tekst-tv, info-kanal og hjemmeside på internettet.

Sendefloden på godt tre timer om ugen spreder sig over en nyhedsudsendelse på en time om ugen, debatprogrammer m.v. også på en time, børne- og ungdomsprogrammer med et kvarter samt sports- og kulturprogrammer med hver en halv time.

Det lykkedes stationen at indsende en fornyet ansøgning den 24. juni 1999, men også den havde betydelige mangler, bl.a. indeholdt den stadig ikke angivelser af udgifter til de enkelte programmer, og stationen bemærker, at det ikke er muligt at beregne omkostningerne til de enkelte programmer, før de er færdigproduceret. Man angiver kun, at produktionsudgiften pr. time beløber sig til 10.621 kroner.

Ansøgningen vedrører derfor hele programfloden, dvs. nyheder, dokumentarprogrammer, magasiner, ungdoms- og børneprogrammer samt kulturprogrammer. For en del af disse programmer gælder det, at de produceres af målgruppen selv, således at

stationen kan leve op til sin målsætning som "...public service virksomhed for lokalsamfundet inden for vores sendeområde i en radius af 15 km." Dette indfris ved at stationen som "public acces" stiller produktionsudstyr frit til rådighed for borgerne, således at de har mulighed for at lave sin helt egne programmer.

I 2000 kommer der mere klarhed i ansøgningen, hvor der findes estimerede udgifter pr. programkategori. Igen søger man til hele

sendefloden, dvs. Vinduet, hvor borgerne kan få udsendt deres egne programmer, nyheder, debatprogrammerne, reportageprogrammer, kulturprogrammer, sportsprogrammer samt dækning af byrådsmøderne. Som sagt bevilgedes 500.000 kroner til produktion af nyhedsudsendelserne og debatprogrammer, men dog ikke til transmission af byrådsmøderne.

Stationen har en meget professionelt udformet hjemmeside på: www.hltv.dk

7.3.5. ITV (Indvandrer TV)

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	91.000	78.000	156.000	156.000
<i>Søgt</i>	<i>563.422</i>	<i>1.492.340</i>		
Programbevilling	81.000	300.000	250.000	275.140
I alt	172.000	378.000	406.000	431.140

Indvandrer TV i Århus (ITV) blev etableret i 1997 og har en sendetid på halvanden time om ugen på en sender, der også rummer plads til omkring 10 andre sendetilladelsesindehavere.

ITV er organiseret som en forening med det formål at støtte og redegøre for indvandreres synspunkter i det danske samfund, herunder at lette indvandrerens integrationsproces. Stationen modarbejder enhver form for diskrimination. Programproduktionen varetages af en daglig leder sammen med omkring 30 frivillige, der er knyttet til *Mediehuset i Århus*, hvoraf mange er i aktivering. Stationen har også et samarbejde med *Århus Tekniske Skole*. Programplanlægningen foretages i fællesskab, og den egentlige produktion er baseret på en række særredaktioner, som står for programmerne. Programfladen har med enkelte undtagelser (*Århus Verdensnyheder* (i samarbejde med *Århus Filmværksted*) og Mosaik) titlen *Rendez-vous* som fællesbetegnelse for programmer af forskellig karakter (*Jorden Rundt*, *Potpourri*, *Erhverv*, *Inside* og *Special*).

Stationens primære målgruppe er etniske minoriteter i Århus, men danskere kan også se med, da udsendelserne, der omfatter omkring 14 forskellige sprog, er tekstet, og det er stationens indtryk, at man i hvert fald sommetider har flest danske seere til sine programmer. Man lægger samtidig vægt på, at man som den eneste station i Danmark har formået at samle alle de etniske grupper omkring én station. På stationen lægges der endvidere vægt på, at udsendelserne har et højt kvalitetsniveau, både hvad angår indhold og form.

Økonomisk beror virksomheden stort set alene på de kulturministerielle tilskud. I 1998 modtog stationen 169.000 kroner mod 237.000 i 1999 (156.000 i basistilskud og 81.000 i programstøtte). I 2000 var beløbet på 378.000 kroner (78.000 i basistilskud og 300.000 i programstøtte) i 2001 modtog man 406.000 kroner (156.000 i basistilskud og 250.000 i programstøtte) og endelig i 2002, før besparelserne, 431.000 kroner (156.000 i basistilskud og 275.140 i programtilskud).

I regnskabet for 1999 havde man et underskud på ca. 27.000 kroner, men det er ikke umiddelbart muligt at danne sig et overblik over økonomien på grund af periodiseringsforskydninger. Der har desuden været visse mellemregninger mellem stationen og *Kulturministeriet* i forbindelse med basistilskuddet.

Stationens samlede ansøgning androg 563.422 kroner. Den var delt op i en række delprojekter, som bestod af: *Rendez-vous Jordan Rundt* (129.710 kroner), der er et program om forskellige landes madkultur. Programmet, der optages i *Teknisk Skoles* køkken, som stiller faciliteter og råvarer til rådighed, har primært danskere som målgruppe; *Rendez-vous Potpourri* (81.208 kroner), som er et blandet program med forskelligartet indhold og form om f.eks. lokale aktiviteter og begivenheder med relation til etniske minoriteter, public access for de forskellige grupperinger og foreninger, sportsklubber og lignende; *Rendez-vous Erhverv* (75.666 kroner), der fokuserer på to indvandrerforretninger pr. program. Hensigten er at øge forståelsen for, hvordan de etniske minoriteter bidrager positivt til samfundet; *Rendez-vous Inside* (45.644 kroner), der er et debatprogram med typisk to gæster i studiet - en dansker og en indvandrer. Der er planlagt fire udsendelser om henholdsvis arbejdsmarkedet, kulturlivet, etnisk ligestilling og medier, og hensigten med programmet er dels at skabe lokal debat om aktuelle emner og dels at øge danskernes kendskab til indvandrevinklen på disse; *Rendez-vous Special* (36.663 kroner), der tager specielle emner op til diskussion (f.eks. kvinder, ældre, unge) med henblik på at formå indvandrerne til at deltage aktivt i deres lokalsamfund; *Rendez-Vous Verdensmusik* (35.313 kroner), der koncentrerer sig om etniske musikere i Århus, herunder deres optræden på århusianske spillesteder, *Århus Verdensnyheder* (96.248 kroner), der bringer nyheder fra de forskellige hjemlande, nyheder fra Århus, herunder arrangementer og lignende samt forskellig information af mere praktisk karakter. Dette program udsendes

også på radio og kan modtages via internettet; *Mosaik* (63.000 kroner), der vedrører etniske kunstnere. Som sagt modtog stationen en støtte på 81.000 kroner til *Rendez-vous Potpourri*, hvilket svarer til det ansøgte beløb hertil.

Det gik betydeligt bedre i 2000, hvor man modtog en støtte på 300.000 kroner til programmerne *Simsalabim* og *Urbania*.

Simsalabim er et børneprogram, der sætter børnekulturen i centrum med det sigte at skabe større tolerance mellem de forskellige kulturer. Programmet produceres i et samarbejde mellem en portugisisk instruktør, en dansk skuespiller, en moldavisk musiker og en fransk grafiker. *Urbania* er et kunstprogram i 12 afsnit, som portrætterer 12 etniske kunstnere, som ud over at formidle deres kunst også har som formål at gøre dem til andet end rent eksotiske indslag i en ellers danskpræget kunstverden.

Ud over disse programmer søgte man også tilskud til fortsættelsen af *Rendezvous*, *Århus Verdensnyheder* som indeholder nyhedsindslag fra såvel Danmark som hjemlandene, lokale nyheder og information om forskellige arrangementer og praktiske emner og *Panorama*, som giver de forskellige etniske redaktioner mulighed for at lave en uddybende nyhedsdækning til de respektive etniske grupper og gøre gode og vellykkede integrationsaktiviteter synlige.

Stationen udtrykker sin skuffelse over i 1999 ikke at have modtaget mere i støtte, end tilfældet var. Denne skuffelse er dels i almindelighed, men dels også betinget af, at man i Århus mener at have gjort et stort arbejde for at samle de etniske minoriteter omkring én sendetilladelse i stedet for at have 4-5 stationer med hver sin tilladelse.

Om tilskudsordningen mener man, at man skulle have holdt fast i den oprindelige fordeling med 2/3 til tv-stationerne, og at man i længden ikke kan støtte så mange stationer,

som man i øjeblikket gør. Man skulle eventuelt prioritere langt hårdere mellem stationerne og derved give tilstrækkelig med tilskud og burde også overveje at give støtten i en længere periode, så stationerne havde den fornødne ro til at udvikle programmerne. Som det er nu, hvor bevillingerne tilsyneladende gives som et tyndt lag og uden gennemskuelige kriterier, er det ligesom at deltage i et lotteri.

7.3.6. Kirken i Farver

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	32.500	26.500	26.000	26.000
<i>Søgt</i>		376.000		
Programbevilling		100.000	100.000	
I alt	32.500	126.000	126.000	26.000

Kirken i Farver (Odense) startede sin sendevirksomhed i 1995. Sendetilladelsen indehaves af *Folkekirkelig Medieforening i Fyens Stift*, og formålet med udsendelserne er at udbrede det kristne evangelium. Bag foreningen står en række menighedsråd på Fyn, der betragter tv som en naturlig del af deres virksomhed i en tid, hvor de fleste fortsat er medlem af Folkekirken, mens den generelle viden om, hvad kirke og kristendom står for, er overordentlig lav. Målgruppen for udsendelserne er derfor den brede befolkning. Stationen drives af en lille håndfuld frivillige.

Fra 1998 til 1999 fik stationen halveret sit tilskud, i 2000 og 2001 fik man så 100.000 kroner hvert år i programbevilling, mens denne udeblev i forbindelse med den første runde af bevillinger i 2002. Ud over tilskuddene modtager stationen medlemskontingenter fra menighedsrådene på 280.000 kroner i 2000. Ansøgningen for dette år er udformet således, at et "underskud" på 69.000 kroner i drift er overført som en del af ansøgningen om programtilskud.

Ifølge programplanen for 2000 er det hensigten at udsende 20 udsendelser af en halv

Selv om stationen ikke har gennemført seerundersøgelser, er det indtrykket både i forhold til rekruttering af medarbejde, reaktioner på udsendelserne m.v., at man har godt fat i publikum.

Der er afholdt fokusgruppeundersøgelse.

times varighed hvert 14. dag. Der søges til hele programfladen, der består af portræt-samtaler, der har som hensigt at deprivatisere spørgsmålet om tro gennem samtaler med mennesker bosiddende på Fyn, temaprogrammer der fokuserer på forskellige aktiviteter i kirkeligt regi (minikonfirmander, en fængselspræsts arbejde, kalkmalerier og tværkulturelt, folkekirkeligt samarbejde), ungdomsprogrammer, hvor hensigten er at forkynde og oplyse i relation til unge, der selv deltager i programproduktionen, således at de forhåbentlig får både interesse for at arbejde med tv-mediet og for udsendelsernes indhold, samt endelig studieudsendelser i forbindelse med de kirkelige højtider. I alt søges der om 376.500 kroner, og man modtager 100.000 kroner til produktion af ungdomsprogrammerne.

Stationen, der får sine udsendelser produceret af et selskab i Herning med en lokal sognepræst som producer, vurderer selv, at kvaliteten af udsendelserne overordnet er god - bl.a. i kraft af produktionsselskabet, men også konceptet omkring udsendelserne. Man har således fået en del ros fra præster på Fyn, men præsterne er bestemt ikke det ene-

ste publikum, idet man vurderer at have omkring 18-20.000 seere. Den gode sendetid (onsdag kl. 17:30) gør sit hertil. I øvrigt leverer man regelmæssigt udsendelser til DK4 uden at få noget for det.

Stationen har lidt i kassen fra 2001, men ellers ser det ikke lyst ud, og det kniber med opbakningen navnlig fra de mindre menig-

hedsråd, og man overvejer derfor at reklamere for stationen ved at udsende bånd til samtlige præster i området. Tilskudsordningen har man det selv sagt hårdt med, fordi de kriterier, der lægges til grund, gør, at stationen vanskeligt kan opnå bevillinger. Man har overvejet at lave nyhedsudsendelser, men har vurderet, at det er for tungt både i produktionstid og administration.

7.3.7. KKR/TV

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	468.000	156.000	156.000	156.000
Søgt	3.679.100	2.154.200		
Programbevilling	100.000	287.000	200.000	200.000
I alt	568.000	443.000	356.000	356.000

Københavns Kristne TV (KKR/TV) blev etableret i 1984 og hører således til blandt de stationer, der har været med fra forsøgsordningens start i 1980'erne. Ind til 1999 var der tale om et aktieselskab ejet af *Københavns Kristne Radio/TV Holding A/S*, men af økonomiske grunde - egenkapitalen forsvandt allerede i 1998, og det er ikke lykkedes at reetablere denne - er sendetilladelsehaveren omdannet til en forening. Samtidig har man oprettet produktionsselskabet *Copenhagen Media Facilities*. I 1998 havde *KKR/TV* seks ansatte, men i 1999 ingen, idet ansatte er overflyttet til produktionsselskabet.

Stationens drift bygger dels på ansatte og dels frivillige, og formålet med udsendelsesvirksomheden er at drive lokal-tv fortrinsvis med kristne programmer, men i øvrigt også almene programmer med et sobert indhold. Ud over programvirksomheden driver stationen en hjemmeside, hvor man kan skrive til stationen, der også er tilknyttet *Københavns Kristne Rådgivningscenter*, som man også kan ringe til under udsendelserne.

Udgangspunktet for *KKR/TV* er relationen til *Pinsekirken*, men stationen bestræber sig

på at samarbejde på tværs af de forskellige kirkelige retninger. I 1999 flyttede man fra Glostrup til Nørrebro, hvor man nu har hjemsted i *Københavns Kristne KulturCenter*, der huser 12 andre medievirksomheder (produktionsselskaber og andre kanaler), og her findes også det nævnte rådgivningscenter, der bl.a. følger op på stationens udsendelser. Centeret, der har været i funktion i mere end 10 år, er åbent dagligt og har på de 10 år ført mere end 50.000 telefonsamtaler og over 3.000 samtaler i centeret. Centeret yder selvstændig tilskud, men etablerer også kontakt til andre dele af behandlings- og rådgivningssystemet som f.eks. juridisk og psykologisk bistand.

KKR/TV er placeret på kanal 23 i København med dennes mangfoldige udbud af programmer og har sendetid onsdag 9-10; lørdag 18:30 til 19 og 20-20:30; søndag 10-11 og 19-21 samt en halv time om mandagen, det vil sige i alt fem timer om ugen, hvoraf en del er genudsendelser.

Ud over dette har man et samarbejde med *Station Livskunst*, *RTN*, *TV OK*, *Nat TV* og *Canal International* (tidligere *Canal Latino*),

hvor man ud over teknisk samarbejde også forsøger at reklamere for hinandens udsendelser, hvilket blot er et af flere forsøg på at skabe en større sammenhæng og en bedre kvalitet på kanal 23. Endvidere sender stationen på kanal 60 i København under navnet *Kanal 7*.

Også på det internationale område er stationen aktiv, og man er derfor medlem af *TV-Inter*, der bl.a. bistår med etablering af medievirksomhed i lande med et mindre udviklet demokrati. Man har sammen med *Demokratifonden* forestået undervisning af medarbejdere fra tv-stationer i Rusland og Nigeria.

Sendefluden spænder vidt, men oftest med udgangspunkt i et kristent livssyn. På ansøgningstidspunktet i 1999 var fladen sammensat af følgende programmer: *A-holdet - med stok og stil*, som er et live-program, der omhandler emner af relevans for folk, som netop har eller er ved at forlade arbejdsmarkedet; *EDGES*, et engelsksproget program for unge omhandlende problemer og emner af relevans for denne målgruppe, og temaerne sættes ind i en bibelsk sammenhæng; *Mad og Mennesker*, som er et madprogram med etniske kokke, hvor også kultur og kulturforskelle drøftes; *Lad meningerne mødes*, som tager kontroversielle emner og personer op med mulighed for efterfølgende debat på internettet; *En ny dag*, hvor Det Ny Testaments tekster gennemgås af københavnske præster perspektiveret i forhold til nutidens problemstillinger; *Portrætprogram*, hvor almindelige mennesker beretter om rejser, kriser, udfordringer etc.; *Fred med Gud*, som produceres på arabisk i Finland, hvor målgruppen er arabisktalende nydanskere, og hvor hovedindholdet er bibelundervisning, men også sang og musik; *Club 700*, der er et talk-show med vekslende emner og gæster produceret i USA men med danske tekster. Endelig sendes og genudsendes en række børneprogrammer produceret af KKR/TV.

Stationen modtog i 1998 1.466.700 kroner i tilskud, hvilket dog ikke svarede til udgifterne. Nettoomsætningen var på 2.395.000

kroner, mens udgifterne beløb sig til ca. 3.630.000. Stationen måtte derfor notere et resultat på -1.260.000 kroner. Lidt bedre, men stadig dårligt, gik det i 1999, hvor resultat var -502.000 kroner, hvilket bragte egenkapitalen ned på -1.290.000 kroner.

En del af forklaringen er, at man i 1999 kun modtog 568.000 kroner i tilskud fra *Kulturministeriet* (468.000 i basistilskud og 100.000 i programtilskud), altså en nedgang fra 1998 til 1999 på omkring 900.000. I 2000 modtog man 443.000 kroner (156.000 i basistilskud og 287.000 i programtilskud). Beløbet reduceredes yderligere i 2001 med en bevilling på 356.000 kroner (156.000 i basistilskud og 200.000 i programtilskud), hvilket var uforandret i 2002. Set i forhold til 1998 fik man altså et tilskud i 2001 og 2002, der var godt en million mindre.

KKR/TV lagde hårdt ud med sin første ansøgning om programtilskud efter den nye ordning, idet man søgte om en bevilling på i alt 3.679.100 kroner. Ansøgningen var fordelt på otte programserier.

Med rødder i fortiden vælger vi nutiden, til gavn for fremtiden (236.500 kroner) en programserie på ni udsendelser opdelt i udsendelser om fortiden, nutiden og fremtiden med udgangspunkt i årtusindeskiftet. Programmet kombinerer i øvrigt tv og internettet. *Cafe Krydsild* (473.000 kroner) er et relativt ambitiøst projekt, som optages på en cafe i området (Københavns nordvestkvarter), hvor man inviterer kendte mennesker, herunder kunstnere, til at diskutere med publikum om aktuelle emner. *A-holdet med stok og stil* (497.500 kroner) sigter også på dialog og spredningseffekt ud over programmerne, der er målrettet seere i alderen fra 50 år og op efter. Der nedsættes en redaktion af borgere med en gennemsnitsalder på 70 år fra området. *Bogstavelig Talt* (441.400 kroner) er et program, hvor studiet er opbygget som cafe, og hvor hovedformålet er at formidle Bibelen. *Fordomme og drømme* (247.000 kroner) er et program målrettet kvinder med forskel-

lig kulturel baggrund, hvor man med udgangspunkt i 12 portrætter belyser forskellige problemer. Udsendelserne suppleres med en bog samt materiale på internettet. *Til døden skiller* (392.000 kroner) behandler parlivets glæder, men navnlig sorger, og er derfor et slags parterapi-program for åben skærm, hvor fortrinsvis yngre par diskuterer deres problemer med psykologer, præster, familierådgiver etc. *Efterlysning: Hvor er Grundtvig* (440.000 kroner) tager udgangspunkt i Grundlovens 150-årsjubelæum og forsøger at indkredse Grundtvigs betydning med udgangspunkt i fire kirker i området. *Kvinder på vej mod år 2000* (950.000 kroner), som fortrinsvis sigter mod at uddanne kvinder til tv-produktion, som realiseres i form af produktion af en række udsendelser, samtidig med at der udgives en kvindekalendar. *KKR/TV* modtog i alt 100.000 kroner til medfinansiering af *Til døden skiller*.

I ansøgningen for 2000 præsenteres tre projekter, som i alt kræver en støtte på 2.154.200 kroner. Det drejer som om 30 programmer af en halv times varighed, hvor man bringer portrætter, en serie om livsstil, hvor man vil tage forskellige emner op med "almindelige" mennesker og eksperter, og endelig en serie om Københavns historie med det formål af få historisk viden til at hænge sammen med en forståelse af nutiden og fremtiden. Timeprisen for disse udsendelser er relativt høj, idet den svinger mellem 47-64.000 kroner. Stationen angiver da også i sin ansøgning, at den fortsat har ansat 16 lønnede medarbejdere. Ser man nærmere på de forskellige udgifter i forbindelse med produktionerne, finder man f.eks. at redigering beregnes til 7.200 kroner om dagen, studieudgiften er 20.000 om dagen, og EFP-dage takseres til 5.500 kroner om dagen, hvortil kommer lønnen til medarbejdere. Det vil med andre ord sige, at stationen stærkt nærmer sig professionelle prissætninger. Stationen modtog de ansøgte 287.000 kroner til produktionen af serien om Københavns historie til en timepris på 57.000 kroner.

Stationen beklager selvsagt nedgangen i støtten fra *Kulturministeriet*, og selv om man i 1999 stadig har andre indtægter, herunder fra medlemskontingenter, har man altså være nødsaget til at rekonstruere selskabet til en forening og i øvrigt skære ambitionsniveauet ned og i højere grad basere virksomheden på frivillige: "... altså, hvis vi ikke har idealismen her, så har vi ikke nogen tv-station." Idealismen til trods er der tale om store produktionsomkostninger, som nu blot tilgår det selskab, som i entrepriser producerer udsendelserne.

De programmer, der indgår i 1999 (*A-holdet* og *Til døden skiller*), var begge en kombination af frivillige og ansatte, herunder av-assistent-elever, hvor de frivillige udgjorde mellem 12-18 personer.

Til døden skiller modtog som sagt 100.000 kroner i tilskud, hvilket var 25% af de berammede udgifter, og stationen måtte derfor dels skære ned på antallet af programmer og dels ændre på niveauet. Men der kom gode udsendelser ud af det efter stationens egen vurdering. Udsendelseslederen tog simpelthen sin kone med i studiet sammen med tre andre par, og man drøftede så parlivets problemer i samtaleform, og værten fungerede derfor også, sammen med konen, som deltager i programmerne.

Som allerede nævnt satser stationen på, at udsendelserne også er udgangspunkt for en videre dialog og henvendelser til rådgivningscenteret. Det skete også i dette tilfælde, hvor man ud over e-mails og diverse henvendelser, havde tre par til yderligere samtaler og meningsudvekslinger, og det ene par besluttede senere at tage til Kenya som frivillige. På den måde ser stationen udsendelsernes mission som opfyldt: at det ikke kun drejer sig om fjernsyn, men at fjernsynet eksponerer samlevsproblemer, som tages op i et videre forløb.

I forbindelse med undersøgelsen har der været afholdt fokusgruppinterviews, som behandles senere.

Stationens hjemmeside kan findes på:
www.kkr-tv.dk

7.3.8. MTVS

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	468.000	156.000	156.000	156.000
Søgt	1.126.480	1.500.000		
Programbevilling	300.000	200.000	250.000	427.000
I alt	768.000	356.000	406.000	583.000

MTVS (Mediehusets TV Station) i Århus blev dannet i 1997 efter forinden at have eksisteret som *TV Århus*. I den i forvejen ret sammenvævede konstruktion af forskellige tilladelseshavere, herunder Århus Kommune, betød dannelsen af *TvDanmark*-stationen i Århus, at man måtte ændre på organisationen, som så blev til MTVS, der bor i *Mediehuset*, som i øvrigt huser *Det Åbne Båndværksted*, *Århus Filmværksted*, *Medieskolen i Århus*, *Lydværkstedet*, *Indvandrer TV*, *Aarhus Nyheds TV*, *Interkulturelt Medienetværk* og senest også *Senior TV*.

Det kan være lidt vanskeligt at udskille MTVS fra resten af aktiviteterne, fordi man i høj grad samkører dem, ligesom der er personsammenfald mellem lederen af tv-stationen og filmværkstedet. MTVS har en ugentlig sendetid på tre timer, men samtidig indgår *Aarhus Nyheds TV* i sendefloden med to timer, altså i alt fem timer.

MTVS havde før omlægningen af tilskudsordningen en omsætning på mere end to millioner, hvoraf de 1,8 millioner kom fra det ministerielle tilskudssystem. Selv med den nye tilskudsordning forventede stationen i 2000 at have indtægter for 3,5 millioner, hvoraf Århus kommune tegnede sig for ca. 35% og Kulturministeriets tilskud for de 50%.

Ansættelsesmæssigt har stationen stor gavn af flexjobordningen, hvor man har kunnet ansætte seks personer med fuld lønrefusion

fra kommune og stat, mens budgettet kun rummer ganske få egentlige ansættelser, og stationen fungerer da også helt overvejende i kraft af de frivillige, således som det også er målsætningen, idet stationen helt overvejende har public access som sin mission. Stationen råder ikke selv over produktionsudstyr, hvorfor programmerne produceres af filmværkstedet og medieskolen.

I 1999 søgte man om tilskud til følgende programmer: *Vibrator*, der er et lokalt funderet kulturprogram, som dels informerer om kulturlivet i bred forstand og dels tager kulturpolitiske emner op til debat med fokus på den ikke-etablerede kultur; *Den brede bio*, som fortrinsvis bringer filmproduktioner fra ikkeprofessionelles hånd; *Club Electric* med lokale bands; *Århus Historien*, der i samarbejde med *Århus Bymuseum* igennem 10 udsendelser giver et indblik i byens arkitektur og struktur; samt endelig en række public access-programmer, som omfatter åbent medieværksted, samtaleprogrammer, et bogprogram, foredragstv, programmer for og af folk med psykiske lidelser og endelig programmer for og af folk med mentale og fysiske handicaps. Århus-nævnet anbefaler samtlige programforslag, men skærer dog i den planlagte udgiftsramme, hvorefter der af det centrale nævn bevilges 300.000 kroner til det åbne medieværksted i overensstemmelse med det lokale nævns indstilling.

Ansøgningen vedrørende 2000 indeholder

naturligt nok det samme aktiviteter som i 1999, men public access er yderligere understreget, ligesom det præciseres, at der søges om tilskud til hele fladen. For ansøgningen, der beløber sig til 1,5 millioner, kvitteres med en bevilling på 200.000 kroner til dækning af programmerne for de mediesvage samt emneorienteret public access.

Stationen og mediehuset som sådan støtter også andre produktionsrelaterede aktiviteter, herunder udarbejdelse af markedsføringsmateriale, adgang til at anvende hjemmesider, feed-back-arrangementer etc.

Stationens hjemmeside, der er fælles for hele *Mediehuset*, kan findes på:

www.mediehuset-aarhus.dk.

7.3.9. Odense Ser Rødt

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	182.000	104.000	104.000	104.000
<i>Søgt</i>	<i>(875.000)</i>	<i>610.000</i>		
Programbevilling	100.000	200.000	200.000	305.000
I alt	282.000	304.000	304.000	409.000

Odense Ser Rødt blev dannet i 1985 og hører derfor til blandt de stationer, som har været med næsten siden starten i 1980'erne. Stationens formål er bringe lokal-tv og producere videofilm, der åbent og kritisk forholder sig til politik, kultur og andre demokratiske processer i det odenseanske samfund. I *Radio-tv håndbogen* er det opgivet, at der er tale om en station, der sender discount-tv med lokalt indhold.

Stationen har en sendetid på to timer om ugen, hvoraf omkring halvdelen er nyproduceret, mens resten er genudsendelser. Sendetiden ligger på onsdage mellem kl. 9:30-10 og 23:30-24, torsdag kl. 17:30-18 og lørdag kl. 17-17:30, og udsendelserne finder sted på kanal 49 sammen med 10 andre sendetilladelsesindehavere, herunder *TvDanmark Fyn*. Udsendelsesvirksomheden foregår derfor i den kommercielle stations græsrodsvinduer.

Programproduktionen baseres i det store og hele på frivillige, hvor man for tiden har omkring 10 personer. Man forsøger dog at finde penge til midlertidige ansættelser, idet man ikke som tidligere kan regne med, at en række arbejdsløse kan bruge deres tid på stationen.

I 1999 bestod programfladen af to programmer, *Kulturdiscouten* og *Odense Ser Rødt*. Begge programmer er af en halv times varighed.

Økonomisk baserer stationen fuldt og helt sin drift på det kulturministerielle tilskud, eventuelt suppleret ved produktion af videoer til foreninger m.v. samt nu og da salg til andre stationer. I regnskabet for 1999 udgjorde de sidstnævnte aktiviteter kun en indtægt på ca. 16.000 kroner. Den helt store post på udgiftssiden er leje af udstyr, der opgøres til 181.000 kroner, men også rejseudgifter vejer dette år tungt med 36.500 kroner. Årets resultat var et plus på 11.000 kroner, mens man i 1998 måtte notere et underskud på knap 32.000 kroner.

Fra *Kulturministeriet* modtog stationen i 1998 260.000 kroner, mens beløbet i 1999 var vokset lidt til 282.000 kroner (182.000 i basistilskud og 100.000 i programtilskud), i 2000 og 2001 modtog man i alt pr. år 304.000 kroner (104.000 i basistilskud og 200.000 i programtilskud) og i 2002, før besparelserne, 409.000 kroner (104.000 i basistilskud og 305.000 i programtilskud).

Odense Ser Rødt ansøgte i 1999 om en tilskud på 875.000 kroner, hvori dog indgår basistilskuddet. Ifølge ansøgningen vedrører de 660.000 kroner løn til ansættelse af programmedarbejdere, tilrettelægger, fotograf og konsulent.

De to programmer er som sagt *Kulturdiscounten* og *Odense Ser Rødt*. *Kulturdiscounten* er en programrække, der på eksperimenterende vis skal videreformidle lokale kulturinitiativer omhandlende såvel amatører som professionelle for at give dem et større vindue end de ofte få tilskuere, man kan samle. Der er ikke tale om anmeldelse af initiativerne, men netop et udstillingsvindue på de udøvende kunstners egne præmisser, hvorfor formen vil variere fra kunstart til kunstart. Der lægges derfor også op til et samarbejde med bl.a. kommunens kultursekretariat, *Rytmeposten*, aktivitetshuset *Badstuen* og *Rampelyset* (et kulturprojekt). Programmerne tænkes også at indeholde en aktivitetskalender.

Odense Ser Rødt er et aktuelt magasinprogram, der har været sendt siden stationens start. Programmet har i tidens løb modtaget tre priser for seværdigt, engageret og relevant lokal-tv. Journalistisk stikker programmet et lag dybere end de daglige nyhedsudsendelser. Et enkelt program består derfor kun af maksimalt tre til fire indslag, der i sagens natur kan omhandle alle former for temaer, men dog altid med en lokal vinkel.

Stationen modtog som nævnt et programtilskud på 100.000 kroner i 1999 til medfinansiering af *Kulturdiscounten*.

Stationen havde i og for sig ikke forventet at modtage hele det ansøgte beløb og har derfor efterfølgende justeret på programidealene, men dog sendt det antal udsendelser, som indgik i ansøgningen. Man har ikke orienteret *Kulturministeriet* om ændringerne ud fra en erkendelse af, "...hvor meget man der magter at gøre ud af det."

I 2000 søgte stationen igen om tilskud til *Kulturdiscounten* og *Odense Ser Rødt*. Der forekommer ikke ændringer i programbeskrivelserne, men i modsætning til 1999 modtog man tilskud på 200.000 kroner til *Odense Ser Rødt*.

På grund af stationens alder har man i en lang årrække lavet lokal-tv uden statslige tilskud, og man er derfor i hovedsagen glad for de penge, man får. Man finder dog, at der måske er for få retningslinjer og klare kriterier for støtten (hvilket også understøttes af det odenseanske nævns forskellige spørgsmål til ministeriet). På den anden side kunne man så efter stationens vurdering frygte, at eventuelt klarere kriterier blot ville medføre, at alle ville rette ind efter dem, hvorefter man i princippet var lige langt. Det er endvidere indtrykket, at man i ministeriet har forsøgt at dele sol og vind lige, i hvert fald hvad angår Odenseområdet, og man kunne derfor overveje at tildele hele beløbet som basistilskud.

Hensigten med *Kulturdiscounten* var som sagt, at der skulle være tale om eksperimenterende fjernsyn, hvor form og indhold varierede og gik op i en højere enhed. Af forskellige grunde lykkedes det imidlertid ikke at indfri disse ambitioner, således at udsendelsesrækken blev mere traditionelt reportagefjernsyn. Dels rakte pengene ikke, og dels var projektet nok også for ambitiøst. Alligevel mener stationen, at der har været tale om et givtigt projekt for de kunstnere, som medvirkede. Man har således bygget videre på de kontakter, man allerede havde til kunstlivet i Odense, og man har sørget for at tilgodese de aktiviteter og initiativer, som ikke på forhånd kan regne med den store publikumstilstrømning. Hvor aktiviteterne i gunstigste fald ville kunne regne med maksimalt to minutters omtale i de regionale eller lokale nyhedsudsendelser eller 1/8 side i *Fyns Stiftstidende*, har man her givet mulighed for en langt mere udfoldet præsentation. Imidlertid har det været en skavank for programmet, at det blev sendt om onsdagen mellem 9:30-10 og

23:30-24, dvs. på tidspunkter, der klart ligger i ydergrænserne af den gode sendetid. Men dette var en prioritering fra stationens side til fordel for *Odense Ser Rødt*.

I ansøgningen angives det, at begge programserier senere vil blive gjort til genstand for en evaluering. Dette blev dog ikke indfriet, hvilket alene skyldes mangel på tid og ressourcer: "...det har også lidt at gøre med, at man skal nå så meget, ikke, samtidig med at man også skal passe sit lønarbejde, ikke".

7.3.10 Troubadour

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	16.000	104.000	52.000	104.000
<i>Søgt</i>	<i>153.000</i>	<i>660.000</i>		
Programbevilling	100.000	200.000	100.000	342.500
I alt	111.500	304.000	152.000	446.500

Det har ikke været muligt at få kontakt til stationen, som derfor ikke indgår i undersøgelsen.

7.3.11. TV-Falken

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	468.000	156.000	156.000	156.000
<i>Søgt</i>	<i>1.089.500</i>	<i>755.000</i>		
Programbevilling	300.000	150.000	250.000	216.000
I alt	768.000	306.000	406.000	372.000

TV-Falken, der har sendt siden 1987, er en forening, som er knyttet til *DUI-Leg og Virke* i Frederiksberg/København og Københavns Amt. Stationen sender børne- og ungdomsprogrammer for målgruppen på 10 -17 år - i øjeblikket med udgangspunkt i Østerbro. Stationen drives helt overvejende af frivillige, som bistår børnene og de unge i programproduktionen. Hensigten med programmerne er at afspejle børns og unges vir-

Stationen må altså fortsætte sin eksistens baseret på frivillig arbejdskraft, som man har gjort siden starten: "Det er jo sådan en underlig mekanisme med de her tilskudsordninger. I hvert fald for vores vedkommende har vi lavet lokal-tv i 10 år uden at få en krone. Men altså hvis de her penge forsvinder igen, så vil vi jo synes, at vi er på herrens mark, ikke også. Det er jo sådan en underlig ting - men det er jo sådan tingene fungerer, ikke."

kelighed med dem selv som udgangspunkt. Det vil sige, at programmerne nok kan være diskuterende og kontroversielle, men aldrig med en løftet, pædagogisk pegefinger. Udsendelserne er i øjenhøjde med målgruppen.

Stationen modtog i 1998 et tilskud på 1,3 millioner, hvorefter man i 1999 fik en nedgang på 532.000 kroner og yderligere et fald på 462.000 kroner i 2000. *TV-Falken* er der-

for blandt de tv-stationer, der blev ramt massivt af puljeomlægningen. I 1998 havde man yderligere indtægter for omkring 100.000 kroner i forbindelse med reklamer, projekter og kabelvederlag, men stationen er altså ubetinget helt afhængig af puljetilskuddene. I resultatopgørelsen fra 1998 angives produktionsomkostningerne til 660.000 kroner og lønudgifterne til 415.000. Et klækkeligt beløb på 188.000 kroner går til administration, men dette beløb kan dække over andre poster end den direkte administration. Produktionerne er i det væsentlige co-produktioner med *DUI-Leg* og *Virke*.

I budgettet for 1999 opereres der fortsat med ansatte svarende til 432.000 kroner, mens produktionsomkostningerne er nede på knap 500.000 kroner og administration svundet ind til 60.000. Mens man i 1998 tjente 43.000 på reklamer, forventedes dette at stige til 104.000 kroner i 1999, hvilket med de nedskårne beløb, der blev givet i tilskud, bringer reklameindtægter på op over 10%. Ansøgningen for 1999 vedrører produktion af *TV Bixen*, der er samlebetegnelsen for en række forskellige udsendelser af og for børn og unge. Temaerne er identificeret efter samtaler med børn og unge, og de drejer sig om allehånde emner som f.eks. at være barn i København, pc i skolen, internet, fast-food, børnearbejde etc. Der er i ansøgningen ikke givet nogen opgørelse over, hvor meget der skal produceres i tid, hvorfor man ikke kan beregne nogen timepris på udsendelserne, men et skøn ud fra resultatopgørelsen fra 1998 viser en gennemsnitspris på 5.500 pr. times nyproducerede programmer.

Som anført i tabellen søgte man i 1999 om knap 1,1 million, men modtog kun 300.000, hvorfor stationen derefter indsendte et korrigeret budget, idet man dog stadig ikke angav omfanget af produktionen.

I 2000 søgte *TV-Falken* om en tilskud på 755.000. Nu er der kommet mere styr på dokumentationen, og det fremgår således, at

timeprisen nu er nede på 3.300 kroner. Der søges forsat om tilskud til 52 udsendelser under rubrikken *TV Bixen*. Men udover dette søges der om tilskud til følgende programrækker af hver 52 udsendelser: *Klatten*, der orienterer om aktiviteter for børn og unge - herunder en aktivitetskalender, *Alle børn har ret*, der omhandler børns rettigheder, vilkår og forhold med indbudte gæster, *Sjov og spas*, som er et ungdomsprogram, hvor en gruppe unge med et kamera tager ud og ser på, hvad København kan tilbyde og endelig *Det unge folkestyre*, der omhandler de emner, der diskuteres i den da nye ungdoms-borgerrepræsentation. Denne udsendelsesrække var dog kun på 12 programmer. Stationen modtog en støtte på 150.000 kroner i forbindelse med *Klatten*, *Alle børn har ret* og *Sjov og spas*.

Kvaliteten i udsendelserne kan efter stationens oplysninger svinge meget afhængigt af, hvilke produktionsgrupper man får sammensat. Men interessen for at producere tv kan være flygtig, navnlig blandt de helt unge, selv om en gruppe på omkring 15 voksne bistår i forbindelse med produktionerne, udarbejder arbejdstilrettelæggelse m.v.

Økonomisk er stationen meget afhængig af tilskudsmidlerne, selv om man producerer næsten lige så meget andet programstof for andre i form af forskellige projekter. Reduktionerne i ansøgningerne betyder simpelt hen, at man må skære ned i de nyproducerede programmer og derfor i større omfang genudsende, men kvalitetsmæssigt er det oplagt et problem, at man ikke i fornødent omfang har råd til at have fastansatte til at bistå ved programproduktionerne.

TV-Falken har ikke noget præcist billede af hvor mange, der ser udsendelserne, men via den feedback man får, giver det indtryk af, at seertallet er tilfredsstillende. Dette illustreres også af, at man via annoncer i lokalaviserne hurtigt kan rekruttere omkring 10 nye børn og unge.

Selv om pengene fra tilskudspuljen er små, mener stationen dog, at ordningen fungerer stort set udmærket. De gamle ordning gav mere frihed og ofte flere penge, men som den er nu, passer den fint til det lokale niveau, om end kriterierne kunne ønskes klarere udformet. Af og til undrer man sig

over, hvad der opnår tilskud, og det er indtrykket, at blot man indsender en ansøgning, er man næsten sikker på at få et eller andet beløb ud af det.

Stationens hjemmeside er:
www.tv-falken.dk

7.3.12. TV-Frederiksberg

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	468.000	156.000	156.000	156.000
<i>Søgt</i>	<i>300.000</i>	<i>988.400</i>		
Programbevilling	300.000	200.000	100.000	
I alt	768.000	356.000	256.000	156.000

TV-Frederiksberg (startet i 1988) oplevede på lige fod med mange andre tvstationer en betydelig nedgang i støtten fra 1998, hvor den var på 1,3 millioner, til 1999, hvor den faldt til 768.000 kroner for derefter fortsat at falde.

Stationen modtog i 2000 en støtte på 200.000 kroner i forbindelse med produktionen af 20 lokalhistoriske udsendelser om sporvognslinjerne 1-20 i København med henblik på at fastholde udviklingen af spor-

vognslinjerne fra 1863 til deres ophør i 1972.

Hver udsendelse indledes med en generel beskrivelse af udviklingen, hvorefter den konkrete linje gennemgås. Man kan ikke af ansøgningen se, hvor meget "genbrug" der er fra udsendelse til udsendelse, men hvert program er sat til en pris på godt 49.000 kroner. Det har ikke været muligt at få kontakt med stationen, som heller ikke har indsendt de udbedte programmer.

7.3.13. TV Halsnæs

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	403.000	156.000	156.000	156.000
<i>Søgt</i>	<i>960.000</i>	<i>1.200.000</i>		
Programbevilling	50.000	200.000	120.000	111.000
I alt	453.000	356.000	276.000	267.000

Stationen startede sin udsendelsesvirksomhed i 1997 og sender primært til Frederiksværk og Hundested kommuner. Stationen drives for så vidt på frivillig basis, men dog sådan at større produktioner produceres

efter ordre. Stationen er organiseret som en forening, hvis formål det er at drive tvprogramvirksomhed i Frederiksværk og Hundested kommune.

Stationen angiver at sende ny egenproduktion på omkring tre timer om ugen samt genudsendelser på 12 timer ugentligt. Programfladen består af et varieret udbud af nyheder og reportager samt specialprogrammer.

I lokalområdet har stationen gode kontakter til befolkningen, som tilskyndes til at medvirke i ide- og tilrettelæggelsesfasen, mens produktionen forstås af stationen, fordi man har den holdning, at tv ikke skal være en sandkasse, men være præget af kvalitet og planlægning. Kun derved kan lokal-tv gøres attraktivt for befolkningen. Man har i øvrigt koordineret opgaverne med de to andre tv-stationer i området, således at man undgår at sende det samme. *TV Halsnæs* tager sig således f.eks. af de længerevarende udsendelser, og det er ofte på denne station, at kontroversielle emner ifølge eget udsagn bringes frem. I kraft af de mange længerevarende udsendelser er programfladen meget fleksibel afhængigt af de enkelte emner i udsendelserne.

TV Halsnæs havde i 1999 en samlet indtægt på 540.000 kroner, hvoraf de 87.000 kroner stammede fra salg af tv-produktioner, mens resten beroede på *Kulturministeriets* tilskud. Den største post på udgiftssiden udgøres af tv-produktioner, som tegner sig for 241.000 kroner. Stationen kunne udvise et overskud på 144.000 kroner.

Man modtog i 1999 i alt et tilskud fra *Kulturministeriet* på 453.000 kroner (403.000 i basistilskud og 50.000 i programtilskud). I 2000 var beløbet faldet til 356.000 kroner (156.000 i basistilskud og 200.000 i programtilskud), i 2001 faldt det yderligere til 276.000 kroner (156.000 i basistilskud og 120.000 i programtilskud) samt et lille fald igen i 2002, hvor stationen modtog 267.000 kroner i støtte (156.000 i basistilskud og 111.000 i programtilskud). Stationen har derfor oplevet, at tilskudsordningen har givet stadig lavere bevilninger. Samtidig har man måttet returnere en del af disse beløb til ministeriet, angiveligt med årsag i regnskabsmæssige periodiseringsproblemer, som man ikke ved, hvordan man løser.

TV Halsnæs lagde ellers hårdt ud med i 1999 at søge om en programstøtte på i alt 960.000 kroner til ikke mindre end 27 forskellige programmer eller serier af programmer.

I rækkefølge var der tale om: *Sagn og Myter* fra egnens historie i en serie på mellem 10-15 udsendelser af 15-30 minutters varighed med lokalhistoriske emner; *Havet gav, havet tog*, der vedrører Hundested-fiskernes historie (tre udsendelser af 35-50 minutters varighed); *Møddingens skjulte skatte*, som er en enkelt en-times udsendelse om den fredede køkkenmødding ved Sølager; *Årets gang*, som er en serie på seks udsendelser af 30-40 minutter, som fortæller om årets gang i naturen; *Midt i landsbyen*, som er en allerede påbegyndt serie om kirkens skatte, ritualer og betydning; *10 mio. kubikmeter til København*, som er en udsendelse om forsøg med fremskaffelse af rent vand til København; *Bævere ved Arresø*, som omhandler Skov- og Naturstyrelsens forsøg med at udsætte bævere; *En sådan tøs var Kit*, der er en udsendelse om digteren Nis Petersen, som tilbragte megen tid i området; *Lynæs Jollen* er en udsendelse om et af de mest berømte fartøjer i dansk bådebygning; *Kongeegens koglerier* omhandler den gamle eg i Jægerspris; *Fra muldjord til køkkenbord*, som er 10 udsendelser på mellem fem og 15 minutter om, hvor maden kommer fra; *Den gode gamle lyd*, som er en udsendelse om den specielle Hundested dieselmotor; *En modig myre*, som er en novellefilm over Tarjei Vesaas historie; *Hundested i gamle dage* med erindringer af Eva Hansen fra århundredeskiftet og frem til 30'erne; *Tilbageblik på en krigsvinter* om vinteren i 1942 erindret af en lokal beboer; *Det spirer og gror*, som er fem til seks udsendelser fra en kolonihave; *Bonden og hans computer*, som handler om landbrug og computerdrift; *Jord under neglene*, som er en udsendelse om bondens forhold til naturen og økologi; *Under ridefogedens pisk*, som er otte udsendelser om landbrugernes historie fra hoveriet til nutidens landbrug; *Lerbrødshusene* om eksperimenter med bæredygtigt byggeri ved Torup; *Sushi fra Hundested*, en udsendelse om lakseindu-

strien i Hundested; *Fiskeren på Arresø*, en udsendelse om fiskeriet på Arresø; *Idræt og venskab*, der er seks til otte udsendelser om det sociale liv inden for sporten, og hvad der truer egnens organiserede klubber; *Sommerliggernes historie*, om sommergæsterne og deres indflydelse før og nu; *Kører det stadig-væk på skinner* om nordsjællands privatbaner; Toget der aldrig kom om et opgivet projekt, hvor kun skinnerne er lagt; *Langt fra Ørestaden* om projektets betydning for Nordsjælland; *Champagne eller sort skærm* om de mulige konsekvenser af overgangen til 2000 på computere; *At flyve en spitfire*, en udsendelse om clairvoyance; *Det hoster, men den flyver* om vedligeholdelsen af en gammel DC3er, der er mere end 50 år gammel; *Sommermad på grillen*, som er fem udsendelser om madlavning på grillen. Endvidere søges der om tilskud til to stort anlagte serier, som i første omgang var indsendt som projekter, men blev returneret med besked om, at det drejede sig om almindelig programvirksomhed. Den ene serie på 10 udsendelser omhandler kunstnere på Halsnæs og kræver 190 arbejdsdage; den anden, *Frederiksværkegnens historie fra krongods til industriby og åndehul*, er en serie på seks afsnit om egnens historie, som også kræver stor arbejdsindsats til research og optagelser. Specielt de sidste to udsendelsesrækker er veldokumenterede og detaljerede i deres beskrivelse af projekterne.

Alligevel modtog stationen alene 50.000 kroner til programmerne *Fra muldjord til køkkenbord* og *Jord under neglene*. På grund af beløbets ringe størrelse blev kun den ene udsendelse, *Jord under neglene*, produceret.

I 2000 søgte man om et tilskud på 1,2 millioner kroner. Man søgte om tilskud til følgende programmer: *Nyheder*, der udsendes dagligt og samles op i en ugentlig genudsendelse, hvortil kommer 15 minutters sport om ugen; *Borgerne har ordet*, som er en månedlig udsendelse, hvor emner foreslået af seerne tages op til en debat mellem de involverede, samtidig med at der er mulighed for at ringe ind under udsendelsen. *Fre-*

deriksværkegnens historie samt rækken af enkeltudsendelser genfremsættes i ansøgningen, som man modtog 200.000 kroner for i forbindelse med produktionen af nyheder.

I kraft af det store forarbejde, som stationen havde lavet i forbindelse med ansøgningerne, er det klart, at man mildt sagt var dybt frustrerede over kun at modtage en minimal del af det søgte. Her spiller det helt åbenbart ind, at stationen ansøger om tilskud til programmer af lokalhistorisk indhold, idet sådanne programmer falder uden for de kriterier, ordningen administreres efter. Selv om man har mærket en klar forbedring i vejledning og almindelig beredvillighed, efter at *Tilskudssekretariatet* blev omlagt, er man fortsat meget kritiske i forhold til tilskudsordningen.

Dette beror ikke mindst på det forhold, at man på stationen, som ledes af to forhenværende medarbejdere på DR, anser det som væsentligt, at tv-mediet bidrager til at skabe identitetsfølelse, stolthed, samhørighed og fremdrift i lokalsamfundene, herunder at man bringer udsendelser om egnens historie, og at man opretholder en bredspektret kontakt til alle dele af samfundet, som så samtidig forventer at blive betjent af det lokale fjernsyn. Både mængden af emner og det forhold, at man på *TV Halsnæs* giver sig god tid i udsendelserne, så de medvirkende kan få talt ud, har fået en stor og positiv respons, og mængden af emner, som foreslås, overstiger langt, hvad stationen formår at producere. Med de eksisterende kriterier kan dette dårligt lade sig gøre. Det er i denne forbindelse påfaldende, at en københavnsk station har fået tilskud til et lokalhistorisk projekt om sporvogne.

Stationen beklager sig dels over de regnskabs- og tilskudsmæssige teknikaliteter, men først og fremmest over at det tilsyneladende ikke er muligt at få beløb til at lave velgennemarbejdet lokal-tv. Man mener ikke, at de bevilgende instanser helt har øje for, hvilken guldgrube af programindhold, der faktisk foreligger i lokalområderne, og at det koster penge at realisere dem. Man har i

det hele taget ikke noget godt at sige hverken om tilskudsordningen eller ministeriets forvaltning af den. F.eks. har man, ligesom andre stationer, oplevet at få bånd med udsendelser retur, uden at de har været åbnet, og man har den opfattelse, at man ikke kan råbe ministeriet og udvalget op. Tilsvarende er man yderst kritisk over for det lokale nævns måde at forvalte ordningen på, og man har ligefrem været ude for, at nævnet havde glemt at indsende ansøgning om forlængelse af sendetilladelsen.

7.3.14. TV Samsø

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	450.000	156.000	156.000	156.000
Søgt	884.000	956.424		
Programbevilling		400.000	250.000	409.964
I alt	450.000	556.000	406.000	565.964

TV Samsø startede sin udsendelsesvirksomhed i 1997 omkring kommunevalget. Stationen har sin egen sender placeret på øen, og den har et vist samarbejde med den lokale radiostation. Begge stationer hører under lokalnævnet i Århus.

Der er tale om en station, der fortrinsvis drives af frivillige medarbejdere med et minimum af fastansatte, mens programplanlægning etc. styres med relativt fast hånd af stationens leder, der også er formand for foreningens bestyrelse, og som i øvrigt er tidligere tv-medarbejder på DR. Ud over den faste stab modtager man praktikanter fra en medieskole i Viborg, ligesom man har en aftale med et gymnasium om at sende elever i praktik på stationen.

Programproduktionen foregår i et teknisk samarbejde med produktionsselskabet *SaVi-Kom*, men selve planlægnings- og optagelsesfasen foretages af stationens medarbejdere.

Seerresponsen er normalt god via snak på gaden, opringninger og lignende, men man har ikke råd til selv at foretage seerundersøgelser. I stedet har man nogle gange valgt at sende udsendelserne senere end annonceret, hvilket gav en kraftig reaktion.

I forbindelse med undersøgelsen har der i området været afholdt fokusgruppeinterviews, som behandles senere.

I 2000 udsendte stationen knap 200 timers nyproducerede programmer med en gennemsnitlige ugentlig sendetid på ca. fire timer. Der blev således plads til knap 300 timers genudsendelser.

Formålet med programvirksomheden er at komme bredt omkring de emner og begivenheder, som interesserer øens lille befolkning på 4.300, hvoraf knap halvdelen udgøres af personer på over 60 år. Det er således samtidig stationens hensigt at målrette udsendelserne, så denne store gruppe af ældre også tilgodeses. Endvidere har mindre en 10% af befolkningen en længerevarende uddannelse, ligesom øen er et lavindkomstområde, og også disse forhold spiller ind i stationens programprofil. Ud over det brede spektrum af programmer fra aktualitet og nyheder over reportager, portrætter etc. til koncerter, underholdning og sport, sender stationen også tekst-tv og info-tv med stillbilleder og computergrafik.

Som det ses i tabellen, modtog stationen ikke programtilskud i 1999, mens det siden er gået lidt op og ned med tilskuddets størrelse. I 1999 søgte stationen egentlig knap 900.000, men da ansøgningen var overordentlig mangelfuld, kunne man selv efter en fornyet ansøgning ikke opnå støtte, hvilket resulterede i et møde mellem *TV Samsø, Holby Lokal-TV* og det centrale nævn.

Problemet med den oprindelige ansøgning for 1999 var, at stationen alene havde indsendt sine udsendelsesplaner, mens de enkelte programbeskrivelser, samarbejdspartnere etc. ikke var indeholdt. Dette fremgår da også af Århus-nævnet indstilling, der anbefaler et afslag på ansøgningen. Her er således et eksempel på, at et lokalt nævnt, hvis det havde udvist rettidig omhu, kunne have vejledt stationen, forinden nævnets indstilling gik videre, hvilket altså ikke skete.

I 2000 gik det imidlertid bedre. Her gør man i ansøgningen indledningsvis opmærksom på, at man har rekonstrueret programfladen, så der er en bedre sammenhæng mellem programplaceringen, programformen og målgruppe, samtidig med at man arbejder på at øge kvaliteten i den enkelte udsendelse og dækningen af hverdagslivet på Samsø.

Med dette som hensigt ansøges om tilskud til følgende programmer: *Vinduet*, der er et nyhedsmagasin, som udsendes to gange om ugen i varierende længde afhængig af stofmængden; *Disput*, der er et aktualitetsmagasin i studiefomat med en inviteret gæst, som kan tage alle emner op fra en ny roman af en på øen boende forfatter til syltning af sager i socialforvaltningen; *Forum*, som er et lokalpolitisk magasin med repræsentanter fra kommunalbestyrelsen, hvor seerne samtidig kan ringe ind i tilknytning til aftenens emne, som præges af aktuelle, lokale temaer; *OB ad hoc*, der transmitteres fra større begivenheder som sportsstævner, politiske møder, folkemøder osv. - ofte direkte; *Os Og Kulturen*, der er et månedligt kulturmagasin, som tager pulsen på det brede kulturliv på øen, der har

mere end 120 foreninger, *Vores Liv*, der er et månedsmagasin for handicappede og socialt svage grupper, som indeholder information om rettigheder og pligter, men som også leverer plads til gode oplevelser og endelig *Åben Plads*, som er egentligt public access-tv, som giver øens borgere mulighed for at producere deres egne udsendelser på udstyr, som stilles gratis til rådighed. Dette program finansieres i forbindelse med det forsøg med at drive et medieværksted, som man på anden vis havde fået tilskud til.

Til alt dette søgte man om en støtte på 956.000 kroner, men man modtog kun 400.000 til *Vinduet*, *Os Og Kulturen* og *Vores Liv*. Disse tre programmer var budgetteret til 712.000, hvorfor stationen måtte skære ned på udsendelsesfrekvensen og i øvrigt foretage forskellige omprioriteringer. Dette fremgår af en kort rapport, som stationen udarbejdede, hvori det også fremgår, at det er meget vanskeligt for en station, der arbejder under de givne vilkår i et lille øsamfund, at skaffe en tilstrækkeligt stor og stabil kerne af frivillige. Selv om man i det store og hele er afhængig af de frivilliges indsats, forsøger man at holde en professionel standard i hævd. Således er der efterkritik som opfølgning på hvert program, hvor det genkomne kritikpunkt er, at medarbejderne ofte er for pæne og ikke får stillet kritiske spørgsmål. I det hele taget er stationens målsætning at lave lodig og kritisk journalistik inden for nyheds- og aktualitetsformidlingen, snarere end at lade folk lave programmer, som ligner hjemmevideo.

TV Samsø er helt afhængig af tilskudsordningen, idet kommunen ikke giver noget tilskud, ligesom man kun har indtægtsgivende aktiviteter, der beløber sig til højst 50.000 kroner. Man har i den forbindelse en del kritiske bemærkninger til tilskudsordningens udformning. I lighed med andre stationer så man hellere, at der blev bevilget et samlet beløb til stationerne, som på deres side skulle garantere den fornødne tekniske, journalistiske og ledelsesmæssige kompetence.

7.3.15. TV Stop

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	468.000	156.000	156.000	156.000
<i>Søgt</i>	<i>297.000</i>	<i>759.000</i>		
Programbevilling	30.000	200.000	250.000	200.000
I alt	498.000	356.000	406.000	356.000

I den brede offentlighed er *TV Stop* antagelig den mest kendte lokal-tv-station, som ofte har gjort sig bemærket ved at være på stedet, når demonstrationer, happenings m.v. fandt sted, hvorefter de mere etablerede medier måtte købe klip og billeder fra stationen.

TV Stop fik sit nærmest internationale gennembrud i 1993, hvor optagelser fra stationens dækning af begivenhederne på Nørrebro efter EU-afstemningen fik en helt afgørende indflydelse på det efterfølgende sagsforløb, hvor fokus flyttedes fra demonstranterne til politiets rolle. Også i en lang række andre tilfælde har *TV Stop* leveret materiale til andre medier og stof til den offentlige debat.

Stationens forening blev dannet i 1987 af repræsentanter fra de alternative miljøer i København. I første omgang producerede man meget billigt og bevidst helt anderledes tv, end andre medier, men efterhånden steg ambitionsniveauet, og i 1990 åbnedes *TV Stop* som en egentlig tv-station bl.a. støttet af en række private fonde. Hensigten var dog uforandret af være en venstreorienteret tv-station, der havde andre bud og vinkler på dagens og tidens spørgsmål. Redaktionelt var der derfor tale om, at man lagde sig i forlængelse af modpresseideen, som allerede opstod i 1970'erne omkring alternative, trykte medier. Hensigten og udgangspunktet var, at den etablerede presse netop er etableret og fortrinsvis borgerlig, og at en modpresse ser det som sin opgave at tage emner op, der ikke dækkes, at dække de emner, der tages op, på en anden måde og at give dem, der ikke kommer til orde, et talerør.

Organisatorisk prægedes stationens første år også af de forestillinger, som trivedes i de mere græsrodsorienterede bevægelser på venstrefløjen, nemlig at strukturen skulle være flad, og alle skulle have lige meget indflydelse. Imidlertid viste dette sig dog hurtigt ikke at matche driften af en tv-station, hvorfor man allerede året efter ændrede på tingene, således at der blev udpeget en ledelse, der havde ansvaret for stationens drift mellem de månedlige fællesmøder, ligesom hver funktionsgruppe valgte en leder.

På godt og ondt har de politiske konjunkturer præget stationens virksomhed, som bl.a. kom til udtryk i midten af 1990'erne, hvor den udenomsparlamentariske aktivitet aftog, mens det politiske ungdomsmiljøes opblomstring i slutningen af årtiet er kommet stationen til gode.

Økonomisk har stationen i etableringsfasen nydt godt af donationer fra fonde, ligesom driften i de første mange år beroede på diverse private tilskud, aktiveringsordninger m.v. og det faktum, at man helt overvejende drives af frivillig arbejdskraft. Så først med etableringen af den statslige tilskudsordning i 1997 sikrede man sig et vist minimum af basalt indtægtsgrundlag. Tilskuddene var fra starten ikke overvældende, al den stund sendetiden ikke er omfattende - ca. fem timer om ugen, og man undgik derfor de store problemer, andre tv-stationer fik mellem 1998 og 1999, hvor *TV Stop* kun mistede godt 200.000 kroner. Siden 2000 har stationens samlede tilskud ligget stabilt på mellem 350-400.000 kroner.

Programfladen omfatter som sagt omkring fem ugentlige timer placeret på hverdage omkring midnat. Ud over stationens egne programmer, bringer man hver uge udsendelser fra det kurdiske tv (www.kurdtv.dk).

Programmerne veksler i indhold, men ligger i gennemgående blokke som *Storbybio*, der ud over at præsentere eksperimenterende film også fungerer som kulturmagasinet med indbudte gæster, og *Tirsdag Direkte*, der er et blandet magasinprogram, som ofte sendes direkte. Emnerne i dette program spænder vidt, men med en tendens, til at det specielt

er forskellige demonstrationer og relaterede aktiviteter, der vies opmærksomhed.

I 1999 søgte man om et tilskud på i alt 297.000 kroner til dækning af produktionerne: *Hjerne TV*, som var et program på en time, hvor man virkelig kunne gå i dybden med en inviteret gæst, samt *Storbybio* og *Tirsdag Direkte*, men man fik kun 30.000. I 2000 søgte man om i alt 759.000 til de samme programmer, og man modtog en støtte på 200.000 kroner til *Tirsdag Direkte* på trods af, at det københavnske nævn indstillede ansøgningen til afslag.

7.3.16. UTV

Bevillinger

	1999	2000	2001	2002
Basisbevilling	468.000	156.000	156.000	156.000
<i>Søgt</i>	<i>1.105.000</i>	<i>1.500.000</i>		
Programbevilling	200.000	200.000	200.000	400.000
I alt	668.000	356.000	356.000	556.000

Stationen blev etableret i slutningen af 1996 og har en søsterstation i Odense (etableret i 1997), senest også *UTV-Kabel* i Odense - etableret i 1999 og endelig i Århus.

UTV blev startet af Kenneth Wenzel, som bl.a. modtog iværksætterydelse i forbindelse med projektet, som en kort overgang også havde en sendetilladelse i Aalborg. I København er sendetiden pt. på otte timer fortrinsvis i formiddagstimerne, men dog med et enkelt eftermiddags- og aftenslot.

Stationens formål er er dobbelt, idet den både har som formål at optræne primært studerende til at mestre tv-mediet, således at de kan opnå evne til at formidle fagligt og alment stof på en forståelig og tilgængelig måde, og at sende udsendelser, som kan nedbryde kommunikationsbarrierer mellem hovedstadens uddannelsesinstitutioner samt skabe en dialog mellem sine seere, hvis målgruppe er de 19-29-årige.

Udsendelsesvirksomheden kan opdeles i tre områder: a) behandling af faglige emner fra forsknings- og uddannelsesinstitutioner, så der kan opstå en offentlig dialog herom, herunder deres samfundsmæssige konsekvenser; b) præsentation af udviklings- og uddannelsesmuligheder i hovedstadsområdet - herunder forsøg med nye tilrettelæggelsesformer (transmission af forelæsninger og fjernundervisning); c) lokalt nyhedsstof samt oplysende, engagerende, debatterende og underholdende udsendelser for målgruppen, hvis formål bl.a. er at skabe dialog med og mellem seerne.

Udsendelserne skal have højst mulig kvalitet og skal fortrinsvis produceres af de uddannelsessøgende selv, og holdet bag stationen er derfor stort set udelukkende frivillige. Endvidere fungerer stationen som praktiksted for de frie ungdomsuddannelser og assistentuddannelsen, ligesom stationen af og til er hjemsted for militærnægtere.

Stationen sender, sammen med en mangfoldig

dighed af andre, på Kanal 23 i Københavnsområdet, og finder selv, at det er lykkedes at slå mentalt igennem på kanalen det store udbud til trods. Der foreligger ikke egentlige seermålinger, kanalen det store udbud til trods. Der foreligger ikke egentlige seermålinger, så fornemmelsen beror på, at folk ringer og skriver til stationen.

Regnskabet for 1999 balancerer med et plus på 8.000 kroner med indtægter på i alt 1.093.000, hvoraf *Kulturministeriets* drifts- og programtilskud opgøres til 666.000. Herudover har man modtaget bidrag fra *Danida* og tjent på udleje af redigeringsfaciliteter. Da stationen ikke kunne producere de annoncerede programmer i fuldt omfang, måtte man imidlertid tilbagebetale et væsentligt beløb til *Kulturministeriet*.

Stationen modtog kulturministeriel tilskud på 717.000 kroner i 1998; 668.000 kroner i 1999, 356.000 i 2000 og 2001 og har således måttet se sit tilskud halveret i forhold i 1998. Først i 2002 kom man lidt højere op i bevilling før besparelserne.

UTV søgte med henblik på programtilskud i andet halvår af 1999 i alt om 1.105.000 kroner fordelt på tre programrækker.

Til *forelæsnings-tv* søgte man om 585.000 kroner til udsendelse af 78 programmer. *Forelæsnings-tv* er på dette tidspunkt allerede indarbejdet, og man har bragt gæste- og interne forelæsninger fra en lang række institutter og centre. Det videre perspektiv er at kombinere forelæsningerne med forskellige typer af fjernundervisning.

Til *U-punktet* søgtes 390.000 kroner til udsendelse af 78 programmer. Programrækken er omtalt nedenfor.

Til *U-matic* søgte man endelig om 130.000 kroner til udsendelse af 26 programmer. *U-matic* er et hurtigklippet program med en ankerperson, der binder de enkelte indslag sammen. Programmet koncentrerer sig for-

trinsvis om musik, herunder en oversigt over weekendens arrangementer.

Som bekendt modtog *UTV* en støtte på 200.000 kroner til *U-punktet* - dvs. 190.000 kroner mindre end det søgte. Dertil kom et basistilskud for andet halvår af 1999 på 78.000 kroner.

Om *U-punktet* forklares det, at programmet på daværende tidspunkt havde været sendt omkring et år mandag og onsdag kl. 20:30-21:00 og fredag kl. 12-12:30. Programmet planlægges efter et magasin-koncept med vægt på kulturelle indslag.

UTV har redaktioner inden for aktualitet, underholdning, kultur og forelæsninger, og det er kultur- og aktualitetsredaktionerne, der leverer indslag til *U-punktet*. Hver udsendelse består af to til fire indslag. *Kulturredaktionen* bringer indslag om film, bøger, teater, udstillinger og cafeer med et kulturelt islæt. *Nyhedsredaktionen* leverer indslag, som enten tematisk eller i sin vinkling er overensstemmende med de studerendes livsform og smag.

Om seertilslutning til dette program ved man ikke noget, men det er indtrykket, at forelæsningerne er stationens aktiv, når det bedømmes på spontane reaktioner fra seerne. Selv om der jævnligt holdes redaktionel efterkritik, har *U-punktet* ikke været genstand for en egentlig selvstændig evaluering.

Støtten er søgt til en fortsættelse og udvikling af programmet, men med de tildelte midler er det kun lige muligt at holde skruen i vandet og oplære nye medarbejdere. Det kan ofte knibe med at overholde aftaler, ligesom afvikling af programmet kunne forbedres. Men med det minimale tilskud er det ikke muligt. I 2000 søgte man til de samme programmer om tilskud på 1,5 millioner og modtog igen 200.000 kroner til produktion af *U-punktet*.

Det er stationens synspunkt, at man selvfølgelig er glad for de midler, man modtager fra

Kulturministeriet, men at tv-mediet forekommer nedprioriteret til fordel for radio. Det er synspunktet, at virksomheden går værre og værre, og *UTV* sætter sin lid til den kommende afstemning om kabel-tv, hvor man håber at komme ind og få del i de vederlag, der ydes kabel-tv-stationerne.

Stationen anker endvidere over, at man ikke modtager reaktion på henvendelser til *Kulturministeriet*, ligesom nævnsvirksomheden i både København og Odense får en del hårde ord med på vejen.

Stationens hjemmeside er: www.utv.dk

8. Programmerne

8.1. Programtilskud og kvalitet

Et af de fire kriterier for at opnå programtilskud er, at det planlagte program skal fremme den lokale stations kompetenceopbygning eller give "programvirksomheden et kvalitetsløft". Det indgår således også i evalueringprojektet, at det skal belyse, om og på hvilken måde dette kriterium er blevet indløst i den beskrevne periode.

Inden vi bevæger os substantielt ind i problemstillingen er det nødvendigt at belyse kvalitetsbegrebet nærmere. Hvordan kan man definere "kvalitet", hvordan kan det måles? Kan man overhovedet anskue kvalitet ud fra kvantitative betragtninger? Vi har i denne sammenhæng resolveret, at både programmerne og deres møde med publikum bedst lod sig analysere og vurdere ved hjælp af kvalitative metoder, dvs. kvalitative analyser af programmerne og tilsvarende af modtagernes erfaringer med og vurderinger af programmerne, baseret på kvalitative fokusgruppeinterviews med tilfældigt udvalgte lyttere og seere fra stationernes sendeområder.

En væsentlig præmis for denne del af evalueringen er, at vi ikke har noget sammenligningsgrundlag. Der er hidtil ikke foretaget undersøgelser af de lokale radio- og tv-stationers programmer med henblik på at belyse deres "kvalitet", hverken i sig selv eller i forhold til landsdækkende kanaler. Om der er sket en udvikling - eller et 'løft' - på dette område, kan der derfor ikke gives klare eller entydige svar på. Som det er fremgået af gennemgangen i det foregående kapitel om de udvalgte stationer, vurderer aktørerne, at hovedparten, for ikke at sige alle, af de programmer, som har modtaget tilskud, ikke

ville være blevet produceret uden denne - og stort set alle giver udtryk for, at forbedringen af programkvaliteten er noget, som har høj prioritet på stationerne. De givne forhold taget i betragtning ville andre svar også have været overraskende.

For at kunne belyse forholdet nærmere har vi i projektet foretaget registreringer og analyser af et stort antal programmer, som vi har indkaldt fra de udvalgte stationer, og vi har suppleret disse programanalyser med en række lytter- og seerundersøgelser i form af kvalitative fokusgruppeinterviews, hvor vi har spurgt lytterne og seerne om deres vurderinger af og holdninger til programmerne fra de ikke-kommercielle stationer. Vi vil senere redegøre for kriterierne for udvælgelsen af programmerne og for tilrettelæggelsen af fokusgruppeundersøgelserne.

8.2. Kriterier for kvalitet

Kvalitetsbegrebet er omtvistet inden for medie- og kommunikationsvidenskaben, og der foreligger derfor ikke afklarede eller kanoniserede opfattelser af, hvad man skal forstå ved "kvalitet", når talen er om medieprodukter. Kvalitetsbegrebet har været en fast bestanddel i den offentlige medie- og kulturdebat, som har været ført lige siden oprettelsen af *Statsradiofonien* i 1925 og for så vidt siden opkomsten af massemedierne, hvor et af de væsentlige skel er blevet trukket mellem finkulturen og populærkulturen - mellem den 'gode' smag og den 'folkelige' smag. Siden opløsningen af den enhedskulturelle opfattelse af kvaliteten, som for alvor tog fart fra slutningen af 1960'erne, og som for ærmediernes vedkommende fik sit grundskud med opløsningen af *Danmarks*

Radios monopol i 1980'erne, har debatten om kvalitetskriterier være uden de tidligere tilsyneladende faste orienteringspunkter. Kulturforskeren Henrik Kaare Nielsen opdeler (Nielsen 1993) kvalitetsdiskussionen i tre positioner:

- den universalistisk-normative position: kvalitet sammenknyttes med finkultur eller professionel kunst
- den postmoderne-relativitistiske position: kvalitet er et relativt, individuelt bestemt begreb
- den partikulære-normative position: kvalitet er ikke en overgribende, almengyldig kategori, men knyttes til bestemte kontekster, f.eks. en bestemt genre

Andre kulturdebatører og medieforskere har samsvarende gjort op med det universelle kulturbegreb og har i stedet argumenteret for anvendelse af det relationelle, kontekstbestemte kvalitetsbegreb. Det gælder f.eks. kulturskribenten og TV-produceren John Carlsen, som i sin bog *Det gode Fjernsyn* (Carlsen 1984) argumenterer for, at fjernsynet i kraft af sin specifikke modtagesituation må betjene sig af særlige omformninger eller tilpasninger af kendte genrer for at nå sit publikum på en måde, som er overensstemmende med receptionssituationen. Carlsen taler således om "det distraktive medløb" og "lænestolsæstetik" som betegnelser for den særlige hverdagslige kontekst, fjernsynet indgår i i familiens dagligstue.

Medieforskeren Kim Schrøder sætter modtagerens oplevelser af kvalitet i centrum. "Kvalitet er altid kvalitet for nogen", er grundsynspunktet i hans artikel om *Kulturindustri og kulturel kvalitet*. (Schrøder 1994). Ud fra forskningsprojekter om receptionen af de populære tv-serier, *Dallas* og *Dynasty*, viste det sig, at publikums oplevelser af kvalitet var af en anden karakter og hvilede på andre kriterier end de gængse for kultur- og kunstproduktionen af mere traditionel 'værkkarakter'. Inspireret af den franske kultursocio-

log, Pierre Bourdieu, der skelner mellem to lige legitime, sameksisterende smagskulturer: "kulturelitens smag" og den "folkelige smag", konkluderer Kim Schrøder, at:

"Det er nødvendigt at opstille nogle kvalitetskriterier, der på samme tid anerkender de overordnede smagskulturer blandt publikum og forankrer kvalitetsvurderingen i oplevelsen (receptionen) frem for i tekstindholdet" (Schrøder 1998: 213)

Schrøder opererer med tre dimensioner i det kvalitetsbegreb, som efter hans opfattelse kan anvendes i forhold til modtagernes oplevelse af kulturprodukter. For det første er der en etisk dimension, som har at gøre med "måder at se på", den måde hvorpå det pågældende produkt sætter modtagerens liv i perspektiv. Det må på en eller anden måde være overskridende i forhold til gængse synsmåder for at besidde kvalitet, mener Schrøder. For det andet opererer han med en æstetisk dimension, som udelukkende har at gøre med modtagerens oplevelse af produktets formelle træk, f.eks. dets genretræk, fortællestruktur, tekniskstilistiske træk o.lign. Om produktet lever op til gængse regler og normer for "æstetisk kvalitet" er dog ikke altid det afgørende for en positiv kvalitetsvurdering, men afhænger ifølge Schrøder alene af modtagerens situationsbestemte afkodning og vurdering. For det tredje er der en ekstatiske dimension, som udtrykker den kvalitet ved kulturproduktet, der har med dets evne til at gøre noget ved modtageren, berøre eller gøre indtryk på vedkommende. Schrøder konkluderer, at et produkt, der rummer alle disse tre dimensioner, udtrykker en større kvalitet end et produkt, der rummer blot to, et eller ingen af disse - men kun for den pågældende modtager. Schrøder hævder med andre ord et individuelt kvalitetsbegreb, men afviser på den anden side ikke, at disse kvalitetsdimensioner kan deles af en stor mængde modtagere. Og dermed er vi inde i en af den standende kvalitetsdiskussions centrale temaer: er noget pr. auto-

matik 'godt', fordi mange kan lide det? Er *Rejseholdet* godt, fordi det ses af 2.2 millioner mennesker? Og er den samtidige *Polle Fiction* en god film, fordi biograferne bestormes af billetkøbere? Ud fra Schrøders kriterier vil man kunne svare "ja", men ikke nødvendigvis godt af samme årsager og for de samme mennesker - konteksten er et afgørende kriterium.

Det er det også for den amerikanske medieforsker James Lull, som har etableret begrebet om massemediernes, især tv's, sociale anvendelse som indikator for kvalitetsvurderinger. (Lull 1980). Hermed mener han den brug af massemediernes produkter, som mennesker praktiserer i deres hverdagsliv, og som opfylder nogle rutinemæssige og dermed sociokulturelt indlejrede behov hos individet og i gruppen.

Tilsvarende overvejelser er gjort af den britiske medieforsker Paddy Scannell, som opererer med begrebet "kommunikativ intentionalitet". Det udtrykker, hvordan radio- og tv-programmerne med deres indbyggede 'afkodningsmønstre', f.eks. i form af bestemte genretæk, rækker ind i modtagerens hverdagsliv i kraft af både underforståede og kommunikerede hensigter. (Scannell 1994 og Scannel 1996). Scannells grundsynspunkt er, at radio- og tv-programmer er forståelige og tilgængelige for enhver på en selvfølgelig måde, og han beskriver i et af sine centrale værker *Radio, Television and Daily Life*, hvordan medierne inden for en ramme af gensidig accepteret (afsender og modtager) kommunikativ ramme influerer på hverdagslivet. Scannell påpeger bl.a., at forudsætningerne for, at radio- og tv-programmerne opleves som brugbare og "gode", er, at de for brugeren fremtræder som "oprigtige", at de er "vedkommende" og at man - i forhold til bestemte genrer - oplever programmerne som "godt selskab", som "selskabelige".

Medieforskeren Poul Erik Nielsen definerer kvalitetsbegrebet ud fra dets relation til de

forskellige stadier i mediekredsløbet: afsender - tekst - modtager. Udgangspunkter er de kvaliteter, som er knyttet til systemniveauet, forstået som afsenderens og dennes organisatoriske eller institutionelle ramme. Feks. er et kvalitetskriterium på dette niveau for en kommerciel tv-station høje seertal, evt. inden for en bestemt seergruppe, mens det for en public servicestation snarere kan være at nå i kontakt med den rigtige, evt. snævre målgruppe (Nielsen 1997). Desuden beskriver Nielsen de kvalitetskriterier, som kan benyttes i vurderingen af programmerne og de, som modtagerne bringer i anvendelse. Det afgørende synspunkt i hans begrebsopstilling er koncentreret om magten til at definere, hvad der er kvalitet, og han skitserer, hvorledes disse magtforhold er blevet forskudt i de senere år, hvor den tidligere kulturelites paternalistiske definitioner af kvalitet er blevet afløst af en overgribende kommerciel logik (høje seer- og lyttertal), iblandet "fossile rester af public serviceidealet" om den demokratiske, oplyste og kulturelt dannede offentlighed. (Nielsen 1997:29).

Ifølge den nyeste medie- og kommunikationsforskning kan kvalitet således ikke bestemmes som et absolut begreb, men må altid forstås kontekstuel.

8.3. De anvendte kvalitetskriterier

I undersøgelsen har vi med inspiration fra disse afsøgninger af kvalitetsbegrebet inden for den nyere medie- og kommunikationsforskning sat os for at belyse, hvordan kvalitet som kontekstbestemt begreb kommer til udtryk på tre niveauer: på det overordnede mediesystemiske niveau, på programniveauet og endelig på modtagerniveauet. Alle tre niveauer indgår i de fokusgruppeundersøgelser, som blev udført i efteråret 2001, dels på baggrund af de undersøgelser (dokumentstudier og afsenderinterviews), som blev foretaget i 2000-2001 og dels på basis af de programanalyser, som blev udført i samme periode.

I programanalyserne har vi som udgangspunkt søgt at indkredse, hvordan det enkelte program orienterer sig i forhold til genrekonventionerne. Hvordan lever det op til disse, er der tale om brud på genrekonventionen, og er dette udtryk for noget intentionelt, eller har afsenderen blot ikke evnet at udfylde genrenormen eller leve op til dens tekniske eller stilistiske krav? Tilsvarende synsvinkler har vi også anlagt på analysen af den enkelte udsendelses form og indhold, og vi har desuden sporet, hvordan afsenderen henvender sig til modtageren. Hvordan kan modtageren siges at være til stede i programmet, hvilke muligheder for oplevelse, indlevelse eller erkendelse tilbydes man? Hver analyse afsluttes med en kort opsummering af programmets kvaliteter, således som programanalysen har afdækket dem.

De programmer, som er analyseret i dette kapitel, udgør kun en mindre del af det samlede antal programmer, som vi har registreret og analyseret. Vi har tidligt i undersøgelsen resolveret, at det ikke vil være meningsfuldt at foretage en kvantitativ programanalyse, idet der ikke kan opstilles operationaliserbare kvalitetsbegreber inden for denne mangfoldighed af programmer med baggrund i meget forskellige stationer. Vi har i stedet bestræbt os på at indsamle og analysere så mange forskellige programeksempler som muligt, og har fra denne bredere sammenhæng udvalgt programmer fra otte stationer, som efter vores opfattelse bedst dækker mangfoldigheden i materialet, jf. også kapitel 7. Fra de i alt 33 lokale stationer (17 radiostationer og 16 TV-stationer) har vi modtaget omkring et hundrede programmer, fordelt over 1999, 2000 og 2001, som alle er blevet gennemset/aflyttet, og hvis programindhold og -form nøje er blevet registreret. Af indlysende pladshensyn kan vi ikke optrykke dette materiale, men for at give et indtryk af vores fremgangsmåde har vi i bilag 1 trykt et eksempel på en sådan programregistrering.

8.4. Aalborg Seniorradio

Aalborg Seniorradio sender 19 1/2 time om ugen med et varieret programudbud, især henvendt til ældre lyttere. *Aalborg Seniorradio* har sendetid fra 9.30 - 14.00 mandag-torsdag og onsdag fra 9.30-11.00. Der er syv andre tilladelsesindehavere tilknyttet samme sender som *Aalborg Seniorradio*. På grund af den gode sendetid mener man at have fat i en stor del af målgruppen og anslår lyttertallet til at være omkring 13.000. I forhold til at nå lytterne nyder *Aalborg Seniorradio* godt af at samarbejde med *Ældresagen* og *Pensionisternes Samråd*, som f.eks. omtaler programmet i deres medlemsblade. Udover *Ældremagasinet* sendes servicebetonede programmer som *Seniornyt* og *Centerservice* med foramtaler af arrangementer; portrætprogrammer om steder og mennesker og programmer af mere generel lokal kulturel karakter.

Udsendelserne produceres af ca. 30 frivillige (ældre) og tre ansatte medarbejdere.

8.4.1. Programmet *Ældremagasinet*

Ældremagasinet er et af *Aalborg Seniorradios* flagskibe. I programmets intro forklares således ret udførligt en række forhold omkring stationens sendeflade og programpolitik - heriblandt gøres der rede for ugens sendeflade, at der sendes ca. 20 timer, dagens programmer og sågar de logistiske forhold omkring de syv andre lokalradioer, der deler samme sender. Bemærkelsesværdigt præsenteres også *Aalborg Seniorradios* særlige profil og målsætninger i forhold til de andre stationer. Lytteren får med andre ord fra starten et ret udførligt og konkret indblik i stationens identitet, herunder dens placering i feltet af lokalradioer. Dette træk skal formodentlig både gøre det lettere for lytteren at orientere sig i forhold til det samlede lokalradioudbud og samtidig øge lytterens bevidsthed om lokalradioen - og i særdeleshed *Aalborg Seniorradios* - særlige vilkår, fordi man gerne vil have lyttere der forstår, og måske derfor kan loyalisere sig med, de særlige vilkår, der gælder for denne radio.

Ikke mindst, at den laves af jævnaldrende frivillige, der ofrer tid og kræfter på denne opgave - og altså ikke er en 'professionel' radio.

Genre

Ældremagasinet har en varighed på 2 1/2 time - en udstrækning, som gør det muligt for udsendelsen at favne ret bredt over flere indholdsmæssige formater og temaer. Den gennemgående vært, som sætter rammen for programmet, beskriver helt indledningsvis *Ældremagasinet* som et blad (Ugebladet *Ældremagasinet*), man kan lukke op og blade i - "vi begynder at blade nu og lukker bladet igen kl. 12.00". I sin præsentation af dagens program bruger han sågar formuleringen: "hvad skal vi så lave i dag i Ugebladet *Ældremagasinet*?".

Ældremagasinet, som værten også senere betegner som "to en halv times hyggeradio", har indholdsmæssigt og med hensyn til det overordnede formål meget til fælles med netop magasin- eller ugebladsgenren: det egner sig fint til en rolig hyggestund, hvor modtageren på én gang underholdes og informeres.

Den gennemgående vært, Kim Dagen (KD), uddyber karakteristikken med en mere overordnet beskrivelse af *Aalborg Seniorradios* profil. Stationens produktioner beskrives som "voksen radio med tid til den gode samtale og den iørefaldende musik". Endvidere er der fokus på "de dejlige tekster, danske såvel som internationale". *Aalborg Seniorradio* er, som KD formulerer det, "en radio uden hårdtslående musik: rap, funk og fusion, som det vist hedder nu om dage".

Form

Udover intro og outro falder programmet i tre hoveddele, som er klart forskellige og adskilt fra hinanden. Disse tre dele introduceres alle under den overordnede ramme i KDs intro, hvor han kort beskriver de enkelte indslag og nævner, hvornår i udsendelsen de hver især vil blive bragt. Man kan altså

sige, at *Ældremagasinet* først og fremmest udgør en slags paraply over flere, afsluttede underforløb, der er programsat hver for sig. Indslagene udgør forskellige "sider" i ugebladet, som har hver sine særlige karakteristika, men alligevel kan indpasses i den samme ramme. Hvert indslag har sin egen vært, dog er KD også vært i det sidste indslag. I præsentationen fremstår det som om, at de forskellige indslag foregår her og nu, f.eks. ved at KD siger, at han nu "overlader studiet" til Johnny Widemann (JW), som er studievært i det første indslag. Det virker imidlertid snarere, som om de to første indslag er bandede, og at det tidsmæssige sammenfald mellem de forskellige indslag er en illusion. Dette lille trick er imidlertid med til at få udsendelsen til at virke mere autentisk og nærværende i og med, at radiointerview let opleves som noget, der foregår lige nu.

Det første indslag er et udpræget emneorienteret interview med sognepræsten Svend Erik Larsen fra *Ansgarkirken* i Aalborg. Han er "gæst i studiet" hos Johnny Widemann, som tilsyneladende er en fast figur i *Ældremagasinet*. JW byder velkommen og fastsætter helt fra start temaet for indslaget som "en snak om vores dagligdags instrument - kalenderen". Interviewet, som handler om vores tidsregning og spørgsmålet om fastsættelsen af år 0 som Jesu fødselsår, er meget sagligt og indeholder megen faktuel information. Præsten taler kun afbrudt ganske få gange af interviewerens. Interviewet kommer hermed næsten til at få forelæsnings karakter - præstens historiske udredninger kommer i en velforberedt strøm. Indslaget er særdeles informativt, der er ingen afbrydelser af talestrømmen, og det kræver en temmelig engageret lytning at få fat på den ret indviklede udredning af den Gregorianske og den Julianske kalender. Indslaget afsluttes med, at JW takker af og vælger apropos dagens kirkelige tema og gæst at spille et stykke med et italiensk munkekor. Der er ikke overraskende tale om meget langsom og afdæmpet musik.

Overgangen til det næste forløb er meget brat. Fra munkekoeret tones der direkte op for KD, som uden videre afrunding af det foregående indslag eller præsentation indleder oplæsningen af en artikel fra *FDBs* medlemsblad, *Samvirke*. Artiklen handler om fyrværkeriproduktion i Kina. Oplæsningen afsluttes med en konstatering af, at der aldrig har været så meget og så dyrt fyrværkeri som op til årtusindskiftet, hvor udsendelsen jo finder sted - efterfulgt af et "Godt Nytår". Dette lille indslag, som kun varer omkring to minutter, virker som et let forvirrende lille interludium mellem to hovedindslag. Årsagen til forvirringen er, at det på ingen sættes i forhold til den overordnede ramme og derfor virker lettere umotiveret. Umiddelbart efter oplæsningen afspilles uden præsentation et nyt musikstykke. Artikeloplæsningen fremstår i denne sammenhæng som en underlig, ubegrundet parentes.

Efter musikstykket tones der op for et nyt programformat med en ny vært, Flemming Orup Hansen (FOP), som byder velkommen til *Ældremagasinet* og *Personen bag navnet*. I dette tilfælde er der tale om anden del af et program med forhenværende restauratør, Jørgen Steffensen (JS), som har været med til at lægge fundamentet for en af byens attraktioner, restaurations- og diskoteksgaden, Jomfru Ane Gade. Der er i henhold til genren tale om en form for portræt, men omdrejningspunktet er især JS's karriere mere end JS som (privat)person. Det sidste aspekt bliver dog stadig mere dominerende i takt med, at tonen mellem JS og interviewer bliver mere og mere hjertelig undervejs i indslaget. Interviewerens rolle er ellers meget passiv - han fungerer som intervieweren i det foregående indslag, som en fødsels-hjælper, der kun kommer med små indspark, hvis gæsten/fortælleren går lidt i stå. Derudover bidrager han med små evaluerende bemærkninger, hvor rigtigheden og vigtigheden af JS's udsagn konstant bekræftes. Hele indslaget foregår således på JS's præmisser - det er hans anekdotiske fortælling, der styrer forløbet. Indimellem fremgår

det dog, at interviewer og JS må have aftalt, hvad han skal komme ind på - det er altså på forhånd tilrettelagt og kan derfor i store træk forme sig som en monolog.

Løbende i indslaget afspilles musik, som har en tilknytning til emnet, idet der er tale om musikstykker, som JS har udvalgt og afspillet som baggrundsmusik i sine egne restauranter. Der er tale om afdæmpet, instrumentalmusik - gennemgående klassikere som f.eks. "My way". Mens dette indslag også virker som om, det er båndet, vender vi nu tilbage til den overordnede ramme med KD som studievært. Vi er nu fremme ved det tredje hovedindslag, som er en anmeldelse af filmen *Guds Børn*, der går i en af Aalborgs biografteatre på udsendelsestidspunktet. Film-anmeldelsen viser sig i virkeligheden at være et biografisk interview med Dagsø Madsen (DM), som er vokset op i den tid og det miljø, filmen skildrer. Selvom der er træk af filmmanmeldelsen som genre, former indslaget sig altså i langt højere grad som en erindringsfortælling med udgangspunkt i kulturhistorisk interessante begivenheder, hvor DM udgør en form for erfarings ekspert. Genrekonventionerne overholdes altså ikke fuldstændigt. I dette indslag spilles der musik fra filmen - det vil sige meget dramatisk, traditionel filmmusik med strygere osv., men der sniger sig også en enkelt a capella salme ind. Musikken varierer ligeså meget som indslagernes karakter, idet den netop er afstemt til og motiveret af det tematiske indhold i disse. Dette træk betyder, at det æstetiske udtryk i de forskellige forløb varierer fra det afdæmpede, afslappende til det dramatiske, højspændte. Inden for *Ældremagasinet*'s overordnede ramme spilles også en del musik, f.eks. i afslutningssekvensen med opsummering af dagens temaer og service-meddelelser. Her består musikvalget især i lystige, danske revyviser, som "Der kommer altid en sporvogn" og "Hvem er det der banker på mit bøgetræ?"

Afsender-modtager forholdet

Som nævnt giver *Ældremagasinet* i høj grad

plads til fordybelse i de enkelte gæsters fortællinger, men der bliver også plads til at bringe mange serviceoplysninger til lytteren, især i den overordnede ramme. Særligt KD fungerer som udsendelsens ankermand, som binder programmet sammen og derfor også er dén, der henvender sig til lytteren med praktiske oplysninger, programpræsentation, opsummering osv. Som lytter får man et klart indtryk af, at programmet er til for lytterens skyld. Samtidig gøres der også forsøg på en mere hjertevarm tone, f.eks. i velkomsten, og når lytteren ønskes godt nytår. Her etableres en form for autenticitet og intimitet mellem afsender og modtager.

I forhold til at tilgodese lytterens behov dækker udsendelsen bredt. Som et ugeblad tilbyder man både underholdning og afslapning såvel som det meget informative og de emner, som kan vække til eftertanke. Alt i alt tilgodeser *Ældremagasinet* altså mange forskellige behov - herunder behovet for selskabelighed. Programmets appel udspringer af den ægte tone og den enkle programform - man er, hvad man udgiver sig for at være, hverken mere eller mindre. Dermed virker udsendelsen solidarisk med sin modtager. Man fornemmer meget tydeligt, at alt foregår på de ældres præmisser - gæsterne er ikke helt unge - og det er værterne tilsyneladende heller ikke, ligesom musikken også er afstemt efter den ældre målgruppe.

Programmets kvaliteter

Målgruppen er allerede flere gange blevet fastslået som ældre mennesker - hvilket også navnet "*Ældremagasinet*" entydigt markerer. Det er især den afdæmpede henvendelsesform, det rolige tempo, musikken og tilbageblikksformen, der bærer præg af, at man henvender sig til en ældre målgruppe. Programmet sendes tirsdag formiddag hver uge, og der lægges vægt på, at det er en tilbagevendende begivenhed, der som en rutine kan indlægges i lytterens hverdag. Værten siger direkte, at *Ældremagasinet* "*er dit eget radioblad, som du kan lytte til hver tirsdag formiddag*". Udsendelsen spiller altså klart på hver-

dagsligheden som et vigtigt element. Selvom udsendelsen ikke baserer sig særlig meget på aktualitet betyder f.eks. anmeldelsen af en film, der går i biografen på udsendelsestidspunktet, at *Ældremagasinet* er med til at strukturere modtagerens oplevelse af tiden.

Man forestiller sig i tråd med ovenstående, at modtagersituationen også ligner ugebladets - programmet egner sig til en hyggestund i lænestolen, men selvfølgelig kan man også tusse rundt og lave mad, ordne småting osv., mens man lytter. Programmet er til gengæld lidt svært at gå fra og til, medmindre man orienterer sig ud fra den indledende præsentation af dagens program.

Det er klart, at der ikke er tale om professionel radio, men det er langt fra at være amatøragtigt - i betydningen "useriøst" eller "ubehjælpeligt". Udtryksmæssigt er udsendelsen med andre ord god, gedigen kvalitet baseret på små, men betydningsfulde og vel fungerende virkemidler.

8.5. Radio DÅB. Det Åbne Båndværksted

Stationens programmer er genremæssigt yderst varieret og spænder fra åbne fladeprogrammer over magasinprogrammer henvendt til brede målgrupper til mere smalle, målgruppeorienterede nicheprogrammer. Stationens ugentlige sendetid blev i løbet af 2000 skåret ned til 38 timer, bl.a. pga. stigende udgifter til *Koda/Gramex*.

Vi har valgt to programmer ud til nærmere analyse.

8.5.1. Programmet Tjek på Århus

Programmet er stationens nyhedsprogram, der om formiddagen bringer lokale nyheder og reportager. Ifølge stationens ansøgning om programtilskud lægges der vægt på det lokale stof, som lyttere har efterlyst, og internt på stationen fungerer programmet som dynamo for flere andre programmer.

Genre

Programmet indeholder både korte nyheds- og serviceindslag og flere længerevarende redigerede indslag og interviews. Derved bliver det mere ordtungt, end man kender det fra andre typer morgen- og formiddagsradio med musik som omdrejningspunkt. Et umiddelbart fremtrædende træk er den manglende prioritering af nyhederne. Alle synes lige vigtige. Bortset fra en meget tempofyldt introjingle har udsendelsen et roligt tempo, som bidrager til at give udsendelsen et vist seriøst præg. Mens jinglen signalerer ung fladeradio, fremstår resten af programmet snarere som et traditionelt lokalradiomagasin om begivenheder, mennesker og miljøer i byen.

Form

Programmet starter med en hårdtpumpet jingle. 'Tjek på Århus' lyder nærmest som en jingle på *The Voice* - ung og en anelse støjende. Da værten begynder at speake henover musikken fra jinglen, bliver man forvirret over stilbruddet. Mens den hårdtpumpede technomusik spiller videre uden at blive fadet ordentligt ned, starter den kvindelige vært sin introspeak. Hun har en lidt stille stemme, næsten uden intonation, og hendes speaks er præget af en del sprogfejl, snublen over ord og tøven. Værten står for oplæg og nedlæg af musik og indslag, og samtidig læser hun nyheder op og speaker nogle af indslagene færdig. Indimellem kan det som lytter være lidt vanskeligt at orientere sig i programmet, fordi studieværten ikke klart markerer, når hun skifter rolle. Særligt bemærker man det efter det andet indslag, der handler om sognearbejdet ved *Møllevangskirken*, hvor hendes nedlæg og efterfølgende nyhedsspeak om et helt andet emne går ud i et.

De forskellige indslag i programmet er lavet af forskellige reportere, der enten har været i marken eller har lavet telefoninterviews. Generelt er disse indslag velproducerede, selv om man bemærker, at nogle interviewspørgsmål efterfølgende er klippet ind, og at nogle af op- og nedlæggene i indslagene har et markant andet lydniveau end i interviewet.

Indslagene er emnemæssigt varierede, og også de rene dagsaktuelle nyhedsindslag fremstår meget blandede - dog alle med et lokalt fokus. Lytterne får bl.a. information om kommunale byggekonflikter, om ny behandling af århusianske sclerosepatienter og får omtale af lokale cirkusarrangementer, musiktilbud og udstillinger. Nogle er sakset fra avisen eller tv, mens andre stammer fra pressemeddelelser eller brochurer, lyder det til.

Foruden de korte informative og serviceorienterede nyhedsindslag, bringes fem bandede indslag, hvis reportageform i høj grad er med til at give udsendelsen indholdsmæssig bredde og tyngde. Temaerne spænder vidt: fra belysning af unges alkoholproblemer til gode råd om, hvordan man griller sommermaden bedst.

Musikken er i den lidt ældre popgenre, domineret af instrumentalnumre eller musik med danske kunstnere som Tamra Rosanes og Hanne Boel. Da programmets musikandel er lav sammenlignet med både *DR's P3* og *P4* og de kommercielle lokalradioer, fungerer musikken som kærkomne oaser i et forholdsvist informationsmættet programforløb. Musikstilen minder mest om *P4* - behagelig musik for lyttere over 35 år.

Afsender-modtager

Nærværet mellem program og lytter og udsendelsens intensitet er stærkest i programmets personinterviews, som rummer en mere afslappet samtaleform og samtidig giver mulighed for indlevelse. Reporterne interviewform er afdæmpet og direkte og præget af medløb i forhold til interviewpersonerne. Der stilles enkle og ukomplicerede spørgsmål.

Programmet henvender sig til mennesker, der er interesserede i Århus som by. Der lægges vægt på de nære menneskelige og hverdagsagtige temaer og den oprigtige interesse for små begivenheder i Århus. Der er sandsynligvis for lidt musik til, at pro-

grammet kan danne baggrund for arbejde eller andre ledsagende gøremål -ihvertfald for yngre mennesker.

Programmets kvaliteter

Teknisk set har programmet som helhed en god standard, især i de redigerede indslag. Det rummer en lyd og en stemning, som er meget århusiansk i kraft af sin sprogtone og den indforståede bekendthed, som ligger i omtaler af steder, begivenheder og personer. Formmæssigt er der indimellem en vis usikkerhed at spore. Den kvindelige studievært har indimellem problemer med oplæsningen af nyhederne, hvilket gør at programmet ikke helt slipper den amatøragtige lyd, og det forstærkes af, at klipningen og intoneringen af speaks indeholder små fejl.

8.5.2 Programmet Særradio

Særradio produceres af fysisk og psykisk udviklingshæmmede. *Særradio* favner bredt rent emnemæssigt og tager afsæt i det, "de sære" (redaktionens egen benævnelse) ønsker at beskæftige sig med. Et af hovedformålene med programmerne, i hvert fald ud fra programansøgningen at læse, er at give de udviklingshæmmede en oplevelse af "at være på lige fod med 'vi andre'" og dermed at styrke deres selvfølelse.

Den rent tekniske del af programproduktionen får redaktionen kyndig hjælp til. Udsendelsen varer godt en halv time og består af en række reportager fra henholdsvis *Tivoli Friheden* i Århus og en musikfestival for handicappede, *Sølund Musikfestival*. Reportagerne kædes sammen ved hjælp af korte op- og nedlæg samt musik.

Mens de korte oplæg speakes af forskellige personer, er det den samme reporter, der gennemfører de fire forskellige interviews. Reporteren er først i *Tivoli Friheden*, hvor han interviewer informationschefen for forlystelsesparken og anmelder en række af stedets forlystelser. I programmets anden del er reporteren backstage på *Sølund Musikfestival*, hvor han interviewer en række kendte

optrædende: Georg Julin, Tom McEvan og pigegruppen *Small Talk*. Det bærende element er altså reportagerne, og dermed er omdrejningspunktet ikke et studie eller en bestemt studievært, men snarere den verden, der er uden for studiet.

Genre

Særradio er et magasinprogram med forskellige bandede indslag, der alle er produceret af udviklingshæmmede. Indholdsmæssigt og formmæssigt henvender programmet sig dog ikke eksplicit til udviklingshæmmede. Dels er udgangspunktet for de enkelte reportager ikke de udviklingshæmmede selv, men personer fra kulturliv, politik og erhvervsliv. Dels drejer interviewene sig rent indholdsmæssigt ikke om udviklingshæmmede. Denne udgave af *Særradio* kan - udover de rent lokale indslag - karakteriseres som et underholdende kulturmagasin, der forsøger at ramme mere bredt indenfor dansk musik og kultur. Tonen minder lidt om *Børneradio* på DR, da de udviklingshæmmede har en meget umiddelbar og ærlig tilgang til tingene. Programmet adskiller sig fra gængse kulturmagasiner ved ikke at have nogen gennemgående programvært til at kæde de forskellige indslag sammen.

Form

Programmet virker velproduceret og har en god dynamik. Det kommer blandt andet til udtryk gennem brug af musik, der fades op og ned mellem de forskellige indslag, og gennem en række velforberedte interviews gennemført af de udviklingshæmmede. Enkelte gange får oplæggene til de enkelte reportager dog en lidt staccato-agtig karakter og virker som om, de bliver læst op. Endvidere virker samme oplæg ofte lidt korte og abrupte.

Programmet bærer præg af en stram sammenklipning, hvor der ikke er levnet meget plads til 'tom snak': oplæggene til de forskellige indslag er korte og kontante, og de enkelte reportager er ligeledes holdt i en relativt kort form. Der skal nås noget i løbet

af den halve times tid, som programmet varer, hvilket introspeaken også fremhæver: "Vi har lidt travlt i dag, så vi går direkte over til første indslag, som er... Tivoli..."

Lyden er overvejende 'ung', hvilket i høj grad hænger sammen med musikvalget: hovedsagelig 'ung' dansk pop- og funkmusik. Brug af lydeffekter begrænser sig til en enkelt trommehvirvel (fra *Tivoligårdens* tromme). Ellers udgøres lydsiden af reallyd og baggrundsstøj fra de steder, hvor der interviewes.

Afsender-modtager

Programmet her henvender sig kun enkelte gange direkte til lytteren, f.eks. i forbindelse med oplæggene til de enkelte reportager: "Nu skal vi til...", men også i programmets intro og outro understreges fællesskabet med lytterne: "Vi vil gerne sige velkommen til" og: "Vi høres ved igen efter sommerferien.[...] Rigtig god sommer til jer alle sammen." Ellers er det så som så med direkte henvendelser og opfordringer til lytteren.

Der er tale om positiv journalistik i *Serradio*; ingen kritiske spørgsmål eller behandling af konflikter eller problemer. Her lægges der vægt på glæden ved f.eks. det at arbejde som informationsmedarbejder eller at spille til *Sølund Musikfestival*. Programværter og reporter i *Serradio* er ganske vist udviklingshæmmede, men selvom den ideelle lytter umiddelbart kan tænkes at være udviklingshæmmede, virker programmet ikke som et 'niche-program' for handicappede. Programmet henvender sig ikke eksplicit til denne målgruppe, og indholdsmæssigt synes programmet at appellere mere bredt. For eksempel kan informationen om *Tivoli Frihedens* sommertilbud og åbningstider have relevans for en bred skare af århusianere, ligesom kendte folk som Tom McEvan og Georg Julin også kan have en bred lytterappel.

I kraft af indslagernes begrænsede længde, deres 'uformelle' indhold og den jævnlige brug af musik, kan man som lytter godt gå til og fra programmet. Programmet kan med

andre ord fint fungere som 'lydtapet', mens man tager sig af andre gøremål. Således kunne programmet fint passe ind i en formiddags- eller eftermiddagsflade.

Programmets kvaliteter

Selvom programmet i det store hele virker velproduceret, kan man som lytter godt høre, at det ikke er professionelt produceret radio. Programmets tydelige intention er på en positiv og engageret måde at formidle stof om de emner, der optager redaktionen, "de sære". "De særes" umiddelbarhed og ærlighed betyder, at man som lytter føler man sig oplivet og godt tilpas i sympatisk selskab, fordi programmet rummer autenticitet og udstråler engagement og oprigtighed.

8.6. Radio Midt Imellem

Radio Midt Imellem er en almen lokalradio, der har sendetilladelse i Langeskov Kommune og dækker det meste af Øst-og Midtfn. Den har ikke forbindelser til politiske organisationer eller andre interesseorganisationer. Stationen sender i princippet døgnet rundt og bringer nyheds- og magasinprogrammer, musikudsendelse, serviceprogrammer mv.

8.6.1. Programmet Kriminalmagasinet

Denne udgave af *Kriminalmagasinet*, som vi har udvalgt til analyse, stammer fra 1999/2000 og indgår i en længere programrække på omkring 40 udsendelser. Vi ville desuden gerne have inddraget et eksempel på programmet *Nærmiljø*, som stationen søgte og fik tilskud til i 2000, men det har ikke været muligt at fremskaffe en kopi af en af disse udsendelser. Vi har i stedet efter anmodning fået tilsendt kopi af en udsendelse, som blev bragt en hverdageftermiddag i november 2001 i den periode, hvor vi foretog en fokusgruppeundersøgelse om *Radio Midt Imellem* i Langeskov Kommune. Selvom programmet ikke falder ind under programtilskudsordningen, har vi alligevel valgt at inddrage det, da det belyser en række af de temaer, som deltagerne i fokusgruppen i Langeskov, fandt det relevant at diskutere.

Genre

Kriminalmagasinet er et magasinprogram, som låner genretræk fra både dokumentaren og reportagen. Programmerne følger gennem reportager og interviews arbejdet hos Odense politi. I dette afsnit af *Kriminalmagasinet* følger programmets to reportere urobetjentenes arbejde på henholdsvis patrulje og på Politigården, mens en studievært fungerer som ankerperson hjemme i studiet. Størstedelen af programmet udgøres af de to reportagedele, der dels afbrydes af kommentarer fra den kvindelige studievært i studiedelen og dels af mellemliggende musikstykker. Programmet sendes direkte, fremgår det af udsendelsen begyndelse.

Kriminalmagasinet låner også genretræk fra de såkaldte realityprogrammer på tv (f.eks. *Station 2* på TV 2), der foregår i dynamisk og fascinerende miljø, og som forsøger at inddrage modtagerne i opklaringen af forbrydelser eller på anden måde styrke indsigten i politiets arbejde.

I dette afsnit af programmet er det "en typisk hverdag" for urobetjentene i Odense, der skildres. Derved ligner programmet mange af de nævnte realityprogrammer på tv ved, at det skildrede miljø som oftest er kendetegnet ved i sig selv at indeholde muligheder for dramatiske begivenheder.

Den store forskel ligger i programmets mange holdningstilkendegivelser i forhold til politiets arbejde og narkokriminalitet. Reporterne, men især studieværten, giver i sine kommentarer mellem reportagedelene udtryk for en rækkes subjektive og stærkt normative vurderinger. Et usædvanligt træk sammenlignet med den herskende norm i tilsvarende programmer i radio og tv, hvor man normalt søger at skildre miljøets autentiske træk og overlader konklusioner og vurderinger til seerne og lytterne. Selvom 'objektivitet' er en omdiskuteret term inden for medievidenskaben, og selvom stærke holdninger og synsvinkler ofte kan være markant tilstede i dokumentarprogrammer i form af klipning, billedbeskrivelser o.lign.,

er det sjældent at møde eksempler på så utvetydige verbale holdningstilkendegivelser, som findes i *Kriminalmagasinet*.

Form

I studiet sidder programværten Nina Dorsh som programmets ankerperson. Hendes rolle består i at forbinde de to reportagedele og sammenkæde programmet til en samlet helhed. Desuden introducerer hun musikken og kommenterer og evaluerer jævnligt den kriminalitet, som reporterne ude i marken skildrer. Feks. hedder det:

"Vi tror ikke på, at oplysningskampagner hjælper i forhold til de, der allerede er narkomaner. Narkomanerne ved selv om angst, depressioner og paranoia".

Interaktionen mellem studieværten og reporterne skaber fremdrift i programmet, og der etableres sammenhæng mellem de to reportagedele via verbale overgangsmarkører af typen: "Tak til dig Poul Busse, dig vender vi tilbage til senere. Og nu synes jeg, at vi skal slå et smut over til Jørgen Eriksen".

Desuden afbrydes de to reportere flere gange af studieværten, når der er sket noget interessant hos den anden rapportør. Udover at skabe fremdrift og sammenhæng kan disse verbale overgangsmarkører ses som eksempler på, hvorledes programmet søger at understøtte en fornemmelse hos lytteren af, at de skildrede begivenheder på patruljeturnen og på politigården foregår lige nu og her, og at der pludseligt kan forekomme udviklinger i begivenhederne, der er uventede for både lytter og afsender. Dette usikkerhedselement omkring begivenhedernes udvikling kan medvirke til at forstærke lytterens spænding og fascination i forhold til programmet.

Interaktionen mellem studieværten og reporterne bærer dog præg af at lyde meget indstuderet og kunstig, hvilket kan siges at gå imod intentionen om at skabe autenticitet i programmet. Af den grund sidder man

som lytter med en klar fornemmelse af snarere at lytte til et stykke båndet radiodramatik med fastlagte replikker end til et stykke direkte reportage.

Poul Busse er med urobetjentene på patrulje. Her interviewer han dem om arbejdet for derigennem at give lytteren et nærmere indblik i, hvad en urobetjents arbejde består i. Derudover interviewer han betjentene om de begivenheder, som reportagen fra uropatruljen skildrer. Poul Busse stiller få spørgsmål og udelukkende af mere afdækkende karakter. Han stiller ikke på noget tidspunkt spørgsmålstejn ved urobetjentenes udtalelser eller bringer deciderede kritiske spørgsmål på bane.

Udover at interviewe betjentene om deres barske job, fungerer han som lytterens vidne til de skildrede begivenheder. Her varetager han hovedsageligt rollen som formidleren, der forklarer, hvad der sker og giver lytterne et indtryk af de oplevelser, han er vidne til under patruljen.

Udsendelsens dramatiske højdepunkt er ransagningen af 'en narkobule'. Her er Poul Busse tydeligt så personligt berørt af begivenhederne og af narkomanernes levevis, at han må bede studieværten om at spille et stykke musik. I denne sekvens går Poul Busse således fra at være lytterens vidne til at give udtryk for sine personlige følelser, og det øger reportagens dramatiske effekt.

Poul Busse gør meget ud af at orientere om, hvor patruljen nu befinder sig, og hvad der skal til at ske. Den hyppige brug af ordet "nu" medvirker til at understøtte lytterens fornemmelse af, at programmet sendes direkte.

Den anden reporter, Jørgen Eriksen, befinder sig som nævnt på Politigården, hvor det efter hans eget udsagn lykkes ham at "fange" et par urobetjente, som han interviewer omkring de mere personlige aspekter ved deres arbejde. Blandt andet taler han med

urobetjenten Danny om det svære i at lægge de ofte meget barske oplevelser fra sig, når arbejdsdagen er slut.

I modsætning til Poul Busses reportage, hvor der var fokus på oplevelse og selve arbejdet, gives der her et mere personligt portræt af den enkelte urobetjent og hans tanker og følelser omkring arbejdet. Her ligger fascinationen for lytteren i at få et indtryk af personen bag uniformen.

Hvor Poul Busse var lytterens vidne til uropatruljens færd, indtager Jørgen Eriksen således mere rollen som den interesserede udspørger. Jørgen Eriksens interviewform er ligesom Poul Busses kendetegnet ved, at der ikke stilles kritiske eller udfordrende spørgsmål.

I slutningen af sin reportage ændrer Jørgen Eriksen ligesom Poul Busse rolle. Her sidder han alene i kantinen, og det er blevet tid til at fundere over aftenens oplevelser. Det gør han ved at slutte af med en opsummerende værdidom: "*For mig er der ingen tvivl om, at politiet gør, hvad de kan for at passe på borgerne og deres værdier*", hvorefter han stiller spørgsmålstejn ved, om de travle betjente har ressourcer nok.

Afsender-modtager

Selvom der ikke forekommer direkte henvendelser til lytterne, og selvom det ikke er muligt at ringe ind til studiet eller på anden måde deltage i programmet, er lytterne indirekte til stede i kraft af, at der hele tiden gøres opmærksom på, at begivenhederne udspiller sig her og nu med lytterne som 'ørevidner'.

Desuden medvirker udsendelsens lyd til at understøtte programmets indhold. Gennem brugen af reallyd skabes en vis realisme og autenticitet omkring de skildrede begivenheder i de to reportagedele. Ligeledes er reallyden udover at have en dramatisk effekt medvirkende til at illustrere de skildrede begivenheder, så lytteren derigennem kan

skabe sit eget indre billede, men ofte sidder man som lytter tilbage med en usikkerhed om, hvorvidt der nu er tale om 'reallyd' eller bandede lydeffekter.

Kriminalmagasinet kan siges at henvende sig bredt til lokale lyttere. Programmet er dog måske mere henvendt til lytterne i Odense end lyttere, der er bosat i Langeskov, da samtlige af de skildrede begivenheder netop foregår i Odense.

Programmets kvaliteter

Programmets grundide virker umiddelbart sympatisk ud fra en betragtning om vigtigheden af kriminalpræventivt arbejde, og derfor kan det da også undre, at studieværten i begyndelsen af udsendelsen udtrykker skepsis over for værdien af oplysningskampagner. For som helhed må programmet betegnes som et informations- og kampagneprogram mere end som en decideret dokumentarudsendelse. Lytterappellen er primært baseret på reportagedelens spændingselementer, men programmets autenticitet eller 'oprigtighed' svækkes både ved den momentvis utroværdige her & nu-stil og ved de meget bombastiske værdidomme, som de medvirkende udtrykker om politiets arbejde.

8.6.2. Et fladeprogram på Radio Midt Imellem

Programmet stammer fra torsdag d. 15. november 2001 kort før valgene til by- og amtsråd og til Folketinget, og det udgør godt en time af et flere timers fladeprogram.

Genre

Programmet består udover musik dels af to gange *Timenyheder* og *Dagens valgudsendelse*, som afbrydes af musik. Med sin vekslen mellem musik og korte udsendelser kan man genre-mæssigt betegne denne udvalgte time som fladeradio. Langt hovedparten af den udvalgte bid af *Radio Midt Imellems* sendeflade består af musikalske indslag. Musik og enkelte reklamer udgør ialt 46 minutter og 55 sekunder ud af en time, to minutter og 45 sekunders samlet sendetid. Sendefla-

den består desuden af to gange timenyheder, hver af 2,45 minutters varighed. Derudover udgør de to dele i dagens valgudsendelse tilsammen 13,05 minutter.

Form og indhold

Nyhederne i begge udgaver af *Timenyhederne* er ikke synderligt lokale. Selvom tre ud af fire indenlandske nyheder er fra Fyn, er der ingen lokale nyheder fra Langeskov. Derudover indeholder begge udgaver af timenyhederne to udenlandske nyheder: en om den snarlige overgivelse af talibanernes fæstning Kandahar i Afghanistan og om, at *American Airlines* har besluttet at foretage en undersøgelse af deres Airbus 300 serie. Det halter således lidt med *Timenyhedernes* lokale relevans for borgerne i Langeskov. Historierne virker ikke sammenkædede og sættes ikke i sammenhæng til det daglige nyhedskredsløb. I historien om Airbus orienteres lytteren desuden ikke om, hvad det var "der skete i mandags", som har medført undersøgelsen. Er lytteren ikke orienteret i forvejen, er nyheden komplet uforståelig og dermed ubrugelig. Den kvindelige nyhedsoplæser udviser desuden usikkerhed omkring svære ord som "Airbus", idet hun gentagne gange snubler over ordet.

Dagens valgudsendelse består af to dele. Første del er et interview med den siddende konservative borgmester i Langeskov, Ejvind Højer Nielsen. Anden del er et interview med Arne Krydsfelt, der er Socialdemokratiets spidskandidat til posten. I starten af udsendelsen påpeger interviewer, at turen er kommet til Langeskov, hvor man skal tale med borgmesteren. Det sender et signal om relevansen for Langeskavs borgere.

Emnerne for de to interviews er de respektive kandidaters politik og syn på en række lokalpolitiske problemstillinger i området. Begge interviews er foretaget over telefonen, og selvom de ikke nødvendigvis er sendt live, kan dette alligevel være med til at give interviewene en live-effekt for lytteren.

Intervieweren virker meget velforberedt og formår både at få de interviewede lokalpolitikere til at gøre rede for deres respektive kæpheste i valgkampen og konfrontere dem med den andens udtalelser omkring nogle fælles emner, så indslagene samlet på denne måde får en karakter af indirekte debat mellem de to kandidater. Dermed opnår intervieweren også at klarlægge den enkelte kandidats politik for lytteren på en række centrale områder i valgkampen. Intervieweren forholder sig neutralt og kritisk udsørgende til begge kandidater i udsendelsen.

Dette positive træk ved programmet fanges kun af lytteren, hvis hun hører programmet fra start til slut. Det skæmmer nemlig det samlede indtryk, at intervieweren ikke i starten af valgudsendelsen gør opmærksom på, at man vil inddrage begge kandidater. På denne måde ville lytteren være bedre orienteret om, hvad hun kan vente sig af det samlede program, og at hvis han vil høre begge spidskandidater, vil der være mulighed for det.

Begge interviews er afbrudt af et musikstykke, hvorefter interviewet fortsætter. Dermed deles interviewet op, således at lytteren ikke skal koncentrere sig om for mange informationer på én gang. Intervieweren opsummerer dog ikke for lytteren efter musikken, hvem der interviewes, og hvad interviewet handler om. Det må desuden siges at være et problem, at intervieweren på intet tidspunkt præsenterer sig selv for lytteren. Dermed tager programmet ikke højde for eventuelle nye lyttere, der vil kunne føle sig desorienterede i forhold til, hvad det egentlig er, de sidder og hører.

Afsender-modtager

Som det er fremgået ovenfor, kunne der godt være arbejdet mere med at tænke lytteren ind i valgudsendelsen, da særligt eventuelle nye lyttere med fordel kunne være budt velkommen med en opsummering og en orientering om, hvad interviewene går ud på.

Lytteren bliver desuden på intet tidspunkt i løbet af den udvalgte del af *Radio Midt Imellems* sendeflade orienteret om, hvad han kan vente sig i den følgende time.

Programmets kvaliteter

På positivsiden tæller de to interviews med borgmesterkandidaterne, men som helhed må programmet betragtes som mindre vellykket, da det ikke er tilrettelagt og afviklet med tilstrækkelig sans for de virkemidler, som bør anvendes, for at udsendelsen fremtræder relevant og sammenhængende for lytteren. Det gælder den manglende introduktion til interviewene, den manglende opsummering efter musikstykkerne, og det gælder ikke mindst manglen på lokal forankring, som også kommer til udtryk i time-nyhederne, som mest har karakter af rutinemæssigt pligtstof. Disse problemstillinger blev taget op af nogle af *Radio Midt Imellems* lyttere i den fokusgruppeundersøgelse, som blev afholdt i Langeskov nogle uger senere, jf. kapitel 9.5.

8.7. Universitetsradioen

Universitetsradioen ligger i København og sender 32 timer om ugen. Den præsenterer sig selv som en lokalradio, der bringer udsendelser for personer med interesse for uddannelsesstof i bred forstand, og den ønsker dermed ikke at blive opfattet som en studenterradio alene for studerende ved *Københavns Universitet*. *Startbanen* er stationen morgenmagasin, og derudover bringes om aftenen og i weekenderne andre udsendelser med et forholdsvis smalt indhold om film, musik eller kultur.

8.7.1. Programmet Startbanen

Startbanen er *Universitetsradioens* morgenfladeprogram, der sendes hverdage fra kl. 8.30 til 11.30. I modsætning til *Universitetsradioens* øvrige programmer er sigtet med *Startbanen* at formidle et bredt udsnit af de begivenheder og emner, som især er relevante for studerende og andre med samme interesser i lokalområdet.

Denne udsendelse stammer fra december 1999.

Genre

Startbanen er et magasinprogram med masser af indslag og musik. Programmet kan desuden beskrives som et morgenfladeprogram som f.eks. *Strax* eller *Godmorgen P3*.

Stemningen er rolig og alligevel frisk og tempofyldt. Eneste egentlige genrebrud i forhold til andre tilsvarende morgenprogrammer er manglen på løbende tidsangivelser, der rækker ind til lytterens hverdagsmorgenrutiner. Interviewsekvenserne er også noget længere, end de er på de større radiokanaler - bortset fra *P1*.

Form og indhold

Programmet er overordnet sammenflettet af de to værter, Tony Jakobsen og Ulla Ringgaard. Værterne fungerer som ankerpersoner og samlingspunkt for de mange interviews og for de nyheds- og informationsblokke, som gentages hver halve time. De to værter præsenterer ligeledes musikken. I nyheds- og informationsblokkene står et andet par for oplæsningen, således at disse adskiller sig fra programmets øvrige elementer.

Programmet afvikles dynamisk med indslag (fortrinsvis interviews), nyheder, informationer fra *Københavns Universitet (IQ)* samt flittig brug af musik. Der sker hele tiden noget - enten er der gæster i studiet, bandede interviews eller korte telefonsamtaler i forbindelse med nyhederne. Telefoninterviewene er med til at understrege "liveness" og programmets aktualitet. Man kan dog sige, at de noget lange interviews bremser programmets tempo en anelse.

Værternes stemmeføring er præget af entusiasme og morgenfriskhed - i samme stil som man møder hos morgenværter på andre stationer. Under interviewene er de ærlige og meget interesserede. Med til at understrege programmets hyggelige stemning er også en sekvens fra slutningen af første time, hvor

den mandlige nyhedsvært fortæller de to værter om noget tyrkisk musik, han har hørt til en 18-års fødselsdag. Det minimerer højtideligheden i programmet og dermed afstanden til lytteren. Programmet er generelt velproduceret uden tekniske fejl.

Indholdsmæssigt består programmet af fem hovedelementer:

- musik
- jingles - starter og slutter *IQ* og de almene nyheder. Derudover indgår programjingles
- *IQ* - der sendes hver time klokken kvart i: 8.45; 9.45; 10.45
- almene nyheder - der sendes hver time klokken kvart over: 9.15; 10.15; 11.15
- diverse indslag.

På denne måde er programmet kendetegnet ved en fast struktur, som de to nyhedstyper fastsætter. Time for time indeholder programmet overordnet følgende (udover musik):

- Første time: intro, *IQ*, indslag, nyheder
- Anden time: indslag, *IQ*, indslag-1, nyheder, indslag-2
- Tredje time: *IQ*, nyheder.

Musikken fylder en stor del af programmet. I den første time er der musik ni gange, i anden time er der musik seks gange og i tredje time er der musik 11 gange. Brugen af musik fortæller samtidig, at særligt den anden time er indholdstung, mens den tredje time alene indeholder programelementerne *IQ* og almene nyheder udover musik, incl. op- og nedlæg. Musikken er genremæssigt afvekslende: ældre pop-rock, popmusik, modern rock, julemusik, trip hop, rapmusik, metal rock, amerikansk julemusik, instrumental rock. *Startbanen* har efter dette at dømme ikke nogen klart profileret musikstil.

Jingles anvendes i to funktioner. For det første som programjingles for *Startbanen* i programmets start og slutning. De er dra-

matiske, baseret på James Bondmusik og signalerer fart, og at programmet har noget, der skal "ordnes". For det andet er der "indslagsjangler", som adskiller nyhedsindslagene, de almene nyheder og *IQ* fra programmets øvrige elementer. På denne måde fremstår nyhederne som særlige og selvstændige. Jinglerne tjener altså først og fremmest til at lede lytterne "rundt" i udsendelsen, mens jinglerne ikke bruges til at orientere tilkommende lyttere om programmets identitet.

IQ består af to elementer, der er adskilt af en jingle: første del bringer nyheder om universitetet og nyheder om uddannelse generelt, mens anden del er en begivenhedskalender. Begivenhedskalenderen er p.g.a julen ret lille. I den sidste time er nyhedsdelen af *IQ* krydret med et interview med direktøren for *Niels Brock*. Netop *Niels Brocks* underskud er en af dagens hovedhistorier. Indholdet i nyheds- og informationsblokkene (*IQ*) virker statiske, dvs. fuld af redundans. I disse blokke gentager speakerne de samme nyheder uden megen variation eller fornyelse. Enkelte nyheder tilføjes dog fra første til sidste nyhedsudsendelse.

De almene nyheder er baseret på artikler fra aviserne og varer kun i få minutter. Prioriteringen af nyhederne er baseret på ungdomsrelevans: de unge: vold og druk og Metrobyggeriet, anden offentlig transport samt nyheder om gensplejsning. Desuden indeholder nyhederne en kort vejrudsigt. I anden time er *HTs* informationschef direkte igennem, hvilket signalerer at programmets egen nyhedsredaktion selv tager sager op (i modsætning til hvad man ellers ofte møder på andre lokalradioer). Informationschefen fortæller om orkanens indvirkning på trafikken. Som i *IQ* er der en del redundans i valget af historier.

Programmets sidste del er de forskellige indslag. I første time er der besøg af *Magasins* julemand, der i munter stil næsten et helt kvarter fortæller om sit job. Han elsker julen - for ham er det en glæde at gå på arbejde.

Interviewet handler om forskelle mellem børn og voksne og om de mange gode minder fra barndommen.

I anden time er der et interview med musikeren Josh fra *Type O' Negative* på næsten et kvarter. Dette interview er klippet sammen til en feature, der indeholder sekvenser af gruppens musik og korte statements: "you're listening to university radio.", længere interviewsvar og den kvindelige værts forklarende speaks.

Ligeledes i anden time er det internationale rock'n'roll band *Glory Box* i studiet for at fortælle om deres musik. Afbrudt af nyheder og musik interviewes bandet igennem 40 minutter og fylder således en stor del af programmet. Interviewerne stiller åbne, lidt bevidst naive spørgsmål, og det giver en rar, lidt pjattet og afslappet stemning.

Afsender-modtager

Værterne lægger hårdt ud med at ønske god morgen i meget frisk stil. Endelig er programmet sparket i gang - og det er lytterne så også, fremgår det af den meget friske værts pågående stemmeføring. "*Vi skal nok få dig i godt humør*", hedder det også. I slutningen af programmet ønskes lytterne en god jul og et godt nytår. I slutningen af interviewet med "julemanden" beder værterne ham om at ønske lytterne god jul, og det gør han med rolig og venlig stemme.

Programmets jingler orienterer lytteren i programmet, men man skal have hørt det før for at være sikker på tider og på de enkelte elementers funktion. Her bliver programmets præmis eller tone for underforstået, idet værterne ikke ekspliciterer den tilstrækkeligt.

Under *IQ*-nyhederne beder værterne lytterne om at bidrage med begivenheder, der måtte være relevante for studerende på Københavns videregående uddannelser.

Den høje grad af redundans og faste programstruktur indbyder lytterne til at springe

til og fra i løbet af programmet og alligevel nå at få de relevante nyheder og informationer med. De studerende kan "tune ind" for at lytte til en halv times relevant information og moderne musik i lytterfællesskab med værterne og andre studerende. De lange interviews fordrer dog en mere koncentreret lytning.

Programmets kvaliteter

Programmet som helhed virker godt forbedret og velorganiseret, og den musikalsk blandede stil danner, sammen med værternes rolige og rare stemmer, et afslappet og tillidsvækkende lydbillede. Afviklingstempoet er kvikt uden at være forceret, og de lange interviewsekvenser giver mulighed for fordybelse, men er på den anden side heller ikke så dybsindige, at de kræver høj koncentration af lytteren.

Programindholdet er varieret uden at være særligt komplekst, og det tilbyder nyheder og information på et niveau og af en karakter, så det må formodes at blive oplevet som relevant for målgruppen. I teknisk og formidlingsmæssig henseende er der ingen mislyde, og programmet lever dermed formæssigt op til de normer, som lytteren kender fra andre (professionelle) radiokanaler.

8.8. ITV - Indvandrer TV

ITV er hjemmehørende i Århus og har domicil i *Mediehuset*, et kommunalt støttet projekt, som også rummer *Århus Filmværksted*, *Mediehusets TV-station* og *Radio DÅB - Det åbne Båndværksted*. Som tidligere beskrevet er ITVs bærende idé at redegøre for og støtte indvandrernes synspunkter og kulturmønstre, men som det fremgår af det gennemgående navn på flere af magasinprogrammerne - *Rendez-vous* - skal udsendelserne også betragtes som et mødested for danskere og indvandrere. Af denne grund er sproget i de fleste udsendelser dansk, og hvor dette ikke er tilfældet, er der danske undertekster.

Vi har valgt tre udsendelser ud af de, som fik programtilskud, men af pladsgrunde vil de

to første kun blive beskrevet og karakteriseret i kort form.

8.8.1. Programmet Rendez-vous Potpourri
Udsendelsen stammer fra december 1999. Varighed 30 minutter. Dagens tema i magasinprogrammet er indvandrerkvinder i Århus og det former sig som en række små portrætter (3-5 minutter per person) af indvandrerkvinder, hvoraf nogle har opholdt sig i Århus i en lang årrække, mens andre kun har været her nogle få år. Både alders- og erhvervmæssigt er der stor spredning blandt de portrætterede kvinder.

I udsendelsen bringes de seks portrætter efter tur afbrudt af et længere indslag, hvor en af de portrætterede kvinder fortæller et eventyr om jaguaren. Dette brud skaber både afveksling og illustrerer et af de træk ved indvandrernes situation, som alle kvinderne omtaler, nemlig vigtigheden af at fastholde sin egen kulturelle identitet i mødet med danskerne. Desuden skabes der afveksling og små pauser i rækken af portrætter ved hjælp af korte musik- og billedstykker (jingles) eller korte foramtaler eller blot audiovisuelle præsentationer af kommende programmer (trailers).

De seks medvirkende indvandrerkvinder stammer fra Brasilien, Iran, Kurdistan, Mexico, Nigeria og Venezuela. Fælles for dem alle er, at de er godt integrerede i det danske samfund, og samtidig har de bevaret en klar bevidsthed om værdien af at fastholde egen kulturel identitet - og vigtigheden af at formidle den til danskerne, f.eks. gennem sang- og danseundervisning, oplæsning af eventyr el. lign. Alle er velformulerede og slagfærdige, og det er tankevækkende, at en gennemgående pointe er, at det er lettere for indvandrerkvinder end for -mænd at blive integreret og accepteret i det danske samfund.

Formmæssigt skiftes der mellem speak til kamera/interviewer bag kamera, med fraklippede spørgsmål og reportagebilleder/dækbilleder til speak, hvor billeder kom-

menterer eller illustrerer det sagte. Når der f.eks. tales om danske venner og danskernes måde at omgås hinanden på, vises der billeder fra en 'typisk' dansk havefest. Eller når temaet er mediernes fokusering på kriminalitet blandt indvandrere og flygtninge, vises der hurtigt klippede collager af avisoverskrifter, som på denne måde kommer til at kommentere speaken.

Udsendelsen virker meget gennemarbejdet og velkomponeret, og tempoet er dynamisk bl.a. på grund af de varierede dækbilleder, som anvendes fint til at forankre pointerne i deltagerens fortællinger.

8.8.2. Programmet *Rendez-vous: Aarhus Verdensnyheder*

Som titlen angiver, er dette program helliget nyheder fra hele verden - eller nærmere fra de områder, hvor redaktionens aktive frivillige programmedarbejdere stammer fra. Denne udsendelse er fra november 1999. Varighed 30 minutter.

Der er én studievært i hver redaktion, der læser nyhederne op på sit eget sprog. Både kvinder og mænd er værter, og de har samme nationalitet som deres respektive redaktioner. Det samme studie benyttes af alle redaktioner. Det er enkelt opbygget med en skærm (et stillbillede) i baggrunden, der viser noget af det, værterne fortæller om. Stillbillederne er relativt små og nogle gange svære at tyde. Nyhederne oplæses på nationalsproget og er forsynet med danske undertekster.

Redaktionernes nyheder kan næsten alle karakteriseres ved, at de har særlig relevans for de respektive lande. Således tager størstedelen af nyhederne udgangspunkt i problemstillinger, der vedrører hver enkelt redaktions nationalitet (f.eks. handler de palæstinensiske nyheder mest om palæstinensere). De fleste redaktioner forholder sig relativt neutralt til de oplæste nyheder, som næsten alle har en lidt officios telegramkarakter, dvs. ingen baggrundsanalyser eller

kommentarer forekommer. Kun den azerbajdjanske redaktion træder uden for dette mønster, da nyhedsoplæseren kommenterer et indslag ved at sige:

"Vi er naturligvis mod kriminalitet, men udenlandske kriminelle bør dømmes som danskere... det er forkert og racistisk at udvise en kriminel."

Udsendelsen fremtræder ikke umiddelbart så varieret i formen som *Rendez-vous Pot-pourri*: Indvandrerkvinder i Århus, men der skabes lidt afveksling gennem det mere kulturelt prægede indslag om sufi-dans, ligesom der ind imellem indsættes jingles, der præsenterer hver enkelt redaktion. Også i denne udsendelse lægges der vægt på forståelighed i kommunikationen, f.eks. gennem klar tekstning og skiltning i de enkelte indslag.

8.8.3. Programmet *Urbania*

Urbania er et magasinprogram om indvandrerkunst og -kunstnere i Århus. Programmet præsenterer sig i sin intro som "*Urbania - kunstmagasin*". Både navnet og introens collageagtige udtryk med blå-grå nuancer, udflydende, menneskelige konturer og en monoton, elektronisk underlægningsmusik antyder noget seriøst, lidt intellektuelt med et modernistisk - ja sågar - urbant præg.

Genre

Den selvvalgte genrebestemmelse "*kunstmagasin*" harmonerer meget godt med indholdet, som sigter mod at give et dybere indtryk af en mængde aspekter ved det overordnede tema. I denne udgave af programmet fra efteråret 2000 vises et portræt af den engelske kunstner Deryck McDonalds (DM) og hans virke. Portrættet fokuserer især på kunstnerens arbejder med akvarel og denne arbejdsproces frem for biografiske oplysninger, selvom dette tema også berøres. Strukturelt er udsendelsen bygget op omkring forskellige typer af sekvenser, der flettes ind i hinanden. Portrættet består således først og fremmest i DMs monolog, som dog stimuleres af en interviewer, der kun optræder på

lydsiden ved små stikord, men hvis tilstedeværelse alligevel er mærkbar, idet DM henvender sig til interviewerens gennem hele udsendelsen.

Form og indhold

Programmets struktur og tematiske sammenhæng virker gennemgående noget uklar. Den overordnede ramme består i, at DM i en række sekvenser fortæller om sig selv og sit arbejde. Dette afbrydes af et forløb, hvor han maler en akvarel af udsigten fra sit vindue, mens han fortæller uddybende om det, han er i færd med - teknik osv. Der klippes mellem sekvenser af disse forløb igennem hovedparten af udsendelsen. Endvidere illustreres en række af de temaer, DM omtaler på billedsiden ved sekvenser med indstillinger af hans værker. Ofte motiverer et klip til en ny type af kunstproduktion til, at der skiftes tema i monologen, f.eks. klippes der til en indstilling med et maleri af et havnemotiv eller en indstilling af en keramikfigur, hvorefter DM uddyber sit forhold til henholdsvis havne og lertøj.

Den fortælmæssige strategi virker meget associativ - man springer mellem temaer af meget forskellig karakter og refleksivitetsniveau og uden logiske overgange. F.eks. går man lige fra en beskrivelse af DMs uddannelsesmæssige baggrund til hans fascination af havnen som motiv - kun markeret ved et skift på billedsiden.

Grundlæggende bærer udsendelsen præg af, at information ofte præsenteres uden forankring i en samlende, klart præsenteret kontekst. Præsentationen af DM ved udsendelsens start foregår således blot ved at hans navn angives med skrift på skærmen. Øvrige oplysninger om hans identitet må seeren selv stykke sammen ud fra de tematiske spredte informationer, der løbende præsenteres.

Efter optakten introduceres temaet "De fire Årstider" ved at DM fortæller, at skitsen er til en serie med denne titel - et tema, der igen understreges på lydsiden med valget af

Vivaldis musikstykke af samme navn. Netop dette valg af musikalsk motiv er meget dominerende for udsendelsens udtryk, fordi det ligger næsten konstant under samtlige sekvenser i et loop og kun fader lidt ned indimellem - efter styringsprincipper, som er svært gennemskuelige. Effekten af denne underlægningsmusik er på grænsen til det enerverende, især fordi den ligger som et konstant lydteppe, også når kunstneren taler, så det faktisk besværliggør forståelsen. Virkningen er til tider temmelig pudsig, idet musikstykket undervejs ændrer karakter fra det lette til det mere bombastisk/dramatiske - en udvikling, der på ingen måde er afstemt med udsendelsens forløb. Hermed opstår der indimellem nærmest utilsigtede kontrapunktiske indtryk.

Den manglende indbyggede logik i fortællestrukturen betyder, at der ikke er en voldsom motivation for seeren for at hænge ved igennem udsendelsen - eller sagt på en anden måde: udsendelsen bliver let kedsommelig. Det interessersevækkende for seeren er sandsynligvis de mange viste eksempler på DMs kunstværker og hans tanker omkring dem. Men den flagrende fortællestruktur virker i modsat retning. Herudover er udsendelsen præget af en del mindre formbrud og fodfejl. Flere gange i løbet af udsendelsen opstår der mindre forståelsesmæssige vanskeligheder mellem interviewerens og DM - f.eks. hvor DM "falder ud" af sin monolog og spørger "hvad er big headed på dansk?" og interviewerens svarer "big hvafornoget?". Lignende skønhedsfejl forekommer flere gange, og det kan undre, at de ikke er bortredigerede. Dette træk er dog på ingen måde meningsforstyrrende. Mere graverende er det, når DM et par gange refererer til og reflekterer over nogle hændelser eller fænomener, som ikke forklares nærmere: f.eks. en række tv-udsendelser om kolonihavehuse.

De mest problematiske formbrud foreligger imidlertid på redigeringsniveauet. Udover de beskrevne gener ved den uklare vinkel over-

holdes de gængse konventioner for fremstillingsformen i levende billeder ikke konsekvent. F.eks. klippes der pludselig hen mod udsendelsens slutning til en række indstillinger med ophængte malerier, som i deres non-figurative, koloristiske udtryk og den benyttede maleteknik er vidt forskellige fra dem, der er blevet præsenteret hidtil. Hermed introduceres der i den allersidste sekvens et helt nyt visuelt tema, hvilket rejser en række spørgsmål. Mest nærliggende må man spørge sig selv, om billederne er DMs?

I denne udsendelse er det svært at gennemskue afsenderens plan med udsendelsen, hvilket i allerhøjeste grad virker forstyrrende for seeren.

Afsender-modtager forholdet

I udsendelsen er der ingen direkte henvendelser til seeren. DMs monolog/delvis dialog med interviewerens udgør den overordnede henvendelsesform i udsendelsen. Udover introen, der fastslår programmets identitet, og den skriftlige præsentation af kunstnerens navn er der ingen træk, der forankrer udsendelsen kontekstuel. Det vil sige, at udsendelsen faktisk stiller ret store krav til seerens evne til at afkode formmæssige træk og konventioner, som samtidig ikke bliver overholdt til fulde.

Programmets kvaliteter

Udsendelsen orienterer sig klart mod sit omgivende miljø i Århus med flere konkrete referencer til forskellige steder i byen: "bag banegården", hvor DMs skitserede udsigt er at finde, og grøntsagsmarkedet på Ingerslevs Boulevard, hvor han har fundet motiver til en anden billedserie. Indvandrerrespektet kommer frem ved, at intervieweren taler dansk med kraftig accent - og DMs sprog er ligeledes præget af accent, da han er tilflytter fra Liverpool. Selve tilflytningstematikken uddybes imidlertid ikke videre. Dog inddrages indirekte en kulturmødetematik med overvejelser over det specifikt danske - den danske himmel/lys og især den danske kolonihavekultur, som DM oplever

som en af de "*dejlige ting ved Danmark*". Vægtningen af den lokale tematik såvel som kulturtematikken er imidlertid underlagt den overordnede kredsen om kunsten og det kunstneriske virke, hvorfor udsendelsen må karakteriseres som orienteret mod et interessefællesskab ("community of interest"), snarere end det omgivende lokalsamfund ("community") i sit hele.

Den noget uklare intention med programmet gør det svært at indkredse målgruppen. Overordnet er der tale om kunstinteresserede voksne, som ikke blot vil underholdes, men fordybe sig lidt mere på et niveau, der kræver en vis refleksivitet, f.eks. diskussionen om den kraft, der motiverer kunstneren eller kunstnerens rolle i det moderne samfund. Udsendelsen er således smal i sit publikumssigte, men har dog har klart et informativt aspekt, i og med at man indføres i forskellige aspekter af akvarelmaleriet som kunst. Man fornemmer, at der fra afsenders side næres et ønske om at vække til eftertanke, men også at inspirere til æstetisk nydelse og i sidste ende afslapning. På trods af udsendelsens uklarheder virker det som om, afsender arbejder ud fra en kulturelt orienteret og socialt forpligtet målsætning om at producere en oplysende og interessevækkende udsendelse, der kan sætte tanker i gang hos seeren. Men manglen på tydelig komposition, den springende, associative fortællestil og de forskellige tekniske og æstetiske fejl (f.eks. underlægningsmusikken) gør, at udsendelsen som helhed ikke fremstår som særligt vellykket.

8.9. KKR/TV

KKR/TV er en kristen kanal, der siden 1984 har sendt på *Kanal København* (Kanal 23) i de seneste par år med fem timer om ugen, heraf en del genudsendelser. Stationen har til huse i *Københavns Kristne Kulturcenter*, der rummer 12 medievirksomheder inden for samme interessesfære. *KKR/TV* sender fortrinsvis programmer med et kristent livs- og menneskesyn, men også programmer af mere almen karakter.

Vi har udvalgt et program af hver type til nærmere analyse.

8.9.1. Programmet Parvis

Udsendelsen blev bragt i 1999. I *Parvis* diskuterer og samtaler en gruppe bestående af fire ægtepar i forskellige aldre om aftenens emne, "forældretid". Tilsammen repræsenterer de forskellige forældregenerationer og forskellige erfaringer med det at have børn og indgå i et familiefællesskab. Forældretid skal forstås som tiden til sig selv og tiden til hinanden i et ægteskab med børn. Størstedelen af programmet udgøres af tre diskussionsrunder, hvor de to første beskæftiger sig dels med den fælles forældretid, og dels med den individuelle forældretid. Den sidste diskussionsrunde afslutter programmet, og her har samtalen mere karakter af en opfordring til seeren om selv at tage affære, hvis man har behov for forældretid af både fælles og individuel art.

Mellem diskussionerne vises en sketch med det unge par Kenny og Sandra, der forgæves forsøger at hygge sig foran tv-skærmen, men konstant afbrydes af deres skrigende baby. Sketchen fungerer i den overordnede opbygning af programmet som et 'break' mellem diskussionen af de forskellige aspekter af begrebet forældretid. Samtidig er sketchen et forsøg på en humoristisk illustration af behovet for forældretid, der behandles mere seriøst i diskussionsrunderne.

Genre

Parvis kan ses som en blanding mellem et debatprogram og et talkshow, da programmet låner elementer fra begge genrer. Begrebet "forældretid" er til debat i programmet, og der er således megen fokus på de medvirkendes holdninger til og erfaringer med emnet. Dog må man sige, at det uformelle præg og den selskabelige stemning i programmet og det, at samtalen ofte drejer sig om personlige og private oplevelser, leder tankerne hen på talkshowgenren. Denne er netop kendetegnet ved det selskabelige element og iscenesættelsen af den personlige samtale.

Form og indhold

I starten af udsendelsen forsøger de to værter at introducere aftenens emne på en frisk måde, men det hæmmes af, at replikkerne virker stive og indstuderede. Den kvindelige vært snubler over ordene i sine 'replikker', og den mandlige vært står lidt utålmodigt på spring og kan knap vente med at få afleveret sine 'replikker'. Værterne sidder derefter i hver sin lænestol, mens de på skift forklarer, hvad der menes med "forældretid", og hvorfor "forældretid" er vigtig både i ægteskabet og familien. Værterne virker meget bundet af deres stikordskort, hvilket gør at introduktion til udsendelsen får karakter af 'oplæsning' til kameraet.

Således bærer værternes fremtræden i den indledende del af programmet præg af, at de tydeligvis ikke er scenevante. Denne usikkerhed kan medføre, at seeren indledningsvis opfatter deres fremtræden som opstillet og kunstig i et program, der netop beskæftiger sig med det menneskelige og almindelige.

Efterhånden som gruppediskussionerne går i gang, slapper værterne dog mere af. Under samtalerne varetager særligt den mandlige vært en traditionel værtsfunktion, der resumerer og kommer med aktive indspil til diskussionen. Det holder diskussionen i gang, og man kommer godt rundt om aftenens emne. Den kvindelige vært forholder sig derimod mere passiv og lyttende. Den mandlige værts indspil består f.eks af uddybende spørgsmål til de medvirkendes forskellige udsagn: "*Men hvad laver I så, når I skal have forældretid?*" Ligeledes forsøger han med mere undersøgende spørgsmål at åbne for de medvirkendes holdninger og oplevelser: "*Finn, har du aldrig tænkt på at tage ud at fiske for dig selv. Uden Jonna og børnene?*"

Selvom den mandlige vært med sine indspil sørger for at holde diskussionen i gang, virker diskussionerne i programmet ikke værtsstyrede. Det skyldes, at de medvirkende ofte reagerer på hinandens udsagn. De medvir-

kende forekommer at være trygge ved situationen, værterne og hinanden i en sådan grad, at man fristes til at tænke, at de muligvis kender hinanden i forvejen. Interaktionen i programmet flyder derfor frit og naturligt og minder i sin form om en uformel, hverdagsagtig samtale.

Det er i den forbindelse værd at bemærke, at de to værter er gift med hinanden og derfor kan ses som værter i mere end én forstand. Studiet er ikke deres hjem, men gennem samtalens og samværets uformelle og hverdagsagtige præg, får man indtrykket af, at diskussionen lige såvel kunne have fundet sted dér.

Den mandlige vært træder ud af rollen som vært, da han i anden del af gruppediskussionen fortæller indgående om sine egne oplevelser omkring det at tage sig tid til sig selv. Spørgsmålet er, om det har en negativ virkning på programmet. Tværtimod tilføres programmet måske en ekstra grad af at være vedkommende og oprigtigt, da både værter og medvirkende fremstår som de mennesker, de nu engang er. Hvis det er tilfældet, styrkes mulighederne måske også for seerens indlevelse og identifikation, hvilket kan ses som en kvalitet i et program, der har til hensigt at beskæftige sig med emner og problemstillinger fra seerens egen, nære verden.

Kameraindstillingerne viser med få undtagelser konsekvent de medvirkende gæster i studiet i halvnær. Værterne ses oftest i halvtotal, undtagen når de bidrager med personlige erfaringer, hvor de ligesom gæsterne ses i halvnær. Brugen af beskæringer spiller en rolle for modtagerens relation til den afbillede person. Jo tættere en person befinder sig på modtageren, desto større er muligheden for at videregive et 'nært' indtryk af denne person. Brugen af kameraindstillinger går således fint i spænd med den intime og personlige snak, der præger programmet.

Det langsomme klippetempo gør, at programmet er præget af ro. Der er fokus på

emnet og interaktionen mellem de medvirkende og de to værter. Diskussionen i studiet er klippet, så man skiftevis ser den talende i halvnær og andre af de medvirkende eller værterne, som med kropssprog og mimik signalerer, at de lytter engageret. På denne måde understreges programmets karakter af en personlig face-to-face-samtale, som seerne vil kunne genkende fra deres egen hverdag.

Formen virker således understøttende på indholdet og henvendelsesformen i programmet, hvor stemningen i studiet i sine bedste øjeblikke forekommer intim, personlig og hverdagsagtig. Gennem kameraindstillinger og krydsklip mellem talende og lyttende personer lægges der vægt på at give indtrykket af den personlige samtale, hvor de medvirkende og værterne overholder hverdagens regler for høflig konversation og både taler og lytter engageret til hinanden.

Med hensyn til kameraføringen i programmet, forekommer der dog en række fejl, som giver programmet et lidt ubehjælpsomt præg, og gør at formen kan siges at modarbejde indholdssiden. Der er flere gange tale om, at kameraet under bevægelse 'mister' den talende person, så man hører en stemme, men ikke får forankret denne stemme til en person i studiet. Ligeledes forekommer der lettere rystede billeder og små zoombevægelser med kameraet, hvor kameramanden tydeligvis forsøger at finde den passende indstilling. Ligeledes aner man flere gange skyggerne af kamerafolk i baggrunden, og i et enkelt tilfælde ser man endda en kameramands hånd 'ligge' på reolhylden bagved en af de medvirkende gæster.

Det kan virke forvirrende og distraherende på seeren, hvilket kan gå ud over programmets intention om at tilstræbe en interaktion, der forekommer almindelig og hverdagsagtig.

Studiet er bygget op omkring fire siddegrupper, der er placeret i hestekoform. Bag-

ved hver enkelt siddegruppe aner man en reol, hvorpå der befinder sig en række objekter, man normalt vil finde i en dagligstue i et privat hjem. Blandt andet ser man tre bøger, en vase med blomster, et sort-hvidt foto i en skifteramme (det samme som i startjinglen), to glas og en henslængt avis.

Studiets opbygning leder tankerne hen på i en ganske almindelig stue i et privat hjem, hvorved opbygningen skal virke understøttende for den tilstræbte personlige, dagligdags og uformelle interaktion i programmet.

Afsender-modtager

I det indledende oplæg til programmet er der tale om en direkte henvendelse til seeren fra værternes side. For det første bruges der flere gange en personlig form ved anvendelsen af et inkluderende 'vi' i beskrivelsen af begrebet "forældretid". Brugen af ordet 'vi' signalerer et forventet forståelsesfællesskab med seeren omkring det at have behov for hinandens selskab uden børnene samt behov for individuel tid i ægteskabet. Dermed signalerer programmet også, hvem dets kerneseere er: yngre forældrepar, der kan identificere sig med problemstillingerne.

I det indledende oplæg mimer begge værter desuden flere gange direkte øjenkontakt med seeren, men i resten af programmet henvender de sig ikke til seeren, der derfor må siges at indtage en rolle som publikum i forhold til gruppediskussionerne i programmet.

Programmet gør senere direkte opmærksom på sin viden om den forudsatte modtagers tilstedeværelse. I seks tilfælde henvises der til *KKR/TVs* internetadresse, hvor seeren opfordres til at deltage i debatten om aftenens emne.

Det eksplicitte forsøg på at skabe kontakt til seerne kan ses som en forventning eller forhåbning fra stationens side om, at seerne er blevet grebet af diskussionen i studiet og selv har behov for at komme til orde. I direkte

forlængelse heraf kan man sige, at programmet søger at række ud over sine egne rammer ved dels at give udtryk for, at man ønsker at sætte en debat i gang, og dels ved at forsyne seerne med et forum, hvor en sådan debat kan finde sted.

Diskussionen i studiet afsluttes ikke, men fades ud mens personerne fortsætter med at tale sammen. Hermed signalerer programmet, at diskussionen ikke er afsluttet, men kan fortsætte i seernes hjem - eller på *KKR/TVs* hjemmeside.

Programmets kvaliteter

På trods af de formelle fejl, som kan påvises i analysen, må udsendelsen som helhed betragtes som kommunikativt velfungerende. Den placerer sig genremæssigt tæt på både talkshowet og debatprogrammet, men er nok tættest på talkshowet, da deltagerne ikke synes at have nogle bestemte synspunkter eller dagsordner, de skal forfølge. Emnet som sådan er i centrum for en fælles diskussion og afklaring baseret på personlige erfaringer. Selvom programmet ikke rummer nogen form for forkyndelse, nævnes Bibelen og Gud dog flere gange, ligesom der er megen snak omkring 'åndelig energi' i programmet. Programmet sendes på en kristen kanal, og derfor må den primære målgruppe antages at være kristne forældrepar. Men på den anden side kan programmets emne og stil også antages at appellere mere bredt til unge forældrepar, som har behov for eftertanke og inspiration i forhold til sit eget parforhold og familieliv.

8.9.2. Programmet Broernes By

Programserien *Broernes By* er på otte afsnit, som *KKR/TV* modtog programtilskud til i 2000. Den fortæller om København som 'broernes by', både i overført betydning og i praktisk forstand. Formålet med programserien er at berette om de personligheder, bygninger, begivenheder - eller broer - der har tjent til at bygge kulturelle, handelsmæssige, religiøse eller menneskelige broer.

Denne 'bro-metaforik' udmønter sig i programmerne ved, at programværtten, Hans P. Pedersen, tager seerne med rundt i byen og fortæller om interessante steder fra byens dannelse og frem til i dag og på lokaliteterne interviewer en række eksperter: historikere, guider og forskere.

Genre

Broernes By kan betegnes som et historisk magasinprogram. Programmet vil formidle viden om seernes lokalmiljø, København, og give indblik i de historier og facts, der knytter sig til en række af de bygningsværker, monumenter og mindesmærker, københavnere stifter bekendtskab med i deres dagligdag. Indslagene har karakter af ekspertinterviews med de historisk kyndige, der fyldigt fortæller historien om og betydningen af den kirke eller det monument, man nu er nået frem til under vandringen op gennem byens historie. Tonen er seriøs, og der lægges op til koncentration, samtidig med at programmet giver sig tid til at gå i dybden og lade de medvirkende tale ud.

Historiske facts og fortællinger er i centrum, og der er ikke levnet megen plads til underholdende sidespring. *Broernes By* kan minde lidt om Piet Van Deurs historiske programmer på DR, både i kraft af rejsen i historien og den levende og engagerede fortælle måde fra eksperter og programvært. Forskellen ligger i det kristne grundsyn, som findes i *Broernes By*.

Form og indhold

Programværtten Hans P. Pedersen spiller en central rolle i programmet. Han optræder som den nysgerrige opdagelsesrejsende. Han fortæller oftest, mens han til fods guider seeren rundt i byens historie. Han optræder primært ivrigt nikkende og lyttende, når interviewpersoner beretter. Hans opgave er at ægge gæsterne til at fortælle. Han er primært aktiv i forbindelse med de meget detaljerede speaks, der tyder på stor research. Endvidere har han et par sekvenser, hvor han alene indfører seeren i historiske fakta

om blandt andet kirkens betydning for opførelsen af universitetet og for etableringen af et social- og sygehusvæsen. Her filmes han i hastige skridt af sted fra den ene bygning til den anden i Københavns midtby, mens han hurtigt fortæller om de bygninger, han passerer eller introducerer seeren til det næste bygningsværk. Disse gåture fungerer som overgangssekvenser og understreger, at vi nu skal videre i bybilledet (og i teksten). Værtten er meget vidende og velforberedt. Men engang imellem skal der siges for meget på for kort tid, og der kan hans interaktion med interviewpersonerne virke lidt for indstuderet.

De interviewede i programmet er velbevandrede i de historiske fakta og gode fortællere. F.eks. virker biskoppens beskrivelse af reformationsstatuen og historien om reformationen levende, idet han leverer de historiske facts om reformationens gang som små 'fortællinger'. På samme levende måde fungerer Henning Petersens beretninger om *Vor Frue Kirkes* tilblivelse og de arkitektoniske og kunstneriske stridsmål, der var om bygningsværket.

Programmet veksler mellem korte mellemsekvenser med musik og billeder, værtens forklarende speaks og lange interviews/fortællesekvenser med relevante personer.

Det er bemærkelsesværdigt, at der til flere af sekvenserne bruges steady-cam, som med sikker hånd følger værtten og de folk, han interviewer, og det giver et professionelt indtryk. Eksempelvis i indslaget om *Vor Frue Kirke*, hvor kameraet følger værtten og historikeren Henning Petersen fra kirkens kælder, op ad trappen og hen ad skibets midtergang uden klip. Her er de to og deres samtale i fokus. Enkelte gange søger kameraet dog rundt i rummet for at give seeren en fornemmelse af stedet.

Billedsiden er hovedsageligt koncentreret om værtten og hans historiske medhjælpere, der bevæger sig rundt i eller rundt om det

pågældende bygningsværk, men søger som sagt også at give seeren en visuel oplevelse af stedet. Enkelte gange suppleres billedsiden med tegninger af omtalte bygningsværker, som ikke længere eksisterer.

Musikken, stemningsbillederne og den langsomme klippertyme understøtter den rolige og seriøse tilgang til det historiske og kirkelige stof.

Udsendelsens overvejende rolige og langsomme form betyder, at man som seer ikke bliver distraheret af formmæssige finesser, men kan koncentrere sig om det indholdsmæssige i programmet. Dette må imidlertid også siges at kræve betydelig koncentration, idet programmet er særdeles indholdsmættet.

Tempoet i udsendelsen er på en og samme gang langsomt og hurtigt. Langsomt i den forstand, at de historisk kyndige får lov 'at tale ud' uden væsentlige afbrydelser fra værtens eller klipperens side. De temmelig detaljerede beretninger om bygningsværkerne og historierne bag får lov at stå uden skæve vinkler, hurtigt klip eller andre fiksfakserier.

Afsender-modtager

Hans P. Petersen er seerens rejsefører og understreger dette gennem direkte øjenkontakt med seeren i programmets indledning, afslutning samt i de mellemsekvenser, hvor han er alene med seeren. I sekvenserne, hvor værten interviewer de historisk kyndige, forbliver fokus dog på deres samtale uden nogen form for direkte henvendelse til seeren. Seeren er snarere vidne til deres samtale.

Det er af og til forvirrende, at programmets præmis ikke udtales eksplicit til seeren. Programmet starter lige på og hårdt uden nogen form for teaser eller fastlæggelse af overordnet ramme. Dette kan dels besværliggøre en motivering af modtageren til at blive hængende og se programmet, dels bliver det vanskeligt for seeren at få øje på sammenhængen mellem de efterfølgende sekvenser.

Overordnet set er programserien meget indholdstung. Der er mange informationer om personer, begivenheder, årstal og bygningsværker fra start til slut, og det kan være svært at holde rede i dem, da de flyder som en lind strøm fra værtens og de interviewedes mund og ikke følges op af tekst eller andre visuelle hjælpemidler. Man skal med andre ord holde tungen lige i munden, hvis man vil forsøge at holde rede i de historiske data.

Programmets kvaliteter

Programserien er produceret af en kristen kanal. Dette proklameres dog ikke eksplicit i programmet, ligesom det ikke er direkte forkyndende eller lægger eksplicit vægt på kristne emner udover selve stofsektionen. De kristne budskaber ligger implicit i programmet, idet værtens forståelser, fortolkninger og spørgsmål lægger vægt på det menneskelige aspekt og på religionens rolle.

Programseriens 'modellæsere' er derfor ikke nødvendigvis kristne, men snarere historisk interesserede, da det overvejende er det lokalhistoriske, der er fokus på i programmet.

Broernes By er et fint eksempel på, hvordan godt researchede og omhyggeligt producerede lokal-tv-programmer form- og indholdsmæssigt ikke adskiller sig væsentligt fra det, man finder på de større, professionelle kanaler.

8.10. TV Halsnæs

På kabelnettene i Frederiksværk og Hundested kommuner sender tre lokale tvstationer på deres egen kanal. Udover *TV Halsnæs* er det *Fjord TV*, *TV Nordkysten* og *TV Skævinge*, som deler sendetiden imellem sig og som desuden har lavet en intern rollefordeling, hvor man har aftalt at dække forskellige aspekter af lokalsamfundet. *TV Halsnæs* står således for at dække de lokale kulturbegivenheder samt lokalhistorisk stof. Programmerne er ofte af op mod en times varighed og er altid optaget on location. Stationen har intet studie og vil heller ikke have et. Derudover bruges en del af stationens sendetid på at transmittere sportsskampe,

byrådsmøder og udsendelser, der tager aktuelle emner op, f.eks. den årlige *Fiskefiletfestival*, en lokal naturklagesag eller erhvervsproblemer forbundet med Hundested havn.

8.10.1. Programmet Ko nr. 1220

Ko nr. 1220 handler om en lokal landmands hverdag og forhold til naturen, og denne handling sættes af speakeren ind i en kulturhistorisk ramme: landbrugets udvikling henimod øget effektivisering og computerstyring. Det blev produceret i 1999 og udsendt flere gange i løbet året.

Ko nr. 1220 varer 35 minutter og har form som et interview med en lokal landmand, Søren Jensen. Programmet er optaget på Søren Jensens landbrug, og det består af fem interviewsekvenser, hvoraf de fire er af fem minutters varighed og det sidste 10 minutter. De fem sekvenser fremstår som afsluttede dele i sig selv med hvert sit tema og hvert sine fysiske omgivelser, hvorfra dækbillederne og enkelte reportageelementer er filmet. Første del er generelle betragtninger omkring landmandens forhold til køerne og naturen. Derefter omhandler anden del landmandens mere administrative arbejde. Disse to foregår begge på græsmarken, hvor de to medvirkende er omgivet af køer. I tredje interviewdel rykker man ind i malkestalden og taler om malkningen, i fjerde del befinder man sig i kontrolrummet bag malkestalden og taler om computeren, og endelig i sidste del foregår interviewet i stalden og omhandler mere generelle betragtninger omkring dagens og fremtidens landbrug.

Genre

Ko nr. 1220 trækker på dokumentargenren, men benytter ikke klassiske dokumentariske træk som sted- og persontilkendegivelser. Således præsenteres landmanden, programmets hovedperson, først med navn i creditlisten. En gennemgang af temaer og indholdet viser også, at *Ko nr. 1220* ikke gør brug af de interviewroller, som typisk vil findes inden for dokumentargenren (fødselshjæl-

per eller kritiker), og man kan derfor karakterisere programmet som en blanding af lige dele "blød dokumentar" og et portræt.

Form og indhold

Programmet er opbygget således, at man begynder med en samtale om naturen, som ifølge introspeaken er det oprindelige og ideelle fikspunkt for landmanden, og så bevæger man sig både emnemæssigt og fysisk længere ind i det automatiserede, moderne landbrug. Således ender programmet efter en gennemgang af malkecomputeren og perspektiverne for satellitstyret landbrug med en betragtning om, hvorvidt det vil være nødvendigt for fremtidens landmand overhovedet at bevæge sig uden for en dør.

Denne struktur underbygger programmets præmis, som er at undersøge, om den moderne landmand føler sig fremmedgjort i forhold til naturen. Præmissen bygger på en forfaldstankegang om, at en gang var alting så dejligt og idyllisk ude på landet, og i dag er det hele blevet automatiseret og 'Big Brother-agtigt'.

Dette slås fast i introspeaken og forfølges udsendelsen igennem via interviewerens spørgsmål og kommentarer: "*Det er godt, at de køer har noget græs at gå på, ellers var det lidt for computeriseret det hele*".

Det billede, som interviewereren Sven Berg tilsyneladende har af fortidens landbrug, viser en glad landmand, som kender navnet på alle sine køer, og som græder, når familien - af nød naturligvis - bliver nødt til at slagte en af dem. Hverdagen på gården er godt nok slidsom, men den er til gengæld også festlig og fuld af liv, og om aftenen er der altid tid til lidt hygge. Om sommeren går bonden en aftentur - bare for at snuse til luften og se på Arresøen - og om vinteren sidder hele familien samlet foran pejsen.

Forfaldstankegangen og idylliseringen af fortiden gennemsyrrer hele programmet på den måde, at både interviewerens og Søren

Jensens roller defineres herudfra. Intervieweren, Sven Berg, fungerer på det nærmeste som anklager eller skeptiker - ikke så meget i de konkrete spørgsmål - men mere i hele sin attitude. Ud fra en analyse af de stillede spørgsmål i *Ko nr. 1220* kan man hverken kalde Sven Bergs interviewstil for "kritisk", "fødselshjælper" eller "mikrofonholder", idet han på den ene side ikke konfronterer Søren Jensen direkte, og på den anden side er for aktiv og skeptisk til at fremstå neutral. På grund af den skeptiske attitude Søren Jensen bliver mødt med, er mange af hans svar udformet som forsvar - for eksempel beklager han, at han slagter det malkekvæg, som ikke kælder tilstrækkeligt. Interviewformen har således dels karakter af et forhør/forsvar og af en samtale, hvor også interviewerens egne holdninger kommer til udtryk. Men om interviewereren har valgt sin attitude eller virkelig står inde for den klare skepsis over for landbrugets teknologisering og automatisering, får man ikke et helt klart billede af, og det giver samtalen en vis dynamik, som dog bremses af, at Søren Jensen uanset baggrunden for spørgsmålene tvinges ud i en gennemgående forsvarsposition.

Intervieweren søger programmet igennem at få bekræftet sin tese om den fremmedgjorte landmand og bryder nærmest ud i jubel, når det lykkes den rare Søren Jensen at afkræfte fordømmen: "*Nåh, så det er ikke sådan, at I aldrig rører ved dem? (...) Det er næsten ligesom malkepigen i gamle dage. (...) Nårh! Det er rart at se, at der stadig er noget, der foregår med hånden*". Disse udsagn får researchen forud for programmet til at fremstå mangelfuld - *TV Halsnæs* ønsker ikke at bevise en påstand - blot at få be- eller afkræftet en dom. Og det lykkes faktisk Søren Jensen delvis at afkræfte fordømmen om 'Big Brother'-landbruget, idet han f.eks. giver udtryk for at kunne kende sine køer og for at glæde sig over at udføre et erhverv, som afhænger af årstidernes skiften. Han må desuden gentagne gange korrigere Sven Bergs Morten Korch'ske landbrugsidyl. *TV Halsnæs* holder dog fast i sin præmis programmet igennem,

og den implicite konklusion bliver fremdeles den, at landbruget bliver stadig mere automatiseret og fjernstyret, og den enkelte bondes tilknytning til naturen bliver stadig løsere. Men det tegner dog ikke helt skidt, for han skal stadig uden for en dør for at udføre sit arbejde. At denne konklusion er lidt vævende, understreges af programmets ukonkrete undertitel: "*Den moderne bonde har sit eget forhold til naturen*".

Programmet er formmæssigt meget enkelt, både teknisk og æstetisk. Lydsiden består næsten udelukkende af reallyd fra interviewet med Søren Jensen bortset fra en indledende og en enkelt sammenkædende voice-over indtalt af Sven Berg. Der er således ikke benyttet nogle postproduktionelle effekter, såsom underlægningsmusik eller indlæggelse af ren baggrundslyd - det første billede (af en ko naturligvis) efter introen er således helt uden lyd, hvilket får én til pille nervøst ved fjernbetjeningens volumen-knap. På samme måde er der heller ikke anvendt effekter på billedsiden bortset fra introen og outroen, som består af en simpel sort/hvid grafik.

Udsendelsen er filmet med et enkelt håndholdt kamera, som hovedsagelig laver en halvnær af interviewpersonen. Kameraet er aldrig vendt direkte mod Sven Berg, men han ses et par gange i glimt fra siden og bagfra. Til tider følger kameraet handlingen rundt omkring eller panorerer til et for samtalen relevant emne - som regel en ko. Hver interviewdel indledes med et langt nærbillede, hvorefter der zoomes eller panoreres til interviewet. Disse lange indstillinger uden lyd giver et øjebliks ro, når man bevæger sig fra et interviewemne til et andet eller fra et rum til et andet.

Generelt er tempoet i programmet langsomt - både som resultat af langsom artikulation og på grund af de meget lange indstillinger og få klip. Der klippes i alt ni gange på 35 minutter og den længste indstilling varer 11 minutter og tre sekunder. Som kompensati-on for det langsomme klippetempo skal det

dog siges, at kameraet bevæger sig meget, men det er stadigvæk ikke for overdrevet at kalde *Ko nr. 1220* for et decideret langsomt program.

Afsender-modtager

Der er ikke på noget tidspunkt imiteret øjenkontakt med seeren eller en programvært, som byder modtageren velkommen. Den eneste gang seeren tiltales direkte, er i Sven Bergs introspeak, hvor programmets problemstilling præsenteres. Man får således lov til at være med som tilskuer til begivenhederne, men ikke som gæst. En indirekte inddragelse af seeren i samtalen finder sted, når interviewerens omtaler 'byboerne', som nok vil finde blomsterne kønne og kalvene nuttede, og her sker dels en markering af, hvem målgruppen er, og dels finder der en indirekte henvendelse til seeren sted: "*Det her vedrører også dig som bybo.*"

Programmet formidler et indtryk af landmandens hverdag, og vi følger ham før, under og efter aftenmalkningen, hvilket giver *Ko nr. 1220* en tidslighed, som sætter seerens egen tid i perspektiv.

I og med at programmet er så langsomt, lægger det op til en afslappet modtagesituation, hvor seeren er interesseret i at hente stof til eftertanke. Den primære målgruppe for programmet er lokale borgere med en interesse for den lokale landbo-historie og -situation - måske folk lidt oppe i alderen, som har sympati for synspunktet om de næsten ubetinget gode, gamle dage.

Programmets kvaliteter

Ko nr. 1220 glimrer ikke ved afveksling og dynamik. Det er som nævnt et langsomt program, og deri ligger dets væsentligste kvalitet, måske fordi de enkle formmæssige principper er valgt med omhu og følges konsekvent.

Programmets forankring i lokalsamfund kan primært tilskrives, at interviewet er foretaget med en lokal landmand, som er født og

opvokset på ejendommen. Hans dialekt er også umiskendelig lokal. Dertil kommer, at han er en god fortæller, som virker ærlig og nuanceret i sine svar på interiwerens ofte bombastiske programerklæringer. Udover at fortælle Søren Jensens historie, handler programmet også om den lokale naturs skønhed og rigdom, og om produktionen af egnens fødevarer.

Der er således ikke noget 'glimmer', som skygger for menneskene i programmet - det virker upoleret og ærligt. Men i kraft af sin præmis - den unuancerede skepsis mod landbrugets teknologisering -virker det måske ikke just som brobygger mellem egnens "byfolk" og landbruget som erhverv.

8.11. TV Samsø

Samsø er et lille, geografisk afgrænset lokalsamfund med ca. 4000 indbyggere med en relativt høj gennemsnitsalder, og ved siden af *TV Samsø* findes også trykte lokalmedier: *Samsø Posten*, *Samsø Weekend*, en kommerciel lokalradio: *Radio Samsø* og Samsøportalen www.samsø.com. Af alle disse lokalmedier er *TV Samsø* det eneste ikke-kommercielle.

Man kan inddele kanalens programtyper i tre hovedkategorier: kulturprogrammer, hverdagsstof og nyheder. Udover *Vinduet*, som er et traditionelt nyhedsprogram, sender kanalen også andre typer programmer i kategorien nyheder/aktualitetsstof. Det kan for eksempel være en transmission fra en paneldebat om euroen på *Samsø Højskole* eller interviews med samtlige kandidater til byrådsvalget.

TV Samsø sender ikke-kommercielt lokal-tv på Samsø officielt i tidsrummet mellem kl. 20 og kl. 21 på hverdage med en gennemsnitligt ugentlig sendetid på fire timer, men reelt på varierende tidspunkter og med hyppige genudsendelser. Vi har udvalgt to udsendelser, som fik programtilskud i 2000.

8.11.1. Programmet *Vinduet*

Vinduet er titlen på *TV Samsøs* nyhedsprogram, som sendes to gange om ugen i varierende længde, afhængig af stofmængden.

Genre

Denne version af *Vinduet* er inddelt i tre indslag: et om kommunal budgetoverskridelse, et om integrationspolitikken på Samsø og et afsluttende indslag, som rejser spørgsmålet om, hvorvidt Samsø kommune skal lægges sammen med en anden østjysk kommune. Der er i alle tre tilfælde tale om aktuelle, kommunalpolitiske emner. Reporteren er Gita Schumacher, som dog kun ses ganske kort, da alle indslag er udformet som interviews on location med enten kommunalpolitikere eller 'almindelige' samsinger, og der er således ingen visuelle studieoptagelser. Udover at Gita Schumacher foretager interviewene, er det også hende, som står for op- og nedlæg samt forklaringer undervejs i et indslag. Disse sekvenser er udformet som voice over (postproduktion i studiet) til billeder af rådhuset, kontordamer, o.lign.

Disse træk viser, at programmet kan karakteriseres som en nyhedsudsendelse i traditionel forstand: overskrift, problemstilling, uddybning, (evt. opsummering). Sammenlignet med nyhedsudsendelser på landsdækkende og regionale stationer, adskiller *Vinduet* sig dog ved ikke at benytte sig af nyhedsoplæsning i studiet, og Gita Schumacher fungerer heller ikke som en egentlig vært, som byder velkommen, præsenterer nyheder, el. lign. - hun er reporter i marken, og værtsfunktionen varetages af en jingle i programmets start.

Form og indhold

Gita Schumacher har forskellige funktioner i programmet: dels er hun seerens guide, som i form af op- og nedlæg samt forklaringer undervejs i indslaget binder de forskellige interviews sammen og holder fokus på indslagets plot. Hun støtter også seeren ved for eksempel at læse budgettet for den kommunale integrationsindsats højt med klar og

tydelig stemme. Men derudover fungerer Gita Schumacher også som seerens eller 'den almindelige samsings' talerør, når hun interviewer de lokale politikere og meningsdannere. I interviewet med borgmesteren, John Sander Petersen, om budgetoverskridelsen er hun kritisk i sin tilgang og bliver ved med at holde borgmesteren fast på, at nogen i systemet burde have opdaget fejlen, som kan komme til at betyde forringelser eller øget skattetryk for de samske borgere. Ligeledes bringer hun spørgsmålet om nedskæringer i hjemmehjælpen op i interviewet med socialudvalgsformanden og relaterer således det lidt abstrakte, økonomiske emne til de almindelige menneskers hverdag. Begge roller, guide og talerør, udfylder Gita Schumacher med alvor og ansvar, hvilket blandt andet resulterer i, at når socialudvalgsformanden siger: "*Det har jeg ingen kommentarer til*", så stiller hun sit spørgsmål igen. Omhyggeligheden resulterer dog i, at nogle af oplæsningerne virker lovligt grundige, og specielt oplæsningen af budgettet med mesende stemme og samtlige decimaler virker meget langt.

Hver for sig er vinklerne i alle tre afsnit klare, og der er en god progression i Gita Schumachers speaks. Samlet set er nyhedsudsendelsen opbygget således, at de to første indslag fremstår som oplæg (problem) til det tredje og sidste om kommunesammenlægning (løsning), og denne overordnede fremdrift i programmet adskiller det fra 'traditionelle' nyhedsudsendelser, som er karakteriseret ved manglende sammenhæng og narrativitet. Den gode fremdrift brydes dog ved de mange gentagelser i interviewene, som er mellem fire og otte minutter lange. Der er klippet meget lidt i interviewpersonernes udsagn, og man kan således sige, at de behandles loyalt af *TV Samsø*, i og med at de alle får lov at tale helt ud. De får dog ikke lov til at tale uforstyrret, da Gita Schumacher er en vedholdende og kritisk interviewer. Hvis interviewpersonerne taler udenom eller ikke svarer præcist på hendes spørgsmål, spørger hun dem igen på en anden måde, og således

er hendes interviewteknik medvirkende til gentagelserne. Et eksempel på dette er det næsten fem minutter lange interview med en læserbrevsskribent på dennes gårdsplads, hvor Schumacher spørger, hvorfor skribenten beklager sig over integrationsmedarbejderens afgang, når denne nu selv har valgt at gå. Hun fokuserer desuden på økonomien i integrationsarbejdet. Skribenten er derimod optaget af indholdet, roser den hidtidige indsats og frygter for fremtidens integrationsarbejde på Samsø. De taler således om det samme emne - men med forskellige vinkler, og når Gita Schumacher stiller sine spørgsmål, forsøger skribenten at komme til at svare på en sådan måde, at han kan tale om det, som han interesserer sig for. Dette får blot Schumacher til at spørge igen, og sådan går de knap fem minutter, indtil læserbrevsskribenten med bestemt stemme siger: "*Og mere har jeg ikke at sige om det her!*", hvorpå han går ud af billedet.

Billedsiden kan med nogen ret kaldes amatøragtig, da der dels forekommer uskarpe billeder, og dels er dækbillederne valgt efter de forhåndenværende søms princip: under en voice over-forklaring om budgetoverskridelser bliver vi således underholdt med en indstilling på en rød damecykel, parkeret foran rådhuset. At interviewene er optaget med et enkelt kamera afslører sig ved, at vi kun en enkelt gang får Gita Schumacher at se (ca. fem sek.), mens der er lange sekvenser med interviewpersonen i close-up. Disse interviewsekvenser er, som tidligere nævnt, relativt uklippede på lydsiden, og på billedsiden er der også kun få variationer. For eksempel bliver close-up-indstillingen af John Sander Petersen kun afbrudt fire korte gange: én gang ser vi interviewerens, én gang den fremtalte røde damecykel, og to gange vises billeder af arbejdende kontordamer på rådhuset. Den nærmest manglende klippe-rytme gør, at programmet til tider virker langtrukket, og samtidig kan det være irriterende ikke at kunne se, hvem der taler, når interviewerens stiller sine spørgsmål.

Afsender-modtager

Eftersom programmets præmis er at informere modtageren, kan man sige, at modtageren er til stede i selve strukturen og tiltales direkte i alle Schumachers speaks. Mere indirekte manifesterer modtageren sig på to måder i programmet. Det er tidligere blevet nævnt, at interviewerens fungerer som seerens talerør, og man kan derfor sige, at modtageren er tilstede i interviewerens spørgsmål. Også interviewpersonernes svar er rettet mod en tænkt modtager, idet de er udformet som et form for forsvar over for borgerne. Sander Petersen forsvarer for eksempel budgetoverskridelsen med systemfejl og iscenesætter sin oprigtige beklagelse. Når socialudvalgsformand Einar Madsen siger til Gita Schumacher, at hun er snedig til at stille spørgsmål, så er det ikke en oplysning, han ønsker at glæde hende med, men det er en henvendelse til seeren om at bemærke programmets form, som han i situationen føler sig som offer for. Man kan også sige, at han med denne bemærkning forsøger at tilføre teksten selvreferentialitet: han peger på programmet som program. Også læserbrevsskribenten henvender sig indirekte til modtageren ved at glatte ud i forhold til de skarpe vendinger, han har benyttet i *Samsø Weekend*. Således er modtageren tilstede 1) i strukturen, 2) i interviewerens spørgsmål og 3) i interviewpersonernes svar.

Som nyhedsudsendelse dækker Vinduet et behov for lokalpolitisk overblik og baggrundsinformationer leveret på relativt kort tid. Målgruppen er bred og omfatter alle unge og voksne samsinger. Det er således velegnet til at se sammen, når børnene er gået i seng, og bliver også sendt i 'den officielle sendetid' kl. 20-21. Der er også et element af afslapning, idet det langsomme tempo lægger op til, at man gearer ned og giver sig selv lov til at fokusere på velkendte billeder og - måske også - halvgamle nyheder, som man allerede har læst om i avisen eller hørt om på arbejdet.

Programmets kvaliteter

At *Vinduet* beskæftiger sig med kommunalpolitik, udstyrer det med en stor lokalværdi, idet samme emne dårligt kunne have været dækket af en regional eller landsdækkende kanal. Det er lavet af og for medlemmer af det lille geografisk afgrænsede fællesskab, som Samsø udgør. At både lokalpolitikere og 'almindelige borgere' optræder i programmet vidner om alsidighed i dækningen: alene det at være samsing og mene noget om et givent emne, kvalificerer en som deltager i *Vinduet*. *TV Samsø* følger med dette program op på og uddyber emner, som allerede diskuteres i andre lokale medier, hvilket interviewet med læserbrevsskribenten eksemplificerer. Men at stationen også selv bringer emner på bane, er specielt sidste indslag, hvor 'almindelige' samsinger udtaler sig om deres holdninger til kommunesammenlægning, et eksempel på. Således formår *Vinduet* både at reagere på og opklare 'gamle nyheder' og at give nye indspark til den lokale debat.

Det langsomme tempo gør, at programmet nemt kan aflæses som amatøragtigt, men det er også et resultat af og en forudsætning for, at alle interviewede i programmet gives tale-tid og en fair behandling, idet klipningen af interviewene er begrænset. Dog er der ikke tale om, at *TV Samsø* giver dem en fri talerstol, da interviewer, Gita Schumacher, stiller kritiske spørgsmål. Den 'skrabede' billedside, de uklippede sekvenser og gennemgangen, som til tider er overmåde grundig gør, at man som seer skal give sig god tid. Til trods for et relativt langsomt tempo og gentagelserne er der en klar vinkel og en god progression i *Vinduet*, som gør det nemt at følge med i, og som betyder, at programmet følger sin præmis om at ville informere og opdatere modtageren. Man kan således sige, at der er en balance mellem det amatøragtige og det professionelle, som på den ene side ikke lader seeren i tvivl om, at der er tale om lokal-tv, men som på den anden side også gør, at programmet er seværdigt. Man kan også hævde, at var programmet mere profes-

sionelt strikket sammen, ville det måske miste en del af sin lokale værdi: tid, grundighed og god behandling af menneskene i programmet.

8.11.2. Programmet Vores Liv

Vores Liv er titlen på et månedsmagasin om handicappede og andre socialt svagt stillede grupper på *TV Samsø*. Det udvalgte program blev sendt på kanalen i 2000.

Genre

Præmissen for programmet *Vores Liv* er at udvise sympati med 'udsatte socialgrupper' på Samsø (fx ældre, syge og flygtninge/indvandrere) og at give disse personer taletid. Det er denne præmis, som kæder de fem forskellige indslag sammen.

Det første indslag handler om nedskæring i hjemmehjælpen og tager udgangspunkt i en klage indgivet af den ældre, svagtsynede Karin Christensen. Rammen om indslaget er programværtens samtale med Karin Christensen, og der krydsklippes til et interview med den lokale socialudvalgsformand, Einar Madsen, som forsvarer nedskæringerne. Indslagets plot er tydeligt fremstillet: Karin Christensens liv er uværdigt uden hyppig hjemmehjælp. Det nægtes hende angiveligt af økonomiske årsager, og der levnes ingen tvivl om, hvem vi bør holde med. I nedlægget henviser programvært, Gita Schumacher, til Samsø ældreråds klagevejledning. Indslaget trækker på dokumentar-genren med Gita Schumacher som en lokal dybdeborende journalist, der går tæt på politikerne til glæde og gavn for den almindelige samsing.

Dette 18 minutter lange indslag efterfølges af den samme programvært i et studie, som læser en nyhed om pensionsregler op. Indslaget er informationstæt og varer halvandet minut.

Det tredje indslag er en reportage af 13 minutters varighed om det lokale *Røde Kors'* besøgsvennetjeneste. Indslaget er bygget op om en besøgsvens visit hos den ældre kvin-

de, Gerda, hvor interviewereren taler med dem begge om at være eller at have en besøgsven. Den fortælle-mæssige ramme om interviewene er, at 1) de bliver enige om at ville have kaffe, 2) besøgsvennen laver kaffe og 3) kaffen serveres. Interviewene har karakter af samtale, og Gita Schumacher fungerer mere som en slags talkshowvært på besøg. Indslaget afsluttes med, at besøgsvennetjenestens koordinator efterlyser besøgsvenner, og de relevante telefonnumre og adresser står på skærmen i ca. 1 minut.

Herefter ses Gita Schumacher igen i nyhedsoplæserrollen i studiet, hvor hun fortæller om anerkendelsen af lidelsen piskesmæld i ca. halvandet minut.

Det femte og sidste indslag er af nogenlunde samme varighed og type som indslaget om besøgsvennerne. Gita Schumacher er her på besøg i danskundervisningen for fremmedsprogede, hvor både underviseren og holddeltagerne interviewes om forskellige emner, såsom undervisningsmetodik, om dansk er svært, elevernes hjemlande og baggrund osv. Der er ikke nogen samlende konflikt eller historie - indslaget drejer sig om det, som tvholdet fik ud af at tage til danskundervisning lige netop denne dag. Forklaringen på plotløsheden i indslaget får vi i nedlægget, hvor Gita Schumacher fortæller, at hun i de kommende programmer vil følge "vores nye medborgere", og det står således klart, at præmissen for indslaget har været at 'følge' personer som en del af en føljeton.

Gita Schumacher er programmets gennemgående figur, og fælles for indslagene er, at de alle drejer sig om emner under det socialpolitiske område med primær fokus på ældres vilkår. Genrerne er blandede fra indslag til indslag: dokumentar, nyhedsoplæsning, infospots, stemningsreportager og en talkshow-agtig form, og man kan om programmet som helhed bruge betegnelsen 'magasin' med programværtens sociale engagement i mennesker fra Samsøs 'udsatte grupper' som den røde tråd.

Form og indhold

Gita Schumachers forskellige roller har tidligere været nævnt, og her bliver de anvendte interviewteknikker gennemgået nærmere. Præmissen: "sympati med det udsatte menneske" giver sig udslag i, at interviewereren overfor socialudvalgsformanden Einar Madsen er kritisk og konfronterende. Gita Schumacher er her 'de svages' talerør over for politikerne. Når hun taler med programmets helte: de ældre, besøgsvennerne, flygtninge/indvandrere, osv., er tonen anderledes ukritisk, og hun fungerer her som samtalepartner, fødselshjælper og mikrofonholder. Hendes udtalte sympati med interviewpersonerne giver sig udslag i, at hun går meget aktivt ind i deres fortællinger og nogle gange endda digter lidt med selv: efter at Karin Christensen har fortalt om, hvor sjældent hendes køleskab bliver rengjort, spørger Gita Schumacher for eksempel: "*Hvordan har du det med det, når du hører om, at nu er der nogen, der er døde af salmonella og madforgiftning og sådan noget?*" Og det har Karin Christensen det selvfølgelig ikke så godt med, selvom hun måske ikke havde fundet på selv at sige, at den manglende hjemmehjælp var en potentiel fare for hendes liv. Den samtaleagtige facon giver sig udtryk i, at spørgsmålene af og til virker uforberedte og drevet af interviewerens egen nysgerrighed i situationen. Et eksempel er, at hun i interviewet med dansklæreren gentagne gange vender tilbage til spørgsmålet om, hvorfor der ikke er en tolk til stede i undervisningen. De tre hovedindslag varer mellem 12 og 18 minutter, og der er god tid til, at alle implicerede i en sag bliver interviewet og får lov at tale ud. Der er således lange uklippe sekvenser, hvor mindre relevante tangentfortællinger om barnebarnets liv og levned også er medtaget, eller hvor fremmedsprogede interviewpersoner svarer på noget andet, end de er blevet spurgt om. Kriterierne for klipning lader til at have været et ønske om loyalitet over for de interviewede, hvilket falder i god tråd med programmets præmis.

Billedsiden består primært af nærbilleder af den talende interviewperson kun sjældent varieret med f.eks. et billede af en nikkende interviewer, undervisningssituationen, et beskidt badeværelse, o. lign. Det kan virke frustrerende, at vi ikke ser intervieweren tale - heller ikke når hun stiller meget lange spørgsmål. Det udnyttes i alle indslag, at kameraholdet er on location, og vi får et overblik over omgivelserne. I indslaget om hjemmehjælpen overlapper lyden, når der klippes mellem Einar Madsen og Karin Christensen, hvilket skal imitere dialog og konfrontation mellem de to parter. Overordnet om billedsiden gælder det, at den er meget rolig og uklippet og bærer præg af at være optaget med et enkelt kamera. Det langsomme tempo gælder ikke kun fortællingen og billedsiden men også lydsiden: selve artikulationen, de grundige forklaringer samt gentagelserne.

Afsender-modtager

Afsenderen adresserer modtageren direkte flere gange i løbet af programmet. Første gang sker i kraft af titlen *Vores Liv*, som markerer, at det handler om samsingeres hverdag, og at dette er relevant, fordi samsingerne udgør et fællesskab, som gør at man kan tale om vi, os, vores. Identitet i kraft af fællesskabet er således den baggrund, som programmet trækker på.

Seerne inddrages i programmets univers og begivenheder: "Vi er gæster hos Gerda Jensen, der i dag har sin besøgsven på visit."

Mere direkte henvendelser finder sted i form af opfordringer til at melde sig til besøgsvennetjenesten eller til at henvende sig til øens ældreråd, hvis man ønsker at klage over hjemmehjælpen. Med samme sigte tildales seeren indirekte, når Gita Schumacher spørger Gerda Jensens besøgsven, om hun godt kan anbefale det til andre, hvilket efterfølges af den ansvarlige for ordningen, som efterlyser besøgsvenner.

Udover disse åbenlyse henvendelser fra afsenderen, optræder modtageren også

implicit som en del af det kulturelle fællesskab, som programmet forstærker. Det relativt store fokus på interviewpersonernes tilknytning til Samsø bevidner dette, ligesom vendingen: "*Nu er det jo ikke almindeligt for samsinger at klage*" markerer overfor den samske seer, at det her handler også om dig. Samme funktion har det, når Gita Schumacher vælger termen "vores nye medborgere" om flygtninge og indvandrere: udover at byde gruppen velkommen i samfundet, ekspliciterer hun også emnets relevans for alle i det samske fællesskab.

Specielt i indslaget om besøgsvennerne spiller en forestillet seer-modstand en vigtig rolle i samtalen, som forsøger at imødegå forbehold mod ordningen: "*Man kan jo godt føle sig ensom, selvom man har familie på øen*".

Således optræder modtageren mange steder i dette program, som på denne måde kan siges at transmittere fra den ene øboers hverdagsliv til den andens. Autenticitet, identitetsstyrkelse, oprigtighed og selskabelighed er nøgleord i beskrivelsen af den kommunikation, som finder sted mellem afsender og modtager i *Vores Liv*.

Man kan konkludere, at målgruppen for *Vores Liv* er alle, som har en hverdag og et liv på Samsø, men eftersom 2/3 af programmet drejer sig om ældrestof, må man sige, at ældre samsinger er den primære målgruppe for programmet. Behov for indsigt i andre menneskers liv - sympatisk nysgerrighed - tilfredstilles af *Vores Liv*, som også bidrager med stof til eftertanke og faktuel viden om forhold i lokalsamfundet. Den megen samtale mellem interviewer og interviewpersoner i programmet samt de visuelle stemningsbegrivelser gør, at man som seer kan få fornemmelsen af selv at være gæst hjemme hos Gerda eller i klasselokalet til danskundervisning. Det uklippede materiale og Gita Schumachers udtalte sympatier gør programmets præmis nem at aflæse og indleve sig i, og *Vores Liv* kan således også siges at til-

fredsstille behov for socialt samvær med dertil hørende tolerance og høflighed.

Betingelsen for at få disse positive ting ud af programmet er, at man som seer gearer ned til det langsomme tempo og indstiller 'sine antenner' på at se et program, som er bygget op omkring afsenderens engagement og hensyn til interviewpersonerne frem for omkring deciderede seerhensyn.

Vores Liv er et program, som kun kan laves af en lokal afsender, og som kun kan interessere samske seere. Der er desuden særlige formmæssige karakteristika, som markerer, at det er lokalt tv. Når vi påstår, at kun en lokal afsender kan have lavet *Vores Liv*, så skyldes det, at den vigtige del af programmet's indhold, som drejer sig om identitetsstyrkelse, kun kan formidles af en person, som selv tilhører fællesskabet. Det drejer sig om indføling og oprigtig sympati for interviewpersonerne og om at fokusere på deres geografiske tilknytning og sociokulturelle placering i samfundet. Følsomheden overfor det lokale fællesskab viser sig også ved, at alle

implicerede i en sag gives taletid. Selvom 'systemmanden', den lokale socialudvalgsformand, får en noget hårdere medfart end damen på gulvet, så kan man tale om alsidighed og lydhørhed over for forskellige synspunkter. Der er således ingen, der efter at have set et sådant program kan føle sig overset eller uretfærdigt behandlet, og programmet rejser således emner i en hyggelig og behagelig ramme. Den tolerance, som vises over for de fremstillede personer, som både giver sig udslag i fødselshjælperinterviews og i relativt lange, uklippede sekvenser, hvor folk får lov til at tale ud, finder man ikke i samme grad på nationale eller regionale kanaler. Den upolerede og ærlige menneskelighed i programmet kan således siges at være et vigtigt lokalt træk.

Dette forhold kan også formuleres med modsat fortegn: den amatøragtige, langsomme form ville aldrig blive accepteret af en professionel afsender - og man skal som seer føle sig i målgruppen for programmet for at 'bære over med' det langsomme tempo og den 'enkle' eller skrabede programform.

9. Lyttere og seere

9.1. Fokusgruppeundersøgelserne

Der er ikke tidligere foretaget systematiske lytter- og seerundersøgelser blandt de ikke-kommercielle lokalradio og -tv-stationers publikum. Det har flere årsager. En del stationer af denne type har utvivlsomt en modtagerskare af meget begrænset omfang og den direkte forbindelse, de har med deres lyttere og seere via telefon, breve eller personlige samtaler, repræsenterer for mange en tilstrækkelig kontakt, der kan virke inspirerende og opmuntrende for de frivillige, som har programproduktion som en meningsfuld fritidsbeskæftigelse. Det indtryk fik vi gennem de mange interviews, vi foretog med repræsentanter for stationerne, som bl.a. nævnte, at et godt tegn på, at der "er nogen derude", er, at telefonen kimer, hvis udsendelsen ikke kommer på til tiden, eller hvis der gives forkerte oplysninger om lokale forhold.

Men langt fra alle har den slags erfaringer og har derfor forsøgt at få et overblik over hvor mange lyttere eller seere der er - og hvordan modtagerskaren er sammensat. Blandt de stationer, som har deltaget i undersøgelsen, er det kun ganske få, som har foretaget sådanne kvantitative lytter- eller seerundersøgelser og de fleste med magert udbytte, fordi måleusikkerheden er meget stor ved en lille modtagerskare. Ikke mindst i de større byer, hvor dækningsgraden for den enkelte station oftest er meget lav, er dette problem fremtrædende. I mindre byer og landområder, hvor den lokale station er alene på markedet, eller hvor konkurrencen er begrænset, vil mulighederne for at få brugbare resultater være større, men de fleste har alligevel holdt sig tilbage fra at få foretaget professio-

nelt tilrettelagte undersøgelser. Enten af økonomiske årsager eller fordi den umiddelbare kontakt med lokalbefolkningen og dens tilbagemeldinger på programmerne er så god, at man ikke har skønnet det umagen værd.

Vi har ikke i forbindelse med denne undersøgelse overvejet at gennemføre kvantitative modtagerundersøgelser, dels pga. de omfattende metodeproblemer af statistisk karakter, dels fordi vi på forhånd har vurderet, at undersøgelser af denne type ville have en begrænset forklaringsværdi i forhold til det, som vi har opfattet som det centrale i undersøgelsen, nemlig at belyse, hvad der er det særlige ved ikke-kommercielle radio- og tv-programmer i forhold til andre typer radio- og tv-udsendelser. Hvad er karakteristisk for den evt. særlige lokalradio- og tv-kvalitet? Vi lagde os derfor hurtigt fast på, at der skulle foretages kvalitative interviews blandt tilfældigt udvalgte lyttere og seere i målgruppen for udsendelserne i de pågældende stationers sendeområder.

Vi valgte at anvende en kvalitativ metode baseret på interviewet, fordi vi ikke ville undersøge udbredelse eller særligt frekvente eller generelle brugsmønstre i befolkningen, men i stedet indkredse de særlige behov, som disse udsendelser dækker hos modtagerne og hvilke særlige kvaliteter, de rummer. Spørgsmålene om brug og kvalitet skal naturligvis ikke opfattes, som om vi kun efterspørger "de positive" aspekter ved programmerne. Ved at stille åbne spørgsmål og ved at sætte anvendelsen af de lokale udsendelser i relation dels til brugernes omgang med andre medier og dels til deres opfattelser af lokal-

området politiske og kulturelle geografi, kunne vi sandsynligvis indkredse nogle centrale, karakteristiske træk ved brugernes oplevelser med og holdninger til ikke-kommercielt lokalradio- og -tv.

Fokusgruppeundersøgelsen var et nærliggende valg af metode. For det første fordi vi havde at gøre med et specifikt, afgrænset og afgrænseligt emne. For det andet fordi vi gerne ville basere vores undersøgelse på såvel brugernes erfaringer som deres vurderinger af programmerne og af fænomenet - i relation til deres øvrige mediebrug. Undersøgelsens præmis er således, at vi ikke betragter lokalradio- og tv programmerne som isolerede enklaver, men som fænomener, hvis særtræk kommer til syne ved den måde, hvorpå de indgår i brugernes hverdagsliv, herunder den øvrige mediebrug.

Fokusgruppemetoden har tidligere været - og er stadig - udbredt inden for marketingforskningen, hvor den bl.a. anvendes til at kortlægge forbrugerholdninger og -adfærd, ligesom den har været anvendt inden for sociologisk og politologisk forskning, f.eks. i relation til politiske kampagner. Inden for medie- og kommunikationsforskningen har fokusgruppemetoden de seneste år vundet frem som redskab i de større mediers systematiske udviklings- og evalueringsarbejde. F.eks. har medieforskningen i *DR* i årevis anvendt fokusgrupper, og også de større medieanalytiske firmaer som *AC Nielsen* og *Gallup* har udviklet metoden og anvender den i ret stor målestok.

En af de store fordele ved fokusgruppeundersøgelsen er, at den giver mulighed for at føje ekstra dimensioner til gruppeinterviewet. Ved at benytte personer, som har et indgående kendskab til eller erfaringer med det fænomen, som er i fokus, er der mulighed for, at der opstår en god dynamik i gruppen - en livlig diskussion, hvor de enkeltes synspunkter og erfaringer kan fremkalde nuancer eller særligt pointerede betragtninger over fænomenet. Men hvor dynamikken

ikke opstår eller har trange vilkår, kan det være svært for mere tilbageholdende individer at trænge igennem med nuancerede eller balancerede synspunkter. I disse situationer kan fokusgruppen i værste fald få karakter af "sammenbragte" individuelle interviews, hvor interaktionen mellem deltagerne eroderer. I sådanne tilfælde kommer holdningsudsagnene eller de skråsikre værdidomme let til at dominere, hvorimod de mere afsøgende og nuancerede betragtninger, der kaster lys over deltagerens hverdagsliv, ikke får mulighed for at udfolde sig.

En minutøs og velovervejet planlægning af fokusgruppeundersøgelsens forløb, afstemt så præcist som muligt i forhold til dens formål, er selvsagt en nødvendig, men ikke i alle tilfælde tilstrækkelig forudsætning for et vellykket resultat. "Kemien" mellem de fremmødte deltagere og mellem deltageren og ordstyreren, i fagsproget kaldet moderatoren, spiller altid en uforudsigelig, men væsentlig rolle.

9.2. Metoden

Vi gennemførte i alt ti fokusgruppeundersøgelser i perioden oktober til december 2001 på de otte stationer, som blev udvalgt som et repræsentativt udsnit af de deltagende stationer. Af de ti undersøgelser er de ni afrapporteret nedenfor. Vi så os nødsaget til at kassere en af undersøgelserne pga. misforståelser omkring rekrutteringen til gruppen, og der blev da i stedet arrangeret en i øvrigt vellykket erstatningsundersøgelse til sidst i forløbet. I et andet tilfælde, *ITV* - Indvandrer TV i Århus- udeblev de rekrutterede indvandrere, og vi afholdt derfor en supplerende fokusgruppeundersøgelse, udelukkende med indvandrere som deltagere. Nærmere herom i kapitel 9.7.

Undersøgelserne blev gennemført efter en ensartet procedure, hvis hovedtræk vi her kort skal redegøre for.

Udvælgelsen af deltagerne i fokusgruppeundersøgelserne blev varetaget af et uafhængigt

analysebureau, *Jysk Analyseinstitut A/S*. Denne fremgangsmåde blev valgt for at vi kunne garantere en neutral og uvildig rekruttering af deltagerne på basis af en branchenerkendt, professionel metode. Vi fastlagde kriterierne for udvælgelsen, dvs. målgruppe (f.eks. alder), lytning til eller sening af bestemte stationer inden for en given tidsramme, ligesom vi fik stillet spørgsmål om brugernes mediebrug og -præferencer. Efter rekrutteringen af de 12 deltagere, som foregik en uge forud for undersøgelsen, fik vi tilsendt deltagerprofiler og skemaer over de afgivne svar på standardspørgsmålene. Vi kendte kun deltagerens fornavne, men havde ikke adgang til yderligere personoplysninger, og deltagerne var således sikret anonymitet. For yderligere detaljer om rekrutteringsforløbet henviser vi til bilag 2, *Jysk Analyseinstituts* redegørelse for proceduren.

Forud for fokusgruppeundersøgelserne var der foretaget grundige undersøgelser af stationernes baggrund, herunder interviews med stationsledere el. lign., og der var foretaget registreringer og -analyser af stationernes programmer. Alt sammen skriftligt dokumenteret. Som første skridt blev der udarbejdet en spørgeguide, et katalog over de emner, som skulle tages op i løbet af fokusgruppeundersøgelsen, som i hvert tilfælde var planlagt til at forløbe over ca. 2 timer på en hverdagsaften. Spørgsmål og diskussionstemaer tog udgangspunkt i disse fire forskningsspørgsmål:

- Hvad er det særlige ved lokalradio og -tv? (I forhold til andre typer af radio- og tv-stationer? Indkredsning af en særlig lokalradio- og -tv-kvalitet.)
- Brugsværdien? (Fra det eksplicit politiske til en mere uspecifik kulturel identitetsstyrkelse)
- Hvilke individuelle behov dækker lokalradio og -tv?
- På hvilken måde indgår de lokale medier i respondenternes hverdagsbrug af medierne - har de en niche i medielandskabet?

Spørgeguiden var opbygget efter en på forhånd fastlagt systematik og rytme i aftenens forløb, men blev naturligvis varieret alt efter de særlige forhold, som gjorde sig gældende for den pågældende station. Den blev ikke udformet som et katalog, som skulle følges slavisk, men har mere karakter af en emneliste, som skulle sikre, at alle væsentlige emner blev belyst. For et mere detaljeret indblik i denne del af processen henviser vi til bilag 3. Den rent praktiske ramme var også tilrettelagt som en variation over fast mønster.

Fokusgruppeundersøgelserne fandt sted enten i lokaler på universiteterne i Aalborg, Århus og København eller i et selskabslokale på den lokale kro. Deltagerne var på forhånd af *Jysk Analyseinstitut* orienteret om undersøgelsens formål, men fik ved starten af aftenens forløb en mere grundig redegørelse for baggrund og formål. Deltagerne, hvis antal varierede mellem seks og tolv, sad rundt om et firkantet bord og til stede i lokalet var derudover kun moderatoren og dennes assistent. Med deltagerens viden blev diskussionen optaget på video- og lydband og samtidig afspillet på monitorer i et tilstødende lokale, hvor vi og yderligere to-tre af forskningsassistenterne observerede og tog notater til brug for den senere databearbejdning.

Efterfølgende blev båndoptagelserne skrevet ud i fuld længde, inkl. observationer fra aftenens notater og ud fra videobåndenes visuelle dokumentation af forløbet, og dette samlede datamateriale blev dernæst systematiseret og fortolket efter sædvanlige, anerkendte metoder fra den kvalitative medieforskning.

I det følgende kan vi af pladmæssige grunde desværre kun gengive hovedtræk fra det meget righoldige datamateriale, vi fik indsamlet og bearbejdet. For hver station bringes dels en oversigt over hovedresultatet af fokusgruppeinterviewet, dels en præsentation af de enkelte deltagere i gruppen, deres erfaringer med og opfattelser af den pågældende stations programmer og endelig en oversigt over de hovedtemaer, som blev

berørt undervejs i gruppens diskussioner, illustreret med centrale citater fra deltagerne. For at sikre fuldstændig anonymitet har vi ændret alle deltagernes navne.

9.3. Aalborg Seniorradio

9.3.1. Deltagere og forløb

Fokusgruppeundersøgelsen fandt sted på *Aalborg Universitet* d. 3. december 2001 kl. 19-21.30 med 10 deltagere, altså en relativt stor gruppe. Det havde været endog meget vanskeligt for *Jysk Analyseinstitut* at rekruttere deltagere, knap 800 måtte kontaktes. Vi afspillede eksempler fra programmet *Ældre-magasinet* og *Senior Service*.

Der var en god og hyggelig stemning i gruppen aftenen igennem, hvilket dels kan tilskrives, at der var tale om en homogen flok hvad angår alder (55-68 år) og geografi (alle er fra Aalborg), dels kender enkelte hinanden i forvejen, bl.a. er der et ægtepar tilstede, manden som ledsager til sin blinde kone. Han deltager dog på lige fod med de øvrige. Inden interviewets start er samtalen godt i gang. Den uformelle stemning varer ved under interviewet, og moderatoren må flere gange må afbryde småsnak og gøre opmærksom på taleregrænserne.

Alle gruppens medlemmer har på et tidspunkt lyttet til ikke-kommerciel lokalradio, men gruppen præges af, at der kun er to deltagere tilstede, som tidligere har lyttet til *Aalborg Seniorradio*, og der er derfor større fokus på radiobrug generelt samt på ønsker til radioindhold end på selve *Aalborg Seniorradios* udsendelser. Mht. radiobrug er der forskel på deltagere med arbejde og deltagere uden for arbejdsmarkedet. Sidstnævnte gruppe har et kvantitativt større radioforbrug. Der er også en skillelinje mellem de "intense" lyttere og dem, som bruger radioen som lydtafet. Fire meget markante deltagere i gruppen, Inga, Arne, Cecilie og Per, har alle et stort og intenst radiobrug, hvorfor der kom flere ting frem omkring den intense lytning end om den sekundære.

Mht. ønsker til radioindhold blev deltagerne rørende enige om, at portrætprogrammer af ældre aalborgensere og lokalhistorie er gode emner, mens der var større uenighed om musikindholdet.

Mange af deltagerne var *ANR*-lyttere (*ANR - Alle Nordjydernes Radio* er den største kommercielle lokalradio i området) og havde svært ved at skelne mellem de forskellige typer lokalradio. Moderatoren måtte således flere gange føre diskussionen tilbage på sporet - ikke-kommerciel lokalradio. Pga. manglende kendskab til denne radiotype for de fleste deltageres vedkommende kom samtalen i højere grad til at dreje sig om bestemte indholdstyper frem for bestemte afsenderinstitutioner. "Hyggelig snakkeradio" omfattende *DR P4* (specielt programmet *Danmarks-mester*), ikke-kommerciel lokalradio og også *P1*-programmer optrådte således som en samlet kategori i deltagernes bevidsthed. Disse ældre lyttere og specielt de mest selektive af dem lytter til et program eller til programgenrer snarere end til en bestemt kanal.

Det spillede en stor rolle for stemningen i fokusgruppen, at der var et ægtepar tilstede, Arne og Inga, som var meget positive mennesker. Alene ordet "dejligt" optræder 13 gange i løbet af interviewet i Ingas udsagn. At Per undervejs fortalte, at han var eller havde været bestyrelsesmedlem i *Aalborg Seniorradio*, lod ikke til at have en specielt stor betydning for de øvrige deltageres udsagn, dels fordi Per gik stille med dørene og mere optrådte som 'faktuel' ekspert, og dels fordi fokusgruppen ikke beskæftiger sig udelukkende med *Aalborg Seniorradio* specifikt. Det skal dog nævnes, at vi overvejede at tage Per ud af gruppen, da oplysningen kom frem, men vi fandt, at dette kunne få mere negative følger, dvs. ødelægge den gode stemning, end hvis vi lod ham blive. Generelt var stemningen hyggelig, positiv og konstruktiv. Folk virkede glade for at have fået lov til at deltage.

Deltagernes uddannelsesmæssige baggrund er nogenlunde homogen. Bortset fra en enkelt skolelærer har alle en håndværksmæssig eller ufaglært baggrund. Det er muligvis én af årsagerne til, at gruppen ikke beskæftiger sig meget med programmernes genre og form.

9.3.2. Deltagerprofiler

Birte

Stamdata

Alder: 63

Stilling: Efterlønsmodtager.

Tidl. hjemmehjælper

Medievaner: Ser tv, hører "alle emner på radioen", hører radio det meste af dagen. Hører meget ANR. Har i telefoninterviewet angivet at være daglig lytter af *Aalborg Seniorradio*, hvilket viser sig ikke at holde stik.

Personlige kendetegn

Birte går derhjemme og hører meget radio. Hun starter dagen med at høre 8:30-radioavisen og har radioen kørende i baggrunden hele dagen. Kun hvis der er noget særligt fængende, lytter hun mere intensivt. Favoritprogrammer: musik, *Radiodoktoren* og *Danmarks-mester* med Nis Boesdal.

Kvalitative udsagn

Om hvad hun får ud af at høre radio: "Ikke sådan noget særligt, den kører bare sådan." "Og det første jeg tænker, der er ANR - halv ni-radioavisen, og så kører den fra halv ni. og er der noget der fænger, så sætter jeg mig ned og hører. Ellers så er det sådan i baggrunden"

Forbehold og forslag

Som tidligere hjemmehjælper mener hun, at *Seniorservice* er et godt program for de ældre.

Bidraget hverken med forbehold eller forslag.

Helen

Stamdata

Alder: 55

Stilling: Tidligere hjemmehjælper. Erhvervs-

aktiv pædagogmedhjælper. Arbejder med adfærdsvanskelige børn.

Medievaner: Hører ANR, *Nordjyllands Radio* og *P4*. Ser helst *TV 2* og læser avis.

Personlige kendetegn

Det kommer bag på Helen, at fokusgruppeinterviewet drejer sig om *Aalborg Seniorradio*, som hun ikke kender, skønt hun i telefoninterviewet har angivet at være daglig lytter. Hun hader reklamer, og ser aldrig *TV3* pga. afbrydelserne. Hører radio i baggrunden. Er først begyndt at høre meget radio, efter at hun har skiftet arbejde og har fået mere tid. Radiolytningen foregår om dagen.

Kvalitative udsagn

"Jeg har skrevet, at jeg synes, at musikken den er for gammeldags. Der findes så meget nyere musik, som ældre mennesker også kan høre. Det behøves ikke at være Champagnegaloppen, eller hvad var det, de hed de forskellige der. Og så irriterede det mig, at det gik så langsomt"

"Det er sådan først indenfor de sidste fire år, jeg sådan rigtigt er begyndt at høre radio, fordi jeg før havde et arbejde, hvor man ikke havde mulighed for det. Så er det jo tv'et om aftenen. Men efter at man er blevet lidt mere fleksibel, så elsker jeg at gå at høre sådan noget som "radiodoktoren" og det der "de grønne fingre", eller hvad han hedder."

Forbehold og forslag

Mere egshistorie i lokalmedierne.

Inga

Stamdata

Alder: 67

Stilling: Pensionist. Tidl. hjemmegående husmor og faglærer for *Dansk Blindesamfund*. Gift med Arne

Medievaner: Inga er blind og hører derfor meget radio, helst taleradio. Hører mest *P1* og *Nordjyllands Radio*. "Ser" *TV-avisen* og danske programmer i tv og får læst avisen højt.

Personlige kendetegn

Blind. Er fantastisk glad for radio og umådelig positiv i det hele taget. Radioen spiller en stor rolle i hendes hverdag. Har forberedt sig til fokusgruppen ved at hører seniorradioen, som har overrasket hende positivt. Er meget god til at formulere sine holdninger til og oplevelser af radio. Er meget positiv og konstruktiv.

Kvalitative udsagn

Bliver irriteret, hvis værterne på lokalradioerne er uforberedte.

Kan godt lide at blive informeret gennem radioen om aktiviteter i lokalsamfundet og er meget glad for erindringsprogrammer: *"Jeg synes også det var godt. Det vækker nemlig minder - nu er jeg også selv barn af Niels Ebbesens Gade - så det var jo lige noget. Man lever sig fuldstændigt ind i de der portrætter, og det ligegyldigt hvor de er fra."*

Kunne godt selv tænke sig at fortælle om Aalborg i radioen.

Intens lytning: *"Og så hører også meget Nordjyllands Radio, men jeg synes om morgenen, at det er gentagelse på gentagelse. Så snart jeg har hørt den ene af dem, så kører jeg over på Danmarks Radio på P1, det er bare et godt morgenprogram, og det er fra kl. 6 til kl. 9, der får man virkelig noget at vide."*

Forbehold og forslag

Det er vigtigt, at speakeren er forberedt. Fredag og lørdag aften mangler der noget for ældre mennesker i medierne. Forslag til seniorradioen: *"Fordi i fjernsynet er der selvfølgelig film, men de er amerikanske, og jeg ved, at der er mange ældre, de siger, at det er så trist fredag og lørdag, der er aldrig noget for os."*

Efterlyser bedre annoncering af Aalborg Seniorradio og dens programmer.

Richard

Stamdata

Alder: 52

Stilling: Erhvervsaktiv automekaniker

Medievaner: Hører *Nordjyllands Radio* på vej til arbejde og derhjemme.

Hører *ANR* og *ANR Guld* på arbejdet. Brunder internettet meget, ser bl.a. *TV-avisen* over internettet, hvis han ikke når det ellers. Ser meget *CNN*.

Personlige kendetegn

Formbevidst: Bliver jævnligt irriteret over uprofessionalismen i lokalradio og slukker, hvis det bliver for amatøragtigt.

Meget glad for portrætprogrammer med lokalt islæt.

Hører mest radio i baggrunden, dog lytter han intensivt om søndagen til sportsprogrammer og god lokal/regional taleradio.

Kvalitative udsagn

"Ja, det er ligesom Inga, det er især, når det er sådan noget lokal, så er det virkeligt at man lytter. Man kan se de ting, de taler om, ikke også, og man kender baggrunden. Det er sådan noget, man sætter sig ned og lytter til, hvis man ved, det kommer, ligeså stille i en stol, og så forsvinder alt omkring en. Det er, når det er virkeligt interessant, det er, når det er lokalt ikke også."

"Ja, og det er så der, jeg synes, de virker uprofessionelle, og det er det selvfølgelig også ikke også? Og det kan altså være nok til, at jeg synes, det irriterer mig grænseløst. (...) Og det er altså nok til, at jeg går hen og slukker for radioen eller kører over på en anden kanal".

"Men det er ikke sådan, at det bare er noget, der kører altid, for jeg lytter altså også til, hvad det er, ikke? Også når der kommer et stykke musik, jeg ved, jeg godt kan lide, så får den altså lige fire vindinger mere"

Forbehold og forslag

Det er vigtigt, at programmet er velforberedt, og at den formmæssige kvalitet er i orden. Det lokale er supergodt.

Tove*Stamdata*

Alder: 63

Stilling: Efterlønsmodtager. Tidl. pædagog

Medievaner: Hører *Aalborg Seniorradio* og DRs radioavis løbende. Ser *TV-avisen*, danske programmer og 'noget kulturelt'.

Personlige kendetegn

Bruger lokalradioen til at få oplysninger om aktiviteter i lokalområdet. I sit arbejdsliv hørte hun kun radioavis om morgenen og ved fyraftenstid. Nu hører hun radio hele formiddagen - primært baggrundslytning.

Kvalitative udsagn

Om musikken i Aalborg Seniorradio: *"Musikken synes jeg var hyggelig. Det var noget dejligt musik, og jeg tror, det er noget, man både kunne synge med på (...) eller måske lave lidt gymnastik, og hvad ved jeg. Ja, sådan sidde og vippe lidt med. Og det skal også være sådan noget musik, og dansk musik - nogen, der synger på dansk, det tror jeg betyder meget."*

"Og så tænder jeg altså også radioen, og den går hele formiddagen. Men jeg sidder altså ikke og hører. Når jeg er derhjemme så hører jeg altså radioen. Kommer der noget interessant, så spidser jeg nok ører - de der advokater og alt det vi hører om, den der danmarksmesteren. Sådan nogle ting er interessante at høre om. På den måde, der bruger jeg radioen, jeg ser ikke efter hvad der kommer, og så en gang imellem, der lukker jeg, for det er ikke til at holde ud at høre på hele tiden."

Forbehold og forslag

Glad for lokal og regional radio, men *Aalborg Seniorradio* er 'for gammel'.

Jens*Stamdata*

Alder: 68

Stilling: Pensioneret teletekniker

Medievaner: Hører radio hver dag, mest *Nordjyllands Radio* men også *ANR* og *DR*-kanaler.

Personlige kendetegn

Hører cd'er, når musikken i radioen ikke passer ham. Hører kun radio i dagtimerne, mest som baggrundsstøj. Har ikke tidligere hørt *Aalborg Seniorradio*.

Kvalitative udsagn

Kan godt lide det langsomme tempo og er forstående overfor studieværtens uprofessionalisme.

Uffe*Stamdata*

Alder: 63

Stilling: Tidl. produktionsleder i papirindustrien. Invalidepensionist.

Medievaner: Hører kun *ANR*, evt. cd'er med operettemusik. Ser *TV-avisen*, debatprogrammer.

Personlige kendetegn

Hører radio som baggrundsstøj. Bruger især lokalradio til oplysninger om vejr og vejforhold.

Kvalitative udsagn

"For megen tale der imellem musikstykkerne."

"ANR- de lefler lidt for de unge, lidt for meget."

"Ja, jeg kan tilslutte mig det der med de lokale informationer, de er rare at have. Også det med egnehistorie."

Forbehold og forslag

Foreslår radioudsendelser om originaler fra Aalborg

Cecilie*Stamdata*

Alder: 56

Stilling: Erhvervsaktiv folkeskolelærer

Medievaner: Hører *Morgenmagasinet* på P1 om morgenen, når hun går tur med hunden. Lokalnyheder får hun fra *Nordjyllands Radio*, ser *TV-avisen*, læser *Jyllands-Posten* og *Stiftstidende*.

Personlige kendetegn

Har ikke tidligere hørt om *Aalborg Seniorradio*. Kommer fra Helsingør og er tilflytter, går på aftenskole for at lære noget om Aalborgs lokalhistorie. Kunne godt forestille sig at blive radiovært på en lokalradio. Cecilie hører radio for at blive informeret og for at få et filosofisk pusterum, hvor man kan høre om tingenes dybere mening. Lytter intenst.

Kvalitative udsagn

"Man får ikke blodpropper og hjertetilfælde af det. Det er stille og roligt. Og der er ikke noget med, at man tænker: "Gud, det hørte jeg ikke" og "Nej, det fik jeg ikke fat i." Sådan bliver det ikke. Så det er stille og roligt, det synes jeg er positivt. Det kan også vendes og blive negativt, men altså. Man kan høre alt, hvad der bliver sagt."

Det er vigtigt, at programmet er forberedt godt: "Ellers så kan lytterne sådan ligesom føle sig lidt til grin eller sådan noget. Så bliver det endnu mere sådan, at "I er jo alligevel ikke rigtigt noget", og så slukker man bare."

Om musik i radioen: "Det er helt fint med en lille smule sukker hid og did, men ellers så kan man jo lytte til et musikprogram. Det er godt nok med lidt smørelse sådan, men ikke lange sekvenser med musik. Det kan man høre på et andet program."

Forbehold og forslag

Foreslår mere egnhistorie og flere portrætter i de lokale medier / videreformidling af værdier.

Asta

Stamdata

Alder: 58

Stilling: Erhvervsaktiv sygehjælper

Medievaner: Hører mest P4 og ANR, fordi hendes døtre foretrækker den sidste.

Personlige kendetegn

Kan godt lide at høre *Danmarksmester* med Nis Boesdal og er utilfreds med ANR's

musikstil. Lytter intenst, hvis der kommer lokale portrætprogrammer.

Kvalitative udsagn

Ønsker sig flere naturudsendelser og er vild med erindringsprogrammer. Diskuterer det sidste både med sin mor og datter. "hvis jeg så hører, at der kommer nogle og fortæller om noget, om deres barndom eller Ålborg, det vil jeg gerne høre. Det var så skægt, der var en inde fra Bornholm, og hun fortalte fra hendes barndom, og så hørte jeg at man kunne købe bogen - og den har jeg så købt. Og så kunne jeg jo give min mor den bagefter."

Per

Stamdata

Alder: 54

Stilling: Sygemeldt specialarbejder.

Tidl. "forsikringsmand"

Medievaner: Hører (angiveligt) radio (P4) døgnet rundt, også om natten. Lytter jævnligt til *Radio Aalborg* og *Aalborg Seniorradio*. Er tidligere, nu afvænnet, fjernsynsnarkoman.

Personlige kendetegn

Sidder i bestyrelsen for tre lokalradioer, og er desuden tekniker/bestyrelsesmedlem på *Aalborg Seniorradio*, hvilket han først 'afslører' sent i interviewet. Er korsanger og glad for opera og operette. Desuden et år for ung til at opfylde alderskriteriet. Er i øvrigt ikke for specifik i sine udsagn om sin præcise tilknytning til *Aalborg Seniorradio*. Fungerer fint i gruppen uden på nogen måde at dominere og får derfor lov til at blive.

Kvalitative udsagn

"Der var et portræt en søndag af en, som var lige nøjagtigt fra min hjemegn: Zoologisk Have, deroppe omkring Mølleparken. (...) Alt andet det blev lukket ude. "Den vil du høre, Per!" Og det gjorde jeg."

"Jeg vil sådan set kun sige, at der var kæmpe stor forskel på da jeg havde arbejde, og nu hvor jeg ikke har. Man har meget mere tid til nu, at

høre det man virkelig gerne vil høre. Og så har man de forskellige kanaler og programmer på radioen, og man ved lige nøjagtigt hvad man gerne vil høre, så sætter du dig ned og lytter."

Om værterne og personalet på lokalradioen: *"Engagerede frivillige det er de altid, uanset om de er professionelle eller amatører".*

Arne

Stamdata

Alder: 67

Stilling: Pensionist. Tidl. blomsterhandler

Gift med Inga

Medievaner: Hører *P1* og *P4* og undgår så vidt muligt *ANR*.

Personlige kendetegn

Gift med Inga. Læser avisen højt for hende hver dag og stoler på hendes dømmekraft hvad angår de radioprogrammer, de hører: *"Så jeg har min kone der guider mig til de forskellige udsendelser i løbet af dagen, og det er hun meget orienteret om. Så jeg følger hende i tykt og tyndt."*

Kvalitative udsagn

"ANR den hører jeg aldrig, for den bryder jeg mig ikke om. Jeg synes, den er alt for rabalderagtig. Men altså, de Seniorradioer kan jeg godt lide; de kommer nemlig med mange gode emner og mange gode ting."

Lægger vægt på, at værterne er godt forbedrede, og at radio er hyggeligt at høre på: *"Det må godt være en lille smule hyggeligt at høre på."*

9.3.3. Hovedtemaer

I fokusgruppen blev der overvejende udtrykt positive erfaringer med og holdninger til *Aalborg Seniorradio* og til lokalradio generelt. Programmernes tydelige lokale forankring er af afgørende betydning. Når der er tale om noget, man kender: lokaliteter, begivenheder i fortid og nutid og personer fra områdeskærpes opmærksomheden, og man kan se det hele for sig. F.eks. siger Inga:

Jeg synes også det var godt. Det vækker nemlig minder - nu er jeg også selv barn af Niels Ebbesens Gade - så det var jo lige noget. Man lever sig fuldstændigt ind i de der portrætter, og det ligegyldigt hvor de er fra. Det er så dejligt - endelig få dem til at sende nogle flere af dem.

Den positive holdning til programmerne var også udtalt, men der var dog en del kritiske røster over de irritationsmomenter, som lytteren forbandt med den manglende professionalisme - f.eks. manglen på forberedelse.

Helt galt bliver det, hvis programmet ikke tager lytterne seriøst eller taler ned til dem. Efter at have lyttet til en bid fra programmet *Seniorservice*, som orienterer om arrangementer og begivenheder for ældre i Aalborg, siger Cecilie spontant:

Og så taler studieværten altså lidt som til små børn. Og det er absolut generende. For sådan kan man ikke tale til folk - heller ikke til ældre mennesker - for man er jo ikke blevet sådan et lille barn, når man er blevet ældre. Og så virkede det sådan lidt småsnakkende, og det var det, du sagde, Inga, at hun virker uforberedt. Så som professionel lærer, så tænker man: "Hold kæft, det var aldrig gået i en skoletime!"

Manglen på seriositet udpeges også som et generelt problem for lokalradioer som sådan, både de kommercielle og de ikke-kommercielle. Og så er luntten kort, som f.eks. hos Richard:

Og det kan altså være nok til, at jeg synes, det irriterer mig grænseløst. Når de ikke er, som der også er blevet nævnt før, de ikke er forberedte på det der, når de kommer. Og det er altså nok til, at jeg går hen og slukker for radioen eller kører over på en anden kanal.

For lidt ældre medborgere er sproget af stor

betydning. I gruppen blev der ført en meget dynamisk diskussion om sprogrigtighed og mangel på sprogrøgt, naturligvis især hos de yngre generationer og på de stationer, som henvender sig til specielt til dem. I flere undersøgelser af lokalradio og -tv er den lokale dialekt eller sprogtonen blevet fremhævet som et af de træk, som gør disse stationer attraktive og 'nære' i forhold til de landsdækkende kanaler. Men både sprogfejl og dialektale særtræk kan træde over irritationstærsklen hos nogle lyttere, f.eks. hos Cecilie:

Netop de der gentagelser, det er næsten ikke til at bære. Når det nu kommer, så ved man på forhånd, nu siger han den der fejl, nu lægger han det der tryk forkert. Og tærne krummer sådan her: yiii. Og nordjyder de siger LØRdag, og jeg er ikke nordjyde og jeg tænker: "For helvede, det hedder ikke LØRdag, det hedder lørdag". Så jeg kan næsten ikke holde det ud.

Med netop denne fokusgruppe, udvalgt blandt ældre lokalradiolyttere, var vi interesseret i at få belyst, hvordan et langt lytterliv havde dannet lytternvaner og programpræferencer, og disse spørgsmål blev godt belyst. Det var et gennemgående træk i gruppen, at man ikke kun lyttede til én kanal i dagens løb, men at der blev drejet flittigt på kanalvælgeren, afhængigt af aktuelle gøremål, sidsstemning eller simpel vane. Målet for den koncentrerede lytning var *PI*-programmer, *Ældremagasinet* eller et portrætprogram fra *Aalborg Seniorradio* og *Danmarksmester* på *P4*, mens musiklytningen - både koncentreret eller adspredt - kunne finde sted på flere kanaler, fra *ANR* over *P4* til klassiske musikkkanaler. For disse ældre lyttere synes radio at være noget, man vælger til eller fra - men dog også noget, som ofte bare "er der" og kører i baggrunden. Men det var et gennemgående træk, at pensionstilværelsen har betydet en stigning i forbruget og har stimuleret den selektive lytning. F.eks. siger Per:

Jeg vil sådan set kun sige, at der var kæmpe stor forskel, på da jeg havde arbejde, og nu hvor jeg ikke har. Man har meget mere tid til nu, at høre det man virkelig gerne vil høre. Og så har man de forskellige kanaler og programmer på radioen, og man ved lige nøjagtigt, hvad man gerne vil høre, så sætter du dig ned og lytter. Og man skal ikke nå noget, man skal ikke på arbejde eller noget som helst. Og så lytter jeg også til "grønne fingre" og "radioadvokaterne" engang imellem. Men mest på lokalradioerne.

Vi rundede diskussionen i fokusgruppen af med at få belyst, hvordan deltagerne ser på *Aalborg Seniorradio*'s rolle i lokalsamfundet. Alle var enige om, at en sådan radio var vigtig og relevant, specielt hvis der blev bragt mange flere udsendelser om lokal kulturhistorie i meget bred forstand. Særligt portrætprogrammer med gode fortællere var i høj kurs - "bed dem endelig om at sende mere af den slags", lød det. Flere pegede også på det problem, at *Aalborg Seniorradio* tilsyneladende ikke var så kendt. Det kunne skyldes, at deltagerne i fokusgruppen måske hørte til i den lidt yngre del af målgruppen, men også den begrænsede sendetid og en generel mangel på "markedsføring". Stationen må gøre meget mere for at blive kendt blandt de ældre, lød det fra Inga:

Det jeg vil sige om Aalborg Seniorradio, det er at de skal reklamere noget mere, for der er mange, der ikke kender den. Og så har man jo ikke nogen at diskutere den med. Altså, nu kan vi to jo, men vi skal jo have lidt flere med i det. Det er synd.

9.4. Radio DÅB - Det Åbne Båndværksted

9.4.1. Deltagere og forløb

Fokusgruppeundersøgelsen fandt sted på *Aarhus Universitet* den 11. december 2001 kl. 19-21.15 med seks deltagere og var ramt

af et par sene afbud. Igen havde der været vanskeligheder med at rekruttere personer, som havde lyttet til ikke-kommerciel lokalradio, herunder udsendelser fra *Radio DÅB*, men fire deltagere angav dog at kende et eller flere programmer. Der blev afspillet eksempler fra programmerne *Tjek på Århus* og *Særradio*.

Gruppen fungerede godt. Den blev dog ikke særlig dynamisk eller debatfyldt. Den havde snarere karakter af en samtalegruppe, hvor alle berettede for hinanden om deres erfaringer, snarere end deres holdninger. Det var bemærkelsesværdigt, at brugen af stikord i begyndelsen af undersøgelsen (mind-map) faldt dem svært. Seancen var ikke præget af intern diskussion, som det var tilfældet med *Aalborg Seniorradio*, men forløb hovedsagelig som en samtale mellem moderator og den enkelte deltager. Det var stort set kun én deltager, Henrik, der kommenterede de øvrige indlæg. Folk var generelt lidt stille i det, selvom moderatoren flere gange appellerede til de øvrige om at kommentere indlæggene.

Gruppen havde ikke mange erfaringsbaserede holdninger til *DÅB*. Få havde et flygtigt kendskab, og kun Raisa var en flittig lytter af ikke-kommerciel lokalradio. Til gengæld gav gruppen et godt billede af radiobrugens indplacering i deltagernes hverdag. Vi fik talt meget om, hvad radioen giver dem, når de lytter. Det var gruppens force.

Diskussionen omkring *Radio DÅB* - og lokalradio led under, at kun Raisa var en inkarneret lytter og fik af samme årsag megen plads i gruppen. Problemet var dog, at de andre havde svært ved at forstå hende på grund af hendes stærke accent, så selv om hendes syn på, hvordan radioen skulle være, var interessant, så kommenterede de andre ganske lidt på hendes udsagn. Et par stykker havde kendskab til lokalradio, og det stammede mest fra de tidspunkter, hvor de tilfældigt surfede rundt for at finde noget, der er 'rart at lytte til'. Så folk kunne godt have lyt-

tet til programmer fra *DÅB* -og andre lokalradioer på denne frekvens- uden at kunne identificere hver enkelt station.

Bortset fra Raisa, der var meget glad for den helt lokale radio: *Radio Frydenlund*, så knyttede deltagernes ønsker og omtale sig generelt til, at man egentlig gerne så, at lokalradioerne opfyldte de samme behov, som regionalradioen gør. Flere ytrede dog også, at de ikke vidste, hvor man kunne finde tilbudene fra lokalradioerne på skalaen, da de generelt ikke drejede meget på programvælgeren, men havde en mere vanebestemt brug af radiomediet. Lokalradioernes 'image' hos deltagerne led ligeledes under, at flere forbandt dem med noget 'ungt' og noget med masser af reklamer, hvilket kun Henrik var positiv i forhold til.

Erhvervsmæssigt var der en god spredning i gruppen, men aldersmæssigt kunne vi godt have brugt et par yngre deltagere yderligere.

9.4.2. Deltagerprofiler

John

Stamdata

Alder: 56 år

Stilling: Førtidspensionist

Medievaner: Hører dagligt lokalradio og *Østjyllands Radio*, foretrækker at lytte til *Radio Silkeborg* og *Radio Hinnerup*.

DÅB-kendskab: Tjek på Århus, Senior- hør lige her og Postkassen.

Personlige kendetegn

John hører efter eget udsagn mange forskellige slags lokalradio. Han lader i det hele taget til at høre meget radio. Af konkrete stationer nævner han flere gange *Radio Hinnerup*, som han hører hver morgen.

Hans kendskab til *DÅB* ser på papiret ud til at være stort. Det viser sig dog i løbet af interviewet, at han oftest er stødt på programmerne - bl.a *Indvanderradio* og *Særra-*

dio - ved en tilfældighed, mens han ledte efter musik eller nyheder. Han synes umiddelbart ikke, at det er noget for ham.

I valget af kanal går han meget efter musikken, hvor hans smag er bred. Hører alt fra pop til rock og klassisk.

Radioen bruges til mange forskellige ting, men oftest som lydtapet, mens han laver andre ting, som f.eks. at læse avis.

Kvalitative udsagn

-Selvom det er et landsdækkende problem, er indslaget om bolighajer i Tjek på Århus er et relevant emne for lokalradio, da Århus er universitetsby, og mange studerende kan risikere at løbe ind i vanskeligheder i forbindelse med andelsboliger. Kunne dog have været spændende med udgangspunkt i en konkret sag.

- Man kan bære over med en usikker studievært, hvis emnerne og indholdet er godt.
- Frivillig arbejdskraft kan ikke kritiseres for amatørisme.
- Det er positivt, at handicappede får lov at lave radio.
- Det kunne være sjovt at lave sine egne programmer
- Gode emner og et interessant indhold er vigtigere end professionelle studieværter

Forbehold og forslag

Lokalradio skal være ung musik og lokalt stof. Lokalradio skal kun beskæftige sig med lokale emneområder.

Eva

Stamdata

Alder: 66 år

Stilling: Efterløner, tidligere sygeplejerske

Medievaner: Hører dagligt lokalradio og *Østjyllands Radio* og foretrækker at lytte til sidstnævnte.

Har intet forhåndskendskab til DÅB.

Personlige kendetegn

Selvom hun på papiret både lader til at høre meget lokalradio og *Østjyllands Radio*, er det tydeligt, at det ikke er tilfældet. Hun kender ikke til nogle programmer på DÅB.

Hun synes ikke, at hun har megen tid til at lytte til radio, men når det sker, er det fortrinsvis til nyheder og quizzprogrammer. Musikken i radioen er for ofte "*rabaldermusik*".

Evas radiobrug er sporadisk og spiller derfor ikke den store rolle for hende i hverdagen.

Kvalitative udsagn

- Studieværtens præsentation af emner går for hurtigt, og derfor bliver det forvirrende.
- Man kan acceptere tekniske og formmæssige fejl, hvis indhold og budskab er godt.
- Indslaget fra *Serradio* var optimistisk. Reporteren lød glad, og de (handicappede) fik meget ud af at lave indslaget, lød det til.

Forbehold og forslag

God lokalradio skal indeholde quizzprogrammer, hvor man selv kan gætte med, a lá det Niels Boesdal laver med *Danmarksmeester*. Der bør være friske nyheder.

Henrik

Stamdata

Alder: 39 år

Stilling: Systemudvikler

Medievaner: Hører lokalradio ugentligt, *Østjyllands Radio* en gang om måneden og *Voice* hver dag.

Foretrækker at lytte til *RTL Oldie*. Forhåndskendskab til DÅB: *Serradio*

Personlige kendetegn

På trods af, at han angiver at lytte til *Voice* hver dag, er Henrik ikke den store radiolytter. Han udviser udover *Serradio* intet for-

kendskab til *DÅB* i løbet af interviewet, men har hørt en del *Radio Krishna*, hvor det er Hare Krishnatilhængernes særprægede levevis, der har virket fascinerende på ham. Radio ligger meget langt nede på Henriks prioriteringsliste i forhold til f.eks. internettet, aviser og tv, som er de medier han primært får sine nyheder fra. I valget af station går han primært efter musikken, og helst ikke mainstream-musik som på *MTV*. Derfor er *RTL Oldie's* hans foretrukne station. Lytningen foregår fortrinsvis i bilen på vej til og fra arbejde.

Kvalitative udsagn

- Godt at de landsdækkende emner i *Tjek på Århus* har et lokalt præg.
- Den usikre studievært gør, at man som lytter mister tråden. Studieværten er for gammel, og tempoet for langsomt.
- Indslaget om andelsboligerne er journalistisk set for ensidigt og unuanceret.
- Morgenradio skal indeholde aktuelle her-og-nu nyheder.
- Reklamer kan godt være brugbare nyheder. Vil gerne have reklamer, hvis de indeholder brugbar information.
- Public access er principielt godt for demokratiet. Menigmand kan komme til orde.

Forbehold og forslag

- *Særradio* har ikke brugbar information for handicappede og lá "her kan man ikke komme ind med sin rullestol". Indslaget kunne være lavet af andre medier, og Henrik foretrækker at lytte til en interviewer, der ikke er udviklingshæmmet.
- Lokalradio hørte 80'erne til. Det har udspillet sin rolle, for Henrik mener ikke, at han kan finde noget dér, som han ikke ville kunne finde i andre medier.
- God lokalradio er aktuelle nyheder om givenheder og arrangementer

i lokalsamfundet, servicejournalistik og virksomhedsbesøg.

Hanne

Stamdata

Alder: 55 år

Stilling: Laborant

Medievaner: Hører lokalradio et par gange om måneden og *Østjyllands Radio* hver dag - og den foretrækker hun generelt at lytte til. Intet forhåndskendskab til *DÅB*.

Personlige kendetegn

Hanne er ikke den store lokalradiolytter, men lytter derimod mest til *Østjyllands Radio*. Grunden til, at det lige netop er *Østjyllands Radio*, hun lytter mest til har mere at gøre med vaner: Det er den station, radioen er stillet ind på. Hun er mest til programmer, hvor hun og manden kan teste deres paratviden. Derudover kan hun også godt lide problemorienteret journalistik ud fra en human interest-synsvinkel, eksempelvis om folk, der "*kommer i klemme i systemet*". Nyheder lytter hun ikke særligt meget til, og hvis hun gør, skal de være lokale.

Kommerciel lokalradio er ikke hendes kop te. De spiller ofte de samme sange og sender for mange reklamer. Det er for intetsigende for Hanne, der mest er til 'snakkeprogrammer'

Det første Hanne gør om morgen er at tænde for radioen, hvor hun hører nyheder og musik. Senere på arbejde foretrækker hun at høre programmer i den "lettere" afdeling alá Niels Boesdal (*Danmarksmester*), som hun kan gå til og fra, uden at udbyttet af programmet går tabt. Om morgenen bruges radioen i forhold til indhold, på arbejdet som stemning og baggrund.

Kvalitative udsagn

- Indslaget om unge og alkohol i *Tjek på Århus* var for langtrukket, der var for mange unødvendige detaljer.

- Der er ingen grund til at høre lokalradio, hvis ikke der er lokalt stof
- Servicejournalistik i lokale nyheder, eksempelvis trafikoplysning, giver konkrete oplysninger, man kan bruge.
- *Særradio* er både sødt og morsomt, samtidig med, at man får brugbare informationer. Intervieweren er godt forberedt. Han minder om et barn, der interviewer, da man kan høre den spontane glæde i hans stemme. Man bliver i godt humør af indslaget.
- Det er godt, at de handicappede bliver aktiveret ved at lave *Særradio*.

Forbehold og forslag

- God lokalradio kunne være friske lokale nyheder og god musik. Rejseoplevelser fra fjerne og atypiske steder ville være inspirerende, ligesom gode fortællinger enten fra kendte menneskers liv, eller foreninger som *Eventyrernes Klub*.
- Livet er for kort til kommerciel lokalradio
- Flere positive historier

Martin

Stamdata

Alder: 65 år

Stilling: Pensionist

Medievaner: Hører lokalradio og *Østjyllands Radio* hver dag og lytter ofte til *Radio ABC*. Foretrækker at lytte til *Hinnerup Lokalradio*

Kender til enkelte programmer på *Radio DÅB*.

Personlige kendetegn

Martin hører altid nyheder på *Østjyllands Radio* om morgenen, hvor han også hører lidt musik. Dog er han meget glad for dansk musik og folkemusik, hvor *DR* ikke kan opfylde hans behov. Derfor lytter han til *Radio ABC* fra Randers. Op af dagen har Martin fået opfyldt sit 'radiobudget' og er ikke længere så motiveret for at høre radio.

Kvalitative udsagn

- Emnerne i *Tjek på Århus* er gode, men skal være mere "her-og-nu".
- Det betyder ikke så meget, at et program ikke er 100% perfekt. Man skal passe på med, at det bliver for perfekt. Amatørisme kan være charmerende.
- Godt at lokalradioen er åben for alle, fra interessegrupper til menigmand.
- Indslaget fra *Særradio* var positivt, og man blev i godt humør af det.

Forbehold og forslag

- God lokalradio er aktuelle "her-og-nu nyheder".
- Man ville lytte mere til lokalradio, hvis man kendte sendetidspunkterne, og hvis sendetidspunkterne var faste. Når det er overladt til tilfældighederne, er det svært at blive kernelytter. Hvis man vidste, hvornår de interessante programmer kommer, ville man lytte.

Raisa

Stamdata

Alder: 65 år

Stilling: Pensionist

Medievaner: Lytter flere gange ugentligt til lokalradio og hver dag til *Østjyllands Radio*

Foretrækker at lytte til *Radio DÅB*, som hun indimellem også kalder *Radio Århus*. Lytter til *Tjek på Århus, Senior - hør lige her, Go' formiddag* og *Postkassen*.

Personlige kendetegn

Raisa er inkarneret lokalradiolytter og kender en del programmer på *DÅB*. Hun har styr på sendetiderne og er kernelytter på en del lokalradioprogrammer, heriblandt flere på *DÅB*. Hun arbejder for *Ældresagen* og derfor lytter hun fast til *Seniorradio* og andre programmer på *DÅB*, som enten er med eller for ældre mennesker. Derudover lytter hun hver anden onsdag kl. 15.00 til et program på *Fryden-*

lundsradioen med Knud Mikaelen. Hver tirsdag kl. 11.00 lytter hun til Aksel Baks program. Hun har et bredt interessefelt i sin radiolytning, som spænder lige fra kultur og politik til ældre mennesker og kærlighed.

Radiolytningen er oftest forbundet med andre aktiviteter som eksempelvis rengøring og håndarbejde. Raisa siger, at på den måde kan hun få lavet nogle ting, samtidig med, at hun holder sig orienteret via radioen. Tv kræver for meget koncentration, og øjnene er ikke fri til andre gøremål.

Kvalitative udsagn

- Studieværten i *Tjek på Århus* skal tale kort og præcist. For lange passager gør, at man mister koncentrationen.
- Informationer i radioen skal være interessante, korte og præcise med indlagte pauser, så man kan følge med.
- Det er meget vigtigt i radio, at studieværten har en god og speciel stemme. Stemmen kan være en kvalitet i sig selv. "*For fjernsynet, der kigger vi. I radio skal vi høre*".
- Hver musik til sin tid. Om morgenen skal det være rolig musik, gerne klassisk.
- Radioen strukturerer tiden for lytteren om morgenen og skaber indgangen til en ny dag.
- Det er godt, at almindelige mennesker og eksempelvis fysisk og psykisk udviklingshæmmede har mulighed for at komme og fortælle i radioen.

Forbehold og forslag

- Det vigtigste i radio er den gode stemme. Lytterne skræmmes væk af studieværter med dårlig stemmeføring.
- God lokalradio er lokale nyheder og informationer om, hvad der sker i byen. Servicejournalistik, eksempelvis trafikinfo. God musik.

9.4.3. Hovedtemaer

Som tidligere nævnt var samtalen i fokusgruppen præget af, at kun få deltagere havde forhåndskendskab til *Radio DÅBs* udsendelser, men det blev dog opvejet noget af et mere grundigt kendskab til lokalradioer generelt. Af de programmer, der blev afspillet eksempler fra, var der flest kritiske røster mod *Tjek på Århus*, mens *Særradio* blev meget positivt modtaget. Flere efterlyste en tydeligere lokal forankring af de emner, som blev taget op. Det gjaldt f.eks. et indslag om andelsboliger, hvor Henrik og John sagde:

Ja, omkring det her med andelsboligerne, der var jo ikke noget lokalt. Ikke andet end de fortalte, at det foregik i storbyer, men der var jo ikke nogen lokal andelsboligformand eller noget som helst. Det var formanden for landsforeningen. (De andre nikker anerkendende)

John: Jeg synes også, det manglede. Selvfølgelig kunne det være sket i Århus. Det skulle jo være mærkeligt andet. Så... men.... Hvis der havde været sådan en sag, som de kunne havde trukket frem, så kunne have været mere spændende.

Flere hæftede sig også ved de tekniske og formmæssige mangler, de fandt påfaldende ved *Tjek på Århus*. Men selvom der var nogle, som udtrykte en vis tolerance over for f.eks. studieværtens sproglige kiks, var der enighed om, at det kunne være forstyrrende og irriterende:

Henrik: Ok. Noget af det, jeg også hæftede mig ved, var at oplæseren var lidt usikker, og det gør, at man nogen gange mister tråden, når tingene bliver sagt 20 gange efter hinanden.

...

Martin: For mig betyder det heller ikke så meget, om det ikke er sådan helt 100% perfekt. Det skal vi passe på med, at det ikke bliver for perfekt. For det kan næsten være charmerende.

Stemmen, der taler til en fra radioen, betyder meget for den enkelte. Det gælder ifølge deltagerne alle typer radio. Således var der almindelig opslutning til Raisas udsagn:

Det er radio - der skal man have en speciel stemme. Hvis det er meningen, man skal følge dem, og vi elsker mange gange, de her stemmer, hvor vi kan høre: "Det er ham eller ham". Det er meget vigtigt for radio. For fjernsynet, der kigger vi. I radio skal vi høre.

Serradioen kunne mange godt lide, både fordi udsendelsen var fuld af livsglæde og umiddelbarhed, men også fordi man syntes, at det var en rigtig god ide, at handicappede, og i dette tilfælde udviklingshæmmede, kunne komme til orde, så man også kunne få et indblik i den verden, som er deres. Hanne:

Jeg synes, det var både sødt og morsomt. Der var en forferdelig masse informationer. Jeg fik associationen af, at det var et barn, der interviewede. Altså det man har set i fjernsynet med sådan nogle børneinterview.

.....

Inger: *Og han havde en pæn stemme (der grines).*

Vi var i flere fokusgrupper ude for, at folk kan have overraskende motiver til at lytte til bestemte programmer, som de holdnings- eller intersemæssigt slet ikke befinder sig i nærheden af, men som de alligevel ofte vender tilbage til, enten fordi de nyder provokationen eller blot finder det fascinerende, at "den slags er til". Vi stødte f.eks. på det i fokusgruppen om den kristne lokal-tv station fra København, KKR/TV (se kapitel 9.8). Torben gav udtryk for samme tilbøjelighed:

Det er om natten, hvor jeg synes DRs natradio... Den gider jeg simpelthen ikke at høre på. Jeg synes, den er for ringe, og så hører jeg f.eks. Radio Krishna. Det er mere fordi, jeg synes, det er helt

syret at høre på, at der er nogen, der har sådan en livsopfattelse som de der Krishna har. Det er derfor jeg lytter til det.

Men det var generelt, at de flestes radiolytning var af rutinemæssig karakter. Radioen er med til at strukturere hverdagen og er en god - og endda nødvendig - ledsager til mange gøremål. Specielt er radioen vigtig om morgenen. Det udtrykker Raisa sådan her:

Hvis vi snakker om radio klokken syv eller seks om morgenen, så er det vigtigt, at der kommer information og klokken. Om klokken og dato skal de snakke mange gange. Det var der i gamle dage. Der hørte man musik, men det var ikke noget problem for hvert femte minut, der kom klokken, og så vidste man hvor man var.

Afsluttende blev diskussionen drejet ind på spørgsmålet om den åbne adgang til radiomediet - public access, dvs. det, at man kan komme ind på Radio DÅB og lave radioudsendelser. Direkte adspurgt var der flere, bl.a. John og Hanne, som måske godt kunne tænke sig selv at prøve at lave radio. Alle fandt, at det var godt, at muligheden for den åbne adgang er tilstede, både fordi det er et "demokratisk gode" og fordi det er med til at aktivere folk. Men ikke kun afsenderaspektet skal tages med i vurderingen - lokalradio skal også være for nogen. Det fremgik af denne ordveksling:

Torben: *Principielt er det jo godt for demokratiet. Nu kan man sige, at menigmands mulighed for at komme til orde, er jo i dag ligeså meget på internettet, hvor man har muligheden. Og der har man jo i større grad mulighed for at blive hørt på demokratisk vis.*

.....

Hanne: *Men hvis man så samtidig kan aktivere nogen og de kan få noget ud af det, så synes jeg, det er meget godt. Jeg ville f.eks. lytte til det. Det er hyggeligt.*

Så ikke kun formen - og de eventuelle mangler, man støder på - spiller en rolle for, om man som lytter vil hænge på, når man har stillet ind på en lokalradio. Når budskabet er fængende og engagementet tydeligt, er tolerancen tilstede:

Inger: *Jeg vil bare sige, at hvis det er et godt budskab, så vil man ikke lukke for det, selv om der er en, der stammer lidt. Og det vi talte om, var om vi ville lytte til det eller ej. Jeg ville ikke slukke, hvis det ellers var et godt program. Hvis de siger nogle gode ting, så kan man godt abstrahere fra, at de hakker lidt i det.*
[Også Raisa og Hanne slutter sig til]

9.5. Radio Midt Imellem

9.5.1. Deltagere og forløb

Fokusgruppeundersøgelsen blev afholdt på Langeskov Kro d. 29. november 2001 kl. 19-21.15 med ni deltagere. Vi afspillede dele af programmet *Kriminalmagasinet* og dele af et nyere program fra eftermiddagsfladen med musik, nyheder og indslag om den aktuelle, lokale valgkamp.

Det voldte ikke særlige problemer at rekruttere deltagere til gruppen og alle udvalgte havde stiftet bekendtskab med *Radio Midt Imellem*, selvom ikke alle lyttede jævnlige. Der var en god spredning i gruppen, både med hensyn til alder og beskæftigelse og i forhold til radiovaner og -præferencer. Det gav en fin dynamik og gode diskussioner, som var præget af en intern tolerance og lydhørhed. Det var vores indtryk, at de fleste kendte til hinanden i forvejen. Der blev afleveret lidt smådrillende bemærkninger undervejs om politik og holdninger, men det bidrog blot til den afslappede stemning. De fleste i gruppen fandt diskussionsemnerne vigtige og interessante og mange havde erfaringsbaserede, markante synspunkter at aflevere.

Det var en udbredt opfattelse i gruppen, at *Radio Midt Imellem* var stærkt på retur som en Langeskov-baseret lokalradio. Flere

nævnte, at det var noget andet, da radioen "holdt til oppe i centeret" og var let at komme i kontakt med. Nu var den flyttet til Odense og ikke nok med det: programfladen var ændret og nu blev der mest spillet musik. De mest ihærdige lyttere, bl.a. Finn, var af den opfattelse, at det var en båndsløjfe, som bare kørte. Han kunne genkende numrenes rækkefølge og når dagen var omme, blev der bare slukket - ofte midt i et nummer, uden afmelding eller andre former for normale afslutningsprocedurer for en radioudsendelse. Det nikkede flere bekræftende til.

På trods af den udbredte skuffelse, var der alligevel flere, der stadig holdt ved som lyttere, de fleste dog kun sporadisk. Men mange havde ganske nuancerede og velbegrundede forslag til, hvordan en rigtig god lokalradio kunne være. Kravene til indholdet afspejlede ikke overraskende deltagerens nuværende kanalpræferencer, hvor en del hovedsageligt var orienteret mod *P1*, andre mod den regionale *Radio Fyn (P4 Fyn)* og andre igen mest *P3*. Der var dog almindelig tilslutning til, at den lokale forankring og fokus på de lokale, aktuelle problemer var det vigtigste. Deltagerne kunne ikke se, hvad landsdækkende eller internationale nyheder havde at gøre i en lokalradio. Man burde holde sig til helt lokale forhold. For flere var formen og "det professionelle" ikke det afgørende. Jo længere væk fra lytterens lokalsamfund radiokanalens emner er, jo højere krav vil man stille til den tekniske og journalistiske kvalitet. Jo tættere på lokalsamfundet og borgerne, jo mere acceptabelt var "det amatør-mæssige", fremhævede Arne. Erik skelnede skarpt mellem det og almindeligt sjusk og føren lytterne bag lyset, som Finn også påpegede. Denne var nemlig helt sikker på, at *Kriminalmagasinet* ikke var et dokumentarprogram, men en slags hørespil, optaget i et studie.

Aftenens diskussion mundede ud i en meget konstruktiv debat om, hvad der burde være i programfladen på en lokalradio i Lange-

skov. Nogle var mest til en musikalsk baggrundsradio og fremhævede en kommerciel lokalradio i landsdelen som forbillede, mens andre trak mere i retning af en mere blandet sendeflade, der både skulle indeholde lokale nyheder og debat, men også i høj grad et bredt spektrum af udsendelser om lokal kultur og historie, portrætsendelser med lokale musikere, forfattere, erhvervsledere og "særlinge". Bente foreslog, at en samlende overskrift kunne være: hvad gør Langeskov til en særlig kommune i forhold til Odense, som den er ved at være en forstad til? Lokalradioen kunne på den måde bidrage til at gøre folk mere opmærksomme på den lokale kultur og den lokale identitet.

9.5.2. Deltagerprofiler

Adam

Stamdata

Alder: 40 år

Stilling: Murersvend

Medievaner: Lytter aldrig til *Radio Midt Imellem*, men ugentligt til *Radio Fyn* og dagligt til *P3*.

Lytter til Top-30 hitliste på *Radio Midt Imellem*, foretrækker *P3*.

Personlige kendetegn

Adam er *P3* lytter og bruger fortrinsvis radioen til at høre musik og nyheder. Erklærer under præsentationen, at han aldrig har hørt *Radio Midt Imellem*. Hører en del radio i bilen til og fra arbejde. På sit arbejde hører han en del forskellig radio, som han ikke beskriver nærmere. Dette skyldes, at mange af de andre murere har hver sin radio med.

Kvalitative udsagn

Selvom der var action og gang i den, virkede programmet amatøragtigt og ikke så professionelt som *P3*. Derfor ville han slå væk fra *Radio Midt Imellem*. Adam foretrækker programmer, som virker professionelle i deres udformning og sprogbrug. Når arbejdskollegerne hører otte forskellige programmer på

otte forskellige radioer omkring ham, finder han det forvirrende og irriterende og "får lyst til at smadre radioerne med en skovl".

Forbehold og forslag

Adam mener at lokalradioens berettigelse ligger i, at den informerer borgerne omkring deres lokalområde. Udover dette ser han ikke meget behov for en lokalradio.

Anne

Stamdata

Alder: 38 år

Stilling: Pædagogmedhjælper

Medievaner: Lytter til *Radio Midt Imellem* et par gange om måneden, bl.a. *Dansk Toppen*. Foretrækker *P4 Fyn (Radio Fyn)*

Personlige kendetegn

Anne hører lokalradio hver dag og *P4 Fyn* om morgenen på hverdage og i weekenden. Hun lytter primært til radio om morgenen før hun tager hjemmefra. Lokalradio hører hun mest, når hun kører i bil, "så kan jeg nemlig sidde og trykke på knapperne".

Kvalitative udsagn

Radio Midt Imellem er ikke lokal nok, den har ikke noget med Langeskov at gøre. Emnerne skal være fra lokalområdet, eksempelvis sport. Adspurgt om hun så ville lytte til mere til *Radio Midt Imellem*, svarer hun nej. Anne fremhæver *Radio Fyns* form som værende meget positiv.

Forbehold og forslag

Kunne godt tænke sig flere valgudsendelser

Bent

Stamdata

Alder: 48 år

Stilling: Specialarbejder

Medievaner: Lytter meget sjældent til *Radio Midt Imellem*, og kan ikke huske at have lyttet til noget bestemt på stationen. Foretrækker *P3*.

Personlige kendetegn

Bent lytter kun til lokalradio og *Radio Fyn* et par gange om måneden. *Radio Midt Imellem* spiller kun 10 år gammel musik, hvilket hurtigt gør det uinteressant at lytte til. Der er for mange gengangere. Udbuddet bliver stereotyp og uden bevægelse. Den nye musik finder han derimod på P3, som er hans foretrukne kanal.

Kvalitative udsagn

Tempoet på *Radio Midt Imellem* er for langsomt i forhold til anden radio. Minder ham om fjernsynets barndom. Om *Radio Midt Imellems* kriminalmagasin: Programmet er gammel vin på nye flasker, "de slår større brød op, end de kan bage". Jo nærmere emnet kommer på lytterne og nærområdet, desto flere tekniske fejl og mangler kan man godtage. Jo mere interessant emnet er, jo mindre betyder professionalismen. Omvendt skal emner, der er længere væk fra én rent nærheds- og interesse-mæssigt være af høj teknisk kvalitet for at kunne holde interessen fanget. Man mangler genkendelighed i *Radio Midt Imellems* programudbud. Hvor- når kommer hvad og hvor? Særinteresser og minoritetsgrupper må ikke overdrives i lokalradio, da det kan skræmme andre væk. Lokalradio skal være bred, så den får et vist antal lyttere i lokalområdet.

Forbehold og forslag

Lokalradioen kunne bl.a. bringe efterlysninger - servicejournalistik i lokalområdet. Bent ville gerne have at *Radio Midt Imellem* beskæftigede sig med sådanne temaer som: sport, politik, erhvervsliv og hobbyer.

Bente*Stamdata*

Alder: 52 år

Stilling: Lærer og socialrådgiver

Medievaner: Lytter ikke til lokalradio til hverdag. Har dog hørt lidt, fordi hun skulle deltage i fokusgruppen.

Kan ikke huske at have lyttet til noget

bestemt på *Radio Midt Imellem*. Foretrækker P1 og *Radio Fyn*.

Personlige kendetegn

Bente erklærer under præsentationen, at hun ikke lytter til lokalradio, da det er ren muzak, for ringe og ikke er opbygget som blokke med afbrydelser imellem. *Radio Midt Imellem* er ikke lokal, så hun kan ikke bruge den til noget. Hun bliver træt i hovedet af *Radio Midt Imellems* facon, som hun betegner som maskinel.

Hun har sin helt egen dagsorden omkring lokalradio og har i forvejen udarbejdet en lang liste med forslag til forbedringer af *Radio Midt Imellem* og lokalradio som sådan - både hvad angår emner og opbygning af sendefladen.

Kvalitative udsagn

Om *Radio Midt Imellems* kriminalmagasin: unuanceret og sensationspræget. Kommer ikke i dybden og har ikke noget med Lange-skov at gøre. Lokalradio skal være decideret lokal. Det amatøragtige kan være en fordel, det er ikke altid godt med alle de "skråsikre typer". Kan godt lide det søgende og amatøragtige, men så skal det også vedkende sig at være det. Det vigtigste ved lokalradio er nær-vær. Lokalradio er lytternes radio - "vi er lokalradioernes talerør". Finder det dybt problematisk at man ikke kan finde en oversigt over *Radio Midt Imellems* programmer i avisen.

Forbehold og forslag

Lokalradioens sendeflade skal være organiseret i blokke. Forskellige målgrupper på forskellige tidspunkter af dagen. Lokalradio bør især varetage særinteresser som: børn, ældre, psykisk handicappede og flygtninge/indvandrere. Social brevkasse. Konkurrencer. Kombination og synergieffekt mellem lokalradio og lokal-tv.

Else*Stamdata*

Alder: 60 år

Beskæftigelse: Pensioneret

Medievaner: Lytter ofte til *Radio Midt Imellem*. Hører generelt meget radio. Foretrækker *Radio Fyn* og *P3*

Personlige kendetegn

Else lytter generelt meget til radio, også lokalradio, men er meget irriteret over at *Radio Midt Imellem* bare stopper med at sende til fyraften. Hun synes at *Radio Midt Imellem* "bare er det samme og det samme". Hun hører ikke bestemte programmer, men lader bare radioen køre. Else følger godt med i, hvad der sker i lokalområdet og er den første, som nævner, at *Radio Midt Imellem* jo er flyttet til Odense for et års tid siden.

Kvalitative udsagn

Else synes, at *Radio Midt Imellem* skulle sende noget mere lokalt. Else tror ikke, at *Radio Midt Imellem* sender om aftenen, fordi "lige pludselig sidst på dagen, så er det bare slut". Hun synes at *Radio Midt Imellem*s musik er alt for gammel og at det bare er det samme, de spiller. "Det er ligesom de bare sætter et bånd på".

Forbehold og forslag

Lokalradio skal være fra nærområdet. *Radio Midt Imellem* skal være mere underholdende.

Carina

Stamdata

Alder: 39 år

Stilling: Postbud

Medievaner: Lyttede tidligere meget til *Radio Midt Imellem*. Foretrækker nu *P3*, men hører også *Radio 49*.

Personlige kendetegn

Hovedparten af hendes radiolytning foregår under postsorteringen på arbejdet. Hører også radio derhjemme, dog ikke så ofte. For Carina er indholdet i et program vigtigere end formen, derfor finder hun det ikke så problematisk, at lokalradio ofte ikke lyder så professionelt. Carina lægger megen vægt på, hvordan *Radio Midt Imellem* fungerede for nogle år siden, hvor den lå oppe ved cente-

ret, og mange kunne komme op og "være med til alt muligt".

Kvalitative udsagn

Carina synes ikke, at udlandsnyheder hører sig til i en lokalradio, de skal koncentrere sig om det lokale. Hun synes desuden, at *Radio Fyn* minder en del om noget af det, der blev spillet som eksempel fra *Radio Midt Imellem*s eftermiddagsflade.

Forbehold og forslag

Carina synes ikke at *Kriminalmagasinet* har noget med lokalradio at gøre. Carina kunne godt tænke sig nogle flere programmer med lokal debat. Eller noget om sportsklubben eller centeret. Carina ville også gerne have at lokalradio kunne fungere som en opslagstavle for lokale arrangementer.

Erik

Stamdata

Alder: 43 år

Stilling: Metalarbejder

Medievaner: Har tidligere hørt meget lokalradio herunder også *Radio Midt Imellem*. Hører primært radio på arbejdet.

Personlige kendetegn

Erik siger i begyndelsen, at han finder lokalradio uinteressant, men bliver senere fascineret af *Kriminalmagasinet*, som han synes er spændende. Erik kan i særdeleshed godt lide dokumentargenren, og derfor falder programmet lige i hans smag. Erik kan godt lide indslag fra det virkelige liv. Når Erik hører radio, er det i forbindelse med at han går og laver nogle ting, - "så det er jo ikke sådan at jeg fordyber mig 100 pct."

Kvalitative udsagn

Erik skelner skarpt mellem det han kalder sjusk og det han kalder amatøragtigt. Erik kan godt leve med, at noget er amatøragtigt, hvis eksempelvis det er en 20 år gammel pige, som sidder og laver det. Men han vil ikke acceptere, hvis der er noget, som han føler er sjusk.

Forbehold og forslag

Erik giver udtryk for, at den lokale debat skal prioriteres højt. Desuden synes han, at radioen burde være et oplagt forum for omegnens foreningsliv. Han ville gerne have, at lokalradioen lavede nogle flere programmer om Langeskovs lokalhistorie. Han mener, at det er vigtigere at tilgodese bredden i programudbuddet end at lave små programmer for minoriteter.

Hanne*Stamdata*

Alder: 53 år

Stilling: Social- og sundhedsassistent

Medievaner: Har hørt *Radio Midt Imellem* en smule, men bryder sig ikke om det. Foretrækker *P1*, som hun hører meget. Bryder sig ikke om musikradio.

Personlige kendetegn

Hanne er i sin programvurdering meget opmærksom på indholdets informative kvaliteter og har i modsætning til flere af de andre intet ønske om, at *Radio Midt Imellem* primært burde være en bedre musikradio.

Kvalitative udsagn

Synes at *Radio Midt Imellem* udelukkende er "tam - tam musik". Synes dårligt om *Kriminalmagasinet*, især fordi der er baggrundslyde og musik i indslaget. Synes dog godt om, at programmet har en oplysende relevans for unge omkring stoffer. Påpeger, at *Radio Midt Imellem* er blevet forringet, efter at stationen er flyttet til Odense.

Forbehold og forslag

Hanne giver udtryk for, at oplysning omkring kommunale og lokalpolitiske anliggender skal prioriteres højt i en lokalradio.

Finn*Stamdata*

Alder: 32 år

Stilling: Gartner

Medievaner: Hører *Radio Midt Imellem* på

arbejdet. Foretrækker *P3* derhjemme. Hører primært radio på arbejdet.

Personlige kendetegn

Finn er gruppens snu ræv, når det gælder at afsløre *Radio Midt Imellem* som utroværdig afsender. Han er meget direkte i sine udtalelser, og selvom han er kritisk overfor *Radio Midt Imellem*, lytter han stadig til den i arbejdstiden, trods hans kritiske indstilling og meget præcise kritikpunkter. Finn er meget aktiv i gruppen og har en masse erfaringsbaseret kritik af *Radio Midt Imellem*.

Kvalitative udsagn

Finn betragter *Radio Midt Imellem* som utroværdig, både fordi den er discountagtig, (spiller gammel musik uden *Kodal/Gramex*-afgift), og upålidelig omkring selve programannonceringen. Her peger han på, at lytteren misinformeres i både nyhederne og *Kriminalmagasinet*. Det ikke-lokale indhold i *Radio Midt Imellem*'s nyheder kan Finn ikke se nogen mening med. Han synes ikke *Radio Midt Imellem* har nogen berettigelse som ikke-kommerciel lokalradio. Vil gerne have lokalradio som er en servicradio og tilgængelig for de lokale. Vil gerne have *Radio Midt Imellem* som musikradio, blot med flere programindslag og nyheder i sendefloden.

Forbehold og forslag

Finn vil gerne have, at lokalradio fungerer som et lokalmedie, der kan trække politiske sager frem i lyset og holde borgerne up-to-date. Han vil gerne have en bredt appellende lokalradio. Fremhæver *Radio Midtjylland* som et godt eksempel på en populær form for servicradio for lokalsamfundet.

9.5.3. Hovedtemaer

Generelt var kritikken mod *Radio Midt Imellem*'s programflade ganske hård og konstant, og de programeksempler, vi afspillede, gav anledning til en del knubbede kommentarer. Et fundamentalt krav til lokalradio var, at det skulle være lokalt, også i nyhedsformidlingen.

Finn: *Altså, det med nyhederne. De plukker bare en tre ting fra Stiftstidende og læser det op. De kunne ligeså godt holde kæft og spille et stykke musik, for det har intet med lokalmiljø at gøre, det her. ... De fortæller om Nyborg og så ryger de til Afghanistan. Det er noget mærkeligt flakket noget. Måske en lille smule med Nyborg er meget sjovt lige at høre. Resten havde intet med lokalmiljø at gøre. De kunne ligeså godt starte med at tage Stiftstidende og så noget fra lokalsprøtjen og tage lokalstoffet mere grundigt igennem.. Det der sker i Afghanistan, skal man nok få af vide 20 gange i løbet af aftenen alligevel. Det kan jeg ikke bruge til noget.*

Og som den daglige lytter, han er, kan Finn også gribe stationen i at genbruge programmateriale. Hvad der umiddelbart præsenteres som et indslag af flere i dækningen af den lokale valgkamp, viser sig ifølge Finn nærmest at være en båndsløjfe:

...det han siger i udsendelsen med, at nu er vi kommet til Langeskov, Problemet er så, at det er den eneste, de har interviewet og interviewet er blevet sendt en 5-6 gange. I valgkampagnen har jeg ikke hørt andre end borgmesteren og det interview. Der kommer ikke de andre partier ind og fortæller. Vi kunne da også godt have hørt noget fra Munkebo eller andre steder og andre partier end lige Venstre.

Dertil skal siges, at programmet faktisk også indeholder et interview med en anden kandidat, jfr. opå vores analyse af det pågældende fladeprogram i kapitel 8. Men at hyppig genbrug og båndsløjfelignende programflader var et væsentlig træk ved *Radio Midt Imellem*, var der enighed om i gruppen.

Vurderingen af programmernes kvalitet varierede dog noget. Flere havde øre for gode og relevante træk ved *Kriminalmagasinet*, f.eks. at det er ganske almindelige betjente, der

fortæller om deres oplevelser på jobbet. Eller at udsendelsen også rummer oplysende træk, som måske kan være til gavn for de unge:

Erik: *Jeg har skrevet at jeg synes det var RIMELIGT. Jeg kan i forvejen godt lide sådan noget dokumentar. Det var sådan noget, jeg godt kunne holde ud at sidde og høre på. Det er sådan nogle indslag fra virkelighedens liv. Jeg vil ikke helt sammenligne det med Robinson og Big Brother, for det er jo noget med præmier. Det her er almindelige politifolk, der kommer med deres historier. Vi skal jo også lige huske på at hende, der spørger, hun må også godt være lidt amatøragtig. Det må godt være amatøragtigt, bare ikke sjusk. .... Jeg kan godt leve med at det er amatøragtigt.*

Hanne: *Der er jo mange unge mennesker, der lytter til det. Det eneste positive, jeg kan se, det er at de talte jo om stoffer og alt det der, og jeg ved ikke om de unge mennesker også har hørt så meget om det, at de også ville slukke for det. Men det eneste positive jeg kan se er, at måske de unge ville holde sig fra stoffer, hvis de hørte det.*

Flere oplevede det som et klart tab, at *Radio Midt Imellem* ikke længere holder til i byen, men sender inde fra Odense. Tidligere var den en mere integreret del af lokalsamfundet og mere åben for medvirken af borgerne:

Carina: *Angående det med at de ikke havde så meget lokalt. Førhen .... da de boede deroppe ved centeret. Der var det, som om der skete det, at det ikke var så lokalt mere. Førhen havde de arrangeret, at folk kunne komme op til dem og vinde noget.*

Erik: *... Dengang var der jo lokale folk der var oppe og vende plader. Og vi kunne høre dem i radioen og det var jo meget hyggeligt.*

Hanne: *De var en del af dagliglivet, fordi de var synlige.*

At være en synlig og integreret del af dagliglivet er vigtigt for en lokalradio, specielt i et lille lokalsamfund - og der burde det også være lettere end i storbyen, hvor der er mange flere om buddet, mente f.eks. Bente. Hun pegede på en lang række emner, en sådan lokalradio kunne tage op og fremhævede minoriteterne, f.eks. de handicappede, de socialt udstødte, de udviklingshæmmede. Hendes synspunkter fik tilslutning fra flere i gruppen, men nogle advarede dog mod, at det skulle blive for specielt eller snævert:

Erik: *Jeg synes også, at den lokale debat skal være med og foreningsarbejde og vi har vores lokalhistorie også. Det synes jeg også kunne være interessant, at man udbredte sig om på lokalradio. Hvorimod Bente mener, at der skal være plads til de der mindretal, der mener jeg, at der skal være plads til bredden. Ellers tror jeg ikke, det interesserer alle. Men sådan noget der, vi kan følge lidt med i, det er godt.*

Bent: *Det er jeg da meget enig i, jeg har skrevet sport, politik, erhvervsliv, hobbyer. Ja You name it. Jeg kan sagtens også se den ende af det, Bente har fat i med de psykisk udviklingshæmmede, altså hele den sociale dimension. Til gengæld tror jeg også, at man skal passe morderligt meget på, at det ikke kommer til at fylde for meget.*

9.6. Universitetsradioen

9.6.1. Deltagere og forløb

Fokusgruppeundersøgelsen fandt sted d. 31. oktober kl. 19 til 21 på Københavns Universitet, Amager og havde syv deltagere. Vi afspillede eksempler fra morgenmagasinet *Startbanen* og filmprogrammet *Nosferatu*.

Som vi ofte erfarede det med lokalstationer i de større byer, København, Århus og Aal-

borg, var det også vanskeligt for vores analysebureau at finde kernelyttere til *Universitetsradioen* i København. Vores fokusgruppe bestod dog - som det altid var tilfældet - af lokalradiolyttere, men kun et enkelt medlem kunne betegnes som kernelytter, mens andre i gruppen havde andre lokale favoritstationer eller var mere sporadiske lokalradiolyttere. Desværre var der afbud fra to yngre kernelyttere til *Universitetsradioen*, en studerende og en bibliotekar. Det betød, at den indledende diskussion i gruppen omkring *Universitetsradioens* programmer blev høfligt vurderende og kommenterende og ret hurtigt døde hen, da flertallet af gruppens medlemmer ikke kunne engageres i programmets indhold eller form, sandsynligvis fordi de både alders- og karrieremæssigt befandt sig uden for den primære målgruppe.

Debatten kom i stedet i højere grad til at kredse om de enkelte gruppemedlemmers præferencer i forhold til bestemte programgenrer eller (lokal) radiotyper. F.eks. var der blandt de midaldrende og lidt ældre mænd i gruppen en veneration for en lokal musikradio, *Radio Jazz*, mens de yngre var mere optaget af radioernes "lyd" og den måde, de henvender sig til deres lyttere på.

Her pegede Julie, *Universitetsradioens* kernelytter, på, at lokalradioen skal være god til at skabe en venlig og imødekommende stemning, en personnær eller nærmest selskabelig ramme om gøremålene i hjemmet. Og den funktion var *Universitetsradioen* og få andre lokalradioer gode til at udfylde.

Stil og sprog i radioen blev et af de få hede diskussionsemner i aftenens løb, hvor flere af de lidt ældre medlemmer kommenterede det sproglige forfald i lokalradioerne og i medierne generelt. Den diskussion gav anledning til et par irriterede og sarkastiske udfald et par af deltagerne imellem, men det påvirkede ikke den i øvrigt gode diskussionsstemning synderligt.

Et tredje hovedemne handlede om public

access og mulighederne for at formidle debat og information om demokrati og politik i de lokale radioer. Man var enige om, at det er meget positivt, at folk kan få adgang til medierne. Lokalradioerne skal efter fleres opfattelse i øvrigt først og fremmest byde på helt lokale programmer med livshistorier, lokalhistorie og oplysninger om/til lokale handlende. De yngre i gruppen gav udtryk for, at politisk radio eller radio, som talte minoritetsgruppernes sag kunne ses som en god ide, mens flere af de andre var imod "ensidig radio" og ønskede, at radioen - også lokalradioen - skal være neutral, saglig og rar at lytte til.

9.6.2. Deltagerprofiler

Asger

Stamdata

Alder: 50 år

Stilling: IT-systemkonsulent.

Medievaner: Kender ikke noget til *Universitetsradioen* i forvejen. Han hører lokalradio hver dag. Hører radio primært morgen og sen eftermiddag.

Personlige kendetegn

Hører radio i bilen til og fra arbejde og til og fra kunder. Han hører kommercielle radioer - med musik samt trafikradio, der er på P4. Han zapper engang imellem mellem kanalerne. Når man kommer farende ind på en radiostation, er det svært at afgøre, hvilken station man lytter til.

Kvalitative udsagn

Han synes umiddelbart, at *Universitetsradioen* er amatøragtig på en "god måde" i forbindelse med *Startbanen*. Enige med de andre om, at et ordentligt talt dansk sprog er meget vigtigt. Elementer af *Nosferatu* synes han rigtigt godt om. Men han hæfter sig også ved, at filmanmeldelsen af det folkelige: 007 bliver for elitær. Om morgenen skal radioen "*lade ham i fred*" med for tunge programmer, om aftenen er han klar til at lytte.

Forbehold og forslag

Forbehold: Sproget skal være i orden og anmeldelser ikke for højpanedede.

Forslag: Mere lokalradio med baggrund og lokalhistorie - altså snakkerradiomusikken finder man allerede på de kommercielle stationer.

Julie

Stamdata

Alder: 38 år

Stilling: Voksenunderviser i EDB

Medievaner: Kender *Universitetsradioen*. Hun hører lokalradio 1-6 gange om måneden. Hendes foretrukne radio er *Nørrebro Radio*. Hun hører radio primært om formiddagen og først på eftermiddagen.

Personlige kendetegn

Lige for tiden går hun hjemme, da hun har født for nylig. Det er hendes andet barn, så det er længe siden, hun har arbejdet. Hun hører ikke bestemte kanaler - hun tænder bare og zapper så rundt, indtil hun finder noget, der er behageligt at lytte til. Hører ikke så meget lokalradio, men har hørt *Universitetsradioen* enkelte gange: "*Jeg er ikke særlig selektiv*".

Kvalitative udsagn

Universitetsradioen - *Startbanen* er hyggelig radio. Glæde, intentioner og hygge skal møde hende, når hun lytter, så er det god radio. Samtidig må den ikke være for indsnævret, hvilket hun ellers har oplevet ved lokalradioer. Hun ser to centrale kvaliteter ved rigtig lokalradio: radioen som stemningsskaber, muligheden for public access for folk med oprigtige intentioner.

Forbehold og forslag

Forbehold: Det må ikke være for smalt og indsnævret. Politiske budskaber må heller ikke være dominerende. De må ikke spare musikken væk, for så passer det ikke til hendes lyttesituation.

Forslag: forbrugeroplysninger om lokale handlende kunne være en måde at flytte fokus helt tæt på. Lokalradio skal være rar og med adspredende musik, ikke kedelig og messende snak. Lokalradioer skal have mere tid, så de ikke blot tilbyder tilfældige lydstumper, som lytterne har svært ved at finde rundt i.

Hugo

Stamdata

Alder: 74 år.

Stilling: Pensioneret regnskabschef

Medievaner: Kender *Universitetsradioen*. Han hører lokalradio hver dag. Han foretrækker at lytte til *Radio Jazz*, men lytter også til *P4*. Han hører primært radio først på eftermiddagen og så aften og nat.

Personlige kendetegn

"Hvad angår lokalradio, så kan jeg sige med det samme, at jeg lytter hovedsageligt til *Radio Jazzzzzz*." Han hører også klassisk. Musikken er afgørende for valg af radiostation - det er hovedsageligt jazz. Har surfet forbi *Universitetsradioen* enkelte gange, hvor de også spillede jazz.

Kvalitative udsagn

Hugo er interessant, fordi han hele tiden har to ønsker, han argumenterer ud fra. Han har sin helt personlige passion: jazzen, og ved siden af den nogle saglige ønsker til lokalmedierne generelt. For ham er neutralitet en stor kvalitet.

Forbehold og forslag

Forbehold: han er modstander af politisk radio. Skal der snakkes, må det være sagligt. Meget lokalradio i dag er med agendaer.

Forslag: for ham personligt er det musikken, der er drivkraften. Han er helt tydeligt meget passioneret omkring det musikfællesskab, han oplever på *Radio Jazz*. Almindelige mennesker, som spiller den musik, som han selv brænder for. Samtidig skal det være roligt og behageligt - *P3* er for eksempel for hurtig og barnlig.

Søren

Stamdata

Alder: 64 år

Stilling: Pensioneret indkøber

Medievaner: Kender ikke *Universitetsradioen*. Lytter til lokalradio 1-6 gange om måneden. Han foretrækker *P4*. Han lytter til radio fortrinsvis om formiddagen

Personlige kendetegn

Hører gerne *DR P4 - Københavns Radio*. Kan også godt lide at høre jazz. "I øjeblikket lytter jeg også lidt til *Gladsaxe Radio*. Det var en af mine gode venner, der sagde, det er bare godt."

Kvalitative udsagn

Ung musik er "tæppebankermusik." De kommercielle stationer måtte for hans skyld gerne brække antennerne ned. *Universitetsradioen* er da meget interessant for dem, den er henvendt til. De andre skal også have lov til at være der. Mangfoldighed er på denne måde en kvalitet, som også Kurt er inde på.

Forbehold og forslag

Forbehold: Han studser som det eneste i starten over, at *Universitetsradioen* er meget "skoleagtig". Den er kun noget for ham, hvis hans børnebørn skulle begynde at studere. Hæfter sig som flere andre ved, at sproget/sproget kunne være bedre. Synes, at anmeldelsen af *Posthus Teateret* bliver for positiv. Interesserer sig ikke for film.

Forslag: lokalradio på det helt nære plan. Lad os få startet *Radio Vanløse*. Skal der være politik i radioen, skal det være på bestemte tidspunkter.

Kurt

Stamdata

Alder: 58 år,

Stilling: Rådgivende ingeniør

Medievaner: Kender ikke *Universitetsradioen*, men lytter til lokalradio hver dag. Foretrækker *Københavns Radio* og *Radio Jazz*. Lytter til radio om morgenen og først på aftenen.

Personlige kendetegn

Hører gerne *Radio Jazz*, den klassiske kanal på DR og P4 ligesom Søren og Hugo. "På P4 kan man få nogle oplysninger om det, der sker omkring en. På jazz-radioen er der også nogle debatprogrammer, ellers så zapper jeg" Han ved ikke, om han har hørt andre lokalradioer - det har han ikke lagt mærke til.

Kvalitative udsagn

Han er meget positiv i forhold til lokalmediernes målrettethed. Han mener, at jo større udbud, jo bedre. Det er mangfoldigheden, der er en kvalitet. Det tager han udgangspunkt i. Alle med et budskab skal have rum i æteren. Han sætter samtidig pris på målrettetheden i den forstand, at når han vil høre jazz, så er det jazz. Når han vil høre debat, zapper han hen på en debat. Mulighederne skal være der. Han lader som regel radioen køre, men når han fanges, så lytter han.

Forbehold og forslag

Universitetsradioen ikke er noget for ham. Det er for ham ikke en kritik, men en begrænsning. Den har sin berettigelse, men han har ikke brug for den.

Forslag: lokalradioerne skal levere det, som man ikke kan få de andre steder. Ellers er der ikke meget raison i det. Radioen skal være smal, gerne med lokalinfo, som Julie foreslår det.

Michael*Stamdata*

Alder: 33 år

Stilling: postbud og ingeniørstuderende.

Medievaner: Kender ikke til *Universitetsradioen*. Lytter til lokalradio 1-6 gange om måneden. Han har P3 som sin foretrukne. Han lytter til radio om morgenen og fra sidst på eftermiddagen og hele aftenen.

Personlige kendetegn

Kender ikke særlig meget til lokalradio, men hører dem ind imellem i bilen, hvor han ger-

ne hører musik. Han favner bredt, men bryder sig ikke om pop. Hellere rock. Søger efter musik.

Kvalitative udsagn

Han forventer ofte nogle amatøragtige programmer på lokalradioerne, og da må det gerne være meningsdannende. Han synes godt om det afspillede eksempel fra filmprogrammet, da film er hans store interesse.

Forbehold og forslag

Forslag: Hvis han bare vidste... Han savner information om kanaler og sendetidspunkter.

Jutta*Stamdata*

Alder: 70 år

Stilling: Pensionist

Medievaner: Kender ikke *Universitetsradioen*. Lytter til lokalradio hver dag og gerne *Frederiksbergkanalen*. Lytter til radio hele dagen, men ikke om natten.

Personlige kendetegn

Hører radio meget tidligt om morgenen. Der er altid musik, og sjældent ordentlige diskussioner. Det har hun nu fundet på *Frederiksbergkanalen* klokken 7.00, hvor der er nyheder fra de forskellige aviser. Fra klokken otte begynder hun at lytte lidt mere tilfældigt.

Kvalitative udsagn

Hun gør meget ud af, at sproget skal være korrekt. Det skal heller ikke være hurtigt og bare det samme, hvilket hun oplever på de landsdækkende medier.

Forbehold og forslag

Interesserer sig for politik, så hvis der er en kanal, der sender det, hører hun det gerne, f.eks. på *Frederiksbergkanalen*, hvor nogen blot læser nyheder op uden "for meget udenom".

9.6.3. Hovedtemaer

De afspillede programeksempler blev mødt

med venlig interesse fra gruppens deltagere. Som det var tilfældet med lytterholdningerne i de tre øvrige fokusgruppeundersøgelser, var der også en udstrakt tolerance over for det 'amatørmæssige', som flere fandt charmerende og medvirkende til at skabe en god, afslappet og hyggelig stemning. Blot må det ikke udarte til plat og dårligt sprog, lød advarslen:

Hugo: ... *Jeg synes, det var rigtigt som Asger påpegede, at det var amatøragtigt, men at det skal forstås positivt.*

Julie: *Jeg har skrevet hyggeligt som nøgleord.... Selvfølgelig er det i sagens natur amatører, fordi det er en lokalradio..... Det er hyggeligt at høre på. Man kan høre, at de mennesker, der er placeret derinde hygger sig med at gøre det...de laver. De er glade for at lave radio, kan man jo høre.*

Søren: *Som der blev sagt før, så virkede speakerne også meget søde og flinke.*

Hugo: *De talte pænt sprog. De talte korrekt dansk.*

Mens deltagerne havde svært ved at finde sig tilrette som målgruppe for *Startbanen*, gik det lidt bedre med programmet *Nosferatu*, som anmelder og omtaler film- og teaterforestillinger. Der blev udtrykt anerkendelse over for programmets professionelle standard med hensyn til vidensformidling og faglig indsigt, og også programmets stil og henvendelsesform faldt i lytternes smag.

Asger: *Jeg synes, det var mægtig godt professionelt det der om Posthus Teatret. Det kørte glat og legende og let. Han lagde ikke skjul på, hvad han mente om det uden at være påtrængende. ... jeg synes, at han klarede det til UG med kryds og slange. Jeg opfattede det ikke som en reklame.*

Julie: *Jeg opfattede det slet ikke som en reklame. Jeg opfattede det som en*

mand, der skildrede sin oplevelse af det her sted. Jeg synes, det var meget flot. Man kunne godt høre, at manden vidste meget om det her sted, og det han snakkede om. Man kunne godt høre, at han læste op, og han havde skrevet det ned i forvejen, men når man så læser det op, så lyder det anderledes, end det står på papiret. Men jeg synes, at han varmede hurtigt op, og så kørte det bare (...).

Mødet med *Universitetsradioen* var positivt for de fleste og kvalitetsniveauet var højere end de egentlig havde forventet.

I diskussionen om amatørisme over for professionalisme blev det fremhævet, at lokalradio ofte kan have en vis charme, fordi man som lytter fornemmer folks glæde ved at lave radio. Når det er tilfældet, virker udsendelsen hyggelig, imødekommende og ikke så hektisk og hæsbæsende som megen "professionel" radio. Glæden og engagementet skal drive værket - ikke det, at man i den god sags tjeneste mæsser sit politiske eller religiøse budskab ud til den sagesløse offentlighed. Og så var der lige det med sproget igen:

Asger: *De kan tale hvilken dialekt, de vil, men grammatikken skal fandeme være i orden. Det mener jeg. [mere brok over den dårlige standard for sprog i medierne]*

Et andet emne, som kom til at optage en del plads i aftenens forløb, var den frie adgang til lokalradioerne - et mediepolitisk princip, der var uforbeholden opbakning bag. Et særligt perspektiv blev bragt ind i diskussionen af Søren, som opstillede konflikten mellem afsenderens gode vilje og ønske om at ytre sig, over for lytternes berettigede forventning om, at hans budskab og radiostemme skal være til at holde ud at høre på:

Søren: *Men det er bare helt i orden, at jeg kommer ned og banker på og får en halv times underholdningstid stillet til*

rådighed. Men hvem siger i det hele taget, at min stemme kan gå igennem en mikrofon? Og det kan være, at jeg gør det fuldkommen håbløst, jamen og folk, der så lytter bliver sure og siger, det vil jeg sgu ikke lytte på. [Julie kommenterer, at det skal de da hjælpe med på radioen] Det er i orden, at man gør det, men så skal der også være en form for en prøveoptagelse for, at det fungerer.

Andre advarede mod en mediepolitisk naivitet. Ytringsfriheden vil hele tiden støde ind i grænser, blev det fremført af bl.a. Asger, hvis indlæg blev imødegået af flere, som pegede på, at netop mangfoldigheden af lokalradioer kunne være med til at styrke ytringsfriheden generelt:

Asger: Det er jo ikke så rosenrødt, at når nu Jensen går ned og banker på og siger: 'Jeg vil gerne lave en halv times radio, og min stemme går i øvrigt fint ud' og så siger de: 'Jamen, så kom dog ind'. Hvis nu Hansen nede fra Greve [Her henvises til Johnny Hansen, leder af den nazistiske lokalradio i Greve. red.] kom ned på Folkets Radio og sagde: 'Jeg vil gerne lave en halv time her', så tror jeg, de smed ham ud, ikk'?

Michael: Han har for øvrigt sin egen radio

[småsnak]

Michael: Han snakker for øvrigt et meget pænt sprog [Han ser spydigt på Jutta]

9.7. ITV. Indvandrer TV

9.7.1. To fokusgrupper om ITV

Den 24. oktober 2001 blev fokusgruppeundersøgelsen om ITV afholdt på Aarhus Universitet kl. 19-21.15 med otte deltagere. Ved fastsættelsen af udvælgelseskriterierne havde vi bestemt, at mindst en fjerdedel af grup-

pen skulle være fra flygtninge- og indvandrer miljøet, og dette krav var blevet opfyldt ved udvælgelsen. Kriteriet blev valgt, fordi ITVs udsendelser henvender sig til både danskere og indvandrere, og vi fandt det derfor umiddelbart interessant, at få udsendelserne diskuteret af repræsentanter for begge målgrupper samtidigt. Desværre meldte én fra indvandrergruppen afbud og de to andre mødte ikke op. Arrangementet blev gennemført med de ni danskere, men efterfølgende blev vi efter nøje overvejelser enige om at lave et tilsvarende arrangement, dog forbeholdt indvandrere. Denne fokusgruppe blev afholdt i december 2001. Vi fik altså ikke mulighed for at etablere et kulturmøde i dette regi. På den anden side mente vi på denne måde at kunne belyse både forskelle og ligheder i de to målgruppers erfaringer med og holdninger til ITV.

I begge fokusgruppeundersøgelser vistest de samme uddrag fra programmerne *Verdensnyheder* og *Rendez-vous*.

9.7.2. Danskerne - deltagere og forløb

Gruppen bestod af ret forskellige personer og både alders- og erhvervsfordelingen var stor. I begyndelsen var gruppen lidt stille og tilbageholdende og der gik lidt tid med at føle hinanden på tænderne. Emnet var tilsyneladende kontroversielt, og da én af deltagerne vovede sig frem med nogle meget kritiske bemærkninger om 'de fremmede', blev hun venligt, men bestemt sat på plads af én af de yngre gruppedeltagere med en bemærkning om, at "*det ikke er det, vi skal diskutere i aften.*" Herefter forløb diskussionen lidt mere afslappet, og der udviklede sig en god diskussionsdynamik mellem flere af deltagerne. De to mest talende deltagere, Ove og Svend, indtog klare pro- og contra holdninger til lokaltv og til ITV, mens de øvrige indtog mere nuancerende og medierende positioner. Ikke mindst de tre unge: Elizabeth, Jan og Helge, pegede konstruktivt på de muligheder, de så for at udvikle både ITV og lokal-tv generelt.

Der var udbredt enighed om, at kvalitet kan defineres forskelligt, alt efter hvilken målgruppe et program henvender sig til. Derfor er det i orden, at ikke al slags fjernsyn, hverken på *ITV* eller andre kanaler, er seværdigt for alle og enhver. Men flere pegede på, at det er vigtigt at opretholde nogle fælles normer for, hvad der traditionelt set kan formidles inden for hvilke rammer. Den diskussion var affødt af et af indslagene i *Verdensnyheder*, hvor den aserbajdanske nyhedsoplæser efter alles opfattelse brød den gængse og universelt gældende norm for, hvad der er acceptabelt i et nyhedsprogram ved at bringe en personlig kommentar ind som opfølgning på oplæsningen af et nyhedstelegram. Betegnelser som "propaganda", "ensidighed", "brud på objektiv/neutral nyhedsformidling" fæg gennem lokalet. En enkelt deltager forsøgte dog at påpege, at denne danske eller vestlige opfattelse af nyhedsformidling måske ikke var så universelt gældende endda, men ingen tog denne tråd op. Opfattelsen var entydig: nyhedsformidling i dansk tv bør følge lokal skik - ellers har det ingen berettigelse, hverken for danskere eller indvandrere.

Lokal-tvs udbredte ry for lav kvalitet blev bekræftet af alle, men flere forholdt sig nuanceret til problemstillingen og kunne godt under bestemte betingelser, bl.a. et vedkommende indhold, acceptere en ikke perfekt, eller måske endda en dårlig teknisk og journalistisk standard. Under alle omstændigheder er det vigtigt, at public access forbliver et af fundamentene for lokal-tv. Men lige så vigtigt er det, at der sker en løbende kvalitetsudvikling, bl.a. gennem uddannelse, vejledning og træning. Flere pegede på det tidligere båndværksted på *DR* som et godt forbillede for den standard, man kunne ønske sig, at lokal-tv programmer generelt kunne komme op på.

9.7.3. Deltagerprofiler - danskere

Helge

Stamdata

Alder: 29 år

Stilling: EDB-sikkerhedskonsulent ved *UNI-C*. Læser informationsvidenskab på *Aarhus Universitet*

Medievaner: Ser lokal tv 1 - 6 gange om ugen. Foretrækker *TV 2 Zulu*. Ser mest serier.

Personlige kendetegn

Helge ser lokal-tv mellem 5 og 15 minutter hver uge. Mest erhvervsprogrammer, der sendes i weekenden og indvandrernyheder. "*Men ikke sådan massiv forbruger af lokal-tv*".

Kvalitative udsagn

Er generelt meget positiv over for *ITV*, men synes dog at nyhederne var noget usaglige. Er forstående over for kvalitetsniveauet: "*Det kan også være, at der er gået meget tabt i oversættelsen*".

Han fik noget ud af de palæstinensiske nyheder og *Rendez-vous* gik lige ind hos ham. Han er kritisk overfor danske medier (*TV3* og *Ekstra Bladet* o.l.) og går ind for public access.

Forbehold og forslag

Der skal være krav om uddannelse for tv-folk, der kan sætte en eller anden standard for udsendelserne. Det skal altså fungere som en hjælp.

Jan

Stamdata

Alder: 28 år

Stilling: læser statskundskab.

Medievaner: Ser lokal-tv 1-6 gange om ugen. Kan bedst lide *DR1* og ser mest nyheder.

Personlige kendetegn

Ser *TvDanmark2*, *Lokalrapporten*. Har zappet forbi lokal-tv programmerne, men ser dem ikke fast.

Kvalitative udsagn

Foretrækker i høj grad programmet *Rendez-*

vous fremfor nyhederne, der er dårlig kvalitet pga. manglende ressourcer og vejledning fra stationens side. Han mener public access er vigtigt.

Forbehold og forslag

Der skal være en vejleder på tv-stationen til amatørerne, der vil lave tv - men vejledningen må endelig ikke være for styrende.

Kunne godt tænke sig flere alternativer til de typiske vestlige modeller, som nyheder generelt er bygget op om.

Linda

Stamdata

Alder: 59 år

Stilling: Førtidspensionist. Har arbejdet i restaurationsbranchen som tjener og har haft en kantine i en bank i flere år.

Medievaner: Ser lokal-tv jævnligt.

Personlige kendetegn

Ser ikke meget tv, men ser dog lokal-tv indimellem - især søndag - fordi hun kender ham, der laver det.

Kvalitative udsagn

Hun kommer ikke med klare ytringer om programmerne, men hun fremhæver, at ITV/lokal-tv er god til at vise de positive historier om flygtninge og indvandrere, som man ellers ikke hører om.

Generelt positiv: "*Det er lokal-tv, derfor skal vi bevare det*"

Forslag og forbehold

Kunne godt tænke sig noget mere "familie-tv"-underholdning på lokal-tv.

Anne

Stamdata

Alder: 55 år

Stilling: Delikatesseassistent.

Medievaner: Ser lokal-tv 1-6 gange om ugen. Kan bedst lide TV 2. Foretrækker at se nyheder

Personlige kendetegn

Ser ikke så meget lokal-tv pga. vinduernes placering i sendefloden: "*De to første kan jeg af gode grunde som regel ikke se, og den sidste den kan jeg ikke holde mig vågen til, så tidsmæssigt, så passer det mig ikke så godt, at de er placeret der.*"

Kvalitative udsagn

Kunne godt tænke sig selv at prøve kræfter med lokal-tv - som studievært. Synes at nyhederne blot er informationer, ikke oplysning, som hun mener er det, nyheder er til for at give. *Verdensnyhederne* var simpelthen for énsidige. Derudover forstår hun ikke, hvad der bliver sagt og hvad der sker i nyhederne, fordi det går for hurtigt. Det er ikke for danskere! Hun taler meget om, at man skal vælge sin målgruppe. Kunne rigtig godt lide *Rendez-vous*.

Det bedste tv er dét, man føler sig ramt af og kan relatere sig til.

Forbehold og forslag

Hvis man får midler til at producere tv, så skal det også være forståeligt og ordentligt tv. Lokal-tv sendes på nogle dårlige tidspunkter, de skulle være bedre (fx. ikke så sent).

Man kunne tekste danske programmer til arabisk, så (ældre) indvandrere/flygtninge også kunne forstå og lære noget. Statens penge skulle rettes til færre og bedre programmer.

Anne-Grete

Stamdata

Alder: 62 år

Stilling: Efterlønner, uddannet frisør

Medievaner: Ser lokal-tv hver dag. Ser mest nyheder

Personlige kendetegn

Ser TV 2 Østjylland hver dag. Ser også en del lokal-tv, især nyheder kan hun godt lide. "*Fordi resten af, hvad der er på programmet, det er jo simpelthen dødsdygt - for at sige det, som det er.*"

Kvalitative udsagn

Anne-Grete er én af de stille i gruppen, men får markeret sig for en kort bemærkning om sin negative holdning til flygtninge og indvandrere. Hun synes "de gode" indvandrere og flygtninge skal påvirke deres eget bagland i positiv retning.

Forbehold og forslag

Ingen

Ingeborg**Stamdata**

Alder: 77 år

Stilling: Pensionist, tidligere arbejdet ved *Jydsk Telefon* - det, der nu hedder *TDC*.

Medievaner: Ser lokal-tv 1-6 gange om ugen. Kan bedst lide *DR2*. Ser mest dokumentar.

Personlige kendetegn

Kerneseer til lokal-tv, men mener, at der er alt for mange genudsendelser på lokal-tv: "*Og indvandrer-tv, har jeg en enkelt gang set. Men nu her i weekenden har jeg taget mig sammen for at se det, men... Det kan godt være, det var noget, man skulle dyrke lidt. Det var jo ret spændende, at se det ....*"

Kvalitative udsagn

Synes at *Verdensnyheder* ofte er propaganda fra de forskellige lande. (Hun har set det to gange før screeningen). Føler sig ikke i målgruppen og er skeptisk over for troværdigheden. Til gengæld kan hun rigtig godt lide *Tossekassen*, der er på lokal-tv. [Et program om psykiske syge, lavet af psykisk syge - for alle. Produceret på *Mediehusets TV-station* og bragt på samme kanal som *ITV*. Red.] Er glad for at man kan komme ind fra gaden og lave tv.

Forslag

Hun kunne godt tænke sig, at lokal-tv indeholder oplysninger om Århus og byens borgere. *Det Åbne Båndværksted* [førhen på *DR TV*, red.] er et forbillede for lokal-tv, og det er godt med noget hjælp til at producere lokal-tv.

Svend**Stamdata**

Alder: 63 år

Stilling: Efterløkker, tidligere arbejdet på administrationskontor

Medievaner: Ser lokal-tv 1-6 gange om ugen. Kan bedst lide *DR 1*. Ser mest nyheder

Personlige kendetegn

Ser tv hver dag, lokal-tv jævnligt, 4-5 gange om ugen - dvs. mest *Lokalrapporten* på *TvDanmark*, *Østjylland*. Kan godt lide kristent tv og ser også jævnligt *ITV*. Især kulturelle og oplysende programmer kan han lide. Historiske udsendelser fra Århus er det bedste. "*Men det er klart, så, at man næste søndag ikke skal se det samme igen. Det er meget vigtigt at man prioriterer, og ikke sender for at sende, men kun sender når man har noget at tilbyde.*" Lokal-tv har ingen berettigelse, hvis ikke det er lokalt orienteret.

Kvalitative udsagn

Svend bryder sig ikke om begge de screenede programmer, det er simpelthen for dårlig kvalitet, både det tekniske og indholdet.

Høje seertal er lig med høj kvalitet. Han er meget hård mht. seertal og mener ikke, der er nogen, der ser *ITV*, fordi danskerne ikke gider se det.

Forbehold og forslag

Hvis der ingen seere er til et program, så kan det lige så godt tages af kanalen.

Stationen skulle vise programmer for et bredere publikum, og modellen fra *Det Åbne Båndværksted (DR)* er god.

Ove**Stamdata**

Alder: 51 år

Stilling: Arbejdsløs

Medievaner: Ser lokal-tv 1-6 gange om ugen. Foretrækker *TV 2*. Ser mest nyheder.

Personlige kendetegn

Han har arbejdet på Grønland i 22 år - har lavet lokal-tv der. Har boet i Danmark siden 1994, men har ikke kunnet få arbejde. Har kun kunnet modtage lokal-tv i få år. Ser jævnligt *Lokalrapporten*. Kan især godt lide at se *Tosse-kassen* og *ITV* sammen med sin grønlandske samlever. Skuffet over, at nyhederne ikke altid stammer fra indvandrernes hjemlande, men fra danske tidsskrifter o.l. Vil gerne have flere af den slags [*ITVs*] udsendelser. Ville gerne se det noget mere. Men det ligger på de forkerte tidspunkter og der er for mange genudsendelser.

Kvalitative udsagn

Han holder af de skæve programmer, men synes at indholdet i nyhederne er for dårlige. De er som taget ud af *Illustreret Videnskab* og stammer ofte ikke fra de respektive redaktioners hjemland. *Rendez-vous* er godt, og indholdet er det vigtigste, ikke den tekniske udformning.

Ellers kan han godt lide "det fremmede" i enhver (medie-)forstand, fordi det giver stof til eftertanke og bryder danskernes (og grønlændernes) tankemønstre.

Forslag

Alle skal have lov til at komme til orde i medierne, så længe det er inden for lovens rammer! "Måske ikke i 20 minutter, men så i fem minutter."

Ønsker "spredt fægtning", dvs. flere forskelligartede programmer.

Elisabeth

Stamdata

Alder: 32 år

Stilling: Pædagog

Medievaner: Ser lokal-tv 1-6 gange om ugen. Foretrækker TV 2. Ser mest underholdning.

Personlige kendetegn

Ser *Lokalrapporten* næsten hver dag. Ser også

engang imellem *ITV*, arbejder med flygtninge og indvandrere.

Kvalitative udsagn

Kvaliteten for hende afhænger af hvem, der er målgruppen, og hun mener ikke, at *Verdensnyheder* i sin nuværende form henvender sig til danskere. *Rendez-vous* er et godt program.

Forslag

Man skulle bruge *ITV* som oplysnings-tv til indvandrere og flygtninge om danske institutioner: vuggestuer, børnehaver, skoler.

9.7.4. Hovedtemaer

Bruddet på genreforventningerne til nyhedsformidling i et af indslagene fra *Verdensnyheder* rejste en heftig debat i gruppen og fik flere af deltagerne til at præcisere, hvad de mente med politisk/politiserende over for neutral nyhedsformidling. Der var f.eks. denne ordveksling mellem Elisabeth og Anne:

Elisabeth: *Men det er jo også lidt svært, hvis man skal tage indslaget fra Azerbadjan. Det er jo en politisk mening også. Fordi hvis man ser på DR, så er der jo ikke kvalitetskontrol, hvis man nu ser på deres udsendelser fra Fremskridtspartiets landsmøde. Det er jo også politiske holdninger, der er der.*

Anne: *Der har de jo fra nogle kilder - fra hestens egen mund.*

Elisabeth: *Jamen, det var også hestens egen mund.*

Anne: *Ja, hvis det var hans [nyhedsoplæserens] mening*

Elisabeth: *Jamen det var det jo, det var hans mening, og det var en politisk mening - ligesom Fremskridtspartiets mening også er en politisk mening.*

Anne: *Jamen, det var ikke sådan, jeg opfattede det. Jeg opfattede ham som*

oplæser, ligesom når vi ser TV-Avisen. Hvor vi mangler nogle kilder og nogle interviews.

En anden deltager påpegede, at set i en større mediemæssig sammenhæng kunne en ensidig fremstilling eller et decideret partsindlæg føre til en mere balanceret informationsstrøm, f.eks. vedr. Israel-Palæstina-konflikten:

Helge: Jeg synes, der var en stor forskel på den azerbadjanske og den palæstinensiske redaktion. Den palæstinensiske, den synes jeg faktisk, at jeg lærte en del af, for det vi normalt ser, det er den amerikanske eller israelske side af sagen. Mens palæstinenserne egen, den ser man ikke så tit. Det var godt, selvom jeg synes, jeg fik meget information på én gang og de var ikke helt journalistisk skolede, kunne man mærke.

Kvindeportræterne i *Rendez-vous* kunne alle lide fordi de så åbent satte ord og billeder på de kulturelle forskelle, store som små og alle var enige om, at det desværre er for sjældent, at medierne bringer positive historier om indvandrere. Igen var Anne og Elisabeth på banen:

Anne: Men jeg synes, det var nogle gode personer, de havde fået fat i. Og så var det nogle gode ting, der kom ud også. Synes jeg. Altså. Og mest positivt i første omgang, og når man så også så, hvad det var, de fortalte eller sagde, så fik danskerne jo også en lille snert en gang imellem omkring nogle ting. Og det synes jeg var fint.

Elisabeth: ... jeg syntes egentlig, at det var meget meget spændende, jeg syntes ikke, det var kedsommeligt. Der er noget, som jeg også godt kunne finde på at se derhjemme, hvis jeg sådan lige kom til at zappe over det. Jeg synes, det var meget interessant.

Flere havde forslag til, hvad *ITV* yderligere kunne tage op med relevans for indvandrere og danskere. For det første skulle der være mere baggrundsorientering om de unge problematiske/kriminelle indvandrere i byen. For det andet flere positive historier og for det tredje mere brugerorienterede, oplysende programmer for indvandrerne. Svend argumenterede for, at hvis *ITV* var mere målrettet mod de mediesvage målgrupper, dvs. dem, som fortrinsvis via satellit ser tv-kanaler fra deres oprindelige hjemland, så kunne man give dem informationer, som ville være meget brugbare:

Svend: Jeg synes at udsendelserne, når man laver sådan noget på fremmedsprog, så må de jo også rette sig til de mange ældre, som ikke kan tale noget som helst dansk, og som i dette liv ikke kommer til det. Jeg har selv truffet adskillige af dem - og de kommer aldrig til det. Og så skulle man fortælle dem noget i udsendelserne på deres eget sprog, der vedrører Århus og det byområde, som er noget lignende de udsendelser, vi ser, som bliver produceret for de egentlige danskere - som vi andre hører til. Og så på den måde give dem indblik i det, og fortælle dem noget om den by, de hører til. Og deriblandt også det, som du var inde på, oplysninger om de og de foreninger ..... sådan noget og træffe deres egne. Jeg mener, det er en total misforståelse, at bruge tv-mediet til at sende nyhedsudsendelser fra Jordan og nyt fra dit og dat.

Lokal-tv bør fokusere på nærområdet og alle emner kan være godt stof, bare det er lokalt og relevant for nogle. Den umiddelbare genkendelighed ved steder, mennesker og problemstillinger er vigtige forudsætninger for, at man kan opfatte en udsendelse som vedkommende.

Svend: Livet i byen i billeder. Det, som avisen kan gøre med det skrevne ord. Men det skal være vedkommende og

spændende og fortælle noget om det, der sker i Århus. Og det har de faktisk også, den ros skal de have. Der er masser af gode ting. Man kan se, hvad der sker, og de besøger kirken, borgmesteren, byrådet, hospitalet og så videre. Jeg hører tit folk, der har set enkelte af de her udsendelser. Det var virkelig godt og interessant. Og så er der det med sproget.

Nærhed og identifikation med de personer, som er med i udsendelserne er vigtigere end det teknisk formfuldendte. Ove, som er en af de virkelige lokal-tv kerneseere, sætter stor pris på flere af de lidt skæve programmer på kanalen, bl.a. *Tossekassen*, om og med psykisk syge:

Ove: ... Det synes jeg, det er simpelthen efterhånden ved at være en af de bedste udsendelser, der bliver lavet. Den bliver desværre bare sendt så sent. Og det kan godt være, at der smutter noget, og studieværten siger noget vrøvl. Det gør ikke noget. Det er for mig rigtigt lokal-tv.

Adgangen til frit at lave lokal-tv, både for de skæve eksistenser og de lige, fremhæves af flere, og det bliver understreget mange gange, at det amatøræssige kan have sin egen, ærlige charme, fordi det er båret af engagement og et vigtigt indhold. For Helge er netop det træk et vigtigt korrektiv til alle reality-tv programmerne, "hvor det gælder om at stemme hinanden ud":

Helge:[Griner] Jeg har også skrevet dogme. Hvis historien holder, hvis indholdet holder, flyt fokuset væk fra alle de der flashy rammer, det der med at nu skal de stemme hinanden hjem..... Jeg kan godt lide det med at indholdet er i fokus, og at det er det, det står og falder med. Så det har nok også lidt med at gøre, at kvaliteten svinger så meget [i lokal-tv]. På TV3 opdager man ikke altid, at kvaliteten af indholdet er dårlig, fordi der er så meget teknik og glimmer. ...

Ligesom i amerikanske film, det er tit en dårlig historie, men den er pakket ind i noget vældigt smart noget. Jeg har også skrevet lavere tempo, det kendetegner meget lokal-tv. Man her- de der lange P1-agtige pauser, ikke. Som man ikke ser andre steder i det elektroniske medier.

Men Svend - og flere med ham- understreger, at lokal-tv også må tænke på, hvad man kan byde seerne. Og er der ingen seere derude, så mister lokal-tv sin berettigelse. Han sætter det på spidsen og modsiges af Ove, som fremhæver værdien ved, at lokal-tv henvender sig til små målgrupper. Man kan ikke altid stille alle tilfreds, heller ikke på tv:

Svend: Men man skal søge at producere tv for seerne. Man skal ikke lave det fordi der er nogen, der skal ud med et eller andet særligt budskab for marginaler. .... Hvad er der ved at lave et stykke arbejde, og der er ingen, der vil have det?

Ove: Der er jeg ikke helt enig. For sådan noget som Tossekassen, det er i princippet et program, der henvender sig til en helt bestemt målgruppe. Det er formodentlig en udsendelse, der aldrig vil få ret mange seere. Og der er mange, der vil synes at det er en døddåndsavg udsendelse, og at den gider de ikke at se. Ligesådan må man inden for ITV og Verdensnyheder kunne finde sig en målgruppe, og sige, at det er denne gruppe, vi vil rette os til - og så kan I se det eller lade være. For vi kan ikke gøre alle tilfredse.

9.7.5. Indvandrerne - deltagere og forløb

Da det som nævnt ikke lykkedes at rekruttere deltagere med flygtninge eller indvandrerbaggrund til fokusgruppen om ITV i oktober, valgte vi at gennemføre en supplerende undersøgelse, denne gang udelukkende med ikke-etniske danskere. Da vi ikke anså det for muligt at foretage den sædvanlige uafhængi-

ge, tilfældige udvælgelse af deltagere via *Jysk Analyseinstitut* inden for projektets økonomiske rammer, valgte vi i stedet selv at forestå udvælgelsen. Vi operede med tre udvælgelseskriterier: for det første skulle deltagerne kende til *ITV*'s programmer. For det andet skulle de tale et forståeligt dansk og for det tredje måtte de ikke være programmedarbejdere på *ITV* eller på anden vis være tilknyttet stationen. Vi fik lederen af *ITV*, Rui Montero, til at skaffe os en liste over 15-20 mulige emner -uden at han kendte udvælgelseskriterierne. Derefter kontaktede vi dem pr. telefon og foretog et standardinterview om mediebrug, kendskab til *ITV* osv. På baggrund af interviewet fandt vi otte deltagere, som opfyldte kriterierne. Fokusgruppeundersøgelsen blev gennemført d. 12. december 2001 kl. 19-21.30 på *Aarhus Universitet* efter nøjagtig samme model som de foregående.

De stramme udvælgelseskriterier betød meget for aftenens forløb. Alle må betegnes som kerneseere og alle var seriøse og tog emnet og diskussionerne alvorligt. Alt i alt var det nok den mest homogene fokusgruppe af alle. Deltagerne var velovervejede i deres svar og havde mange nuancerede synspunkter. Hvis man ser bort fra sproglige vanskeligheder på detaljeniveauet, var alle også meget velformulerede. Homogeniteten gjaldt også uddannelsesbaggrunden. Mange er veluddannede og har et ret omfattende mediebrug. Som det fremgår af deltagerprofilerne i det næste afsnit, havde vi i det forberedende telefoninterview bedt deltagerne om at redegøre for sening af lokal-tv og for kanalpræferencer. Det blev i begyndelsen af fokusgruppen fulgt op med et spørgeskema om mediebrugen mere generelt. Det er slående, at hovedparten af deltagerne ser flere danske kanaler, at de udover lokal-tv/*ITV* også er hyppige brugere af andre lokale og regionale medier, inkl. Aviser, og at mange af dem desuden dagligt eller i hvert fald jævnligt ser tv fra eller om hjemlandet.

Stemningen i gruppen var god, flere kendte hinanden i forvejen. Det betød dog ikke, at

der blev hyggesnakket meget. Tværtimod blev diskussionerne taget seriøst, og næsten alle havde en masse at sige. Naturligvis var emnet meget vedkommende, da alle havde en eller anden form for personligt engagement i det. To, der på hver sin måde faldt udenfor, var den tavse John og den dominerende Hassan. Heldigvis lod ingen sig gå på af deres måder at være til stede på, og ingen kan siges at have tiltvunget sig en for dominerende rolle, når man vurderer forløbet som helhed.

I den indledende diskussion om uddragene fra *Verdensnyheder* og *Rendez-vous* fokuserede de fleste meget på formen, f.eks. den stive scenografi og de officiose henvendelsesformer. Indholdet blev ikke debatteret i synderligt omfang, men den palæstinensiske redaktion fik en lidt hårdere medfart end i den første *ITV*-fokusgruppe, hvor det var det azerbadjanske indslag, der måtte stå for skud. Der var bred enighed om, at noget af det bedste ved *Verdensnyheder* er, at der både er noget lokalt og noget fra de respektive hjemlande. Det dårlige er sendetider og formen, hvilket der er forståelse for pga. *ITV*'s begrænsede økonomiske midler.

Generelt bør der være journalistiske standarder for udsendelser, specielt nyheder, så man kan stole på, der ikke bringes propaganda - som det også blev fremhævet i den første *ITV*-fokusgruppe.

Alle kender *ITV* godt og bruger det, både som informationskilde om hjemlandet og om Århus og Danmark, men også fordi det har genkendelsens interesse - i og med, at det handler om Århus og om folk og steder i lokalsamfundet, man kender til. Flere nævner, at de ofte snakker med venner og bekendte om programmerne. Bedømt ud fra dette ser det ud til, at *ITV* har en debatskabende funktion.

På baggrund af uddraget fra *Rendez-vous* opstod der en diskussion om "frigjorte indvandrerkvinder", hvor kvinderne i gruppen

så de portrætterede kvinder som gode rollemodeller og hele fremstillingsmåden som positiv, mens mændene enten var tavse eller udtrykte skepsis og syntes, det virkede lidt for rosenrødt og urealistisk. Kvinderne fastholdt, at det er vigtigt for integrationen at vise de gode historier om flygtninge og indvandrere, mens mændene fokuserede mere på, om der bringes, hvad de kaldte for "realistiske billeder" af virkeligheden.

Men alle var enige om, at integration er en vigtig og positiv ting, og at *ITV* er et vigtigt middel til at fremme integrationen.

9.7.6. Deltagerprofiler

Zeyneb

Stamdata

Alder: 21 år

Stilling: Læser HF og arbejder på et lokalcenter

Oprindelig nationalitet: Tyrkiet (halv tyrkisk, halv kurdisk)

Mediebrug: Hun ser *Verdensnyheder* jævnligt. Ser lokal-tv dagligt. Ser dagligt nyheder på *TV 2 Østjylland* og ugentligt *TvDanmark*, *Lokalrapporten*. Lytter ugentligt til indvandrerradioen. Læser *Århus Onsdag* og *Århus Stiftstidende* ugentligt.

Ser tv fra hjemlandet hver dag og af nyheder kan hun bedst lide *TV 2s* og *Verdensnyhederne*.

Personlige kendetegn

Diskuterer ofte emner og holdninger fra *ITV*'s udsendelser med andre. *Rendezvous* er rigtig godt.

Verdensnyhederne er gode, men for korte. De er ikke brede nok til at kunne fungere som eneste informationskilde.

Kvalitative udsagn

ITV er både information om Danmark til flygtninge og indvandrere og information om "udlandet" til unge.

ITV er også til de danskere, der er interesseret i udlandet.

Det kunne forbedre *ITV*, hvis man samarbejdede mere med danskerne.

Kan godt lide at se nogen på tv, hun kan identificere sig med: "Når det er noget med udlændinge så ser jeg det."

Jacques

Stamdata

Alder: 36 år.

Stilling: Underviser på medieskolen, uddannet grafiker.

Oprindelig nationalitet: Frankrig

Mediebrug: Har set alle programmer tidligere. Ser lokal-tv et par gange om måneden og ser lokalnyheder på de to kanaler ugentligt. Lytter et par gange om måneden til *Radio DÅB*. Læser tre aviser ugentligt og ser tv fra hjemlandet hver dag.

Personlige kendetegn:

Ser *Rendez-vous*, men synes at sendetiderne er dårlige. Foretrækker *DR1* fremfor *TV 2* og *TV 2 Zulu*

Han ytrer sig en del omkring form og andre ting, der vidner om hans kendskab til tv-produktion.

Kvalitative udsagn

Der skal være en redaktør til at "kontrollere" programindhold - dog ikke censur.

Rendez-vous ville være mere troværdigt, hvis man både behandlede positive og negative sider af integrationssagen. Man skal være motiveret for at se *ITV* - og *ITV* kunne øge denne motivation ved at gøre det lidt mere "sexy".

ITV har potentiale som fordomsnedbryder.

Det er nødvendigt at der vinduer på den kommercielle lokal-tv kanal (*TvDanmark*) til lokalt stof - der er et generelt behov for lokalt stof uanset etnicitet.

Halima*Stamdata*

Alder: 22 år

Stilling: Kontorelev på Medieskolen, har gået på HF.

Oprindelig nationalitet: Palæstina

Mediebrug: Hun ser *Verdensnyheder* af og til og ser lokal-tv et par gange om måneden. Ser begge de lokale nyhedsudsendelser ugentligt. Lytter ugentlig til *The Voice*. Læser Århus Onsdag. Ser tv fra hjemlandet månedligt.

Personlige kendetegn

Ser ikke meget tv. Kan godt lide *Verdensnyheder*, men brugen afhænger af de svingende sendetider. God musik i in- og outro. Det er også godt, at oplæsningen foregår på original-sproget, når så bare underteksterne er danske. Oplæserens fremtoning er dog ikke i top, da der er al for lidt øjenkontakt.

Kvalitative udsagn:

Rendez-vous er i top, fordi de viser de positive sider af flygtningeindvandrerproblematikken, som alle de andre medier "glemmer". Føler dog ikke, at programmet er til hende, for det er jo ligesom at se sig selv.

ITV kunne godt tage interne flygtninge/indvandrer-tabuer op.

Shahin*Stamdata*

Alder: 38

Stilling: Arbejder som koordinator for indvandrerne mediegruppe, uddannet cand. scient.pol

Oprindelig nationalitet: Iran, har arbejdet i Danmark i 14 år

Mediebrug: Har tidligere set *Rendez-vous*, ser lokal-tv månedligt, men ser de lokale nyheder på de to stationer hver dag. Hører *Østjyllands Radio* ugentlig, de andre kanaler et par gange om måneden. Læser *Morgenavisen Jyllands-Posten* og *Århus Onsdag*

ugentligt, *Århus Stiftstidende* et par gange om måneden. Han ser sjældent tv fra hjemlandet, kan bedst lide *TV 2* som station.

Personlige kendetegn

Ser ikke så meget *ITV* pga. sendetiderne. Synes det lokale mangler i palæstinensiske indslag i *Verdensnyhederne*. Ellers er programmet godt bygget op, men der var en forkert "stemning" i det.

Kvalitative udsagn

Det handler om at uddanne sig lidt mere når man laver lokal-tv. Tror ikke på, at man kan fjerne det lidt amatøragtige. Det er en positiv ting, at de har fået lov til at åbne sådan en station - positiv for begge sider.

Folk skal stå frem og sige hvordan det er at være indvandrer. Det skal hjælpe dem ud af deres isolation.

John*Stamdata*

Alder: 50 år

Stilling: Uddannet tømrer. Sætter lys på bl.a. *Tossekassen*, program på *Mediehusets TV-station*. (*MTVS*)

Oprindelig nationalitet: "English"

Mediebrug: Kender *Verdensnyheder*, ser lokal-tv et par gange om måneden. Ser *Lokalrapporten* ca. en gang om måneden. *TvDanmark 2* månedligt. Lytter dagligt til *Østjyllands Radio* og læser *Århus Stiftstidende* og *Århus Onsdag* ugentligt. Ser tv fra sit hjemland hver dag. Han foretrækker *DR* og *TV 2* som stationer. *TV 2 Østjylland* har den bedste nyhedsudsendelse på tv.

Personlige kendetegn:

Ser tv hver aften - falder i søvn til det, og ser nogle gange *ITV*

Godt at *ITV* sender på deltagerne oprindelige sprog, men dårligt hvis/når det er propaganda.

Kvalitative udsagn:

ITV gør det godt med de økonomiske midler, de nu har.

Hassan*Stamdata*

Alder: 39 år

Stilling: Tolke - selvstændig erhvervsdrivende. Er amatør fotograf. Har stillet op til kommunalvalg og har i den forbindelse været på *ITV*.

Oprindelig nationalitet: Tunesien

Mediebrug: Kender *Rendez-vous* og *Verdensnyheder*. Ser lokal-tv ugentligt og begge de lokale nyhedsudsendelser dagligt. Lytter indimellem til *The Voice* og *Indvanderradio*. Læser *Århus Onsdag*. Ser tv hjemmefra hver dag og har tre yndlings tvstationer: *CNN*, *PRO7* og tunesiske *TV7*.

Personlige kendetegn

Læser kun *Erhvervsbladet* og ellers ikke danske dagblade. Er fjernsynsnarkoman. Ser tysk tv for at huske sit tyske sprog. Ser TV 2 Østjylland og *Rendez-vous* om lørdagen. Ser dagligt tunesisk fjernsyn og nyheder på *CNN*. Ligger i sengen og ser *ITV* om lørdagen, hvor han har fri. Nævner *Rendez-vous* som favorit.

Kvalitative udsagn

Vurderer at *Rendez-vous* er som det er, fordi det forsøger at danne modvægt til det meget lidt flatterende billede, der vises af indvandrere i de andre medier.

Om pigen, der optrådte i det indslag, vi viste fra *Rendez-vous*: Hun er en "slem" pige, fordi hun er frigjort - noget han aflæser i pigens sprogbrug.

ITV tager nogle emner op, som ikke findes i andet dansk tv.

Hver redaktion på *ITV* har sin målgruppe - men generelt er det mest til danskere. Vurderer det ud fra, at tekstningen er på dansk.

Bemærker, at den palæstinensiske redaktion kun henvender sig til danskere.

Det er også lokal-tv's opgave at indtage formidlerrollen og tage relevant stof med fra udlandet generelt. *ITV* har en berettigelse - især fordi indvandrere ikke er særligt repræsenterede i de andre medier (nævner *TV 2*)

Der er mange i den ældre generation, der får deres information kun fra *ITV*.

Har stor forståelse for, at der ikke er mange penge at arbejde med - de gør det godt med de midler, de har.

Problemet med *ITV* er, at der er for lidt sendetid.

Li*Stamdata*

Alder: 45 år

Stilling: forskningsadjunkt på Aarhus Universitet.

Oprindelig nationalitet: Kina

Mediebrug: Kender *Rendez-vous* og *Verdensnyheder*. Ser lokal-tv ugentligt og nyheder fra *TV 2 Østjylland* dagligt. Hører *The Voice* og *Indvanderradio* engang imellem. Læser *Århus Stiftstidende* og *Århus Onsdag* ugentligt. Ser sjældent tv fra sin hjemstav og foretrækker *CNN* og *DR*.

Personlige kendetegn

Ser meget fjernsyn, ser nyheder på flere kanaler, læser ofte *Information*, *Morgenavisen Jyllands-Posten* og *Politiken*. Bruger *ITV*'s hjemmeside, ser af og til *Rendez-vous* og et madprogram fra *ITV*. *Simsalabim* (børneprogram) nævnes også. Diskuterer indimellem med sin veninde, der sidder på den kinesiske redaktion, om hvad hun ser på *ITV*. Programmerne på *ITV* er generelt ok., og nødvendigt for dem, der ikke taler dansk. Påpeger genrebruddet i den azerbajdanske redaktion. Den er for subjektiv.

Kvalitative udsagn

Det er fint, at der er succeshistorier om indvandrere - jo flere jo bedre.

Kunne ønske sig at *ITV* lavede noget, der fortalte noget om arbejdsmarkedet - som middel til integration. *ITV* kan bringe udsendelser, som kan fungere som øjenåbnere for danskernes vedkommende.

"More colours on tv"

Ayse

Stamdata

Alder: 20 år

Stilling: Student i sommer, skal starte på sygeplejerskolen til februar

Oprindelig nationalitet: Iran

Mediebrug: Kender *Verdensnyheder* og *Rendez-vous* og ser lokal-tv ugentligt. Følger dagligt *TV 2 Østjyllands* nyhedsudsendelser og ser sjældent *Lokalrapporten*. Hører ofte *The Voice* og *Indvanderradio*. Læser de lokale aviser ugentligt. Ser tv fra/om hjemlandet dagligt. Foretrækker *TV 2*, *MTV* og *NITV*, som er iransk tv fra USA.

Personlige kendetegn

Ser ikke *DR*. Ser verdensnyheder på *ITV*, men ellers alt muligt.

Lokal-tv ser anderledes ud end de store kanaler, fordi de ikke har så mange penge. De levende billeder mangler, og de kigger for meget ned. Det var godt, at det foregik på de forskellige redaktioners eget sprog. Det var kort og godt.

Kvalitative udsagn

Før hun fik adgang til en iransk kanal (*NITV*) var *ITV* hendes eneste kilde til at følge med i, hvad der sker i Iran. Nu hun har *NITV*, og så er det ikke så relevant mere.

9.7.7. Hovedtemaer

Et af de dominerende diskussionspunkter i den første fokusgruppe om *ITV* drejede sig om *Verdensnyhederne* som neutral nyheds-

formidling eller som partsindlæg, måske endda propaganda. Flere fastholdt, at neutralitet og troværdighed er vigtige nøgleord, når man taler om nyhedsformidling, mens andre anså *Verdensnyhedernes* rolle for at være anderledes.

Shahin: *For di en journalist skal ofte være fremme med sine meninger i forhold til stoffet, han skal ikke være en høflig person og korrekt, der altid siger ja, og ja og alt det der. Men det skal komme fra hjertet. ...*

...

jamen, jeg har ikke følt, at der var noget propaganda, hverken da jeg så det palæstinensiske eller det aserbajdanske, jeg følte ikke at det var propaganda, men der var en subjektivitet, at man holdt med den gruppe befolkning. Det har jeg følt, men der var ikke noget propaganda, fordi det bliver udsendt til palæstinensere, så du kan ikke lave propaganda for en gruppe som gerne vil høre det.

Men det synspunkt bliver imødegået af flere, bl.a. Li:

Li: *Jeg mener ok, han har en mening og han har en holdning, men det lyder da ikke som en nyhed, men det lyder som noget, hvor man går ind og kommenterer om noget er rigtigt eller racistisk og hvordan kriminalitet hænger sammen med andre ting og sådan noget, og der mener jeg, at der ligner det ikke nyheder. I nyheder, der mener jeg, at man skal rapportere om, hvad der foregår. Man skal ikke sådan gå ind og analysere, hvad der er forkert og hvad der er rigtigt. Så er det ikke nyheder mere, så er det en forelæsning.*

Et andet centralt diskussionstema, som gik igen fra den første fokusgruppeundersøgelse, drejede sig om *Verdensnyheders* relevans. Flere af danskerne plæderede for, at der i stedet

for nyheder fra indvandrerens hjemland blev anvendt ressourcer på at lave udsendelser, der fortalte indvandrerne om dansk kultur og danske institutioner: læge, tandlæge, børnehaver, skoler, bistandskontor etc. Og tilsvarende at der blev produceret udsendelser, der kunne give danskerne et indblik i indvandrerens kultur. Om det sagde Halima:

Jeg tror ikke, at det betyder så meget for indvandrerne, at de dækker verdensnyheder, for alligevel, når min mor eller min far, når de vil høre noget fra Afghanistan, så bladrer de da til en arabisk kanal for at høre det. Det betyder ikke så meget for dem, det der, og det er også for lidt, altså det dækker ikke ret meget, men jeg synes stadigvæk, det er godt nok for, at der er danskere, der kan høre det.

I det hele taget fyldte diskussionerne om troværdighed i lokal-tv meget. Det var også foranlediget af *Rendez-vous*-portrætterne af de stærke indvandrerkvinder, som skilte de to køn markant. Hvor kvinderne så det som positivt, fandt mændene det problematisk, således Jacques:

Det er selvfølgelig sådan, at man skal give et positivt billede mod alle de fordomme, der findes. Men jeg kender ikke miljøet, men jeg har lidt på fornemmelsen, at det er lidt for flot, ikke. Det er måske ikke helt sådan, det er. Og det ville være mere troværdigt, hvis man havde haft begge tingene med. Hvis man som dansker kigger på det, og siger: "Jamen, det er propaganda, og det kan godt være det er 50, 60, jeg ved ikke hvor mange procenter af indvandrerkvinderne, der har det på den måde. Men fordi man kun hører noget andet, så er det her ikke troværdigt.

Hovedtendensen i diskussionen var dog, at det var en af ITV's vigtigste opgaver at bringe de gode og positive historier om indvandrere og flygtninge, specielt om integrati-

onsspørgsmålet. ITV's programmer henvender sig nok mest til indvandrere og flygtninge, men har også stor informationsværdi for danskere, specielt for dem, om er en smule åbne over for "nydanskerne" og gerne vil vide mere om deres baggrund:

Li: Men jeg mener også som John siger, altså det burde være til begge dele, fordi at selvfølgelig er det vigtigt for indvandrere at følge med i, hvad der foregår i deres hjemland, og fastholde deres kulturelle rødder. Men på den anden side, så synes jeg også, det er vigtigt for danskere, og simpelthen åbne øjne ... og se, hvad der bliver sagt og det er jo... især for dem, der er interesseret i de fremmede kulturer, og dem der har venner i indvandrergrupper, og løber ind og forstår deres kultur. Og der kan man lige bruge ITV til noget på den måde, synes jeg.

Alle parter har godt af at få rokket ved fordomme, lød. det. Det gælder f.eks. mange danskeres generelle opfattelse af, at indvandrerpiger og -kvinder er undertrykte:

*Ayse: Nu sagde du det med integrationen. .... Jeg tror mange folk i det danske samfund har nok det indtryk, at mange, nu ved jeg ikke, indvandrere - dem, der kommer fra Mellemøsten, dem der har den islamiske tro - er undertrykte. Det får vi da et godt billede af [i *Rendezvous*. red.] ved, at f.eks. "Shenada", det er hun ikke. Og det er der mange, der har indtryk af, at når det første de f.eks. spørger mig om er: "Må du gerne det? Må du gerne det? Må du gerne det?" Så siger jeg: "Ja, jeg må gerne". De tror, man er undertrykt og ikke må mange ting. Og der får vi et godt billede af, hvad de går og laver, hvad de fortæller om sig selv og deres holdning.*

For denne gruppe betød programkvaliteten, den tekniske og journalistiske standard ikke så meget som relevansen i indholdet. De

mangler, som blev påpeget undervejs, f.eks. om Verdensnyheders meget stive form, blev sat i perspektiv af den udbredte forståelse for, at ITV og andre lokal-tv stationer har en meget begrænset økonomi, som nødvendigvis må sætte sit præg på udsendelserne:

Zeyneb: Jeg tror, de prøver at gøre det bedste med det, de har.

John: Det gør de!

Hassan: .... jeg ved, det er frivillige mennesker, der samarbejder med Filmværkstedet og prøver at lave noget, så jeg går ud fra, at de ikke har ret mange penge. Med de penge, de har, kan de ikke gøre det bedre. Også teknisk, journalistisk set, alt muligt. De kan ikke købe nogle klip fra andre kanaler, for at vise hvad der foregår i verden, for de har ikke journalister, de kan sende til udlandet.....det har de ikke pengene til. Så de kan ikke gøre det bedre med de penge, de har.

9.8. KKR/TV

9.8.1. Deltagere og forløb

Fokusgruppeundersøgelsen blev afholdt på Københavns Universitet, Amager den 30. oktober 2001 kl. 19-21.15. Der var udvalgt 12 deltagere til gruppen, men to meldte afbud og andre to dukkede ikke op. Der blev vist uddrag fra programmerne *Parvis* og *Broernes By*.

Gruppen var ret heterogen, både aldersmæssigt og med hensyn til interesser og beskæftigelse. Alle havde kendskab til lokal-tv og tilkendegav at se det i varierende omfang. Men som i nogle af de andre fokusgrupper var det også i denne tydeligt fra starten, at det at se lokal-tv ikke er forbundet med nogen høj status. Det blev ret hurtigt tydeligt, da en af deltagerne, Kent, viste sig at have en meget kritisk og negativ indstilling til *KKR/TV*, som han formulerede direkte og offensivt. Indimellem kom han med voldsomme, ret følelsesladede kommentarer og

lagde ikke skjul på, at det hang sammen med hans homosexualitet. Han var af den bestemte opfattelse, at homosexualitet var genstand for direkte forfølgelse i *KKR/TV* og andre kristne radio- og tv-stationers programmer. Så han fulgte godt med i dem for at holde sig orienteret - og for at holde "galden flydende", var det vores indtryk. Da han samtidig var meget talende og i begyndelsen ret dominerende i gruppen, frygtede vi en overgang, at hans heftige attitude kunne få så negative konsekvenser for forløbet, at vi enten måtte trække ham ud af gruppen eller slå os til tåls med et resultat, som var meget farvet af hans holdninger.

Men ved en ihærdig indsats lykkedes det moderatoren at få givet også de mere spagfærdige medlemmer af gruppen taletid og plads til at formulere deres erfaringer og opfattelser. Uddragene fra programmet *Broernes By* var desuden medvirkende til at åbne for en mere nuanceret debat, og da selv Kent måtte indrømme, at dette program rummede mange positive elementer, blev der i løbet af kort tid løst op for en friere diskussion. Men det er vores opfattelse, at flere af deltagerne, f.eks. Henriette, Benthe og Signe måske ville have talt mere åbent og måske også mere positivt om *KKR/TV*'s programmer, hvis den tøvende og skeptiske grundholdning til kristent tv ved fokusgruppens start ikke var blevet yderligere præget af Kents heftige animositet. På den anden side var hans mere ekstreme holdninger måske med til at provokere nuancerne frem undervejs i forløbet.

Spørgsmålet om afsenderens karakter og intentioner spillede en væsentlig rolle for deltagerne, på samme måde, som vi oplevede det i fokusgruppen om *Indvandrer TV* og til en vis grad også i gruppen vedr. *TV Samsø*. Har afsenderen et bestemt budskab eller en bestemt intention - politisk eller religiøs - med sit budskab, bør det efter deltagerens mening klart fremgå. At 'spille under dække' betragtes som useriøs eller uetisk medieadfærd. Dvs. at lovbestemmelserne om lokalra-

dio og -tv vedr. minoriteters adgang til at ytre sig frit og uhindret, evt. også når det er direkte forkyndende eller agiterende, ikke anfægtes. Men flere af deltagerne i fokus-grupperne opponerer som publikum når det ikke klart fremgår, hvem afsenderen er, eller når afsenderen betjener sig af en form eller genre, som slører afsenderintentionen, som det f.eks. var tilfældet med *Indvandrer TV* (se forrige afsnit i dette kapitel), hvor en politisk kommentar af agiterende tilsnit optræder i en nyhedsudsendelse, oplæst af en speaker i genreomgivelser, som signalerer 'neutral' formidling af nyhedstelegrammer.

En tilsvarende skepsis kom til udtryk i gruppen om *KKR/TV* og diskussionen om spørgsmålet blev ret omfattende, men åbnede også for nuancerede meningsudvekslinger om lokal-tvs særlige kvaliteter i forhold til landsdækkende kanaler og andre medietyper. At se på lokal-tv kræver et særligt beredskab, hvor man desuden bør relativere sine krav til det formmæssigt perfekte og mere se på budskab og indhold.

At den åbne adgang til mediet (public access) er et vigtigt og nødvendigt fundament i en demokratisk mediepolitik, var der ingen der anfægtede. Men flere i gruppen fremhævede, at de grupper, der enten repræsenterer særinteresser eller minoriteter, bør forvalte denne rettighed med omtanke og fairness, hvis de ikke skal risikere at støde modtagerne fra sig. Med mindre de da kun ønsker at henvende sig til dem, der i forvejen er tros- eller meningsfæller.

9.8.2. Deltagerprofiler

Henriette

Stamdata

Alder: 21 år, studerende

Medievaner: Ser lokal-tv af og til, og foretrækker *DR 2* og *ZULU*. Kender en smule til *KKR/TV*

Personlige kendetegn

Læser sprog og økonomi på Handelshøjsko-

len. Har mange interesser. Ville gerne være journalist og overvejede i den forbindelse at blive studievært på en lokal-tv-station, *X-tv*. Har ikke set særlig meget lokal-tv. Har set lidt kristent tv, men føler ikke, det henvender sig til hende. Hun kan godt lide tv-serier, nyheder, dokumentarprogrammer, men ikke dårlige soaps. Hun betegner sig selv som all-round.

Kvalitative udsagn

Finder *Parvis 70*'er-agtigt, og hun finder det ikke relevant for sig selv. Hun undrer sig over programtitlen og kritiserer den for tydelige argumentation. Skulle programmet laves, skulle det være anderledes.

Senere slår hun fast, at man måske på forhånd er negativt indstillet over for programmet, fordi man kender afsenderen - altså er styret af sine fordomme. Hun ser det som en kvalitet, at det ikke er smarte værter i et smart studie, men det er almindelige mennesker med et budskab - det skal der også være plads til. *Broernes By* beskrives som informativt. Der er et godt flow i programmet og biskoppen er god.

Forbehold og forslag

Forbehold: det må absolut ikke være for messende, der skal være dialog. Man skal vide i forvejen, hvis det er kristent. Ingen budskaber ad bagvejen, tak!

Kent

Stamdata

Alder: 41 år

Stilling: Showpromotor

Medievaner: Ser lokal-tv hver dag, og han foretrækker *TV-Stop*, *Frederiksberg Lokal-tv* og *DR 2*.

Han har et forholdsvist stort kendskab til *KKR/TV*.

Personlige kendetegn

Kender en række lokale radio-og tv-stationer på grund af sit arbejde med at promovere forskellige shows. Hvad angår tv-præferen-

cer ser Kent hovedsageligt fakta-prægede udsendelser: nyheder, dokumentar, teknik og historie fra *Discovery Channel* og *BBC Primes "Learning zone"*. Bliver vred, hvis hans identitet som homoseksuel på nogen måde antastes.

Kent er meget dominerende i gruppen og sørger fra start til slut for at give udtryk for sine meget negative holdninger til *KKR/TV* og kristne.

Kvalitative udsagn

Kent har set en del *KKR/TV*, men er meget negativt indstillet over for kanalen og kristne i det hele taget. *KKR/TV* ser han for at forarge sig selv, eller for at "holde øje" med de kristne. Kents antipati over for *KKR/TV* og kristne skyldes, at han er homoseksuel og derfor føler sig voldsomt provokeret og måske ligefrem truet af de kristnes negative holdning til homoseksualitet: "...og så har de sådan en kærlig måde at fortælle, at folk som mig burde aflives". Selv siger han om kristne, at "desværre er det jo sådan, at man har lov til at opdrage sine børn til en religiøs tro her i landet". Kent har tydeligvis et personligt opgør med kristne, hvilket har stor betydning for den måde, han forholder sig til *KKR/TV* på.

I forbindelse med screeningen af *Broernes By*, ændrer Kent næsten karakter og synes nu ganske godt om programmet, fordi det lokalhistoriske interesserer ham.

Han mener i øvrigt, at ro og stemning en god ting. I de landsdækkende medier går det hele af og til tabt i hurtigheden.

Public access er meget centralt.

Forbehold og forslag

Forbehold: Må bestemt ikke være kristent messende. Det kristne må slet ikke fremgå.

Benthe

Stamdata

Alder: 61 år

Stilling: Kok

Medievaner: Ser lokal-tv - sjældent, og har ikke opgivet nogen favoritkanal. Ser oftest nyheder. Hun har meget svagt kendskab til *KKR/TV*.

Personlige kendetegn

Hun ser meget lidt tv. Ser nogle gange sportskampe. Har set *KKR/TV* de sidste par dage. Har set kristent tv, hvor de synger.

Kvalitative udsagn

Hun har ikke noget imod, at de måske omtaler Gud, siger hun. Hun synes, at *Parvis* er lidt kedeligt. Det går alt for langsomt. *Broernes By* nyder hun. Hun kan lide historierne, musikken og billederne. Den meget detaljerede gennemgang giver hende oven i købet lyst til at læse mere. Det er godt, når folk gør det så godt, som de kan.

Forbehold og forslag

Forslag: det er jo nemt at kritisere lokal-tv, men alle har muligheden for at bidrage. Det er også en god ide, at lokal-tv fungerer som selskab for de mange mennesker, der sidder alene.

Signe

Stamdata

Alder: 22 år

Stilling: Studerende på Statskundskab

Medievaner: Har kendskab til *KKR/TV* fra for nogle år tilbage. Ser lokal-tv 1-6 gange om ugen, og hun har *DR2* som sin foretrukne kanal.

Personlige kendetegn

Kan ikke modtage *KKR/TV*. Så det engang imellem for nogle år siden, men mest for at sidde og grine af en eller anden kristen quiz sammen med vennerne.

Kvalitative udsagn

Mener, at *Parvis* mest af alt er parodisk. Det er sympatisk, at de tager sig tid - siger hun som nærmest det eneste positive.

Forbehold og forslag

Forbehold: det må ikke være fastlåst, som hun mener, det er i *Parvis*. Hun synes bedre om det, der forholder sig til noget lokalt.

Henning*Stamdata*

Alder: 35 år

Stilling: mekaniker hos HT

Medievaner: Ser lokal-tv 1-6 gange om måneden, og han foretrækker ellers *DR1* og *TV3*. Han kun begrænset kendskab til *KKR/TV*. Han holder af at se *Lokalrapporten* på *TvDanmark/Kanal 2*.

Personlige kendetegn

Han vil ikke spilde sin tid på det kristne *KKR/TV*. Ser mest sport og film. Er der reklamer på kanalen, så optager han programmet og ser det senere, hvor han kan spole på båndet.

Kvalitative udsagn

Han mener, at *Parvis* er decideret søvndyssende, men synes som forældre, at problemet er relevant. *Broernes By* overrasker med oplysninger, som man ikke havde tænkt over.

Forbehold og forslag

Forbehold: Selv et godt program ville han ikke se, hvis det sendes på *KKR/TV*.

Forslag: send noget mere, der handler om København

Josefine*Stamdata*

Alder: 24 år

Stilling: Studerer dansk og kultur & medier på København Universitet

Medievaner: Ser lokal-tv 1-6 gange om ugen, men foretrækker mest *TV2*, hvor hun ser underholdningsprogrammer. Hun viser sig at have en del kendskab til *KKR/TV*.

Personlige kendetegn

Hun kan godt lide at se *Dokusoap*, *Airport*, *48 timer* på tv. Hun ser også nyheder og sport. Hun siger, at hun ikke har set så meget lokalt, men omtaler *TV-Stop* og kristent tv.

Kvalitative udsagn

Havde set nogle udsendelser på *KKR/TV* for nogle uger siden, herunder et program med tre unge. Det var meget spændende, og det var egentlig ikke så meget om kristendom, men mere om hvad der foregik hos de unge i dag med hensyn til tanker om selvmord, kærester og ensomhed. "*Jeg synes, det var virkelig godt.*" Synes det er spændende, når det er de unge mennesker, de viser, men "alt det der forkyndelse" bryder hun sig ikke om.

Parvis blander for mange stemninger og indslag. I *Broernes By* kan den gode fortæller næsten bære det hele selv.

Josefines mor kan godt lide kristent tv, fordi det er anderledes.

Forbehold og forslag

Forbehold: det må ikke være for "*prædikende*", desuden bryder hun sig ikke om alt for mange genudsendelser.

Forslag: skulle hun se kristent tv (efter at have set biskoppen) så skulle det være med præster, der var dygtige til at fortælle - ud fra en kulturel synsvinkel.

Bjørn*Stamdata*

Alder: 38 år

Stilling: Studerende på RUC (humanistisk basisuddannelse).

Medievaner: Ser lokal-tv 1-6 gange om måneden, og han foretrækker *DR2*. Han har et mindre kendskab til *KKR/TV*.

Personlige kendetegn

"*Jeg ser for meget fjernsyn. Kun lidt KKR/TV, hvis jeg har været træt.*" Han nævner et pro-

gram på *KKR/TV*, som han synes er sobert. Det er meget lidt *KKR/TV* han ser, og meget lidt lokal tv. Han synes der er for meget *Glamour* og lignende.

Kvalitative udsagn

Pga. *TvDanmarks* kommercielle form, forbinder han lokal-tv med amerikanske serier, men roser *TV Stop* for deres anderledes programmer. Kritiserer det kristne tv, som han finder meget kedeligt. Han føler sig ofte direkte pinligt berørt.

Forbehold og forslag

De kobler folk af lokal-tv, fordi folk forbinder det med de kristne, porno og *Glamour*. Lokal-tv skal være lokalt!

Jonna

Stamdata

Alder: 55 år

Stilling: arbejdsløs

Medievaner: Ser lokal-tv hver dag og foretrækker *TvDanmark 1*. Kender *KKR/TV*.

Personlige kendetegn

Arbejdsløs - har tid til at zappe og lave lidt håndarbejde. Hun zapper en del, også på "den kristne kanal". Hun ser i det hele taget meget tv. Især den nye *BIO-kanal*, hvor der er mange danske film.

Kvalitative udsagn

Hun synes, at parrene i *Parvis* var kolde: "*Det var lige som hvert par skulle tale med én tunge*"

Broernes By synes hun var spændende - det kunne hun godt finde på at se.

Forbehold og forslag

Hun sagde ikke så meget i gruppen og virkede lidt utryk i forhold til fokusgruppeforamen.

9.8.3. Hovedtemaer

Allerede under den indledende præsentationsrunde havde Kent kastet sig ud i en kras

kritik af *KKR/TV* og selv om moderatoren fik bremsset ansatsen til en lidt længere udredning, var grundtonen slået an. Så kritikken af *Parvis* var i begyndelsen af diskussionen noget hård.

Henriette: *Det negative er, at de konkluderer utroligt meget. De kommer med nogle ting, hvor de ikke lægger det ud. De konkluderer mere. Altså nogle ting, der ikke rigtigt er underbygget (...) Det har ligesom dræbt diskussionen på forhånd.*

(...) *Jeg synes egentlig ikke emnet er dårligt, det skulle bare behandles på en anden måde - fra en anden vinkel og være gået mere i dybden.*

Josefine: *Jeg synes det var lidt prædikende (...) Det gjorde det ikke var hyggeligt, fordi det var ligesom to forældre, der fortalte børnene, hvordan det skulle være.*

Men da uddraget fra *Broernes By* havde været vist, og det blev modtaget overvejende positivt, vendte flere af deltagerne tilbage til *Parvis* og nuancerede opfattelserne og fandt også her nogle positive træk frem. Det positive var især knyttet til tempoet i programmet:

Kent: *Naivt ja, men jeg mærker en vis ro i studiet, i modsætning til TV-Avisen f.eks. Hvor man nærmest skal være færdige førend man er begyndt. Der synes jeg, der er tid til at man kan snakke om nogle ting.*

Henriette: *Hygge faldt også mig ind, fordi det er lidt studiet, der gør det. Det ligner en dagligstue og så starten, som ligner en folkedans.*

Signe: *Jeg synes også det er sympatisk, at de tager sig god tid. Hvis man skal sige noget positivt.*

Den samme ro fandtes også i *Broernes By*, som alle roste for dets høje professionelle standard. En forundret og overrasket reaktion på, at et sådant program kunne findes på en station, som man ellers forbandt med noget religiøst eller forkyndende, 'prædikende', som Josefine udtrykte det. Hun havde egentlig heller ikke noget imod, at det kristne eller religiøse er et tema i et tv-program, det må blot ikke slå over i agitation eller forkyndelse. Når den rent menneskelige eller filosofiske dimension er til stede i et program fra en religiøs afsender, kan Josefine godt finde det interessant og relevant. F.eks. sagde hun om *Broernes By*:

Josefine: Jeg synes ham der han kunne bære programmet selv. Jeg synes han var utrolig dygtig til at gøre det levende og spændende. Hvis jeg skulle se noget kristent tv, så skulle det være noget med nogle præster, der forstod at gøre det spændende og levende.

Det synspunkt uddybede hun lidt senere, hvor hun gjorde opmærksom på, at der en stor spændvidde i *KKR/TVs* programmer. Man tager ofte meget vedkommende problemer op, som i programmerne præsenteres på en engageret måde:

Josefine: Jeg synes, der er meget stor spændvidde i deres programmer. Jeg synes på mange måder, det er spændende med de unge mennesker. (...) Det var nogle folk og nogle ting, jeg kunne forholde mig til. Det var ikke kristendommen, der var i fokus, men det var kristne værdier, de snakkede om. Og det synes jeg var relevant, for det var folk jeg kunne forholde mig til, og det var folk der lignede egentlig mig selv, selvom de var kristne.

Men på grund af den udbredte skepsis over for lokal-tv og måske specielt over for *KKR/TV* vil det være vanskeligt for en 'almindelig seer' at fange sådan et program, specielt fordi det stort set er umuligt at fin-

de ud af, hvad der bliver sendt hvornår på den københavnske lokal-tv kanal, konstaterede Henning:

Henning: Det var også fordi, der var nogle historier i og man får nogle ting at vide. Jeg anede for eksempel ikke, at der stod sådan et monument derinde. (...) Men jeg tror ikke, jeg ville fange det, fordi det blev sendt på KKR. Som jeg må indrømme, at jeg ikke ser særlig meget.

Man diskuterede sig efterhånden frem til at beskrive nogle af de særlige træk, der kendetegner - eller bør kendetegne lokal-tv. Flere var af den opfattelse, at lokal-tvs styrke ligger i omtalen af de lokale emner og begivenheder, men også i de specielle problemstillinger, man måske går lettere hen over i 'de store medier'. Signe, som ellers ofte i aftenens løb udtrykte et meget lattermildt forhold til lokal-tv, sagde under den del af diskussionen:

*Signe: Det er noget der, hvor jeg synes, at lokal-tv er spændende, hvor de viser noget, som faktisk er lokalt, noget som ikke ville blive vist på DR. Det synes jeg er en styrke, og jeg ville godt kunne finde på at se sådan et program ("*Broernes By*")uden at sidde og grine af det. [Der grines].*

Lokal-tv kan desuden have nogle kvaliteter, hvor de knappe ressourcer og manglen på mere professionelle kompetencer kan udnyttes til at skabe et enkel og tilgængelig stil, hvor det er budskabet, som kommer til at stå i centrum:

Henriette: Jeg synes også, det er vigtigt, at man ser et andet tv-billede, end det man sådan traditionelt ser med smarte farver og det hele er i orden med smarte studieværter, og det hele bare kører. Det er meget rart, at det bare er mennesker, der har et budskab.

Den særlige lokal-tv-stil behøver heller ikke være bundet til en bestemt station eller en bestemt lokalitet. Den udtrykker måske snarere en alternativ måde at gå til opgaven på. Bjørn oplever det på denne måde:

Bjørn: Jeg synes sågar, at når TV Stop ikke beskæftiger sig med lokale ting, men går ud i verden, så synes jeg, der er det der præg af, at det er rødderne hennene fra hjørnet. Jeg synes, det virker langt mere som lokal-tv, selvom de tager til Berlin for dække en demonstration dernede.

Det afsluttende diskussionstema handlede om den frie adgang til medierne, som blev defineret som selve grundideen med lokalradio og -tv. Den er vigtig, fordi almindelige mennesker dermed kan komme til at arbejde med medierne og få udfoldet både nogle kreative evner og få et stof formidlet til andre, som de selv er optaget af.

Kent: Der ligger nogle utrolige ressourcer, det er sådan set det, jeg gerne vil sige, gemt rundt omkring på de her lokalstationer. Her får de lov at arbejde med nogle ting. Og det er meget vigtigt at give plads til det.

Og på spørgsmålet om nogle af de tilstedeværende selv kunne tænke sig at lave lokal-tv, var der to hurtige og spontane svar:

Henriette: Ja, helt klart. Jeg har lige været ved det. Altså, jeg har mange venner som har været med til det.(...) Fordi det er ret let at få indflydelse, og det er ret let at være med i en skabende proces. Og noget, som jeg synes er spændende. Sådan noget med nyhedsformidling og formidle sådan nogle ting til andre.

Benthe: Det kunne jeg! Jeg har mange gode idéer.

9.9. TV Halsnæs

9.9.1. Deltagere og forløb

Fokusgruppeundersøgelsen blev afholdt på *Hundested Kro* d. 27. november 2001 kl. 19-21.15. Rekrutteringen af deltagere var helt uproblematisk, da lokal-tv i dette område er et velkendt fænomen, bl.a på grund af den store kabel-tv dækning i Frederiksværk og Hundested kommuner, og fordi lokal-tv sender på sin egen kanal. Alle 12 indbudte deltagere mødte op.

Der blev vist uddrag af udsendelserne *Ko nr. 1220* og *Aktuelt*, en aktualitetsudsendelse med forskellige lokalpolitiske emner.

Det var tydeligt fra starten, at vi befandt os i et meget aktivt lokalsamfund. Mange af deltagerne kendte hinanden i forvejen eller vidste, hvem hinanden var.

Fokusgruppen var præget af en livlig diskussion, der især blev domineret af de tre unge respondenter Stine, Hanne og Trine, som havde nogle meget velformulerede og reflekterede udsagn omkring lokal-tv og dets rolle i lokalsamfundet. Netop lokal-tvs rolle i forhold til de andre medier i medielandskabet blev dybtgående behandlet i denne fokusgruppe. Der viste sig at være mange forventninger til en lokal-tv stations rolle i lokalsamfundet, samtidigt med, at der var en stor forståelse for de vilkår, en sådan station arbejder under. I denne fokusgruppe var der også mange meget kompetente seere, der ytrede sig om både form, indhold og struktur på en nuanceret og indsigtfuld måde.

Flere havde 'læst på lektion' hjemmefra og havde forberedt sig til diskussionen ved at medbringe små notater eller huskesedler med de stikord, de mente at kunne få brug for.

Det var således tydeligt, at emnet lokal-tv og lokale medier interesserede de fleste deltagere, hvilket gav sig udslag i engagerede og liv-

lige diskussioner og megen latter undervejs. Alt i alt en god stemning, som hele vejen gennem fokusgruppen kan karakteriseres som hyggelig, men koncentreret.

Fokusgruppen var relativt heterogent sammensat både i forhold til alder og beskæftigelse. Det gav en god dynamik mellem de yngre kvinder og de lidt ældre mænd i gruppen. Det var mest de tre unge kvinder, der satte dagsordenen mht. de temaer, der især blev diskuteret.

Gruppen var indimellem meget hurtig til at danne konsensus omkring nogle emner, som eksempelvis *TV Halsnæs'* meget ensidige dækning af politik. Men heldigvis var der en god tone og en generel interesse i at give et nuanceret billede af *TV Halsnæs*, således at nogle deltagerne godt turde gå imod strømmen og være uenige med resten af gruppen. Her var det igen de yngre kvinder som Stine og Anja, der markerede sig.

Da stort set alle i gruppen havde et indgående kendskab ikke alene til programmerne fra *TV Halsnæs*, men også fra de andre lokal-tv stationer i området, blev diskussionen om programkvalitet både omfattende og nuanceret. Ud fra kvalitetsdiskussionen rejste der sig naturligt nok en diskussion om ønsker og krav til fremtidige programmer og en lokal-tv stations rolle. Ikke mindst ønsket om en bedre direkte forbindelse mellem seerne og stationen gav anledning til debat om "amatørers" public access i forhold til seernes forventninger om attraktive og velstrukturerede programmer. Der blev i forlængelse heraf efterlyst programtyper, som i højere grad kunne henvende sig til og inddrage yngre seere, f.eks. børnefamilier, også som aktive medvirkende - og producenter/stofleverandører - til *TV Halsnæs* og de andre lokal-tv-stationer i området.

9.9.2. Deltagerprofiler

Jens

Stamdata

Alder: 41 år

Stilling: Sygemeldt gennem et par år

Medievaner: Ser *Fjord TV* om torsdagen (nyhedsudsendelsen) og når der ikke er for mange gentagelser, læser han *Frederiksborg Amts Avis*, zapper forbi lokalkanalene af og til for at se, om der er noget.

Personlige kendetegn

Fortæller ikke meget om sig selv og sine medievaner og sin brug af lokal-tv. Gruppens mest stille og passive medlem.

Kvalitative udsagn

Er utilfreds med, at lokal-tv (og ikke kun *TV Halsnæs*) er for ukritisk over for lokalpolitikere og specielt borgmestrene, som får alt for megen fri og uredigeret taletid i forhold til andre.

Forbehold og forslag

Irriteret over antallet af genudsendelser.

Så gerne, at lokal-tv afdækkede deres historier med flere facetter, eksempelvis nævner han et byggeri i området, hvor nogle skrænter vil blive ødelagt - hvilket lokal-tv ikke fortalte

Anja

Stamdata

Alder: 36 år

Stilling: Køkkenleder

Medievaner: Ser *Fjord TV*, når hun får zappet over på det. Ser ellers kun *DR1* og *TV 2* nyheder Læser ingen aviser.

Personlige kendetegn

Når hun ser lokalkanalene er det ikke bevidst, men fordi hun zapper. Irriteret over de mange genudsendelser. Ved ikke, hvornår de forskellige udsendelser kommer.

Kvalitative udsagn

"Jeg har skrevet "lokalt nyt er godt nyt". Det er jo alt det vi har skrevet der alt sammen. Nu er det så lige præcis en af de udsendelser, jeg har set i forvejen. Det er sådan noget, der fanger mig, når jeg sidder og zapper og tænker: "Det vil jeg godt se." Det fortæller også, hvad der sker ude på det der fort. Det får man ikke en skid at vide om ude i byen."

"Jeg bruger ikke tekst-tv, jeg zapper. Og når jeg så synes der er en nyhedsudsendelse der fanger, så... Altså sådan noget som Poul Dissing, det siger mig IKKE noget. Og at han bor derude - der har jeg sgu selv boet! (griner) Altså så deet, det ved jeg ikke. Det er, hvis der er sådan nogen nyheder som de her, hvor jeg synes, der vil jeg egentlig gerne vide noget om havnen."

Forbehold og forslag

Ang. valgaftenen, så fandt hun det dårligt lavet, men brugte det alligevel til at sidde og zappe over på, når hun ville opdateres på det lokale. Det var godt.

Efterspørger debat, hvor parterne mødes og kan give direkte svar på tiltale.

Irriteres over genudsendelser og programmer med lavt tempo.

Hans**Stamdata**

Alder: 52 år.

Stilling: Arbejder på fabrik

Medievaner: Ser oftest *Fjord TV*, når han zapper forbi.

Personlige kendetegn

Zapper forbi, kan ikke finde ud af, hvornår de sender. Kan godt finde det interessant at følge et byrådsmøde på tv, også selvom det er uklippet.

Kvalitative udsagn

Om programmet Ko nr. 1220 "Jeg synes ham, der er interviewer, han er ikke ret god til det. Han kører i det samme spor hele tiden, og

indslagene synes jeg er for lange. Og det er nok pga. ham, for det er sådan noget træt noget. Der tror jeg nok, man er tilbøjelig til at zappe videre til det næste program. Og så zapper man tilbage bare for at se, om der er sket noget nyt."

Forbehold og forslag

Mener *TV Halsnæs* er uprofessionelt lavet. Sætter pris på, at der på lokal-tv formidles lokale nyheder. Mere af det, tak.

Trine**Stamdata**

Alder: : 32 år

Stilling: Kontorassistent

Medievaner: Ser lokal-tv engang imellem, hvis hun har hørt om noget, der kommer. Ellers, hvis hun zapper. Læser *Halsnæs-Posten* - og det er vigtigt, tilføjer hun.

Personlige kendetegn

Bruger tekst-tv ofte til at finde færgetider og anden lokal information på, og til at se hvilke programmer, der kommer på kanalen. Har lige været på barselsorlov og kunne godt have brugt et lokal-tv, der henvendte sig mere til sin egen målgruppe - hjemmegående og lignende. Er født og opvokset i Hundested, hvor hendes far og bror er fiskere.

Kvalitative udsagn

"Jamen, jeg så også valget der da jeg kom hjem på et tidspunkt. Og det synes jeg var meget godt, at de fulgte op på valget, for det var jo kun Folketingsvalget, der var i de almindelige landsdækkende. Og så har jeg set en programrække om Strandhavebyggeriet hernede, hvor der var både borgmesteren og Paula Thrane og der var flere, der var blevet interviewet omkring det der dernede. Og det var sådan flere programmer, der var om det. Og det har jeg så set. Og så bruger vi tekst-tv derhjemme, men det er både med togture og alt muligt andet, ikke kun til at slå op og se hvad tid der kommer fjernsyn. Og så... "

"Jeg vil sige, altså de udsendelser der var med borgmesteren om strandhaven, de var også,

altså der havde været en masse mudderkastning i Halsnæs-Posten og der synes jeg også, at man fik nogle andre ting på banen, som ikke var blevet skrevet eller sagt, eller gik som rygter. Det var hans forklaring med billede, så man kunne se, at det var ham der talte, det var sådan lidt rart ikk?"

Forbehold og forslag

Interviewformen for langsom og grundig.

Vil gerne have vedkommende fjernsyn med lidt mere spræl i, end tilfældet er. Det skal være mere for børn.

Mangler lokal-tv-programmer for sådan nogle som hende selv - børnefamilier, hjemmegående mødre.

Birger

Stamdata

Alder: 69 år

Stilling: Pensioneret faglærer

Medievaner: Ser lokal-tv af og til, især når der kommer noget, han ved er interessant. "Og ellers følger jeg med sådan i det store og hele." Læser desuden *Halsnæs-Posten*.

Personlige kendetegn

Er typen, der føler at man bør følge med i nyheder. Er gammel fodboldommer og holder meget af udsendelserne med miniputternes kampe. Er også ivrig bruger af ttv for at få vejrudsigt mm.

Birger har forberedt sig hjemmefra og medbragt noter til de programmer, han har set den forgangne uge.

Kvalitative udsagn

Om de viste klip fra aktualitetsudsendelsen fra *TV Halsnæs*:

"Jeg synes der var nogle gode informationer. Især om Lynæs Fort. Og det er det eneste sted, hvor vi har fået noget at vide vitterligt om det. Ellers har vi fået læserbreve i "Gulvmåtten" [Øgenavn for lokalavisen.red.] og det er det

eneste vi har fået. Og så har vi hørt siden hen, at vores kære borgmester har fået en næse. For visse ting i forbindelse med det deroppe. Så det synes jeg var virkelig godt. Og så synes jeg også det var godt det med havnen, Børge Larsen."

"Så vil jeg lige sige, at engang imellem, når jeg ser lilleputter på det lokale tv, spille oppe på banen heroppe, så må jeg sige, at det er usandsynlig dårlig kameraføring, og hvor kan han godt lide at høre sig selv tale. Men det er herligt at se ungerne spille, det må jeg sige, det er skønt. For sådan en som mig, der er gammel fodboldommer, så er det alle tiders."

"Altså de kan lave flere ting heroppe fra Hundedsted, TV Halsnæs, end TV Lorry kan. Og det mener jeg, det er det, det hele drejer sig om for os i hvert fald. For vi får ikke ret meget fra Lorry af. Så den eneste kilde, vi kan få, det er Gulvmåtten og TV Halsnæs og selvfølgelig også Fjord TV. Og hvad de ellers hedder. Og der mener jeg, at det er de eneste steder, hvor de rigtigt kan gå i dybden med ting og sager."

Forbehold og forslag

Glad for tekst-tv, men savner lokale vejrudsigter.

Kan lide at se, når drengene spiller fodboldkamp, men lyden og "billedføringen" er alt for ringe.

Stine

Stamdata

Alder: 26 år

Stilling: Kontorassistent.

Medievaner: Zapper af og til over på *Fjord TV*. Læser *Frederiksborg Amts Avis*, *Morgenavisen Jyllands-Posten*, *Berlingske Tidende* og *Halsnæs-Posten*.

Personlige kendetegn

Sangerinde i et rockband, har børn, ved hvilke stationer, der laver hvilke lokal-tv-programmer, og har prøvet at kontakte lokal-tv for at få dem ud til et arrangement. Ville enormt gerne have vidst før, at man

(måske?) kunne låne et kamera - ville så have brugt det.

Kvalitative udsagn

"... Og hvis du skal fange folk, så bliver du nødt til at have noget mere rotation for øjnene, ikke? Altså et ungt menneske, der sidder og ser MTV ville aldrig nogen sinde kunne holde ud at glo på dette her. "Aj, hu, ha der går jo alt for lang tid." Så lidt mere rotation, lidt bedre klipning. Man kunne sagtens filme en masse ting at lægge på bagefter. Det er mere et spørgsmål, om man kan og om man har lyst til at gøre det. Så jeg tror egentlig, at det er det, det sådan hænger lidt på. På det plan."

"Det er ikke så meget historien, men selve oplysningerne og informationsværdierne og alt muligt der er rigtig, rigtig gode. Altså det var vi alle sammen enige om, at det syntes vi var rigtig godt. Men det er det der med... Det er det døde, der gør, at det virker langsomt. Det er ikke sikkert at det er langtrukket, det er heller ikke dét, de siger, det behøver heller ikke være Børge Larsen eller Henriksen Shipping eller noget, som han sagde, der virkede langtrukket. Eller noget. Men når intervieweren går ind og spørger, som han gør."

Forbehold og forslag

Irriteres over tempoet og billedudvælgelsen (for kedeligt).

Vil gerne have flere udsendelser om lokalt musikliv.

Foretrækker en velforberedt interviewer og rystede billeder, fremfor gode billeder og en vævende interviewer.

Lokal-tvs rolle er bl.a. at stoppe rygtedannelser.

Kirsten

Stamdata

Alder: 25 år.

Stilling: Pædagog

Medievaner: ser *Fjord TV* torsdag, når der kommer nyheder.

Personlige kendetegn

Har først fornylig fundet ud af, at *Fjord Tvs* nyheder kommer torsdag. Ser det derfor om torsdagen, men ellers mest kun, når hun zapper forbi. Har flere gange forsøgt at få lokal-tv ud til et arrangement eller at komme med en god idé (forslag til julekalender). Har selv lavet lokal-tv engang, mens hun boede i Esbjerg. Savner i høj grad tv til yngre mennesker - både på hendes egen alder og børn. Har fulgt meget med i valgkampen - også den lokale, som hun bl.a. har fulgt på lokal-tv

Kvalitative udsagn

"Men det kendte, det er jo altid det, vi holder af at se. Det er ligesom at se vores børn i institutionerne; når de laver teater, så er det virkelig det bedste teater i verden. Når det er nogle andre børn, så er det bare kedeligt. Så det er lidt det samme her, fordi vi ser ting, vi ser hver dag. Og det er det, der gør det godt. Det er måske ikke engang indholdet i det, vi ser."

"Jamen jeg synes det er helt ok med det der er nu, men jeg savner måske noget som mine unger måske ville synes var sjovt, eller jeg måske ligefrem ville synes var spændende og aktuelt og se. "Nej, nu har der været friluftsbio nede på scenen og kom og se alle de mennesker der er her" og det er ligesom du siger, det er bare ikke noget af."

"Altså det er Poul Dissing, der går tur på stranden og det er en eller anden, der fortæller om et fiskerhus oppe i Liseleje og det er sådan nogle ting, og det er ikke noget som jeg synes personligt er vigtigt. Jeg synes, at nyhederne kan være interessante, og jeg ser dem også gerne, men jeg falder tit i søvn...de fokuserer meget ensidigt på en bestemt målgruppe, og det er - altså jeg kunne f.eks. godt tænke mig, at de lavede sådan en lille lokal julekalender, gæt hvor vi er i dag, eller hvad ved jeg, og jeg er sikker på at de lokale forretninger gerne ville stille julepakker og tusser og farveblyanter til rådighed. Altså det mangler jeg, sådan lidt børnehalløjsa. For 16 - 17 år siden var jeg med til at lave julekalender på lokal-tv i Esbjerg og det er altså bare ikke nået herop endnu."

Forbehold og forslag

Lokal-tv er generelt for langsomt og uprofessionelt. Irriteret over nyhederne, der ofte er gamle i "ny" forklædning. Synes ikke formidlingen er objektiv nok.

Vil have lokal-tv fornyet, så det også rammer en yngre del af befolkningen - især børn og teenagere.

Karl Jørgen*Stamdata*

Alder: 59 år.

Stilling: Pensionist.

Medievaner: *Fjord TV*, hører radio og læser selvfølgelig *Halsnæs-Posten*.

Personlige kendetegn

Virker lidt genert og bidrager kun sporadisk til diskussionerne, faktisk kun, når han udtaler sig om bestemte programmer, han har set.

Kvalitative udsagn

"Nu kommer jeg tit til at se det der TV Nordkysten. Jeg synes det er fint det der man ser fra forskellige byer og så derop efter. Det mangler der meget af, der behøver ikke være personer med, de skal bare sådan ... vise nogle billeder."

Forbehold og forslag

Kritiserer valget af billeder - vil gerne se omgivelser o.l., når han ser et interview.

Vil gerne have noget mere natur i fjernsynet.

Er meget begejstret for portrætudsendelsen om kromanden- gerne mere af den slags.

Der skal være færre genudsendelser. Mener ikke, at nyhederne om torsdagen leverer andet end gamle nyheder fra *Gulvmåtten* dagen før.

Britta*Stamdata*

Alder: 46 år

Stilling: køkkenleder og faglærer i en kombineret stilling.

Medievaner: Ser ikke så meget *Fjord TV* - zapper forbi engang imellem. Læser *BT* og *Halsnæs-Posten* og *Politiken*. Og *Amtsavisen* engang imellem.

Personlige kendetegn

Finder lokal-tv dårligt klippet og generelt er der for dårlig teknisk kvalitet.

Kvalitative udsagn

"Jeg sidder og bliver lidt gal over den lyd, der er og de dårlige billeder, der er, men altså... Jeg synes ikke, det er så godt. Men alligevel ser jeg det indimellem... Valget så jeg, og det var jo meget godt at følge med i."

Forbehold og forslag

Kan lide det nære - at man kender ansigterne og omgivelserne - ved lokal-tv. Udtaler sig om, at hun ikke synes, det er objektivt nok. Dog har hun forståelse for lokal-tvs knebne økonomi, og hvad det betyder for kvaliteten.

Peter*Stamdata*

Alder: 43 år

Stilling: Formand på en byggeplads

Medievaner: Ser lidt lokal-tv når han lige kommer forbi. Læser ellers de lokalaviser, der er.

Personlige kendetegn

Kan godt lide, at lokal-tv kan give en orientering om det nære samfund.

Kvalitative udsagn

"Og jeg har godt nok også skrevet amatøragtigt. Jeg synes de mangler lidt indlevelse. Det er ligesom de kommer kørende, og så siger de "hov vi stopper her". Og så... De mangler ligesom at sætte sig ind i, hvad det er det drejer sig om. Det er den opfattelse, jeg er af."

"Det er partisk, generelt er det meget partisk. De vælger at interviewe, og tage de ting op, som de selv er helt enige i. Og så glemmer man alt om konsekvenserne."

Forbehold og forslag

Er irriteret over antallet af genudsendelser - de gør, at man ikke gider se kanalen. Kanalens programmer er ikke objektive eller engagerede nok.

Gitte

Stamdata

Alder: 37

Stilling: uddannet pædagog, arbejder på en døgninstitution.

Medievaner: Ser meget lokal-tv, især ttv for at se info om programmer og vejr. Læser *BT* og *Halsnæs-Posten*.

Personlige kendetegn

Kommer tit sent hjem fra arbejde og er glad for, at der på disse tidspunkter kommer udsendelser fra lokal-tv. Genudsendelserne passer hende fint, så er der større sandsynlighed for, at hun får det hele med.

Kvalitative udsagn

"Jeg synes til tider det kan være irriterende. Jeg ved ikke, om det også handler meget om, at jeg også har en søn på 17 og egentlig godt ved hvor meget der er her i Hundested og Frederiksværk. Så når det er der, kan det godt irritere mig, at der er så meget med borgmesteren og ham der i Frederiksværk og hvad de ellers hedder de forskellige politikere. Jeg synes, det handler meget om politikerne."

"...alligevel kan man da også sige, at ham Børge, som vi så nede på havnen i dag og ham der Henriksen Shipping dernede. Man kender dem jo stort set alle sammen. Vi ved jo alle sammen næsten hvem den person er, og hvad han vil sidde og sige, og hvad han mener og ditten og datten. Men du kommer jo ikke i fjernsynet, og Birger kommer jo ikke og fortæller. Altså, kommer de ud på plejehjemmet? Hvordan ser den der pensionistlejlighed ud inde på de der plejehjem? Alt det der sådan almindelige dagligdags, et eller andet... De nære ting."

Forbehold og forslag

Ville gerne have en mere bred dækning - fle-

re forskellige mennesker i tv og bredere målgruppe.

Gør opmærksom på, at lokal-tv bruges meget af ældre mennesker, der ikke kommer ud.

Steen

Stamdata

Alder: 59

Stilling: Postbud

Medievaner: læser selvfølgelig *Frederiksborg Amtsavis* og "Gulvmåtten" og *Politiken*. Ser næsten ikke lokal-tv - mangler annoncering af programmer.

Personlige kendetegn

Har set en del lokal-tv efter rekrutteringen til fokusgruppen. Vil gerne have en oversigt over programmer med i ugeavisen. Virker generelt ret velorienteret i lokalområdet.

Kvalitative udsagn

"Jeg har læst i *Halsnæs-Posten*: Børge Larsen siger... nu hører jeg også Børge Larsen sige det på tv. At det så virker dødt, det er så en anden side af sagen"

"Altså, I har forstået, at vi alle sammen læser *Gulvmåtten* (*Halsnæs-Posten*.) Jeg deler den ud, ikke? Vi læser den ret meget, ret grundigt, alle sammen. Jeg kunne godt tænke mig, jeg ved ikke om det kan lade sig gøre, men at lokal-tv vil beskrive dér, hvad de vil sende ugen efter. Der er nogle af programmerne, de godt kunne beskrive - altså, det handler om..."

"Fordi hvis der så står, nu kommer der sørme en reportage med Børge, eller med kromanden med hans oplevelser i Korea, at man så ikke får nogle billeder fra Korea, det er jo lige meget. Så tror jeg, man ville slå om til lokal-tv noget oftere."

Forbehold og forslag

Portrætudsendelse (om Dissing) er god - der er billeder af omgivelser, mens den om kromanden er "død", fordi den mangler "rotation for øjnene", som Stine sagde.

Vil have dybdegående historier med levende billeder.

Vil se journalistisk og teknisk bearbejdet fjernsyn.

9.9.3. Hovedtemaer

Diskussionerne var præget af, at det ikke kun var udsendelserne fra *TV Halsnæs*, som stod i centrum, men lige så meget lokal-tv kanalen som sådan. Deltagerne tilkendegav med varierende styrke en grundlæggende kritisk holdning til programmernes kvalitet som tv-programmer: til deres form, den 'journalistiske' bearbejdning og ikke mindst til det langsomme tempo, som mange opfattede som en væsentlig hæmsko. Om *Kø nr. 1220* hed det:

Hans: *Jeg synes ham, der er interviewer, han er ikke ret godt til det. Han kører i det samme spor hele tiden, og indslagene, synes jeg er for lange. Og det er nok pga. ham, for det er sådan noget trægt noget. Der tror jeg nok, man er tilbøjelig til at zappe videre til det næste program.*

På den anden side var det også en udbredt opfattelse, at det var indholdet i udsendelserne, som det hele stod og faldt med. Er det nært, vedkommende, relevant og ikke forvejen alt for bekendt fra den meget populære ugeavis, *Halsnæs-Posten* (kaldet *Gulvmåtten*), så har det en chance for at brænde igennem, næsten uanset formen. Det gælder f.eks. reportagerne fra de lokale sportsskampe eller de mere portrætagtige reportager fra havnefester eller fra institutioner og virksomheder. Gode billeder af kendte personer og steder kan næsten altid fastholde interessen og bedre bliver det, hvis der oven i købet bliver fortalt nogle gode historier. Men for ofte spoles disse 'gode' udsendelser eller indslag af alt for hyppige genudsendelser, som i det lange løb trætter de lokale seere:

Peter: *Det, der irriterer mig mest, det er, at i starten af måneden, så sidder man*

måske og ser et eller andet og guddødemig om det ikke også er der sidst på måneden. Der taber man altså pusten. Næsten hver gang man kommer derover, så er det den samme udsendelse, den ligger bare på forskellige tidspunkter. Så det er ikke en kanal, man sådan søger.

Flere nævnte, at man foretrækker færre og kortere udsendelser og en fast sendeplan, så man ved, hvornår hvad kommer. Altså kvalitet frem for kvantitet. Gerne med langt flere og bedre foromtaler- også i den lokale avis. Kunne man få et samarbejde op at stå om programannoncering i *Halsnæs-Posten*, ville meget være vundet.

Selvom mange har kritiske kommentarer til programkvaliteten, er der dog en vis forståelse for, at lokal-tv udsendelserne også bør vurderes i forhold til de ressourcer, der er til rådighed. F.eks. siger Birger:

Og det har de ikke heroppe, de må tage, hvad de kan få. Og så bliver produktet derefter. Det synes jeg er en ting, der er meget kendetegnende for lokal-tv. Det er, at der ikke er nok penge. Og med det mener jeg, at det er derfor at vi nogle gange synes, at det bliver lidt ringe. Det er mangel på penge.

Kanalens dækning af lokalstoffet opfattes af flere som ensidigt og unuanceret, og det gælder særligt for det politiske stof, hvor et par af deltagerne var af den opfattelse, at de lokale borgmestre kunne bruge kanalen efter for godt befindende, en kritik som især var rettet mod *Fjord TV*. I forlængelse heraf blev der peget på mere debatstof og direkte konfrontationer mellem lokale kombattanter. Fordi den direkte form for debat kunne supplere og opstramme den føljetonform, som læserbrevsdebatten i *Halsnæs-Posten* er tvunget til at følge, fordi den kun kommer én gang om ugen. Stine peger i et indlæg på, at specielt *TV Halsnæs'* aktualitetsprogram ofte fungerer som et fint korrektiv til smædekampagner og lokale rygtedannelser:

Stine: *Det der er det gode ved sådan et program som Aktuelt [fra TV Halsnæs. red.], hvis man ser det, og hvis det vel og mærke er aktuelt, når det bliver sendt. Så er det godt, at det kan stoppe nogle af de her rygtedannelser, der tit kommer i de her små samfund, at de her siloer f.eks. Dem startede de med at snakke om nede i havnen, og når det så kommer til Lynæs, skal der være 50 siloer. Der er det ret godt, at det er sådan nogle emner, altså aktuelle emner, det synes jeg er fint.*

Kontakten mellem lokal-tv station og lokalbefolkning kunne være meget bedre, mente flere. Specielt de yngre kvinder efterlyste som nævnt flere programmer for yngre aldersgrupper, både for teenagerne og for småbørnsfamilierne. I den forbindelse kunne man sagtens forestille sig, at man lånte et kamera og selv filmede fra børnehavens sommerudflugt eller karnevallet i fritidsklubben, sådan at stationen ikke selv skulle bruge ressourcer på det. Da den mulighed blev nævnt, reagerede Stine spontant:

Stine: *Det tror jeg. Jeg tror ikke, det er noget, der er specielt udbredt. Altså jeg har aldrig hørt om det før. Og jeg har endda ringet og spurgt netop, om ikke de kunne komme... Så kunne de jo godt have fortalt mig, at man kunne tage op og hente et kamera selv. Så havde jeg nok gjort det.*

Gitte fulgte op på denne problemstilling ved at nævne de ældres behov. For dem er det vigtigt at kunne følge med i lokalsamfundets udvikling. Fra sit arbejde vidste hun, hvor stor en rolle lokal-tv spiller for de ældre:

Gitte [om TV Halsnæs]: *Ja, der er mange der ser den lokal-tv-station. Specielt ældre mennesker, der ikke kommer ud. De følger meget med og er meget glade for denne her lille lokale station.*

TV Halsnæs og de andre lokal-tv stationer i

området ser altså ud til - bedømt ud fra deltagerne i fokusgruppen - at have både engagerede, men ikke ukritiske seere, som gerne vil i tættere kontakt med stationen og også selv bidrage til udsendelserne.

9.10. TV Samsø

9.10.1. Deltagere og forløb

Fokusgruppen blev afholdt d. 8. november 2001 kl. 19-21.15 på *Flinchs Hotel* i Tranebjerg på Samsø. Der blev vist klip fra udsendelserne *Vinduet* og *Hvad går de dog og laver* (et virksomhedsportræt). Heller ikke på Samsø viste der sig problemer med at rekruttere deltagere til fokusgruppen og 11 ud af de 12 mødte frem.

Som det var tilfældet i Hundested blev det allerede ved deltagerens ankomst klart, at alle kender hinanden og er forholdsvis åbne og trygge ved at skulle deltage i fokusgruppen. Der var aftenen igennem et godt og dynamisk diskussionsklima, hvor næsten alle deltog.

Alle kendte til stationen og dens udsendelser, men næsten alle understregede, at de ikke så dens udsendelser så ofte, nogle faktisk næsten slet ikke. På den anden side kunne vi inden længe konstatere, at en stor del af deltagerne på trods heraf røbede et solidt kendskab til flere af stationens programmer og bl.a. kunne referere til indslag, som havde været bragt måneder tilbage.

Aldersfordelingen var lidt skæv, idet ni ud af de 11 deltagere var over 50 år, mens spredningen på erhverv og øvrig baggrund var udmærket.

Der viste sig at være flere underliggende dagsordner, der spillede ind på diskussionen i gruppen - og vi har sandsynligvis ikke kunnet fange dem alle, endsige nuancerne i dem. En af de dagsordener, der i begyndelsen var noget underforstået, bestod i, at stifteren og lederen af *TV Samsø*, Lasse Maybom, ikke er særlig populær på øen. Dels

fordi han har forsøgt at lave "kritisk journalistik", og dels fordi han simpelthen er "udefrakommende". Undervejs erkendte flere i gruppen, at det er ganske svært at blive accepteret i det noget tillukkede øsamfund. Det havde ikke gjort det bedre, at Lasse Maybom åbnede en ny radiostation, som kom i skarp konkurrence med den allerede eksisterende. Et andet underliggende tema, som farvede diskussionen, var de påstået dårlige sendeforhold for stationen. Men det er uomtvisteligt, at man ved at købe en antenne til 500 kr. kan modtage *TV Samsø* uden problemer. Men dermed har man også åbent erkendt, at man ser stationens programmer - hvad der ikke er almindelig godt tone, kunne vi forstå - og hvad var vigtigere: også dermed på en måde forpligtet sig til at betale det frivillige kontingent til *TV Samsø*. Heller ikke idag er det åbenbart velset at være "*plankeværksseer*".

Alt i alt var det tydeligt, at gruppens medlemmer var vant til at indgå i samtaler om stationen, som var præget af skepsis og måske modvilje, og det kunne tyde på, at det ikke er socialt velanskrevet at vedkende sig, at man ser stationens udsendelser. Af samme grund kan det være meget svært i en fokusgruppe at nå igennem disse "*parader*". Individuelle, anonyme interviews kunne måske have vist et andet billede, men alligevel synes vi, at det lykkedes os godt at komme bag om forsvarsværkerne i fokusgruppen.

På trods af den indledende modtand kom der mange nuancer frem i diskussionen, også om programmernes kvalitet. Til at stimulere den overraskende gode dynamik bidrog yderligere en -måske- underliggende dagsorden. To af deltagerne viste dig at være meget uenige om næsten alt. Sagde den ene noget, skyndte den anden sig at indtage det stort set modsatte synspunkt. Det bragte de mere afdæmpede gemytter på banen, og de bidrog således provokeret til at nuancere synspunkterne.

Tematisk blev der taget udgangspunkt i programmernes kvalitet, mens det i øvrigt var lokal-tvs særlige funktion i et så afgrænset lokalsamfund som Samsø, der kom til at fylde den største del af aftenens debat. Den blev afsluttet med, at deltagerne formulerede deres særlige programønsker for fremtidens lokal-tv på Samsø.

9.10.2. Deltagerprofiler

Peter

Stamdata

Alder: 46 år

Stilling: Landmand

Medievaner: Ser *TV Samsø* 1- 6 gange om ugen, *Vinduet* og for tiden valgprogrammer. Foretrækker *TV 2* og ser mest nyheder.

Personlige kendetegn

Peter har boet på Samsø i 11 år, er tidligere driftsleder på en større gård og er nu selvstændig landmand. Han læser *Samsøposten* og *Samsø Weekend* hver gang. Ser kun *TV Samsø* pga. valget, ellers kun sjældent, fordi det er uinteressant og der er for mange genudsendelser. Det er vanskeligt at lave tv på Samsø: folk ved det hele, inden det kommer i tv.

Kvalitative udsagn

TV Samsø er spændende, når de viser noget, man endnu ikke har set: "Og det er ikke alle, der lige kan lukke døren op og gå ind og se, hvad der foregår på løgpakkeriet, og hvad de nu har. Så derfor er det interessant."

Arbejdspladsudsendelserne har været debat-skabende.

Forbehold og forslag

Mener, at det er vanskeligt, at lave tv på Samsø, idet lokalbefolkningen ved det hele, inden det kommer på *TV Samsø*.

Sendeforholdene skal være i orden, så alle kan se *TV Samsø*, ellers kan det være lige meget.

Tina*Stamdata*

Alder: 23 år

Stilling: Kontanthjælpsmodtager

Medievaner: Ser *Hvad går de og laver og valgudsendelser på TV Samsø*. Ser *TV Samsø 1* - 6 gange om måneden, foretrækker *DR1* og kan bedst lige dokumentarprogrammer.

Personlige kendetegn

Ser ikke meget fjernsyn. Kun tv tændt ved børnetime, og hendes mand ser nyheder. Ser lidt *TV Samsø* ved valgtid - som nu. Negativ holdning til tv, det ødelægger familiesamværet.

Kvalitative udsagn

Dårlig klipning gør programmet forvirrende.

Forbehold og forslag

Tv er nedbrydende for familielivet.

Mere tv til børn ville gøre *TV Samsø* bedre.

Lars*Stamdata*

Alder: 58 år

Stilling: Kunstmaler

Medievaner: Ser *Hvad går de og laver, Vinduet* og valgudsendelser på *TV Samsø*, som han i øvrigt sjældent ser.

Personlige kendetegn

Lars er opvokset på Samsø, uddannet kunstner og har været på øen i 20 år i denne omgang. Det gælder om at bruge tv rigtigt. Ser lokal-tv og læser lokale aviser for at orientere sig om aktiviteter på øen.

Kvalitative udsagn

Det gælder om at bruge tv rigtigt - "Vi bliver jo bombarderet!" Dårlig kvalitet i dækningen er et spørgsmål om manglende ressourcer. Valgudsendelserne er skidegode, fordi *TV Samsø* stiller nogle kritiske spørgsmål til politikerne.

"Vores lokal-tv må have nogle meget store fordele, fordi de kender samfundet indefra, de kender personerne, og de ved, hvad der foregår - måske også lidt bag kulisserne osv. osv. Så det er langt bedre, hvis de kunne gøre noget mere, det ville blive langt bedre tv, meget bedre oplysning."

TV 2 Østjylland giver en overfladisk og ensidig dækning af Samsø.

Forbehold og forslag

Lokal-tv bør eksperimentere mere.

Vita*Stamdata*

Alder: 68 år

Stilling: Husmoder, pensionist

Medievaner: Ser *Hvad går de og laver, Vinduet* og valgudsendelser på *TV Samsø*. Ser *TV Samsø 1* - 6 gange om ugen. Foretrækker *DR1*.

Personlige kendetegn

Har boet på Samsø næsten hele sit liv, husmandskone og tidl. rengøringskone og nu folkepensionist. Ser mest *DR1* og lidt *TV 2*, nyheder, dokumentar, naturprogrammer - manden ser sport. Ser *TV Samsø* en gang i mellem, men det er ikke altid, de kan huske sendetiderne. Læser *Samsøposten* og *Århus Stiftstidende*. Hun ser børnetime indimellem pga. sine børnebørn.

Kvalitative udsagn

Virksomhedsportrætterne har en oplysende funktion. Når *TV Samsø* beskyldes for at have en unuanceret dækning, er det spørgsmål om penge. De har ikke råd til at gøre det bedre.

"Vi snakker da sammen om det, vi har set. Når vi mødes, så snakker vi. Der er altid mange, der ser *TV Samsø*."

Om Lasse Maybom's mangel på popularitet på øen: "Det er det der med janteloven, hvis de kommer her og tror, de skal noget stort, så skal han ikke tro, at han er noget."

Forbehold og forslag

Vil kun købe en antenne, hvis *TV Samsø* bliver mere professionelt.

Ulrik*Stamdata*

Alder: 54 år

Stilling: Førtidspensionist

Medievaner: Ser *Vinduet* på *TV Samsø*, som han ser 1-6 gange om måneden. Foretrækker *TV 2* og *DR1*, men ser også *Cinema* og *TV 1000* og nyheder. Læser *Kalundborg Tiden- de*, *Samsøposten* og *Samsø Weekend*.

Personlige kendetegn

Ser sjældent *TV Samsø*, fordi sendesignalet er ret dårligt, og pga. de mange genudsendelser.

Kvalitative udsagn

Der er for mange genudsendelser på *TV Samsø*. Virksomhedsportrætterne er rene reklameudsendelser: "*Han skal jo forklare om fabrikken, og så siger han "Brdr. Kjeldahl", og det står ydermere når udsendelsen, den starter. Så skal han jo ikke køre videre med at sige Kjeldahl mig her og Kjeldahl mig der og Kjeldahl mig der. Det er konstant hele tiden, så det er derfor, jeg kalder den en reklamefilm.*"

Forbehold og forslag

Antenneforholdene er alt for dårlige.

Karin*Stamdata*

Alder: 51 år

Stilling: Invalidepensionist

Medievaner: Ser sjældent *TV Samsø*. De sender meget på de tidspunkter, hvor *TV 2* sender nyheder.

Personlige kendetegn

Ser ikke meget fjernsyn, men kan ikke undvære *Samsøposten* og *Samsø Weekend*.

Et af de stille medlemmer af gruppen.

Kvalitative udsagn

*TV Samsø*s udsendelser er for langtrukne

Forbehold og forslag

Sendeforholdene skal være i orden

Turid*Stamdata*

Alder: 53 år

Stilling: Førtidspensioneret pædagogmedhjælper

Medievaner: Ser *Vinduet* og valgprogrammer på *TV Samsø*, som hun i øvrigt ser sjældent.

Personlige kendetegn

Født og opvokset på *Samsø*, tidl. dagplejer og pædagogmedhjælper. Stoppet pga. sygdom, læser *Samsøposten* og ser nyheder på *DR1* og *TV 2*, ser *TV Samsø* en gang i mellem - især op til valget. Også et stille gruppe-medlem.

Kvalitative udsagn

Efterlyser mere bredde i dækningen. Gerne udsendelser fra byrådsmøderne og fra skolerne.

Forbehold og forslag

Har ikke set nok til at udtale sig, siger hun.

Holger*Stamdata*

Alder: 64 år

Stilling: Efterløkker, fhv. journalist

Medievaner: Bruger *TV Samsø*s tekst-tv og ser lokal-tv (ikke kun *TV Samsø*) 3-6 gange om ugen.

Personlige kendetegn

Han har boet på *Samsø* i otte år. Ser *TV 2 Østjylland*, og bruger stort set kun *TV Samsø* til at læse tekst-tv. *TV Samsø*s nyhedsudsendelser er for ensformige. Ser lokale nyheder fra Århus-området og fra København via satellit. Læser *Samsøposten*.

Kvalitative udsagn

Den dårlige journalistiske og tekniske kvalitet går ud over indholdet. Man gider ikke se det. *TV Samsø* er meget tæt på sine seere - det burde man udnytte bedre. Om stationsleder Lasse Maybom: "*Han var god engang, da han gik tæt på: han er faldet til patten af forskellige grunde, fordi han skal tækkes en hel masse mennesker. Det er ulempen ved at lave tv her*".

Forbehold og forslag

Tekst-tv er upålideligt - de holder ferie og er tit syge, så man er aldrig sikker på, om det er helt opdateret.

Mette*Stamdata*

Alder: 50 år

Stilling: Selvstændig

Medievaner: Ser *TV Samsø* nogle gange om ugen, men foretrækker *TV 2* og ser mest nyheder. Læser *Samsøposten*, *TV Samsø* er generelt for kedeligt, og der er ingen deciderede nyheder fra øen.

Personlige kendetegn

Har boet på øen i fem år. *TV Samsø* og *Samsø Weekend* lider af den samme skavank: for få rigtige nyheder og for mange gentagelser.

Kvalitative udsagn

Om virksomhedsportrættet: Jeg synes, at man burde have talt med nogle af de ansatte - ikke kun spidsen, men også komme lidt ned på gulvet.

TV Samsø bør forsvare de lokale interesser og *Samsø's* borgere.

Mener ikke, at *TV Samsø* tilbyder public access.

"Men jeg tror også, at nogen af det, der er problematikken, det er, at vi har *Samsø Kanalen* herovre, som en lokalradio. Og så kom Lasse Maybom og startede *Radio Samsø* og *TV Samsø*, og det var en lille smule..."

"...For nu har jeg jo prøvet at være diplomatisk, prøvet ikke at sige det rent ud. Men Lasse Maybom, han ER ikke populær."

Forbehold og forslag

Tekst-tv på *TV Samsø* giver gode informationer, men er for ofte ikke opdateret.

William*Stamdata*

Alder: 40 år

Stilling: Souschef i skolefritidsordningen

Medievaner: Ser *Vinduet* og valgudsendelser på *TV Samsø*, som han ser sjældent.

Personlige kendetegn

Han har boet på *Samsø* siden 1995. Ser en del sport på de landsdækkende kanaler og ellers nyheder og dokumentar, læser *Samsøposten* og *Samsø Weekend*. Ser *TV Samsø* en gang i mellem tilfældigt: gode portrætter og valgprogrammer af høj underholdningsværdi.

Kvalitative udsagn

Positiv overfor *TV Samsø*: "*Og der må jeg så sige, at det er faktisk lykkedes dem at holde mig fanget af og til, fordi - specielt nogle af portrætterne og nogle af de ting - synes jeg har været udmærkede. Og valgudsendelserne, ja det synes jeg er en herlig ting, der er stor underholdningsværdi.*"

TV Samsø har store muligheder for at lave kritisk journalistik, fordi kanalen er uafhængig af kommercielle interesser.

Lokal-tv giver folk god tid - de lader folk tale ud.

Forbehold og forslag

Efterlyser kvalitet frem for kvantitet - især kvalitet i form af mere kritisk journalistik.

9.10.3. Hovedtemaer

De umiddelbare reaktioner på de udsnit af programmerne, som vi viste som udgangspunkt for diskussionen, var præget af nega-

tive holdninger. Virksomhedsportrættet af en af øens store arbejdspladser blev af enkelte udråbt til at være "ren reklame", mens andre fandt, at det var en portrætsudsendelse mere end en arbejdspladsudsendelse. Udsendelsen levede således ikke op til modtagernes genreforventninger, hovedsagelig fordi den blev betragtet som ensidig, da den hverken inddrager mere kritiske røster eller firmaets ansatte. Også interviewteknikken, kameraføringen og lydstyrken blev kritiseret, men værst af alt var det det langsomme tempo:

Inger: *Det er fordi, jeg synes, at det der blev sagt - det kunne have været sagt på en fjerdedel af tiden. Det blev ved med at væve og væve.* (...)

Holger: *Ja, man taber interessen, simpelthen.*

Inger: *Og hende der interviewereren, hun er alt for langtrukket, hun bliver ved med at stå og ævle om det samme og det samme, og det har hun gjort i alle de udsendelser, hun har været med til.*

Men ikke alle ville synge med på den melodi. Landmanden Steen kunne berette om andre seerreaktioner på samme program og fremhævede dets evne til at skabe debat i lokalsamfundet:

Peter: *Jeg vil da også sige, at den gang man så dét der program første gang [peger hen på screenings tv'et], der blev der snakket meget, der blev der diskuteret meget. Oooog... der er jo altid nogen, der kan lide nogen, og andre der ikke kan lide nogen. Men der blev sagt meget positivt, vil jeg sige, om den udsendelse. Og det er der faktisk blevet gjort ved de udsendelser, der er blevet lavet på de forskellige arbejdspladser, og det bliver diskuteret meget, både for og imod selvfølgelig - og sådan skal det også være.*

TV Samsø bragte i november stort set dagligt valgudsendelser og havde det mål i lighed

med tidligere valgår at få samtlige kandidater til byrådsvalget til at deltage i udsendelsesrækken. Det satte alle gruppedeltagerne pris på, og det fremgik klart, at det var noget alle havde set og kunne snakke med om. Måske fordi de har en særlig (ufrivillig) underholdningsværdi:

William: *Og valgudsendelserne, ja det synes jeg er en herlig ting, der er stor underholdningsværdi. [alle griner] ..og det er ikke TV Samsøs skyld.*

Lars: *De er skidegode, synes jeg. Fordi vi er ikke vant til herovre - før tv og radio kom - at politikerne egentlig er blevet spurgt ud. Lokal politik var stort set noget, der foregik på disse partiernes egne opstillede vælgermøder. Altså ude i offentligheden, der kendte vi ikke ret meget til det. Så derfor er det da en fornyelse, og det er også en sjov måde at gøre det på.*

Bredsiderne mod de dårlige aspekter ved programmerne blev efterhånden afløst af mere nuancerede betragtninger. F.eks. kunne flere nu godt medgive, at det langsomme tempo ikke kun var negativt, men også kunne vendes til noget positivt og særegent for 'det gode' lokal-tv. Ikke mindst det, at folk får lov til at tale ud:

William: *Men det er hyggeligt, det er rart og det er sjovt at se nogen, som man måske kender, eller nogen man ikke kender, og så kan man alligevel komme lidt tættere på. Men der man sige, at forcen er: De lader folk tale ud. Der bliver talt helt ud. Nogle af de portrætsudsendelser, jeg har set, der får folk lov til at tale helt ud. Der er ro på, altså, det kan jeg godt lide.*

Lokal-tv kan også udfylde nogle praktiske funktioner i hverdagen. TV Samsø tekst-tv havde næsten alle erfaringer med, og de brugte det også jævnlige. Vejrudsigter, færgetider, aktivitetskalendre, filmmagasin om film i den

lokale biograf, osv. blev brugt af deltagerne til at holde sig orienteret om aktuelle begivenheder i lokalsamfundet. Men hagen ved info-tv/tekst-tv er, at det nu ikke længere er så pålideligt, som det måske var før i tiden. Men helt ved siden af er det nu ikke altid:

Mette: *Så lige her først på året, der kunne vi så tage det her digitale tekst-tv, det brugte vi meget, hvor man lige kan gå på det lokale vejr. Og DET må jeg sige: DEN skal de have ros for! For der kan man se vindstyrke og alt det der.*

.....

Mette: *Hele dagen igennem, der kører de det der, der hedder info-tv. Og der sidder du og kigger, og de viser billeder fra naturen, og de viser: "hvad kommer der i biografen?" og om menuen på hotellet, og så er det altså lige forkert mad, fordi det var det, de havde for 14 dage siden. Det er så ikke opdateret, men det er meget godt lige at sidde at se info-tv.*

Både den lokale politik, det lokale vejr og aspekterne af det lokale liv i lokalsamfundet, afspejlet i portrætprogrammerne, viste sig alligevel at blive rimeligt godt dækket ind i *TV Samsø*. Og skulle man pege på noget, der havde med essensen af lokal-tv at gøre, talte flere om, at lokal-tv var bedst, når det var folk som kendte til sagerne indefra, som beskæftigede sig med dem. Selvom mange egentlig syntes, at det regionale *TV 2 Østjylland* er flink til at dække væsentlige begivenheder på øen, så har lokal-tv egentlig bedre muligheder, fordi det er tættere på. Men det nære og fortrølige kan også blive for indsnævrende og 'sig selv nok':

Lars: *Jamen, det er stadigvæk det der med Østjyllands Lokal-tv, ja eller*

Østjysk TV. Det synes jeg, at vores lokal-tv må have nogle meget store fordele, fordi de kender samfundet indefra, de kender personerne, og de ved hvad der foregår - måske også lidt bag kulisserne osv. osv. Så det er langt bedre, hvis de kunne gøre noget, det ville blive langt bedre TV, meget bedre oplysning. Og så for angribe Østjysk TV - (til Holger) ja, ikke fordi du taler om det...

Holger: *Jamen, det er jo det, der er problemet på Samsø, at I bliver fornærmede, hvis man går for tæt på. Jeg husker, da Lasse Maybom lavede radio første gang: han blev frygteligt upopulær, fordi han var for kritisk. Han kom fra Danmarks Radio og var vant til at lave radioavis og stille kritiske spørgsmål. Jeg har sgu ikke hørt én sige noget godt om ham, da jeg kom herover, netop af den grund.*

Og aftenens diskussioner endte, som også i Hundested, med en række gode bud på, hvordan lokal-tv er brugt og kan bruges til at styrke den lokale kultur og det lokale demokrati. Fordi *TV Samsø* netop ikke er kommercielt afhængigt, har det potentiale til at eksperimentere og være mere alsidigt og kritisk. Som i Hundested foretrak også samsingerne lidt færre og lidt bedre udsendelser, for der var forståelse for, at uden penge og mandskabsressourcer går det ikke at lave lokal-tv, som folk vil se:

Holger: *Men problemet er, ligesom Lars siger derovre, at de har jo ikke ressourcer til det. De har ikke folk til det, vel? Nogle gange sidder stationslederen alene deroppe, og han kan ikke tage ud til alt det der. Der er simpelthen ikke folk til det. Det er det, der er problemet.*

10. Kvalitet er mange ting...

I dette kapitel opsummerer vi de væsentligste træk ved den rolle, som de ikkekommercielle lokalradio- og -tv-stationer spiller i lokalsamfundene. Som det er fremgået af det foregående, er en af vores hovedopgaver at belyse, om tilskudsordningen fra *Kulturministeriet* har gjort en forskel. Kan der konstateres en udvikling i stationernes kompetenceudvikling, og har dette i givet fald sat sig spor i programmerne i form af et kvalitetsløft?

Som vi skrev i indledningen til programanalyserne i kapitel 8, kan der ud fra denne undersøgelse ikke gives klare eller entydige svar på spørgsmålet, bl.a. fordi vi ikke har noget sammenligningsgrundlag, da der ikke tidligere er foretaget undersøgelser af de lokale stationers programmer med henblik på at belyse deres "kvalitet", men også fordi "kvalitet" i en medie- og kommunikationssvidenskabelig sammenhæng ikke er et klart defineret begreb.

Vi har gennem afsenderinterviews, programanalyser og fokusgruppeundersøgelser blandt modtagerne søgt at afdække de særlige kvaliteter - i flertal som i disse kontekster er kommet til syne på tre områder: på det overordnede mediesystemniveau, på programniveauet og hos publikum.

I denne undersøgelse har afsenderne været ret tilbageholdende med at ytre sig i forhold til kvalitetsspørgsmålet. Mange understreger dog, at udgangspunktet for al programproduktion bør være en grundlæggende forståelse for mediets særlige karakteristika og dermed en basal indsigt i de teknikker, som skal anvendes, hvis man som programpro-

ducent skal "have sit budskab ud". En del har også iværksat uddannelsesprogrammer for medarbejdere og frivillige, ofte i form af basale grundkurser, mens andre - med eller uden støtte fra tilskudsordningen - har tilknyttet ekspertise, f.eks. i form af eksterne konsulenter, til at varetage specifik eller almen kompetenceudvikling på stationen. Men det er et gennemgående træk, at de lokale stationer i deres programmer kun sjældent efterstræber et højt kvalitetsniveau, i hvert fald på det formmæssige eller på, hvad man med en samlebetegnelse kunne kalde, det "æstetiske niveau". På langt hovedparten af de stationer, som indgår i undersøgelsen, lægges vægt på den åbne adgang til stationen, den såkaldte public access, hvad enten denne praktiseres som en totalt fri adgang for enhver borger i stationens hjemkommune til at kunne komme til orde i programmerne - eller som en mulighed for den, som gerne vil indgå i stationens arbejde og yde en frivillig indsats "i lokalsamfundets tjeneste" ved at medvirke i produktionen af udsendelser. På denne baggrund tæller engagement, indgåelse i lokale netværk, viden om lokalsamfundet osv. den væsentligste rolle, men det har naturligvis også betydning, om personen er i stand til at begå sig som programmedarbejder. Nogle stationer har opbygget en intern kursusplan eller et uddannelseshierarki, hvor kun medarbejdere eller frivillige med en vis rutine eller kompetence får adgang til "de svære" programmer. Men hovedparten synes at lade engagementet og den tid, som de frivillige vil investere i stationen, være det afgørende for, hvordan programmerne tilrettelægges og produceres. Intern efterkritik af programmerne synes udbredt, men på nogle statio-

ner med ret lange intervaller, én til to gange om året. Programtilskudsordningen har dog uden tvivl øget bevidstheden om kvalitetsudvikling, fordi man har fået mulighed for at producere de attraktive programmer, som der tidligere ikke har været råd til at give sig i kast med. Som vi har nævnt tidligere i denne rapport, er det et gennemgående kritikpunkt fra stationernes side, at nogle af de programtyper af mere almen kulturel karakter, som der er stor interesse for at producere, ikke af formelle grunde har fået tildelt tilskud, fordi tilskudskriterierne prioriterer de politiske dimensioner ved lokalsamfundene, bl.a. hensynet til minoriteternes ytringsmuligheder, højere end de dimensioner, som har at gøre med den lokale kultur eller den lokale identitet. Her peger flere stationer på, at der findes et stort uudnyttet potentiale for udvikling af "kvalitetsprogrammer" om lokale personligheder, lokal erhvervs- og industrihistorie, lokal kulturhistorie mv. - programmer, som efter deres opfattelse har et publikum, fordi netop disse programemner egner sig til programformer, der er attraktive for lokalsamfundets borgere, f.eks. "den gode fortælling".

Helt overordnet efterlyser stationerne en større bredde i tilskudskriterierne, som netop vil kunne anvendes til at støtte og videreudvikle den mangfoldighed af stationstyper, som findes i det lokale medielandskab.

I forhold til det overordnede mediasystem viser undersøgelsen, at både afsendere og modtagere finder loven om lokalradio- og -tv vigtig i den forstand, at både interview- og fokusgruppeundersøgelser rummer mange udsagn om vigtigheden af public access. Denne mulighed opfattes som et ubetinget gode i et demokratisk retssamfund, men det er påfaldende, at så mange af deltagerne i fokusgrupperne er skeptiske over for de programtyper, som rummer agitation, forkyndelse eller ensidighed. Altså typisk programmer, som produceres af stationer, som repræsenterer mindretal af politisk, religiøs, etnisk eller anden karakter. Man skal natur-

ligvis være meget varsom med at generalisere på baggrund af en undersøgelse som den foreliggende, da en sådan skepsis hos modtagerne kan være begrundet i mange forhold. Flere af deltagerne har sandsynligvis ikke haft forhåndsviden om de særlige økonomiske og organisatoriske betingelser, som de ikke-kommercielle stationer er underlagt, og har derfor - på basis af programmerne alene - sammenlignet de lokale stationers programmer med dem, som i øvrigt kommer ud af højtalerne eller viser sig på skærmen. Det mediepolitiske fundament, der i årtier har ligget til grund for public service-institutionernes programvirksomhed, og som bl.a. har omfattet principper som alsidighed, upartiskhed, neutralitet, troværdighed mv., er tilsyneladende dybt rodfæstet i danskernes bevidsthed om, hvordan programmer skal være, f.eks. nyhedsudsendelser. Og dette mentale beredskab bringes derfor let i anvendelse, når man konfronteres med programmer, som enten synes agitatoriske, eller hvis afsender har et mere eller mindre tydeligt tilkendegivet ønske om at påvirke modtageren i en bestemt retning.

Som vi har påpeget flere gange i rapporten, har vi i Danmark en stor og forskelligartet skare af ikke-kommercielle lokale radio- og tv-stationer, og vi er ikke inden for denne undersøgelses rammer i stand til at dække alle aspekter af denne diversitet. Vi har tilstræbt at dække spredningen ud fra geografiske, genremæssige og målgruppeorienterede kriterier, ligesom vi har søgt at komme i kontakt med stationer, som på den ene eller anden måde kunne siges at være nyskabende. I forhold til kvalitetsdimensionen tegner der sig overordnet to stationstyper, som udviser forskellige træk, som vi vil beskrive nærmere i det følgende. Den ene stationstype har typisk rod i et mindre og geografisk afgrænset lokalsamfund og henvender sig bredt til borgerne i området, eller betjener måske især de voksne, idet de yngre medborgere i mange tilfælde er tabt til de mere kommercielt indrettede stationer, som i højere grad benytter sig af ungdomsrettet musik og en

stilart i overensstemmelse med "tidens toneklang". Den anden stationstype findes oftest i de større bysamfund og er typisk forum for "en interessegruppe", både på afsender- og modtagersiden og har ikke nødvendigvis en tæt tilknytning til det lokalsamfund, den er hjemmehørende i. Spørgsmålet om kvalitet rejses og besvares ofte, men ikke altid, forskelligt i forhold til disse to hovedtyper.

Et mangfoldigt medieudbud - fra det helt lokale til det globale niveau -, adgangen til at ytre sig frit (materiel ytringsfrihed) og den frie adgang til at modtage informationer om lokalsamfundet (informationsfrihed) betragtes som et væsentligt demokratisk gode.

Debatten om lokalsamfundet opleves som vedkommende og relevant, bl.a. når den lokale tv-station gør en dyd ud af at dække en valgkamp, og i disse sammenhænge sættes der pris på kritisk og afslørende journalistik. Tilsvarende kan interessegruppestationen også i mange tilfælde fungere debatskabende, dog typisk i mindre fora, ligesom den kan benyttes som redskab til at nedbryde fordomme ved f.eks. at fungere som kulturel brobygger mellem danskere og indvandrere.

Men mennesket lever ikke kun af og med politik, heller ikke lokalt. Spørgsmålene om identitet og tilhørsforhold spiller en væsentlig rolle, når brugerne skal definere, hvad de finder er væsentlige kvaliteter ved de lokale medier på dette overordnede mediesystemniveau. Hvad er det, der gør det særligt at have sin daglige tilværelse netop i denne by eller på denne egn? Her kan mangfoldigheden af programmer og lokale stemmer bidrage til at sætte ord og stemninger på oplevelsen af lokalt tilhørsforhold for den enkelte - styrke den lokale kulturelle identitetsbevidsthed. "Langsomme" billeder fra den lokale natur eller fra byen og havnen, den gode fortælling i radioen eller den kendte stemme fremhæves af de fleste som væsentlige programkvaliteter. Man skal kunne identificere sig med det, der foregår - det skal have relevans. Den særlige kvalitet ved disse programmer kan i mange

tilfælde ikke klare sig på den anden side af sognegrænsen - eller for interessegruppeprogrammets vedkommende ikke uden for kredsen af f.eks. jazzentusiaster.

På programniveauet er de positive træk ved udsendelserne det mentalitetsfællesskab, de bidrager til. Udsendelsernes nærhed, grundighed og ikke mindst det særlige, dvælende tempo, som findes i mange lokale udsendelser, fremhæves af modtagerne som nogle af de mest fremtrædende kvaliteter. Det lave tempo bevirker også, at folk får lov til at tale ud, hvilket af flere fremhæves nærmest som en befrielse i forhold til "de store mediers" 15-sekunders demokrati i nyhedsudsendelserne. Den "amatøragtige charme" findes og påskønnes, dvs. at udsendelserne ikke bedømmes primært ud fra deres tekniske eller journalistiske formfuldendthed, men snarere på deres evne til at fremkalde eller udtrykke engagement og nærvær.

Men hvor dette ikke er tilstede, og hvor de lokale programmagerere samtidig forsøger at efterligne en genre eller en programform, som de ikke magter at udfylde, da er kritikken hård og kontant. Udsendelsen må gerne være uprofessionel i sin stil, men ikke amatøragtig eller diletantisk.

Tolerancetærsklen er svingende, men ofte lav. Lokale udsendelser står gennemgående ikke øverst på mediemenueen, og vi erfarede i nogle af fokusgrupperne, at det ikke var forbundet med høj status at være kernelytter eller -seer til de lokale programmer. Dette var dog mest fremtrædende i de store byer. Mange ser også problemer ved udsendelsernes kvalitet, når intentionen ser også problemer ved udsendelsernes kvalitet, når intentionen med udsendelsen bliver for tydelig, hvad enten det drejer sig om religiøs eller politisk forkyndelse.

Ligesom øvrige radio- og tv- udsendelser indgår også de lokale programmer i modtagerens hverdagsliv og udfylder ofte faste, rutineprægede funktioner. Det kan f.eks.

være tilfældet i såkaldte fladeprogrammer, hvor man som radiolytter kan "gå til og fra". Men ofte vil man foretrække de større, professionelle kanaler til at dække disse behov, ikke mindst fordi musikken i disse sammenhænge spiller en væsentlig rolle.

De lokale medier udfylder også ganske dagligdags og serviceprægede funktioner. Den konstante opdatering af små og store hændelser gennem sameksistensen af lokale trykte og elektroniske medier medvirker til både at styrke den solidariske side af det lokale netværk og til at praktisere den sociale kontrol, der ofte får negativt udtryk. Lokale vejrudsigter, en lokal info-kanal med trafikoplysninger, arrangementskalender o. lign. står i høj kurs hos brugerne, og for mange ældre fungerer lokalprogrammerne som forbindelsesled til den lokale, sociale sammenhæng, de ikke længere er i stand til at spille en aktiv rolle i.

De lokale radio- og tv-stationer udsættes også for kritik, fordi de ikke er synlige nok. Det skyldes ikke blot, at de ignoreres af de

større lokale medier, f.eks. lokalavisen eller regionalradioen, men også fordi sendeplassen ikke overholdes, programannonceringen ikke findes eller ikke opdateres osv. Mængden af genudsendelser kritiseres i flere tilfælde voldsomt. Det lokale publikum synes at foretrække en stabil programplan, hvor tiderne annonceres og overholdes, måske færre programmer og i hvert fald færre genudsendelser. Er økonomien kneben - og det har stort set alle forståelse for - foretrækker de fleste kvalitet (færre udsendelser), frem for kvantitet (mange genudsendelser).

Sammenfattende viser vores datamateriale, at de lokale, ikke-kommercielle stationer udgør "pusterum" eller enklaver i forhold til de "store" medier, hvor man enten kan dvæle ved den gode fortælling, de stemningsmættede eller umiddelbart genkendelige billeder, eller man kan få information og deltage i debat om lokale forhold, som ikke lader sig opspore via andre kanaler. De fælles kendetegn ved det gode, lokale program kan opsummeres i nøgleordene: nærvær, relevans og oplevelsen af engagement og oprigtighed.

II. anbefalinger

I forlængelse af undersøgelsen og dennes konklusioner fremsættes nedenfor en række forslag til, hvordan tilskudsordningen eventuelt kunne ændres på en række punkter. Forslagene ændrer ikke de generelle principper og strukturer i tilskudsordningen, som fremdeles vurderes som velfungerende og et stort aktiv i den samlede danske mediepolitik.

II.1. Bevillingskriterierne

Som det er beskrevet flere steder i undersøgelsen, har de valgte bevillingskriterier for opnåelse af programtilskud en række både tilsigtede og utilsigtede effekter, som samlet må anses for uhensigtsmæssige.

De fire kriterier er, at der gives tilskud til programmer, som indeholder lokal information og debat, imødekommer mindretalsgrupper og mediesvages behov, inddrager borgerne i programproduktionen (public access) eller programmer, som fremmer stationens kompetenceopbygning eller giver programvirksomheden et kvalitetsløft.

Disse kriterier går helt tilbage til forsøgsordningen i 1980'erne, hvor intentionerne med lokalradio og -tv netop sigtede på at aktivere den lokale politiske debat og at aktivere borgerne, og de genfindes i lige linje over ordningen med tilskud fra tipsmidlerne til den nuværende ordning. Men at der er en sådan konsistens i opfattelsen af, hvad lokalradio og -tvs mission er, gør den ikke nødvendigvis rigtig. Man kunne lige så vel tale om, at den er udtryk for politisk inert.

Som case-analyserne viser, er området betydelig mere facetteret, end kriterierne lader

ane. Lokalradio og -tv udgør en mangfoldighed af emner og funktioner, som samler sig om netop det lokale eller generelle interessefællesskab. De lokale medier tilbyder udsendelser af forskellig karakter, men de tilbyder også at være en af de funktioner, som kan virke samlende og identitetsskabende. De relevanskriterier, som derfor er gældende, varierer fra område til område, men det er kendetegnende for fokusgruppeinterviewene og samtalerne med stationerne, at meget af det, man lægger vægt på at producere og modtage, ligger hinsides den tankegang, at det kun er den politiske offentlighed, der er afgørende. Og selv om der er mange eksempler på minoritetsradio og -tv-stationer, eller programmer der retter sig mod disse målgrupper, er der dog også alle de andre borgere at tage hensyn til. Og endelig skal det slås fast, at om end aktiviteten er stor og sine steder meget høj, hvad angår de frivilliges deltagelse i programproduktionen, så har lokalradio og -tv udviklet sig til mere end en græsrodsaktivitet. Der er tale om et medieområde i sin egen ret, men også om et område, som supplerer de andre medier, hvad enten det er aviser, kommercielle lokalstationer eller de landsdækkende radio- og tv-stationer. Og de bruges fremdeles på samme måde, men med et andet sigte, nemlig at skildre den mangfoldighed af liv, der findes i lokalområderne. Som det har vist sig, kommer ganske mange stationer slemt i klemme i bevillingssystemet, fordi de enten skal dreje deres programvirksomhed ind efter kriterierne eller se ansøgningerne underkendt. Kun den skjulte faktor i fordelingen af tilskud, det geografiske kriterium, som der ikke er direkte bekendtgørelsesmæssigt belæg for, kan i nogen grad modificere dette.

Alt i alt fører dette til, at mange stationer må stå uforstående over for nævnets afgørelser, fordi programmer inden for samme kategori kan få henholdsvis ikke få tilskud. Med andre ord er bevillingspraksis derfor i nogen grad uigennemskuelig, og den udgrænser en lang række områder, som har mindst lige så stor betydning som information og debat, hvilket udviklingen i dagspressen da også vidner om. Uden at pege på, hvordan dette problem konkret løses, anbefales det, at bevillingskriterierne gøres til genstand for en kritisk vurdering med henblik på at ændre disse.

11.2. Kvalitetsløftet

Omdrejningspunktet for tilskudsordningen er, at man via bevillingerne ønsker at bidrage til, at programkvaliteten løftes.

Kvalitet er selvfølgelig mange ting, og det er slående, hvordan medlemmerne af fokusgrupperne vurderer kvalitet. F.eks. finder de fleste, at programmerne og afviklingen godt må være uprofessionel, og flere mener ligefrem, at det er en af styrkerne ved lokalradio og -tv, men der må ikke være tale om amatørisme. Man har også et klart blik for, hvornår indhold og form ikke stemmer overens, og når det ikke er tilfældet, dvs. når et program ikke er oprigtigt, står man af. I det hele taget har man en meget liberal, men kompetent indstilling til det, man hører og ser på de lokale stationer.

Således som det er beskrevet i konklusionsskaptlet, gør mange forskellige kvalitetskriterier sig gældende, men det er samtidig slående, at de fleste stationer, der har været interviewet, ikke har nogen afklaret holdning til kvalitetsproblemet, hvorfor man da oftest svarer lidt henholdende på spørgsmål herom. Der kan ikke i sig selv opstilles nogen anbefaling vedrørende dette forhold, men det kan der i forbindelse med programstøtten.

11.3. Programtilskuddet

Tilskudsordningen indebærer, at der hvert år

bevilges ganske mange millioner kroner til programformål, som aldrig rigtigt dokumenteres. Tilskudsordningen indebærer, som bekendt, at stationerne hvert år skal skrive en ny ansøgning, hvilket mange stationer derfor ofrer megen tid på. Nogle er gode til at skrive ansøgninger, andre er gode til at lave programmer, og nogle er selvfølgelig gode til begge dele, men under alle omstændigheder giver tilskudsordningen et fortrin til dem, der kan udforme en god og overbevisende ansøgning, uden at det er givet, at der kommer gode programmer ud af det.

Selv om mange stationer nu føler, at de er inde i en rutine i så henseende, er det dog et delvist uafklaret spørgsmål, om man skal finde på nye programforslag for at få tilskud, og hvor tit, man skal gøre det. Hvornår har man nået det, man ville? Hvor længe kan man hævde, at man udvikler og konsoliderer programmerne, og hvornår kører de mere på rutinen? Og hvem skal så betale?

I det hele taget frister stationerne en uvis skæbne fra år til år. Sådan må det selvfølgelig i et vist omfang være, når der ikke blot gives en basisbevilling, men spørgsmålet er imidlertid, om etårsbevillinger er det optimale.

Man kunne i stedet forestille sig, at tilskudsordningen opererede inden for f.eks. treårs-horisonter. Ifølge en sådan model kunne stationerne søge om bevilling for et år til definerede programformål. Efter det første år afrapporteres forløbet igennem en devaluering, som kan foretages af stationen selv eller via ekstern bistand, og denne evaluering, som skal designes tilpas finmasket og metodisk, vil dernæst være grundlaget for, om nævnet kan videreføre bevillingen i endnu to år. Efter perioden på tre år foretages en slutevaluering. Ved både mellem- og slutevalueringen vedlægges der bånduddrag af udsendelserne, som eventuelt kan arkiveres på et passende sted, som f.eks. *Statens Mediesamling*.

Det kan måske lyde lidt vel bureaukratisk, men man skal erindre, at der samlet er tale om ganske store statslige bevillinger, hvis effekter samfundet har en naturlig interesse i at få kendskab til. For nærværende er der ikke nogen systematisk opfølgning på bevillingerne. Den foreslåede ordning ville betyde, at man fører et systematisk tilsyn med bevillingernes anvendelse, og at stationerne i bedste fald får mere ro til at producere programmer.

11.4. Den lokale kontrol

I både denne og andre undersøgelser er det godtgjort, at den løbende kontrol fra lokalnævnenes side lader meget tilbage at ønske. Ovenstående forslag om en ændring af programbevillingerne vil i nogen grad kunne medvirke til, at den lokale kontrol ikke bliver så omfattende, som den i princippet er nu.

Men denne undersøgelse belyser også et andet aspekt af nævnenes virksomhed, nemlig prioriteringen af ansøgninger m.v. Her kan man konkludere, at stort set ingen nævn foretager en argumenteret prioritering - om nogen overhovedet.

Det anbefales derfor, at nævnenes opgaver præciseres og udbygges, sådan at de også skal omfatte rådgivning af stationerne forud for behandling af ansøgningerne, og at alle indstillingerne fra nævnene skal være på et argumenteret grundlag, hvor både indstillinger og afslag begrundes.

11.5. Programpriserne

Uden at have gennemført en systematisk undersøgelse af timepriserne for specielt tv, er det indlysende, at forskellene er meget store. Det anbefales derfor, at prissættelserne gøres til genstand for en behandling evt. med henblik på at fastsætte et maksimum, ligesom det pålægges både de lokale og det centrale nævn i højere grad at vurdere forholdene på den enkelte station - specielt i de tilfælde, hvor der på den ene eller anden måde findes aftaler om entreprisproduktioner.

11.6. Decentralisering af forvaltningen

Som nævnt, skal der efter anbefaling fra en arbejdsgruppe i Kulturministeriet gennemføres forsøg med at decentralisere programbevillingen. Vi har allerede tidligere taget stilling til dette spørgsmål og skal derfor blot gentage, at en sådan decentralisering måske nok er en logisk følge af ordningens i øvrigt lokale forankring, men at logik og operativitet ikke altid følges ad. Man kan frygte, at en decentralisering vil have en konserverende effekt på området, at der skal reserveres puljer til at imødegå en sådan effekt, at den nødvendige ankeinstans vil blive brugt og misbrugt i stort omfang, og at der vil skulle etableres en ikke ubetydelig clearings trafik mellem de lokale og det centrale nævn. Summen af alt dette er af helt overvejende negativ karakter, som slet ikke står mål med de gevinster, der vil kunne opnås.

Litteratur

Bekendtgørelse nr. 606 af 19. juli 1999 om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.

Bekendtgørelse nr. 1349 af 18. december 2000 om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.

Carlsen, John 1984. *Det gode fjernsyn*. Århus:Centrum.

Jauert, Per & Ole Prehn 1995. *Lokalradio og lokal-tv. Nu og i fremtiden*. København: Kulturministeriet.

Jauert, Per & Ole Prehn 2001. *Evaluering af tilskudsordningen for lokalradio og -tv*. Delrapport. København: Kulturministeriet.

Kulturministeriet 2001. *Lokal radio og tv-ordningen*. Rapport fra arbejdsgruppen vedrørende lokal radio og tv. København: Kulturministeriet.

Kulturministeriet 2001. *DAB-sendemuligheder til lokalradioformål*. Rapport fra arbejdsgruppen om DAB-sendemuligheder til lokalradioformål. København: Kulturministeriet.

Lull, James 1980. The Social Uses of Television. In: *Human Communication Research*. Vol. 6, no. 3, Spring 1980.

Lundby, Knut 1993. *Mediekultur*. Oslo: Universitetsforlaget.

Lundby, Knut & Knut-Arne Futsæter 1993. *Flerkanalsamfunnet*. Fra monopol til mangfold. Oslo: Universitetsforlaget.

Ministeriet for kulturelle anliggender 1977. *Lokal radio- og fjernsynsvirksomhed*. Rapport afgivet af det af ministeren for kulturelle anliggender i juni 1973 nedsatte udvalg. København: Ministeriet for kulturelle anliggender.

Ministeriet for kulturelle anliggender 1984. *Forsøg med nærradio og lokal-tv*. Lokalradio og TVudvalgets foreløbige rapport til Mediekommisionen. København: Ministeriet for kulturelle anliggender.

Nielsen, Henrik Kaare 1993. *Kultur og modernitet*. Århus: Aarhus Universitetsforlag.

Nielsen, Poul Erik 1997. *Kvalitet og magt i TV*. Arbejdsrapport nr. 19 fra forskningsprojektet TV's Æstetik. Århus. Aarhus Universitet.

Prehn, Ole 1992. From small scale utopianism to large scale pragmatism. In: Jankovski, Nick et al. *The people's voice*. Local radio and television in Europe. London: John Libbey.

Scannell, Paddy 1994. Kommunikativ intentionaltet. In: *MedieKultur 22*.

Scannell, Paddy 1996. *Radio, Television & Modern Life*. Oxford: Blackwell Publishers Ltd.

Schrøder, Kim 1998. Kulturindustri og kulturel kvalitet. In: Højbjerg, Lennard (red.) *Reception af levende billeder*. København: Akademisk Forlag

Bilag I.**Programregistreringskema****RADIO ROSA****Station: Radio Rosa d. 13-10-99****Programtitel: Mennesker med mening****Programgenre: Debat/portrætprogram.**

Klip	Min.	Indhold	Primærlyd	Sek. lyd.	Effekter	Andet
00:00-00:23	0.00	Instrumental fast intro-melodi til programmet	Rytmask tema med "rumagtig" 70'er lyd			
00:24-00:53	0.22	præs. af radio Rosa, og sendetidspunkter	1 mand og 1 kvinde laver ping-pong præs.	Introstykke udvikler sig til "discotema".	Musik er små breaks i præs.	
00:54-01:25	0.57	Freya/popsang. Programmetts kendingssang	Aktuel dansk popmusik	larm fra studiemikr.		under musik, høres prøver fra studie v. uheld. (?)
01:24-07:14	2.04	Int. m. dagens 2 gæster fra forening for bøsser/lesbiske i Kbh. Gæsterne præs. sig selv/tilbud til medlemmer.	De 3 personer i studiet	reallyde fra studiet. Baggrundslyde.		Pga. evt. teknisk fejl starter interviewet u. præsentation af programmet
07:15-07:98	13.50	Musik: Mike Oldfield	Rolig instr. musik m. harpe/syntz.			Brat overg. ml. musik og int.
07:99-12:26	16.15	Int. forsat. Lars og Bettina om: profilering af forening, fordomme om forening på landsplan.	De 2 gæster og interviewer nr. 1	Baggrunds/reallyde		Roligt samtale-tempo, gæsterne svarer værten på skift. Lange taleture.
12:27-12:86	28.20	Musik: Mike Oldfield	Instr. musik, med elguitar/sækkepibe			Brat overg. ml. musik/interview
12:87-17:40	30.12	Interview forsat om debat om org. struktur ml. lokal- og landsdæk. foreningsarb.	Vært nr. 2 kommer med som interviewer.			Roligt samtale-tempo, gæsterne svarer værten på skift. Lange taleture.
17:41-18:08	38.10	Musik: Mike Oldfield	afslappet genre: harpe/elguitar			Brat overg. ml. musik/interview
18:09-21:00	40.50	Int. forsat: Om promovering af homoseksuel kultur/foreningens politiske dagsorden	2 gæster og 2 værter: Fort. af int... "Vi sidder stadig her..."	Baggrunds/reallyd fra studiet.		Roligt samtale-tempo, gæsterne svarer værten på skift. Lange taleture.
21:01-21:63	49.00	Musik: Mike Oldfield	afslappet genre: tromme/sækkepibe			

Klip	Min.	Indhold	Primærlyd	Sek. lyd.	Effekter	Andet
21:64- 23:27	51.20	Afrunding af int. om lokalforeningens fremtid/møder/adr.	Reallyde, de 2 værter og 2 gæster.	musikfade indover præs. af forts. af int.		Her er interviewet mere præget af opfordring til lytterne omkring foreningen.
23:28- 23:34	57.30	Vært 1 afrunder int. - oplæg til næste progr. "Gay-guiden".	Vært 1: Tak til gæsterne...	Freya sang som efter intro.		musikpause efter speak, som oplæg til outro speak.
23:35- 23:70	57.40	Vært 2, outro om musik/værter/teknik	Vært 2: Det var denne måneds udgave af...	Freya sang fortsat som outrosang.		

Bilag 2.

Rekruttering af deltagere til fokusgruppeinterviews vedr. lokalradio og TV

Der er rekrutteret deltagere til i alt 8 fokusgruppeinterviews (+ 1 erstatningsgruppe). Deltagerne er lyttere eller seere af lokal radio/tv.

Jysk Analyseinstitut A/S har foretaget rekrutteringen af deltagerne, mens Per Jauert/Ole Prehn med projektgruppe selv står for gennemførelsen og afreporteringen af fokusgruppeinterviewene.

For hver enkelt gruppe er der opstillet kriterier for rekruttering. Overordnet er der et alderskriterie, samt et kriterie om at have lyttet til lokal radio (evt. en specifik station) henholdsvis set udsendelser fra en specifik tv kanal.

Gennemførelse

Jysk Analyseinstitut A/S har forestået rekrutteringen af deltagerne til fokusgruppeinterviewene. Der er rekrutteret 12 deltagere til hver fokusgruppeinterview (9 deltagere til erstatningsgruppen). Rekrutteringen af deltagerne er gennemført af vore uddannede interviewere via CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing) på baggrund af en simpel tilfældig udvalgt stikprøve af husholdninger, som er udtrukket vha. telefonnumre fra området i nærheden af, hvor fokusgruppeinterviewene afholdes.

For hver fokusgruppe er der udarbejdet en spørgeguide til rekruttering, som opfylder

de af opdragsgiver angivne kriterier vedr. bl.a. alder, seere/lyttere af bestemte tv/radio programmer.

Efter rekrutteringen har Jysk Analyseinstitut A/S sendt brev til deltagerne med oplysninger om undersøgelsen, incentives, tid og sted. Dagen før afholdelsen af fokusgruppeinterviewet har vi forsøgt at kontakte deltagerne telefonisk for at minde dem om vigtigheden af, at de møder op.

Erfaringsmæssigt resulterer den nævnte procedure for rekruttering af deltagere til fokusgruppeinterviews i grupper med 7-9 deltagere. Det faktiske deltagerantal beror på tilfældigheder og kan ikke garanteres. Til de 8 afholdte fokusgruppeinterviews har der været mellem 7 og 12 fremmødte. De fleste af de udeblevne meldte på forhånd afbud.

Efter rekrutteringen er der udarbejdet profiler for deltagerne, som omfatter alder, beskæftigelse, samt lytter- henholdsvis seervaner. Som noget ekstra vedlægges grundtabeller over det samlede datamateriale ved rekrutteringen. Dette materiale omfatter:

- Deltagelse i undersøgelse
- Alder
- Diverse spørgsmål vedr. lytter/seervaner
- Deltagelse i fokusgruppe

Målgrupperne for de enkelte lokal radio/tv-stationer har vist sig meget begrænsede, hvorfor der til de fleste af grupperne er blevet kontaktet langt flere respondenter end det først var antaget nødvendigt. Det har været vanskeligere at rekruttere deltagere til fokusgruppeinterviewene i byerne end til grupperne ude i landet.

Bilag 3.**SPØRGEGUIDE - Fokusgruppe vedr. TV Samsø****Overordnede forskningsspørgsmål:**

1. Hvad er det særlige ved lokalradio og -tv? I forhold til andre radio- og tv-stationer?
Indkredsning af en særlig lokalradio og -tv kvalitet.
2. Brugsværdien (Fra det eksplicit politiske til en mere uspecifik kulturel identitetsstyrkelse.)
3. Hvilke individuelle behov dækker lokalradio og -tv?
4. På hvilken måde indgår de lokale medier i respondenternes hverdagsbrug af medierne
- har de en niche i medielandskabet?

Spørgeguide version 4

Ankomst Moderator modtager deltagerne og følger dem ind, mens assistenten venter yderligere nogle minutter, hvis der skulle være nogle, der kommer for sent. Evt. kobles der yderligere en person på. På vej op vises toiletterne og gangen, hvor man må ryge. **Da vi gerne vil køre seancen igennem uden pauser beder vi dem om at tisse og ryge, inden vi starter!** Vi uddeler etiketter med navne på i lokalet.

Velkomst Moderator og assistent præsenterer sig selv. Derefter fortæller moderator om vores roller og projektet.

Vi er studerende ved medievidenskab, hvor vi studerer medierne og den rolle de spiller i samfundet - herunder bl.a. lokale medier. Per Jauert og Ole Prehn fra universiteterne i Århus og Ålborg leder projektet. Per Jauert er vores underviser og har valgt os til at hjælpe, fordi vi har prøvet at lave interviews før. Jeg (Moderator) skal være ordstyrer for jer i dag, og (assistentens navn) er med for at lytte og hjælpe, hvis der er noget jeg glemmer undervejs. Assistenten (navn) tager også notater af det vi snakker om, så vi huske det senere. Jeres rolle i det her bliver at fortælle os om jeres holdninger til lokal tv - og her er det vigtigt, at i ved, at der ikke er nogle svar der er mere rigtige end andre. Det er jeres holdninger der er interessante for os - både de gode og de dårlige.

Det vil skal undersøge er de ikke-kommercielle lokalradio og tvstationer, dvs de stationer der ikke sender reklamer og derfor ikke har nogen indtægt. De her stationer kan få støttepenge af kulturministeriet, som gerne vil vide om pengene er givet godt ud. Men det vi skal snakke om her i aften er lokal tv og især TV Samsø. Som i sikkert ved, sender TV Samsø tirsdag, onsdag, torsdag og søndag mellem kl. 20 - 21. Udsendelserne bliver genudsendt dagen efter fra kl. 18 - 19.

Aftenens program	<p>Men det vi gerne vil bruge jer til, det er at høre lidt om hvordan I synes om TV Samsø og lokal tv generelt.</p> <p>Så vil jeg fortælle jer lidt om, hvad der skal ske her de næste par timer. Vi starter med en navnerunde, hvor i lige præsenterer jer selv, hvad i hedder, hvor gamle i er osv. Det skal jeg nok vende tilbage til. Efter navnerunden skal vi se et eksempel på noget TV Samsø har sendt, så vi alle sammen har en ide om, hvad det er. Når vi så har set det, så går vi for alvor i gang - så stiller jeg nogle spørgsmål, som vi så skal diskutere. Ved nogle af spørgsmålene vil jeg bede jer alle sammen om at svare, og ved nogle andre spørger jeg ud til jer alle sammen, og så kan dem, der har noget at sige til det svare. I må meget gerne give hinanden kommentarer og sige til hinanden, hvis der er noget i er uenige i. Af hensyn til vores videre arbejde med denne her samtale er det vigtigt, at i prøver at undgå at afbryde hinanden eller tale i munden på hinanden. Hvis i glemmer det, skal jeg nok huske jer på det.</p> <p>Så vil jeg lige igen understrege, at det, der er interessant for os, er udelukkende jeres holdninger og I skal huske, at der ikke er nogle rigtige eller forkerte svar på de spørgsmål jeg stiller. Hvis der er flere, der gerne vil sige noget på samme tid, så laver jeg en talerliste og så får I lov at svare i rækkefølge. Inden vi går i gang med navnerunden må i gerne tage jer noget at drikke eller en lille snitte... Er der nogen er jer, der har nogle spørgsmål I vil stille inden vi går i gang?</p>
Optagelse	Jeg skal huske at fortælle jer, at vores samtale bliver optaget på bånd og inde ved siden af sidder der nogle, der holder styr på teknikken. Optagelserne bliver kun brugt internt i projektet og som i fik at vide i telefonen optræder i anonymt i undersøgelsen.
Navnerunde	Navn, alder, uddannelse - beskæftigelse eller tidligere beskæftigelse - og kort om mediebrug - hvilke programmer på TV Samsø ser i?
Screening	Præsentation af programmerne vi skal se - Vi skal se ca. et kvarter med uddrag fra to programmer, der hedder : "Hvad går de og laver" og "Vinduet".
Mindmap 1	Vi deler papir og kuglepenne ud. Alle i gruppen skriver nogle ord op om:
Kvalitet særpræg	<p>Hvad der er godt ved det, vi lige har set? (1) <i>karakteristisk ved lokal tv, kvalitet</i></p> <p>Hvad der er dårligt ved det, vi lige har set? (1)</p> <p>Vi tager en runde hvor deltagerne hver i sær vælger et de to ord, som de finder mest rammende for henholdsvis det gode og det dårlige, hvilket Line skriver op på en flip over. Når alle har svaret spørger moderator ind til nogle af dem.</p>
Indhold	<p>Hvilke TV Samsø programmer kender I? Hvordan er det vi lige har set i forhold til dem?</p> <p>Hvordan synes i stemningen er i programmet? (1) (evt. hjulpet af tillægsord som intim, hyggelig, formel osv.) <i>kvalitet - professionelt?</i></p>

<p>Identifikation</p> <p>Public access</p>	<p>Hvad synes I om studieværten? (1, 2) <i>kvalitet, identifikation</i></p> <p>Kender I nogle af studieværterne på TV Samsø? <i>Lokalsamfund - identitet</i></p> <p>Kunne I forestille jer selv at være studievært på et program som det vi lige har set? (2, 3) <i>identifikation og forestilling om public access</i></p> <p>Hvad synes I om de emner, kanalen tager op? (1, 2, 3) <i>nytteværdi, kvalitet, relevans</i></p> <p>Er de relevante?</p> <p>Hvem er de relevante for? <i>Borger i lokalsamfund?</i></p>
<p>Brug</p>	<p>Hvad for nogle TV Samsø-programmer synes I bedst om? <i>kvalitet</i></p> <p>Er der nogle TV Samsø-programmer, I ser jævnligt? (2) <i>nytteværdi, brugsmønstre</i></p>
<p>Lokal tv's rolle og placering i mediebrug</p>	<p>TV Samsø sender jo mellem kl. 20 - 21 om aftenen - hvad kan i godt lide at se på det tidspunkt? <i>Mediebrug generelt - tvs samsø's rolle</i></p> <p>I hvilke situationer ser i typisk lokal tv - hvornår er det og er det alene eller sammen med andre? <i>Brugsmønstre, lokal samfundsborger, identifikation, identitetsdannelse</i></p> <p>Hvis ja, diskuterer i det i ser? <i>Debatskabende funktion</i></p> <p>Er der et eller andet som i specielt kan huske fra TV Samsø - en eller anden større begivenhed eller et program der gjorde indtryk?</p> <p>Hvad får I ud af at se TV Samsø? <i>nytteværdi, lokal samfundsborger, identitetsdannende</i></p> <p>Hvilke medier bruger i til at orientere jer om de ting, der foregår på Samsø? Er det mest Samsø Posten, Samsø Weekend, lokalradioen eller TV Samsø? <i>Tv Samsøs placering i medie billedet</i></p>
<p>Smnlign.</p>	<p>Synes I, at TV Samsø minder om typisk lokal-tv eller er det anderledes? (1, 2) <i>kvalitet, særpræg</i></p>
<p>Lokal tv's særpræg</p>	<p>Minder nogle af programmerne om andre programmer i har set på tv - fx på DR eller TV 2? (1)</p> <p>Kan TV Samsø noget, som de andre ikke kan? (1) <i>kvalitet, særpræg, nytteværdi</i></p>
<p>Behov</p>	<p>Ville I savne TV Samsø, hvis det ikke fandtes? (3) <i>nytteværdi, seerønsker</i></p> <p>Hvordan kan TV Samsø eller lokal-tv generelt blive bedre? (3)</p> <p>Hvad ville få dig til at se mere TV Samsø eller lokal-tv? (3)</p>
<p>Mindmap 2</p>	<p>Hvad kendetegner efter jeres mening lokal-tv generelt? (1, 2) Vi laver endnu en mindmap på samme måde som tidligere. Dog er der denne gang kun en runde, idet respondenterne selv skal tage stilling til hvad der er svage og stærke sider ved lokal-tv. <i>Kvalitet, nytteværdi, public access, brugssituation</i></p>

